

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 ONEȘTI, JUDEȚUL BACĂU
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BACĂU
CASA CORPULUI DIDACTIC GRIGORE TABACARU BACĂU

GHID METODOLOGIC
Punte între generații
Viitorul a început ieri !
TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN
EDUCAȚIE

Exemple de bune practici

ISBN 978-606-619-429-7

EDITURA
Casei Corpului Didactic „Grigore Tabacaru”
BACĂU, 2025



COORDONATORI PROIECT

- Prof. Petec Carmen-Nicoleta
- Prof. Boșcor Mihaela-Violeta

ECHIPA DE IMPLEMENTARE

- Prof. Petec Carmen-Nicoleta
- Conf.univ.dr.Măță Liliana
- Prof. Boșcor Mihaela-Violeta
- Prof. Vitályos Ștefan
- Prof. Cautiș Paula
- Prof. Frățilă Flavia
- Prof. Miron Sorina
- Prof. Măcăneață Iulia-Gabriela
- Prof. Rohrmann Simona
- Administrator Bucur Alin
- Prof. Petec Dragoș-Marian

REFERENT ȘTIINȚIFIC

- • conf. univ. dr. Măță Liliana Univeristatea Vasile Alecsandri din Bacău

COLABORATORI

- Egarmin Ana-Maria Inspector școlar general ISJ Bacău
- Vrînceanu Iulian Inspector școlar management instituțional ISJ Bacău
- Prof. Mocondoi Cristina-Daniela Inspector școlar de specialitate pentru învățământul primar ISJ Bacău
- Prof. Roșca Elena Inspector școlarde specialitate pentru învățământul preșcolar ISJ Bacău
- Prof. Franț Mihaela Inspector școlar de specilaitate educație fizică și sport ISJ Bacău
- Preot prof.dr. Alexandrescu Adrian Inspector școlar de specilaitate religie ortodoxă ISJ Bacău
- Prof. dr. Droiman Oana Maria - inspector școlar de specialitate Științe socio-umane ISJ Bacău
- prof. Busuioc Carmen-Vasilica Inspector școlar pentru activități extrașcolare ISJ Bacău
- prof. Andone Mariana- Director Casa Corpului Didactic „Grigore Tabacaru” Bacău
- prof. Scorțanu Alexandrina-director CJRAE Bacău
- prof.Munteanu Vilică fost director al Arhivelor Naționale Bacău

Lucrările ghidului metodologic
„Punte între generații -Viitorul a început ieri !
TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE”

CUPRINS

1. Prof. înv. primar Abaza Irina-Marinela, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Învățătorul și școala pentru toți”**
2. Prof. Cristina Aivănesei, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Despre teatru și nu numai...”**
3. Prof.înv.preșcolar Alexandru Cristina, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„ Rolul autocunoașterii în dezvoltarea personală și profesională”**
4. Secretar Anchidin Mihaela, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Aspecte ale sistemului de învățământ integrat și/sau incluziv”**
5. Andronache Gabriela - Cristina, Președintele Rugby Club Gura Humorului, Suceava **„ Sportul ca vector de transformare socială”**
6. Prof. învățământ primar Antohe Gabriela, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, Bacău **„Tradiție și inovație în educație”**
7. Prof.înv.preșcolar Bacalu Nicoleta, Grădinița cu Program Prolungit Magnolia Onești **„Educația-Creativitate-Implicare-Profesionalism”**
8. Prof. înv. primar Bălan Paula, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Stimularea creativității elevilor la ciclul primar”**
9. Prof. înv.primar Beșa Cătălina Elena, Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău, **„Elemente inovative privind integrarea metodelor interactive în predarea matematicii”**
10. Prof. Bîrgăoanu Alexandra-Maria, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Modele de parcursuri aplicativ utilitare eficiente în educarea coordonării elevilor”**
11. Prof. înv. primar Bolocan Mihaela, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„ Proiect de parteneriat educațional Dincolo de școală - Activități de tip outdoor”**
12. Prof.înv. primar Boșcor Mihaela-Violeta, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„ Rolul familiei în unitatea școlară. Cultivarea relației familie-unitate școlară cu ajutorul parteneriatului educațional”**
13. Prof. înv. primar Bratu Teodora, Prof. înv. primar Pavăl Monalisa-Delia, Școala Gimnazială George Călinescu Onești, Bacău **„ Proiect educațional „STEAM pentru viitor!”**
14. Prof. Bugușanu Maricica, Școala Gimnazială „Smaranda Apoatoleanu”Colonești, Bacău, **„Metode și tehnici active de stimulare a lecturii basmelor în orele de limba și literatura română”**
15. Prof. Cimpoeșu Anamaria, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„ Proiect didactic”**
16. Prof.înv.preșcolar Ciobanu Diana-Maria, Grădinița cu Program Prolungit Magnolia Onești, **„Școala modernă-perspective în educație”**
17. Prof.înv.preșcolar Ciocan Valentina-Monica, Prof.înv.preșcolar Călin Corina , Grădinița cu Program Prolungit Magnolia Onești **„Tradiție și inovație în educație”**
18. Prof.înv.primar Clopotaru Ancuța-Cristiana, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Împreună învățăm, împreună creștem o legătură durabilă între generații”**
19. Prof. consilier școlar Cociaș Diana-Ioana, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Stima de sine și anxietatea la preadolescenți”**

20. Prof.înv.preșcolar Coropcă Oana, Grădinița cu Program Prolungit Magnolia Onești ,, **Locul și rolul jocului în cadrul activităților desfășurate în grădinița de copii**”
21. Prof. Costea Diana, Școala Gimnazială Aurel Vlaicu Arad ,, **Carte postale pour la planète – mesaje pentru viitor în limba franceză**”
22. Prof.înv. preșcolar Covaci Cristina, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, Bacău ,, **Proiect didactic - Vara**”
23. Prof. înv. primar Cozma Laura, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău ,, **Proiectele E-twinning o cale spre integrarea europeană**”
24. Prof. Crișan Anca, Școala Gimnazială Aurel Vlaicu Arad ,, **Herbariu între generații plantele bunicilor în știința de azi**”
25. Prof. înv.preșcolar Damaschin Cristina, Grădinița Brândușa București ,, **Îmbinarea dintre tradiție și inovație în educație- un echilibru necesar**”
26. Prof. înv. primar Dascălu Daniela - Carmen, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău ,, **Jocuri didactice utilizate în învățarea înmulțirii și împărțirii numerelor naturale**”
27. Prof. înv. primar David Alina-Sonia, Școala Gimnazială Ghiță Mocanu Onești ,, **Tradiție și inovație în educație**”
28. Prof.înv.preșcolar Diaconu Cătălina, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău ,, **Parteneriatele educaționale și importanța lor în educația copilului de vârstă timpurie**”
29. Prof. Dițu Neculai-Daniel, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău ,, **Proiect educațional - Minte sănătoasă în corp sănătos**”
30. Prof.dr. Droiman Oana-Maria, Inspectoratul Școlar Județean Bacău ,, **Lucrul în echipă ca bună practică în educația incluzivă**”
31. prof. Egarmin Ana-Maria, Inspectoratul Școlar Județean Bacău ,, **Formarea și perfecționarea competențelor didactice**”
32. Prof. Franț Mihaela, Inspectoratul Școlar Județean Bacău ,, **Bune practici privind metoda predării în echipă**”
33. prof. Frățilă Flavia, director Școala Gimnazială Aurel Vlaicu Arad ,, **Educational project “A letter to the future – english for a green world”**”
34. Prof.înv. preșcolar Gheorghe Chivu-Mihaela, Grădinița Brândușa București ,, **Punte între generații**”
35. Prof. înv. primar Hagi Ramona-Elena, Școala Gimnazială Emil Racoviță Onești ,, **Tehnici de lucru inovative utilizate în cadrul orelor de matematică și explorarea mediului la clasa I**”
36. Prof. Luminița Ifrim, Colegiul Economic “Virgil Madgearu” București, ,, **Psihologia sportului în educația modernă**”
37. Prof. Lazăr Maria-Magdalena, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău ,, **Metode didactice moderne în educația religioasă**”
38. Prof. Miron Sorina-Ligia, Școala Gimnazială Aurel Vlaicu Arad ,, **Matemati ca din lada bunicilor-lecții aplicate între generații**”
39. Prof.înv. preșcolar Mișa Haida, Grădinița Brândușa București ,, **Inovație și creație în activitatea didactică**”
40. Conf. univ. dr. habil Liliana Măță, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, ,, **Modalități de valorificare a resurselor tehnologice în învățământul primar**”
41. prof.înv. preșcolar Mocanu Viorica-Eliza, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, Bacău ,, **Proiect didactic –La cireșe**”
42. prof. înv. primar Mocondoi Daniela-Cristina, Inspectoratul Școlar Județean Bacău ,, **Jocul didactic-metodă eficientă de educare a elevilor din învățământul primar**”

43. Prof.înv.preșcolar Nicoleta Mușceleanu, Grădinița Brândușa București „**Metoda - Gândacul răsturnat**” „**Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale , în perioada preșcolară**”
44. Prof.înv. preșcolar Onel Marilena, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, Bacău „ **Mediul educațional din grădiniță**”

45. Prof. Petec Carmen-Nicoleta, director Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „ **Pericolele cyberbulling-ului și modalități de contracarare a efectelor acestuia**”
46. Prof. Petec Dragoș-Marian, Școala Gimnazială Bogdănești, Bacău „ **Evaluarea, apreciere și valorizare a competențelor**”
47. Prof. înv. primar Pîrjol Gabriela, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „**Formarea competențelor profesionale a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar**”
48. Prof. Popovici Daniel, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „**Creativitatea elevilor de la diagnoză la prognoză, de la model la acțiune. creativitatea matematică**”
49. Prof. înv. preșcolar Prescoviță Oana, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „ **Tradiție și inovație în managementul activității metodice din unitatea preșcolară**”
50. Prof. Pricob Teodora-Mihaela, Prof. Pricob George, Școala Gimnazială Palanca, Bacău „**Importanța parteneriatelor Familie-Școală-Comunitate**”
51. **Prof.înv.preșcolar Prisecaru Ionela-Mihaela, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „ Școală cu... și fără... catalog!” activitate de educație nonformală**”
52. Profesor psihopedagogie specială Radu Elena- Constanta, Școala Gimnazială Specială Nr.10 , sector 1, București „ **Inovarea și schimbarea în educație**”
53. Profesor înv. preșcolar Radu Elena- Florentina, Grădinița Brândușa București „ **Inovare didactică prin utilizarea metodelor interactive în procesul de predare-învățare**”
54. Prof.înv.primar Andreea Răileanu, Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău, „**Beneficii ale învățării constructiviste asupra dezvoltării personale și sociale a școlărilor mici**”
55. Prof. înv primar Rîpanu Georgeta-Marinela, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „**Programa școlară pentru opționalul înțelegerea textului literar - cheia cititului**”
56. Prof.înv.preșcolar Rohrmann Simona, Grădinița Brândușa București „ **Părinții tradiționali vs. Părinții moderni**”
57. Prof.înv.preșcolar Roșca Elena, Inspectoratul Școlar Județean Bacău „ **Proiectul tematic – modalitate de realizare a activităților cu caracter integrat în grădiniță**”
58. Prof. înv. primar Rusu Monica, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „ **Istoria și generația alfa**”
59. Prof. înv. primar Schifirneț Loredana, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău „ **Dezvoltarea competenței profesionale a cadrelor didactice din învățământul primar prin tehnologii informaționale computerizate**”
60. Prof. Maria Stanciu - Colegiul National Grigore Moisil Onești, Prof. Stanciu Victor-Sorin Colegiul Tehnic Gheorghe Asachi Onești „ **Tradiție și inovatie în educație fizică și sport**”
61. Prof. înv. Preșcolar Stoica Greta, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, Bacău „**Activitățile de tip outdoor posibilități și modalități de organizare cu preșcolarii**”
62. Prof. înv. preșcolar Strugar Petruța Alina,Grădinița Brândușa București „ **Impactul activităților extrașcolareasupra dezvoltării preșcolărilor din medii dezavantajate**”
63. Prof. Șara Elena-Argentina, Școala Gimnazială Târgu Trotuș, Bacău „ **Sportul – liant între generații. Activitățile de timp liber – între necesitate și performanță**”

64. Conf. univ. dr. Șufaru Constantin, Facultatea de Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, **„Studiu privind folosirea jocului de minihandbal la nivelul școlilor generale din Municipiul Bacău”**
65. Secretar Tihoc Mioara, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„ Aspecte ale sistemului de învățământ integrat și /sau incluziv”**,
66. Prof. Toporaș Andreia-Liliana, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„ Generations together: family tree project in the english classroom”**

67. Prof. Tudoreanu Maria, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„ Noi perspective in formarea cadrelor didactice”**
68. Prof. Vitályos Ștefan, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, Bacău **„Importanța metodelor interactive în didactica modernă”**
69. Prof. Vlaicu - Hergane Aurica, Școala Gimnazială Aurel Vlaicu Arad **„Matematica – podul invizibil între tradiție și inovație exemple de bună practică”**
70. prof. Vrînceanu Irina-Carmen, director Școala Gimnazială „Dr. Alexandru Șafran” Bacău **„ Educația axată pe competențe și pe relația cadru didactic-părinte-elev”**
71. Prof. Vrînceanu Iulian, Inspectoratul Școlar Județean Bacău **„Metode inovative de predare-învățare-evaluare”**
72. Prof.înv.primar Zărnescu Marinela, Școala Gimnazială Nr.1 Onești, Bacău **„Tradiție și inovație în educație legătura între generații la clasele primare”**

Motto: „Tinerețea strălucește ca diamantele la soare
Iar diamantele sunt pentru totdeauna”
(Alphaville, Forever Young, 1984)

Cuvânt Înainte...

Școala este cea mai mare investiție a unei nații, menită să instruiască și să educe generații succesive capabile să asigure toate cele necesare unui viitor în care să troneze bunăstarea ca rezultat al unei munci bine făcute, indiferent de domeniul în care activează ca individ. Fiecare contribuie prin pregătirea și dăruirea sa la mai binele lui și al celorlalți. „Școala care rămâne în suflet” ar trebui să fie, în definitiv, scopul educației. Lucrurile pe care le înveți le porți cu tine indiferent cât timp s-a cernut peste momentul terminării cursurilor și indiferent unde soarta îți poartă pașii.

Școala Gimnazială Nr.1 Onești, reprezintă „sufletul comunității locale”, este „școala din sufletul” fiecărui elev care a trecut prin băncile ei, dar și din sufletul celor care au slujit pe altarul său de 65 de ani încoace, lăsând fiecare o parte importantă din sufletul lor celor ce vin după ei, ca o ștafetă nevăzută.

Această școală minunată a fost construită bucată cu bucată, vreme de 65 de ani, iar brandul Școlii Gimnaziale Nr.1 Onești a fost construit solid pe două concepte: tradiția muncii bine făcute, respectiv deschiderea și adaptarea în permanență la nou. „Să ții în palmă sufletul unui copil este, cu siguranță, un privilegiu; să fii important în viața unui copil este, un dar divin” (J.J. Rousseau). De aceea consider un privilegiu al sorții faptul că avem oportunitatea de a ține de mână „Măria sa copilul” și a-l conduce cu pricepere, înțelepciune și dragoste necondiționată pe drumul cunoașterii, al descoperirilor, că suntem părtași la bucuriile și împlinirile sale, că suntem prezenți când au nevoie de alinare. Dumnezeu i-a înzestrat cu acest dar și pe cei care în calitate de dascăli, de ieri și de azi, au fost și sunt modele puternice, demne de urmat atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Indiferent din ce generație fac parte, dascălii au aceeași menire – de

a educa și a deschide ferestrele sufletului și minții elevilor săi. Ca dascăl trebuie să îndrăgești profesia, să o exerciți cu pasiune, dragoste, blândețe, toleranță, sinceritate, optimism, tact, consecvență în cerințe, creativitate, înaltă moralitate, modestie, profesionalism, dăruire și deschidere către nou.

A fi profesor „atunci” sau „acum” înseamnă să vrei să dăruiești tot ce ai mai bun în tine pentru ceilalți, să-i ajuți să crească și să devină cu adevărat oameni. Și „atunci” și „acum” – menirea dascălului – depășește propria menire – să creeze lumea de mâine. Dascălul este dator să găsească „perla” în fiecare copil, „oricât de adâncă este” și să-i dea strălucirea de care este capabil. Dascălii adevărați au avut și „atunci” și „acum” soarta lumânării - luminează celor din jur, consumându-se pe ei.

Preocupările dascălilor de „atunci” sau a celor de „azi” sunt la fel: a-i învăța pe elevi că munca, cinstea, omenia sunt cel mai potrivit fel de conviețuire pentru că generează progres atât pentru individ cât și pentru societate.

Deosebirea apare între școala de ieri și cea de astăzi și în utilizarea unor metode și tehnici noi, utilizând tehnologia informatică computerizată.

Dascălii sunt în mod voluntar modele de viață, de profesionalism, de echilibru, de toleranță, responsabilitate, de respectare a drepturilor omului în general și ale copilului în mod special. Dascălul de ieri sau de azi știe că dacă îți zâmbesc ochii când vorbești cu copilul, lui îi va zâmbi inima și se va deschide în fața ta. Dacă îi răspunzi copilului cu afecțiune și el va răspunde la fel și nu numai ție, dar și altora. A fi un dascăl bun mai înseamnă să nu uiți că ai fost cândva copil, să închizi uneori ochii la micile greșeli, să te bucuri de succesele elevilor, să trăiești clipa dezamăgirii – fără a le tăia din aripi. Să fii mereu tânăr, asemenea lor!

Albert Einstein spunea: „Arta supremă a profesorului este de a trezi bucuria exprimării creatoare și bucuria cunoașterii.”

Director,
Prof. PETEC Carmen-Nicoleta

ÎNVĂȚĂTORUL ȘI ȘCOALA PENTRU TOȚI

Prof. înv. primar Abaza Irina-Marinela
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Personalitatea învățătorului și succesul elevilor

A descifra personalitatea învățătorului...

A decela capacitățile, aptitudinile, atitudinile și caracteristicile sale...

A descoperi stilul său de lucru, eficient de succes...

Acesta este un demers foarte complex, dar necesar în fundamentarea unei școli care îi valorizează în mod egal pe toți elevii, promovând egalitatea de șanse pentru fiecare.

Ce înseamnă să fii un bun dascăl, un dascăl de succes, un dascăl eficient?

Ce răspunsuri am putea alege?

- un dascăl disciplinat, meticulos, care muncește foarte mult?
- un dascăl care predă o anumită disciplină și face examinări?
- un dascăl care pregătește copii olimpici și obține rezultate cu aceștia?
- un dascăl care vorbește foarte frumos, este plin de umor, entuziast?
- un dascăl care are o relație bună cu elevii, empatizează cu ei?
- un dascăl care sprijină dezvoltarea tuturor copiilor din punct de vedere cognitiv, emoțional ?

Aceste întrebări ar putea constitui baza unor chestionare adresate cadrelor didactice. Am primi bineînțelese răspunsuri variate.

A fi un învățător eficient este acela care îi valorizează pe toți elevii din clasă, care le acordă șanse egale, care stabilește obiective operaționale pentru toți și pentru fiecare și care le atinge în cea mai mare măsură posibilă. Un profesor eficient, de succes, facilitează progresul școlar al tuturor elevilor unei clase. Nu trebuie uitat că atitudinile și așteptările învățătorului față de elevi sunt fundamentale pentru reușita acestora. Pentru copii, învățătorii de succes sunt cei care au atitudine profesională dezirabilă; au o atitudine pozitivă față de responsabilități și muncă, față de elevi, își extind rolul și peste programul școlii.

Ca dascăl trebuie să simți plăcerea de a lucra cu copiii, o anumită afecțiune pentru aceștia însoțit însă și de o detașare profesională. Unul dintre cele mai importante roluri ale acestuia este

reacția acestora la succesul sau eșecul copiilor. A face greșeli nu înseamnă insucces pentru elevi ci o parte a procesului de învățare. Copiii pot învăța din greșeli, pregătindu-se pentru evitarea acestora în viitor. Dificultățile în învățare nu trebuie văzute ca semne de eșec, ci ca situații în care elevii au nevoie de sprijin. Ce atitudine ar putea avea un învățător în fața unei motivații scăzute a elevului pentru învățatură? Apar și aici întrebări importante precum:

- Care a fost până în prezent experiența de insucces a elevului?
- Cum a afectat această experiență motivația lui generală de învățare?
- Cât de des este criticat de învățător?
- Cât de vulnerabil este copilul în fața criticilor (presiunilor) învățătorului?

Nu trebuie uitată măiestria pedagogică a învățătorului concretizată în stilul său educațional de predare, de comunicare, de relaționare cu elevii, stil aflat în dependență puternică cu personalitatea acestuia.

O caracteristică importantă a profesorului eficient este utilizarea eficientă a timpului. Aceasta se leagă indisolubil de o altă caracteristică a profesorului eficient: organizarea. Atunci când dascălii sunt bine organizați planificând foarte bine timpul, elevii învață mai mult și mai bine. Foarte important este și modul în care sunt comunicate ideile, informațiile. Este nevoie de (Eggen și Kauchak, 1992, Golu, P. Și I., 2003):

- terminologia precisă;
- discursul legat, fluent;
- indicatorii de tranziție;
- accentuarea a ceea ce este important, esențial;
- focalizarea sau concentrarea în lecție;
- asigurarea feedback-ului – de dorit mai ales ca întărire pozitivă;
- monitorizarea;
- chestionarea.

Ca orice instituție cu structură ierarhică, școala, evidențiază și problematica statutului învățătorului în contextul acesteia. Putem vorbi de modul în care un profesor își dobândește respectul corespunzător statutului. Bineînțeles că mult mai valoros este respectul câștigat și nu cel care se acordă datorită poziției sociale. Nu trebuie uitat că școala este organizată pentru copii, ei având nevoie de serviciile acesteia. Fără copii, nu ar mai fi școli și dascăli. De câte ori ne-am pus întrebarea: „De ce merg unii elevi încruntați la școală?”(Iancu, S., 2000).

- Poate că uităm să ne punem întotdeauna această întrebare, fie pentru că nu am observat, fie că nu ne interesează;
- O conduită dură care-i stigmatizează pe elevi, ducând la scăderea imaginii de sine;

- Existența unei conduite de închistare și izolare ca urmare a unui conflict de adaptare la cerințele școlii și a învățătorului;
- Uneori chiar învățătorul intră încruntat în clasă, neuitând de problemele personale;
- Folosirea unei autorități excesive, greșit înțeleasă;
- Neglijarea la oră tocmai a elevilor care au nevoie de sprijin și stimulare;
- Utilizarea unor modalități inadecvate de verificare și evaluare a cunoștințelor

Un aspect deloc de neglijat, se referă la presiunile care se exercită asupra dascălilor, asupra școlii în general. Profesorul trebuie văzut și ca OM, cu calitățile și limitele sale. Putem vorbi în aceste condiții despre stres (o solicitare asupra capacităților adaptative ale minții și corpului – Fontana 1995). Apar alte și alte întrebări:

- Care sunt factorii care alimentează stresul?
- Cum poate fi depășit stresul?
- La ce strategii și forme de sprijin putem apela pentru a rezolva această problemă?

Este foarte important să știm să ne apropiem de elevi, să le înțelegem nevoie, mai ales în condițiile în care tot mai multe familii se confruntă cu probleme financiare din cauza lipsei locurilor de muncă, dar și a familiilor dezorganizate și care nu prezintă interes pentru activitatea școlară.

Toate acestea vorbesc despre personalitatea învățătorului, dorința acestuia de a deveni un dascăl bun, un dascăl de succes, un pedagog eficient. Depinde de fiecare cum vom reuși să ne modelăm pentru formarea unei școli prietenoase deschise tuturor copiilor.

Consider că într-o școală prietenoasă dascălii trebuie să formeze o echipă, iar un profesor competent este cel care lucrează în echipă cu colegii, se integrează și interacționează, asumându-și diverse roluri în educația copiilor: consilier, facilitator, moderator, manager, ghid, inițiator etc.

Un profesor bun își amintește că a fost și el copil – și înțelege toate spaimetele, tristețile, exuberanță și bucuria prin care trec elevii lui, în clasă.

(Helen Exley, „Doamnei profesoare, cu dragoste”)

DESPRE TEATRU ȘI NU NUMAI...

Prof. Aivănesei Cristina
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Trupa de teatru ARTFEL, care activează în cadrul Școlii Gimnaziale Nr.1 din Onești, a luat ființă în 2022, dintr-o mare pasiune pentru teatru. De atunci, elevi de diferite vârste continuă să se bucure de această artă, descifrându-i tainele.

Activitatea trupei se desfășoară sub forma unor ateliere care au ca scop dezvoltarea personală a tinerilor și crearea spiritului de echipă. Aflați sub îndrumarea doamnelor profesoare Cristina Aivănesei și Carmen Ionaș, copiii învață să se exprime liber, să fie creativi și să își gestioneze emoțiile.

Prima reprezentație teatrală a fost pe scena Cinematografului Capitol, într-o seară de iarnă, în decembrie 2022. Spectacolul “Poveste de Crăciun” a fost o adaptare a celebrului text cu același nume de C. Dickens și s-a bucurat de succes.

În anul următor, sceneta “În Tara lui Mură-n Gură”, a confirmat încă o dată talentul și pasiunea micilor actori.

Spectacolul din acest an școlar, la începutul lunii iunie(2025), s-a desfășurat cu prilejul aniversării a 65 de ani de la înființarea Școlii Gimnaziale Nr.1 Onești. Pe scena Cinematografului Capitol, au prins viață personaje din poveștile copilăriei: “Albă-ca-Zăpada”, “Fata babei și fata moșneagului” și “Cenușăreasa”. Emoțiile copiilor, bucuria și entuziasmul lor s-a transmis publicului, care i-a răsplătit cu ropote de aplauze. Lucrăm împreună în fiecare moment al pregătirii unei reprezentații, alegem repertoriul, costumele, decorul, împărtășim idei, păreri, sentimente. Improvizăm, greșim, o luăm de la capăt, repetăm până iese bine, fără teama

de a fi judecați. Orice inițiativă personală este apreciată, astfel că și cei mai timizi devin încrezători în forțele proprii. Este mărturisirea unei colege din această trupă.

Clipele de bucurie pură de pe scenă îi motivează pe copii, dăruindu-le un puternic sentiment de libertate. Deopotrivă am înțeles că teatrul ne unește, ne creează emoție, de la joacă și explorare la perseverență și dezvoltare.

ROLUL AUTOCUNOAȘTERII ÎN DEZVOLTAREA PERSONALĂ ȘI PROFESIONALĂ

Prof.înv.preșcolar Alexandru Cristina
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Autocunoașterea te ajută să îți dezvolți propriul potențial, să identifici piedicile, dar și resursele și posibilitățile de realizare; să poți obține starea de congruență cu tine însuși și cu ceilalți; să identifici ce este cu adevărat important pentru tine și pentru ceilalți; cum să fii în acord cu tine și cu ceilalți; să poți găsi soluții inovatoare chiar și în cele mai dificile momente din viața personală și profesională; te învață cum să-ți dezvolți creativitatea și spontaneitatea.

Cuvinte cheie: autocunoașterea, dezvoltare personală, imaginea de sine, stima de sine.

Există situații în care nu ai o problemă deosebită, însă ai dori să „crești”, să „evoluezi” ca persoană, să te cunoaști mai bine, să te dezvolți din punct de vedere psihologic. Dezvoltarea personală te ajută să îți recunoști unicitatea ca individ, să identifici mijloace de a face față cu succes situațiilor zilnice cu care te confrunți, să afli mai multe despre tine însuși. Îți poți clarifica valorile, comportamentele, reacțiile în anumite situații și poți învăța cum să îți folosești eficient resursele de care dispui, astfel încât să utilizezi mai bine timpul, să comunici eficient, să faci față conflictelor.

Cel mai important aspect este dezvoltarea personală, benefică și necesară pentru a activa potențialul interior, astfel încât să atingi succesul pe care îl dorești. Reprezintă primul pas pentru

profesioniștii care au în vedere specializarea ca și consilieri psihologici sau psihoterapeuți. Metodele psihodramatice au o largă aplicabilitate în cadrul lucrului cu grupuri de copii, adolescenți sau adulți; în cadrul firmelor, instituțiilor, școlilor; cu obiective diverse ale activităților: consiliere, terapie, educație, formare/training.

Fiecare tânăr își pune uneori întrebări de felul: Cine sunt eu? Prin ce mă deosebesc de cei din jur? Care sunt punctele mele tari și slabe? Care sunt posibilitățile mele? Cum aș putea să îmi dezvolt calitățile și să îmi depășesc slăbiciunile? Răspunsurile la întrebările de acest fel se referă la cunoașterea însușirilor de personalitate definitorii, a aptitudinilor, a sistemului motivațional și de valori, la creșterea stimei de sine, a încrederii în sine, dezvoltarea creativității, a capacității de autocontrol, a abilităților de comunicare și relaționare interpersonală, a posibilităților de gestionare a emoțiilor, etc. Formarea conceptului de sine (imagine de sine + stimă de sine)

Autocunoaștere:

- Conștientizarea aptitudinilor;
- Conștientizarea intereselor și a sistemului de valori;
- Conceptul de sine (imagine de sine, stimă de sine).

Autocunoașterea presupune formarea **conceptului de sine** (*Self-concept*) care cuprinde totalitatea ideilor și sentimentelor pe care o persoană le are despre ea însăși.

Conceptul de sine are două aspecte: imaginea de sine și stima de sine.

Imaginea de sine (*Self-image*) reprezintă părerile despre calitățile și defectele pe care le avem - sau credem că le avem (de ex. o adolescentă se poate considera fiică ascultătoare, studentă bună, prietenă fidelă, talentată la desen etc.).

Stima de sine (*Self-esteem*) reprezintă modul în care ne autoapreciem, cum ne evaluăm în raport cu propriile noastre așteptări și așteptările celorlalți.

Imaginea de sine și stima de sine se formează începând cu primii ani de viață.

Formarea unei imagini de sine realiste și a unei stime de sine ridicate depinde în primul rând de atitudinea celor din jur, în special a părinților, fraților, prietenilor, cadrelor didactice. Ei sunt cei care prin cuvintele, comportamentele, reacțiile lor ne oferă o “oglinză”, în care se reflectă comportamentele noastre și prin intermediul căreia începem să ne construim propria imagine. Mulți părinți greșesc prin faptul că, dorind să își motiveze copiii, le impun cerințe exagerate în raport cu posibilitățile lor. În acest fel copilul va suferi numeroase eșecuri și va avea

sentimente de vinovăție pentru că nu se poate ridica la nivelul așteptărilor părinților. O altă greșeală frecventă este etichetarea copilului ca fiind rău, prost, incapabil etc., pentru niște comportamente greșite. În aceste cazuri părinții fac o confuzie între comportament și personalitate, ei devalorizează întreaga personalitate a copilului pentru un singur eșec. Aceste greșeli de natură educațională duc la conturarea unei imagini negative de sine, la scăderea stimei de sine, cu numeroase consecințe negative pentru viitorul copilului.

Creșterea stimei de sine are o mare importanță și se poate realiza prin diferite metode.

Dacă stima de sine scăzută se datorează unor competențe deficitare, este necesară îmbunătățirea acestor competențe (de exemplu, dacă un student are o stimă de sine scăzută din cauza unor eșecuri la examene, este importantă îmbunătățirea tehnicilor de învățare). Dacă cineva își impune niște standarde exagerate în raport cu posibilitățile sale și are eșecuri din acest motiv, va fi necesară adoptarea unor standarde mai realiste. Pentru creșterea stimei de sine este esențial ca individul să își conștientizeze calitățile, competențele, să acorde atenție succeselor sale, să învețe să se autovalorizeze.

Începând cu perioada pubertății copilul depune în mod conștient eforturi pentru a se autocunoaște. Dorința de autocunoaștere devine și mai accentuată în adolescență și tinerețe.

Autocunoașterea se poate îmbunătăți prin formarea obișnuinței de a ne observa comportamentele, modalitatea de a interacționa cu cei din jur, de a acționa și de a reacționa în diferite situații. De asemenea este important să ne dezvoltăm capacitatea de a ne conștientiza propriile gânduri, emoții, sentimente, motivații. Nu trebuie să neglijăm importanța informațiilor verbale și nonverbale primite de la cei din jur, și mai ales importanța opiniilor persoanelor semnificative pentru noi (prieteni, membrii familiei etc.).

Aptitudinile

Autocunoașterea presupune și conștientizarea **aptitudinilor**. Spunem că o persoană are aptitudini într-un domeniu dacă are *posibilitatea* de a obține performanțe superioare în acel domeniu. Obținerea *reală* a acelor performanțe depinde de mulți alți factori: motivație, învățare, exersare, atitudinea părinților și a cadrelor didactice, condiții materiale, sănătate etc.

Interesele și sistemul de valori

Conștientizarea **intereselor și a sistemului de valori** reprezintă un alt aspect al autocunoașterii.

Interesele reprezintă preferințele cristalizate ale unei persoane pentru anumite domenii de cunoștințe sau de activitate. Interesele au un rol esențial în luarea deciziilor privind cariera. Formarea intereselor depinde de factori genetici (potențialul aptitudinal) și de experiențele de viață pe baza cărora individul învață să prefere unele activități și să evite altele.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.MEC, „*Curriculum clasele I-XII , Consiliere și orientare,*” - București, 2006
- 2.MEC, „*Programe școlare -clasele I-XII , Consiliere și orientare*” - București, 2006

ASPECTE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT INTEGRAT ȘI/SAU INCLUZIV

Secretar Anchidin Mihaela
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

La începutul anilor 70 o nouă concepție cu privire la învățământul integrat pentru copii cu dizabilități a început să fie transpusă în practică, cu deosebire, în unele țări, cum ar fi Italia, peninsula scandinavă(Suedia, Danemarca, Norvegia), Marea Britanie, apoi în SUA, Canada, Australia și Israel. În țările care au pășit pe drumul educației integrate în anii 70, schimbarea de paradigmă a însemnat începutul unui proces îndelungat și complex, care s-a ilustrat în principal prin diversificarea structurilor și modalităților de școlarizare a copiilor cu cerințe educative speciale. De la structura aproape unică a școlii speciale, au apărut și s-au dezvoltat forme noi, de tipul claselor speciale, organizate epe lângă școli obișnuite, precum și diverse structuri de sprijin, unități/ centre de resurse sau cadrele didactice specializate pentru suportul învățării în școala obișnuită- denumite în principal “de sprijin” sau “itinerante”.

Caracteristicile integrării, în perioada analizată, evidențiază un accent predominant pe copil, pe individul supus acestui proces și mai puțin pe mediul integrator. Acești copii erau diferiți, de aceea au fost în mod tradițional separați, segregați. Integrarea înseamnă încercarea de reducere a diferențelor, pentru ca ei să se apropie de cerințele școlii obișnuite. S-au obținut ceva progrese în acest fel- prin acțiunea focalizată, mai ales prin sprijinul acordat copilului în cauză- însă progresul s-a dovedit a fi limitat- atunci când sistemul școlar obișnuit rămâne neschimbat- în ideea prevenirii și/ sau reducerii, excluderii și marginalizării.

“Incluziunea este un proces complex care presupune integrarea copilului sau a persoanei cu dizabilități în sistemul educațional și în sistemul comunitar în ansamblul său. Procesul de incluziune cuprinde un ansamblu de măsuri luate în vederea extinderii scopului și rolului învățământului obișnuit, pentru a putea face față unei diversități mari de copii”(Preda, 2000, p.18).

“Incluziunea presupune ca învățământul să se adapteze cerințelor copiilor și ca toți copiii să aibă posibilitatea de a învăța împreună, indiferent de dificultățile pe care le întâmpină aceștia. Educația incluzivă trebuie să recunoască și să reacționeze la diversele cerințe ale copiilor, să armonizeze diferențele de învățare, diferențele între grade de reușită școlară, să asigure o educație eficientă pentru toți “(Canevaro,1999, p.31).

“Educația incluzivă caută să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili din punctul de vedere al marginalizării și excluziunii sociale “(UNESCO, Conferința de la Salamanca, 1994).

“Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține, participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor, din cadrul unei comunități” (accepție din HGR nr 1251/ 2005, bazată pe lucrarea “Dezvoltarea practicilor incluzive în școli”, publicată de UNICEF și MEC în 1999, p.42).

„Educația integrată poate fi abordată din perspective diverse, dintre care mai importante sunt următoarele „(Gherghuț, A., 2001, p. 36): perspectiva psihologică; perspectiva pedagogică; perspectiva medicală; perspectiva sociologică.

În plan teoretic, asemenea abordări, dintr-o perspectivă sau alta, sunt perfect posibile și semnificative pentru pătrunderea în profunzime a analizei fenomenelor respective, dar în planul acțional-practic, în educația integrată, sunt implicate, în proporții diferite, toate cele patru aspecte. Insistența mai mare sau mai mică pe o latură sau alta este determinată de o serie de factori ce țin de calificarea specialistului, scopul urmărit, tipul de handicap și gravitatea acestuia, vârsta subiectului, condițiile didactico-materiale etc. Intervenția noastră, în prezentul material, se realizează de pe pozițiile psihologiei, dar transpun, în același timp, o serie de aspecte implicate pentru celelalte trei laturi, ceea ce face posibilă înțelegerea multidimensională a educației integrate.

Perspectiva psihologică:

Din punct de vedere psihologic, „prin educația integrată a copiilor cu cerințe educative speciale se urmărește dezvoltarea la aceștia a unor capacități fizice și psihice care să-i apropie cât mai mult de copiii normali, a implementării unor programe cu caracter corectiv-recuperator,

stimularea potențialului restant, ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcții menite să le suplinească pe cele deficitare, crearea climatului afectiv pentru formarea motivației pentru activitate, în general, și pentru învățare, în special, asigurarea unui progres continuu în achiziția comunicării și a cogniției, formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur, formare de deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene, dezvoltarea comportamentelor adaptative și a însușirilor pozitive ale personalității, care să faciliteze normalizarea deplină.” (Gherghuț, A., 2001, p. 37).

Perspectiva sociologică:

Din punct de vedere social, “educația incluzivă se fundamentează pe echilibrul între personalitate și societate, adaptarea și integrarea personalității în societate. Fundamentele pedagogice ale educației incluzive se constituie din teoriile educației și învățării, legitățile generale ale educației, conceptul de educabilitate etc. În calitate de fundamente psihologice ale educației incluzive intervin teoriile dezvoltării personalității, teoriile dezvoltării psihosociale, psihogenetice și psihodinamice, teoria intervenției timpurii în dezvoltarea copilului, legitățile dezvoltării umane, teoriile evaluării structurilor psihice ale personalității.

Ca atare, „educația integrată are un scop nobil, ce vizează o egalizare a șanselor pentru toți copiii și asigurarea demnității personale, prin asigurarea posibilității de desfășurare a activității în mediile și colectivitățile cele mai favorabile dezvoltării individului”(Gherghu, A., 2001, p. 38) . Desigur, în asemenea medii de activitate, se formulează și un quantum de exigențe față de membrii colectivității, iar acestea sporesc pe măsură creșterii calității mediului. De multe ori, copilul care învață mai greu nu poate răspunde în mod eficient cerințelor specifice comunității normalilor și, dacă eșecurile se repetă pe perioade lungi de timp, el se poate deforma și chiar regresa în plan psihic. Există soluții de prevenire a acestor eșecuri, ce se concretizează în pregătirea suplimentară a copilului cu cerințe speciale pentru integrare și pe parcursul integrării manifestarea unei atenții deosebite din partea cadrului didactic și formularea față de copilul care învață mai greu a unor cerințe gradate pe principiul de la simplu la complex și, în mod special, fiecare copil cu trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare, care să dezvolte maximal potențialul fizic și psihic pe care îl are” (Vrășmaș, T., 2001, p.72).

Fundamentată pe paradigma educației pentru toți, educația incluzivă este o abordare potrivit căreia toți copiii trebuie să aibă șanse egale de a frecventa aceeași școală și de a învăța împreună, indiferent de apartenența lor culturală, socială, etnică, rasială, religioasă și economică sau de abilitățile și capacitățile lor intelectuale sau fizice. Educația incluzivă reflectă valorile unei societăți echitabile și democratice care oferă tuturor persoanelor oportunități egale de a beneficia de drepturile omului și obiectivele de dezvoltare umană, împărtășite pe plan mondial.

Educația incluzivă presupune o nouă orientare care pune accentul pe cooperare, parteneriat, educație socială și valorizarea relațiilor interumane. Sunt reconsiderate scopurile, obiectivele, formele de organizare a educației, este reevaluată atitudinea statului și societății față de copiii, tinerii, adulții excluși și/sau marginalizați. Educația incluzivă susține integrarea educațională, socială, profesională a tuturor copiilor în comunitate, pornind de la valorile pe care i le poate oferi familia.

Educația incluzivă face posibilă și stimulează dezvoltarea continuă a învățământului general, permite valorificarea resurselor și experiențelor existente și crearea diferitor servicii de abilitare/reabilitare și sprijin al copiilor excluși /marginalizați.

Pentru realizarea scopului educației incluzive de a asigura șanse egale și acces la educație de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și treptele sistemului de învățământ, urmează a fi realizate un șir de obiective generale și specifice.

“Obiectivele generale ale educației incluzive sunt: (Radu, Ghe., 1999):

- promovarea educației incluzive drept prioritate educațională în vederea evitării excluderii și /sau marginalizării copiilor, tinerilor și adulților;
- dezvoltarea cadrului normativ și didactico-metodic pentru promovarea și asigurarea implementării educației incluzive;
- formarea unui mediu educațional prietenos, accesibil, capabil să răspundă așteptărilor și cerințelor speciale ale beneficiarilor;
- formarea unei culturi și a unei societăți incluzive.

Obiectivele generale ale educației incluzive se vor realiza prin atingerea unor obiective specifice (Radu, Ghe., 1999):

- armonizarea cadrului normativ național din perspectiva asigurării accesului la educație și egalității de oportunități în domeniul învățământului pentru fiecare copil, tânăr, adult;
- elaborarea și promovarea politicilor de implementare a educației incluzive în sistemul educațional național;
- dezvoltarea strategiilor intersectoriale pentru promovarea educației incluzive;
- elaborarea și implementarea unui sistem de standarde pentru educația incluzivă;
- reorganizarea învățământului general /special, optimizarea rețelei de instituții pentru educația incluzivă;
- revizuirea și elaborarea mecanismelor de finanțare adecvată în domeniul educației;
- consolidarea capacităților instituționale și dezvoltarea serviciilor de susținere a copiilor excluși și/sau marginalizați;

- formarea inițială și continuă, din perspectiva educației incluzive, a resurselor umane din domeniul educației și domeniile conexe;
- reconsiderarea mecanismelor de identificare, evaluare, determinare a necesităților educaționale speciale, diagnosticare a dezvoltării psihofizice a copiilor, tinerilor, adulților, din perspectiva adaptării programelor și formelor de educație;
- identificarea timpurie a necesităților educaționale speciale și asigurarea intervenției calificate corespunzătoare;
- abordarea individuală, respectând ritmul propriu de dezvoltare a fiecărui copil (evaluare inițială, plan educațional individual, monitorizare și evaluare continuă, evaluare finală);
- dezvoltarea modalităților și formelor de integrare în corespundere cu posibilitățile copiilor cu cerințele educaționale speciale;
- adaptarea/implementarea curriculumului incluziv care are drept caracteristică esențială flexibilitatea;
- dezvoltarea/implementarea sistemului de evaluare flexibil, din perspectiva educației incluzive;
- aplicarea tehnologiilor educaționale, informaționale, de comunicare, echipamentelor adecvate domeniului educației incluzive;
- accesibilizarea instituțiilor educative și de formare prin aplicarea tehnicilor asistive și inovarea tehnologică;
- consolidarea capacităților și responsabilizarea familiilor și a comunității;
- monitorizarea procesului de implementare a practicilor incluzive în sistemul de educație;
- dezvoltarea parteneriatelor între structurile guvernamentale, autoritățile locale, societatea civilă, familie pentru a asigura incluziunea în comunitate și accesul la sistemul integrat de servicii sociale;
- sensibilizarea societății și formarea opiniei publice cu privire la educația incluzivă. “

Integrarea înseamnă că relațiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă. Când lipsește recunoașterea acestor valori, se instaurează alienarea și segregarea între grupurile sociale. Altfel spus, integrarea se referă la relația stabilită între individ și societate și se poate analiza având în vedere mai multe niveluri, de la simplu la complex .

Spre deosebire de integrare, educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul comunității (HGR nr. 1251/ 2005, bazată pe o carte publicată de UNICEF și MEC în 1999).

Bibliografie

1. Miftode, Vasile "Fundamente ale asistentei sociale" 1995, p 24;
2. "Pachetul de resurse pentru instruirea profesorilor", 1993, p.93 Editată de UNESCO, Franța
3. Radu, Gheorghe, 1993, „Cerințe pentru un model adaptat de învățare, decurgând din particularitățile dezvoltării la handicapării mintal“ (I), în Revista de Educație Specială, nr. 1/ 1993, p. 29-37;

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

prof. învățământ primar Antohe Gabriela
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, BACĂU

În contextul actual al schimbărilor rapide și al competiției care ne influențează viața de zi cu zi, se impune o regândire a sistemelor și a structurilor economice și sociale, dintre identitatea națională și globalizare, se fac eforturi de adaptare a societății la exigențele lumii de mâine. Trăim într-o lume bazată pe competiție și eficiență, a cărei forță rezidă în cunoaștere. Odată cu trecerea de la paradigma tradițională la cea modernă, asistăm la mutații semnificative și în cadrul învățământului.

Societatea contemporană este definită de un proces de modernizare accentuat, manifestat prin predilecția tendințelor de digitalizare și prin inovații tehnologice, astfel impunându-se o restructurare a tuturor domeniilor de activitate. Una dintre componentele esențiale ale societății este educația care pune accentul pe formarea și dezvoltarea intelectuală, morală și fizică a individului printr-un set de metode și mijloace aplicate sistematic, într-un cadru organizat.

Eficiența demersului didactic constă în îmbinarea armonioasă a metodelor clasice cu cele moderne, atent selectate de cadrul didactic în funcție de particularitățile clasei de elevi. Educația și învățământul în societatea contemporană trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât să putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Educația are misiunea de a transmite o cultură acumulată de-a lungul secolelor, dar și o pregătire pentru un viitor în bună măsură imprevizibil.

Sistemul educațional românesc se află într-un permanent proces de schimbare și încercare de aliniere la noile tendințe europene dar în același timp abordările metodologice tradiționale au asigurat continuitate și stabilitate. Reforma educațională se definește ca o constantă a ultimilor 20 de ani.

Învățământul tradițional, fundamentat pe un model pasiv de predare, se sprijină pe metode precum conversația, demonstrația, expunerea, explicația sau exercițiul în care accentul se pune pe transmiterea și asimilarea cunoștințelor, pe activitatea individuală a elevilor.

Didactica modernă propune, însă, depășirea vechiului model prin dinamizarea clasei, prin renunțarea profesorului la rolul de transmițător și asumarea celui de facilitator al procesului de învățare, prin schimbarea percepției asupra relației profesor-elev. Dialogul trebuie să se bazeze pe comunicare, pe schimburi de păreri, cu menirea de a antrena gândirea elevilor, iar nu de a le testa capacitatea de memorare. Expunerile și explicațiile profesorului pot depăși cadrul rigid al unor simple transmițeri de informații ce ar lărgi distanțarea de elevi prin crearea unor conexiuni cu domenii ale științei și tehnologiei sau prin formularea unor întrebări problematizante care să transforme monologul în dialog.

Profesorului îi revine rolul de a ghida elevul în descoperirea de noi adevăruri prin antrenarea în discuții moderne, menite a încuraja exprimarea propriilor opinii.

Pentru a satisface dezideratele societății moderne, învățământul trebuie să se adapteze și să-și completeze instrumentele utilizate în procesul didactic cu mijloace moderne. De aceea, în reforma învățământului se pot viza câteva direcții pe care să se înscrie modernizarea strategiilor didactice: selectarea acestora în concordanță cu obiectivele propuse, transformarea elevului într-un partener prin consultarea sa în alegerea unei metode și mai ales încurajarea interacțiunilor în colectiv. Înlocuirea activității individuale cu cea în grup sau în echipă este esențială pentru interacțiunea elevilor, facilitând dezvoltarea cognitivă și socială a acestora, creativitatea, imaginația, spiritul analitic și de cooperare, formându-i spre cunoaștere și descoperire. De pildă, metoda *bulgărelui de zăpadă* permite atât activitatea individuală a elevilor care, într-un interval scurt de timp, caută soluții posibile, cât și relaționarea cu ceilalți colegi pentru analizarea soluțiilor găsite. *Brainstormingul* este o metodă interactivă care antrenează întreaga clasă în

emiterea a cât mai multe idei noi pornind de la o întrebare deschisă, problematizantă. Creativitatea individuală și de grup, spiritul de cooperare și cel competițional sunt stimulate prin multe alte metode: *Starburst* (Explozia stelară), *Problematizarea*, *Tehnica acvariului* (Fishbowl) sau *Mozaicul*.

În profilul profesorului ideal trebuie să coexiste pregătirea de specialitate și cea psihopedagogică. Aceste două elemente asigură realizarea unui învățământ de calitate prin capacitatea de a selecta instrumentele adecvate contextului educațional, particularităților de vârstă și de asimilare ale elevilor. Totodată, profesorul trebuie să fie într-un permanent contact cu cerințele moderne prin participarea la conferințe, simpozioane, webinare sau cursuri de perfecționare. În procesul de predare, de asimilare, de fixare și de evaluare a cunoștințelor, acesta trebuie să uzeze de o paletă largă de metode și procedee, atât tradiționale, cât și moderne. Între metodele tradiționale și cele moderne există o interdependență: cele dintâi facilitează transmiterea unui bagaj de cunoștințe necesare formării abilităților individuale, celelalte îi oferă elevului cadrul de afirmare necesar prin canalizarea energiilor acestuia în direcția sporirii curiozității, atenției, creativității și documentării.

Nu se poate afirma faptul că doar folosirea anumitor metode considerate active asigură succesul activității desfășurate. Chiar și metodele tradiționale pot deveni active prin tactul pedagogic al profesorului care trebuie să fie permanent preocupat de lărgirea orizontului de cunoaștere al elevului. De personalitatea profesorului depinde întregul proces de selectare și aplicare a strategiilor didactice.

Afirmația lui Gaston Mialaret rămâne o provocare în zilele noastre”Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie.”

Bibliografie

1. *Cucoș, Constantin (coord.), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice: curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță, Editura Polirom, Iași, 2005;*
2. *Ilie, Emanuela, Didactica limbii și literaturii române, Editura Polirom, Iași, 2014.*

EDUCAȚIA

„Creativitate – Implicare - Profesionalism”

Prof.înv.preșcolar Bacalu Nicoleta
Grădinița cu Program Prelungit Magnolia Onești
Școala Gimnazială Emil Racoviță Onești, BACĂU

Educația este fundamentul dezvoltării unei societăți prospere și a unui individ echilibrat. Într-un sistem educațional modern, accentul nu trebuie pus doar pe acumularea de cunoștințe, ci și pe dezvoltarea creativității, a implicării active și a profesionalismului. Aceste trei componente esențiale asigură pregătirea elevilor și studenților pentru viață, oferindu-le șansa de a deveni inovatori, cetățeni responsabili și profesioniști competenți.

Creativitatea – cheia inovării și a progresului

Creativitatea joacă un rol esențial în educație, deoarece stimulează gândirea critică, capacitatea de rezolvare a problemelor și dorința de a explora necunoscutul. Într-un sistem educațional rigid, care se axează exclusiv pe memorare, creativitatea riscă să fie suprimată, ceea ce poate limita potențialul elevilor. Însă, prin metode inovatoare de predare, elevii pot fi încurajați să își exprime ideile și să își dezvolte imaginația.

Exemple de bune practici:

1. **Predarea prin proiecte interdisciplinare** – În școlile din Finlanda, de exemplu, profesorii încurajează elevii să rezolve probleme complexe prin proiecte care combină mai multe discipline (știință, artă, literatură). De exemplu, un proiect despre schimbările climatice poate implica biologia (efectele poluării), matematica (analiza statisticilor despre temperaturi), și literatura (scrierea unui eseu despre impactul schimbărilor climatice asupra societății).

2. **Ateliere de gândire creativă** – În anumite licee din România, cum ar fi Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” din București, elevii participă la cluburi de dezbateri, competiții de storytelling sau hackathoane educaționale, unde își pot dezvolta creativitatea prin provocări intelectuale și activități practice.
3. **Metoda „Învățare bazată pe joc” (Game-Based Learning)** – Jocurile educaționale, precum Minecraft: Education Edition, sunt folosite în unele școli pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă concepte complexe de matematică, fizică sau istorie într-un mod interactiv și distractiv.

Implicarea – motorul reușitei

Implicarea activă în procesul educațional este esențială pentru a obține rezultate de calitate. Atât profesorii, cât și elevii trebuie să fie activi și motivați pentru ca educația să fie eficientă. Un profesor dedicat, care își adaptează metodele la nevoile elevilor, și un elev curios, care participă activ la ore, formează împreună un parteneriat solid în procesul de învățare

Exemple de bune practici:

1. **Educația bazată pe voluntariat** – În multe licee și universități din România, elevii sunt încurajați să participe la activități de voluntariat. De exemplu, organizația „Teach for Romania” trimite profesori dedicați în zone defavorizate pentru a oferi sprijin elevilor care au nevoie de educație de calitate.
2. **Programe de mentorat** – În universitățile occidentale, precum Oxford sau Harvard, există programe de mentorat unde studenții mai mari îi îndrumă pe cei mai tineri. În România, această practică este implementată în unele facultăți prin programe precum „Student pentru o zi” sau „Shadowing Day”.
3. **Parteneriate între școli și companii** – În Danemarca, sistemul educațional este strâns legat de piața muncii, iar elevii de liceu fac stagii de practică în companii pentru a înțelege mai bine cerințele profesionale. În România, programe precum „Școala Altfel” oferă oportunități similare, dar ele ar putea fi dezvoltate și extinse.

Profesionalismul – baza unei cariere de succes

Profesionalismul în educație înseamnă nu doar cunoștințe academice solide, ci și dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viața profesională: responsabilitate, etică, punctualitate și colaborare. Elevii trebuie să învețe să fie disciplinați, să respecte termenele și să comunice eficient pentru a avea succes în carieră.

Exemple de bune practici:

1. **Școli și universități care pun accent pe competențe practice** – În Germania, sistemul dual de educație permite elevilor să îmbine teoria cu practica în companii, astfel încât să fie pregătiți pentru piața muncii.
2. **Concursuri și olimpiade profesionale** – În România, olimpiadele școlare și concursurile tehnice, precum cele organizate de Facultatea de Automatică și Calculatoare, le oferă elevilor oportunități de a-și demonstra abilitățile și de a fi recrutați de companii importante.
3. **Platforme online pentru dezvoltarea competențelor** – Platforme precum Coursera, Udemy sau Khan Academy oferă cursuri gratuite în domenii variate, de la programare și design, la leadership și comunicare, ajutându-i pe tineri să se pregătească pentru carierele viitorului

Concluzie

Educația nu trebuie să fie un proces rigid, axat doar pe acumularea de informații, ci un sistem flexibil, care încurajează creativitatea, implicarea și profesionalismul. Prin exemplele de bune practici din România și din alte țări, putem observa că un sistem educațional de succes este acela care le oferă elevilor nu doar cunoștințe teoretice, ci și abilități practice și valori morale esențiale. Pentru ca educația să își atingă scopul, este necesară o colaborare între profesori, elevi, părinți și societate, astfel încât fiecare copil să aibă șansa de a-și valorifica potențialul și de a deveni un adult pregătit pentru provocările lumii moderne.

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR LA CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar Bălan Paula
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

„Nu există nici o artă superioară aceleia de a educa copiii noștri. Pictorul sau sculptorul face numai o figură fără viață, iar un învățător înțelept creează un chip viu, de care se bucură Dumnezeu și oamenii uitându-se la el.” Sf. Ioan Gură de Aur

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul latin „creare”, care înseamnă a zămisli ,a făuri , a crea , a naște . Însăși originea cuvântului ne demonstrează că termenul de creativitate definește un proces , un act dinamic care se dezvoltă , se desăvârșește și cuprinde atât originea cât și scopul.

Oamenii sunt, în mod natural, curioși. Ei caută noi experiențe, „savurează” învățarea unor subiecte noi, găsesc plăcerea în a rezolva jocurile de puzzle, perfecționându-și astfel, dexteritățile și dezvoltându-și alte competențe.

Sarcina majoră a instruirii rezidă în a educa și a crește curiozitatea elevilor și de a o cultiva considerînd-o potențial motiv de învățare. Oferirea unor stimuli inediți, dar nu foarte diferiți de ceea ce știu deja elevii, stimulează mult curiozitatea. Prezentarea stimulilor care sunt completamente nefamiliarii elevilor poate produce mai curînd anxietate, decât curiozitate. De aceea este necesar să se asigure un echilibru între complexitatea stimulilor și claritatea acestora. În loc să prezentăm un oarecare fapt sub forma afirmațiilor categorice, este bine să adresăm elevilor întrebări sau să creăm situații-problemă. Acestea vor spori interesul elevilor și vor alimenta curiozitatea salubră a acestora de a afla mai multe despre subiectul în discuție.

Curiozitatea este un motiv intrinsec de a studia, deci, învățarea nu rămâne a fi dependentă doar de „răsplata” profesorilor.

Referindu-se la creativitatea elevilor, Torrance sugera că trebuie promovat modul variat de abordare a problemelor, de manipulare a obiectelor și a ideilor. Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească o gândire independentă, nedeterminată de grup, receptivitate față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul lor de rezolvare și posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate – spune el – este foarte important ca profesorul însuși să fie creativ și „dornic de aventură”.

Toate aceste deziderate ale creativității pot fi realizate numai dacă sunt îndeplinite o serie de condiții și situații specifice care pot duce la dezvoltarea spiritului investigativ, a gândirii divergente, a atitudinii creative și active în școală, ca de exemplu :

- ✓ Încurajarea elevilor să pună cât mai multe întrebări;
- ✓ Limitarea constrângerilor și a factorilor care produc frustrare ;
- ✓ Stimularea comunicării prin organizare de discuții și dezbateri;
- ✓ Cultivarea independenței cognitive, a spontaneității , a autonomiei în învățare ;
- ✓ Stimularea spiritului critic constructiv;
- ✓ Favorizarea accesului la cunoaștere prin forțe proprii;
- ✓ Posibilitatea de a contesta „lămuritul și nelămuritul” în lucruri și fapte.

La vârsta școlară mică potențialul creativ al elevului este în plină dezvoltare chiar dacă în ciclul achizițiilor fundamentale (cls. I-II) stă preponderent sub semnul acumulării acelor structuri ce îi vor permite lărgirea orizontului și recombinațiile atât de necesare creației.

Școlarul din primele clase manifestă fantezii mai reduse și nu are încă formate deprinderile compunerii scrise, manifestând totodată și un spirit critic ridicat față de propriile produse, formându-se treptat, după 8 -9 ani capacitatea de a compune, de a povesti și de a crea povestiri. Mult îndrăgite de copii sunt compunerile cu început dat, după benzi desenate, cu cuvinte de sprijin, de a face predicții, de a schimba finalul unei întâmplări, în toate aceste cazuri putându-se valorifica foarte bine factorii creativității.

Există conturate o serie de metode, tehnici și procese, prin care poate fi „reanimată creativitatea” la orice vârstă, pe baza unei educații adecvate, sau în unele cazuri, pe baza unui tratament psihoterapeutic. Cele mai cunoscute metode tradiționale și moderne , în funcție de obiectivele propuse au în vedere :

- regândirea și inovațiile aduse în metodologia evaluării randamentului școlar al elevului;
- metode active;
- învățarea prin descoperire dirijată, practică individuală, sau în deosebi, în grupe mici de elevi.

Nu există rețete miraculoase prin care să putem realiza stimularea creativității elevilor. Stimularea căutării de nou și frumos în compuneri, desen, abilități practice, compunere de probleme, etc și exigența de a nu reproduce textual lecția, ci de a se exprima în cuvinte proprii, sunt mijloace care garantează dezvoltarea originalității, a creativității.

Creativitatea elevului este condiționată de creativitatea învățătorului. Acesta este un lucru știut și verificat. Cadrul didactic cu adevărat valoros este acela care inspiră elevul, îl pune pe gânduri, îl determină să emită judecăți de valoare prin propriul său efort. Astfel pregătim elevul pentru a fi creativ, plin de imaginație și să aibă resurse pentru a prevedea și a influența schimbările; pentru a avea o gândire critică spre a fi capabil să definească și să rezolve o problemă; de asemenea, pentru a fi autonom, independent, încrezător în sine.

Dezvoltarea acestor însușiri semnifică, de fapt, dezvoltarea creativității, ca însușire complexă a personalității, care presupune calități ale proceselor cognitive, afective, volitive, atitudinale. Creația, ca activitate psihică în structura fenomenelor psihice, nu apare doar pe treptele înalte ale ontogenezei ci, în forme specifice, se manifestă din copilărie.

La clasa pregătitoare, apoi, la clasa I, în procesul învățării citirii și scrierii, metoda care se utilizează – fonetică, analitico-sintetică – solicită activități în sensul formării spiritului creativ. Predarea-învățarea unui sunet nou și a literei corespunzătoare impun analiza și sinteza fonetică, dar și exercițiile corespunzătoare ce reprezintă operații care solicită gândirea, cu elemente de creație. Se cultivă capacitatea de autocontrol, care este un atribut al activității creatoare. Efortul creator este depus și în cazul alcătuirii cuvintelor la alfabetar și, mai mult, în cazul alcătuirii propozițiilor. Acest lucru este evident întrucât „inteligenta pornește, înainte de toate, de la acțiune” (J. Piaget), ceea ce marchează legătura dintre cunoaștere și acțiune. Mulțimea de jocuri didactice, selectate și atent plasate pe firul lecției, conferă acesteia nota de diversitate și antrenează mai mult în activitatea de citire și scriere pe școlari. Formularea mesajului oral, dezvoltarea unor idei legate de conținutul lecției, „îmbogățirea” unor propoziții date de învățător / colegi, povestirea

sau scrierea imaginativă conduc la corectarea exprimării și la manifestarea imaginației și a fanteziei creatoare. Desfășurarea procesului creativ implică o „funcționare” cognitivă specifică. Conform lui Guilford (1950), caracteristicile funcționale ale procesului de gândire creativă devin factori intelectuali. Barron (1968) face o definiție a acestora: fluiditatea (rapiditatea și ușurința de asociere între imagini, cuvinte, sunete etc.); flexibilitatea (capacitatea de restructurare a gândirii în raport cu noile situații, ușurința transferului); originalitatea (independența de raționament, integrarea de elemente diverse în același câmp perceptiv); elaborarea (capacitatea de transformare și combinare de date în procesul de construcție mintală). Mai târziu, Torrance (1993) oferă și o serie de definiții de lucru: fluiditatea – mai multe idei; flexibilitatea – noi soluții când situația se schimbă; originalitatea – idei neuzuale; elaborarea – detaliile. Ținând cont de aceste elemente, cadrul didactic va gândi și construi demersul didactic într-o formă creativă, întrucât atitudinea creatoare a acestuia se transmite implicit elevilor. Dacă învățătorul va aduce un element-surpriză, o noutate în fiecare zi, el va imprima, cu voia sau fără voia sa, aceleași înclinații elevilor.

Învățarea prin intermediul jocului didactic, mai ales de vârstă școlară mică, este una din dezideratele pedagogiei moderne și postmoderne, deoarece lecțiile organizate pe baza jocului oferă un cadru propice pentru învățarea activ – participativă, stimulând creativitatea și imaginația elevilor.

Metodele pe care le-am antrenat în rezolvarea sarcinilor jocului sunt dintre cele active și interactive cum ar fi: brainstorming, eseul de cinci minute, cvintetul, diagrama Wenn, întrebările de transpunere, ciorchinele, întrebările literare, cubul, diamantul. Aceste metode active aduc o modalitate nouă de abordare și stimulare a capacităților creatoare, în contextul jocului didactic.

Consider că, prezența textelor literare este de o importanță majoră, deoarece acestea le oferă copiilor pe lângă modelul de aranjare în pagină a textelor, cuvinte și expresii frumoase, ce le îmbogățesc vocabularul; familiarizându-i în același timp cu diverși scriitori și poeți; dezvoltându-le câmpul de citire, ajutându-i să observe în felul acesta diferitele stiluri de redare a textelor în funcție de fiecare autor în parte. Toate acestea îi ajută pe copii să aibă modele de creație și le stimulează imaginația de natură literară, încurajându-i să creeze în chip original.

Unul din jocurile concepute în ideea stimulării creativității este „Ce-ți spune cuvântul cheie?”, aplicat la fragmentul „Cheia” de Mihail Sadoveanu.

Grupa de citire are sarcina de a lectura în perechi / a rezuma în perechi aliniatele doi și cinci ale fragmentului ales.

Această grupă, formată din 4 sau 6 elevi, are sarcina: lucrați câte doi! Elevii, lucrând câte doi, în perechi, unul are rolul de interlocutor, iar celălalt de raportor. Ambii elevi au sarcina de a lectura alineatele, apoi interlocutorul ascultă rezumatul făcut de raportor, întrebându-l: „Ce-ți sugerează cuvântul cheie?”

Pentru aliniatul cinci, se schimbă rolurile interlocutor / raportor, întrebarea rămânând aceeași.

Lectura în perechi /rezumatul în perechi, face activitatea activă, dinamică. Prin lectură se încurajează dezvoltarea câmpului de citire, îmbogățirea vocabularului cu cuvinte și expresii literare – artistice, care mai târziu se vor regăsi și în creațiile copiilor. Prin rezumatul în perechi se încurajează, se stimulează capacitatea de sinteză a gândirii copilului, de extragere a esențialului din întregul aliniatului.

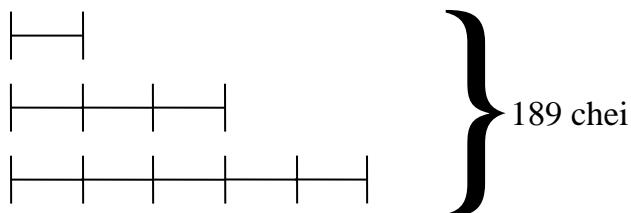
Echipa de scriere, alături de cea de citire se substituie inteligenței verbal / lingvistice. Această echipă își rezolvă sarcina prin intermediul jurnalului cu dublă intrare.

Citate (propoziții)	Impresii (comentarii)
---------------------	-----------------------

Copiii acestei echipe au sarcina de a găsi în aliniatul nouă, propoziția (propozițiile) care răspund întrebării „Ce-ți sugerează cuvântul cheie?”. Acest gen de sarcină pe baza jurnalului le dezvoltă copiilor capacitatea de a analiza și sinteza, flexibilitatea gândirii lor, pentru că ei vor selecta doar acele propoziții ce răspund cerinței jocului.

În rubrica „impresii / comentarii”, copiii au ocazia să-și spună punctul lor de vedere, opinia în legătură cu soluția aleasă de ei. În felul aceasta, le sunt încurajate ideile, concepțiile personale; acestea constituind premise în descătușarea imaginației prin dreptul lor la opinie.

Echipa de matematică, ce răspunde sarcinilor responsabile pentru dezvoltarea inteligenței logico – matematice, are sarcina de a rezolva o problemă după schema:



Folosirea procedeelor de calcul „pornind de la un suport scris, schema în cazul acesta, duce la dezvoltarea capacităților creatoare a copiilor. O astfel de problemă presupune analiza, comparare a segmentelor date, pentru a putea realiza operații matematice și a crea o problemă care să respecte schema dată. Prin acest gen de sarcini matematice, în cadrul orelor de „Creație literară” copiii sunt motivați profund pentru învățare, matematica stimulându-le flexibilitatea gândirii, fluiditatea parcurgerii operațiilor matematice.

Echipa de arte, are sarcina de a răspunde sarcinilor responsabile pentru dezvoltarea inteligenței vizual / spațială. Folosind ca materiale didactice creioanele colorate, copiii au sarcina de a citi aliniatul nou și de a ilustra înțelesul cuvântului cheie prin prisma sugestiei din text. Copiii își dezvoltă în acest fel capacitatea de a vizualiza, de a crea imagini mentale, de a face conexiuni între cheie ca obiect ce deschide ușile și cheie în înțelesul de cunoaștere ce deschide mințile. Este antrenată din plin gândirea copiilor, capacitatea de a analiza, sinteză, comparație, abstractizarea și este stimulată flexibilitatea gândirii lor.

Echipa ce se substituie sarcinilor ce dezvoltă inteligența interpersonală are sarcina de a observa cu atenție modul de lucru al colegilor și de a-și nota observațiile. Acești copii vor realiza o selecție a celor mai reușite produse ale colegilor lor și vor hotărî echipa câștigătoare. Decizia lor este analizată de învățător și eventual schimbată, dacă s-au produs greșeli în alegerea echipei / echipelor câștigătoare.

Copiii acestei grupe își dezvoltă spiritul critic, spiritul de a lua hotărâri corecte, dezvoltându-și capacitatea de analiză, sinteză și comparație.

În finalul orei, după ce s-au discutat în parte și s-au analizat produsele activității echipeilor, se trece la realizarea ultimei cerințe a jocului. Alcătuiți un eseu cu titlul „Ce-ți sugerează

cuvântul cheie?”. Timp de lucru cincisprezece minute. Se alege eseul cel mai reușit din echipă pentru a fi apreciați și notați.

Alfred Binet consideră inteligența ca pe o abilitate generală de a gândi și a rezolva probleme într-o gamă variată de soluții.

Bibliografie:

1. Ioan, Bontaș, *Tratat de pedagogie*, Editura All, București, 2008;
2. Margareta, Dincă, *Teste de creativitate*, Editura Paideia, București, 2001;
3. Maria, Moldoveanu, *Mentalitatea creativă*, Editura Coresi, București, 2001

ELEMENTE INOVATIVE PRIVIND INTEGRAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PREDAREA MATEMATICII

Cătălina Elena Beșa
Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău

Noua abordare a Curriculum-ului Național a generat un alt tip de cultură curriculară caracterizată prin: centrarea procesului de învățământ pe obiective de formare a competențelor și aptitudinilor; transformarea școlii centrate pe profesor într-o școală centrată pe elev prin *promovarea metodelor interactive* de învățare, cultivarea aptitudinilor creative ale elevilor și crearea unor situații de învățare variate; abordarea inter și transdisciplinară a curriculum-ului școlar; abordarea curriculum-ului în corelație cu problematica evaluării performanțelor școlare și a formării inițiale și continue a personalului didactic (Bocoș, 2013).

Având în vedere complexitatea conceptului „curriculum” și extinderea sferei sale de cuprindere, este normal ca o reformă curriculară să aibă implicații multiple în ceea ce privește

educația. Ionescu și Radu (2001, p. 104) enumeră câteva *tendințe în reforma curriculară* care reies din rezultatele cercetărilor realizate de specialiștii în curriculum obținute în practica instruirii, acestea fiind următoarele: deschiderea spre educația permanentă; realizarea unui impact sistemic; elaborarea curriculumului diferențiat, individualizat, personalizat; elaborarea curriculumului de profil și specializat.

Caracterul inovativ al Curriculumului Național se regăsește la nivelul următoarelor trăsături definitorii ale acestuia: plasarea învățării în centrul demersurilor educaționale; orientarea învățării spre capacități și competențe; utilizarea *metodelor interactive*; dezvoltarea spiritului critic, interogativ; stimularea gândirii creative; structurarea unui învățământ pentru fiecare prin flexibilizarea parcursurilor școlare; adaptarea conținuturilor învățării la interesele, aptitudinile elevului, la problemele și cerințele vieții sociale; responsabilizarea agenților implicați în actul educativ.

Din perspectiva educației permanente, reforma curriculară își propune următoarele considerente (Ionescu și Radu, 2001, p. 105):

- să urmărească idealul educațional precizat în Legea învățământului, precum și finalitățile educaționale stabilite la nivelul politicii educaționale;
- să respecte particularitățile de vârstă și individuale ale celor care se instruiesc și să le coreleze cu principiile de psihologie ale învățării;
- să sprijine integrarea socială activă, *interactivă* și creativă a indivizilor și participarea acestora la viața societății;
- să vehiculeze unele conținuturi instructiv- educative adaptate în permanența intereselor și necesităților individului, dar care să reflecte cât mai pronunțat problematica lumii contemporane, dinamica socio- culturală a societății, precum și exigențele acesteia;

- să asigure operaționalitatea și funcționalitatea cunoștințelor și abilităților intelectuale și practice ale elevilor, să le descopere și valorifice disponibilitățile, aptitudinile, interesele etc.;
- să urmărească utilizarea cunoștințelor, competențelor și a abilităților pe care elevii le dețin, în așa fel încât aceștia să își dezvolte gândirea divergentă, critică și creativă, imaginația etc.;
- să creeze și să stimuleze motivația pentru studiu a celor care se instruiesc, disponibilitatea de a reacționa pozitiv la schimbare și să stimuleze receptivitatea lor față de nou.

Perspectiva sistemică asupra curriculum-ului vizează articularea optimă a multitudinii componentelor procesului de învățământ, în vederea realizării finalităților educaționale. Viziunea curriculară impune proiectarea în interacțiunea lor a obiectivelor, conținuturilor, activităților de învățare și a principiilor și metodelor de evaluare, permițând o mai bună desfășurare a predării-învățării, formându-se competențele de nivel superior, de aplicare a cunoștințelor și competențelor în noi contexte de rezolvare de probleme.

Realizarea viziunii curriculare este posibilă în momentul în care cadrul didactic demonstrează flexibilitate și deschidere spre nou, adaptare la noile cerințe ale Curriculumului Național, înțelegând tendințele de schimbare prin care trece sistemul românesc de învățământ, conștientizând necesitatea schimbării de mentalitate. Metodele interactive și active pot contribui la reușita demersului didactic, care presupune o bună pregătire de specialitate, o deosebită cunoaștere și aplicare a noutăților din științele psihopedagogice, dorința de a-ți îmbogăți continuu repertoriul metodelor, mijloacelor și formelor de organizare, ținând pasul cu inovațiile din domeniu, de altfel, aplicându-le selectiv și creator, vor putea să ajungă la așa numita „artă de a preda”.

Metodele interactive prezintă, la nivel pedagogic, următoarele valențe formative: promovează învățarea interactivă; previn și înlătură monotonia și plictiseala, oboseala și riscurile unei scăderi a randamentului școlar; fac mai interesante și mai atractive activitățile din clasă; pun accentul pe interesele/ nivelul de înțelegere/ nivelul de dezvoltare ale elevilor (vizându-se o învățare interactivă); permit elevului să-și expună liber ideile, opiniile, interogațiile, în cadrul activităților colaborative; sunt orientate către intensificarea interacțiunilor și interrelațiilor în cadrul grupului de elevi; încurajează interschimbul liber de cunoștințe, de idei, de experiențe, confruntarea de opinii și argumente; stimulează participarea activă, fizică și psihică, individuală și colectivă a elevilor în procesul învățării; asigură un demers interactiv al predării-învățării-evaluării.

Metodele interactive vizează stimularea participării elevilor la acțiune, „dezvoltându-le procesele cognitive complexe, trăirile individuale și capacitățile de înțelegere a valorilor și situațiilor” (Oprea, 2009, p. 28). Utilizarea sistematică a metodelor interactive în predarea matematicii contribuie la dezvoltarea proceselor psihice, după cum urmează: stimulează procesele cognitive superioare; dezvoltă capacități de a lega cunoștințe între ele și de a crea rețele conceptuale; dezvoltă încrederea în propriile puteri; dezvoltă inteligențele multiple; dezvoltă motivația intrinsecă și motivația cognitivă, dorința de a ști a elevilor; exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor, stimulând inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină; asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații.

Metodele interactive au o contribuție majoră în ceea ce privește dezvoltarea socială: dezvoltă aptitudini pentru lucrul în colaborare și dorința de socializare; dezvoltă capacități de comunicare, de dialogare interpersonală; promovează o atitudine pozitivă, respectul reciproc și

toleranța; stimulează capacitățile de reflectare asupra propriilor demersuri de învățare și asupra relațiilor interumane. După aplicarea metodelor interactive, se pot obține performanțe pe care elevii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Ei înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, încurajați își vor cultiva dorința de a se implica în rezolvarea sarcinilor de grup. Metodele implică mult tact din partea dascălilor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil timid, pesimist, agresiv, nerăbdător pentru fiecare găsind gestul, mimica, întrebarea, lauda, aprecierea potrivită. Datorită valențelor formative pe care le prezintă din punct de vedere pedagogic, psihologic și social, metodele interactive devin practici de succes pentru învățarea școlară.

Bibliografie

Bocoș, M. D. (2013). *Instruirea interactivă*. București: Editura Polirom.

Ionescu, M., Radu, I. (2001). *Didactica modernă*. Cluj- Napoca: Editura Dacia.

Oprea, C.-L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R. A.

MODELE DE PARCURSURI APLICATIV UTILITARE EFICIENTE ÎN EDUCAREA COORDONĂRII ELEVILOR

Prof. Bîrgăoanu Alexandra-Maria
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

PARCURS APLICATIV

NR. 1 – PA1 parcurs tip urmărire

Dispunere materială: pe o singură latură:
un jalon la o distanță de 5 metri de linia de start,
un cerc cu 10 mingi poziționat la 5 metri de jalon,
o cutie de carton la 2 metri de cercul cu mingi.

Descriere: Start din picioare, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, ocolirea unui jalon (360 de grade), alergare de viteză pe distanța de 5 metri, oprire lângă un cerc așezat pe sol în care se găsesc 10 mingi de tenis de câmp. Se aruncă, pe rând, câte o minge într-o cutie de carton aflată la 2 metri distanță. Se notează timpul de lucru și numărul de mingi ajunse în cutie.

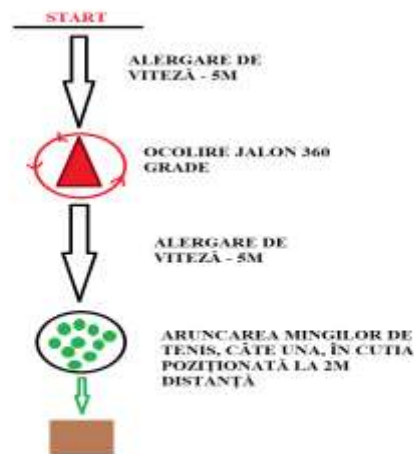


Figura nr. 1 – vizualizare a parcursului aplicativ nr. 1

PARCURS APLICATIV

NR. 2 – PA2 parcurs tip urmărire

Disponere materială : pe prima latură : o scăriță lângă linia de start dispusă longitudinal, o scară fixă la 5 metri distanță de scăriță. Pe a doua latură o saltea de gimnastică la o distanță de 5 metri de scara fixă. **Descriere:** Start din picioare, alergare cu pășire peste scăriță, fără a călca pe partea verde a scăriței, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, cățărare pe scara fixă, braț și picior de aceeași parte cu atingerea unei mingi fixate sus, coborâre, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, rostogolire înainte din ghemuit în ghemuit, alergare de viteză pe distanța de 3 metri, finish.

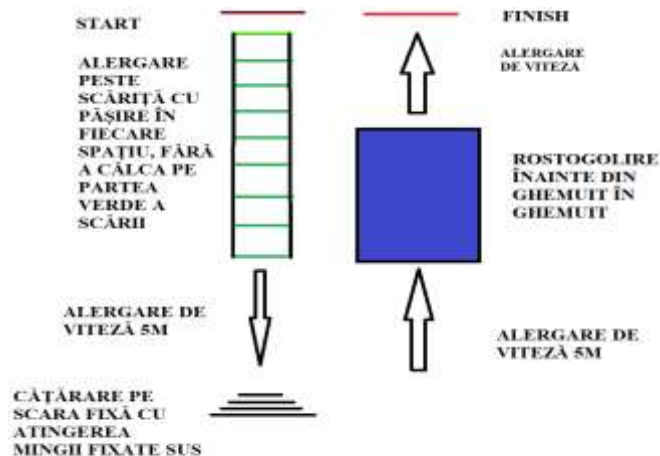
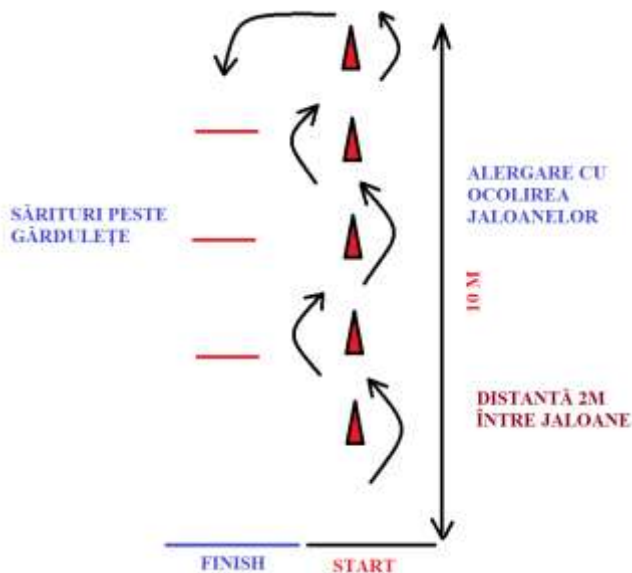


Figura nr. 2 – vizualizare a parcursului aplicativ nr. 2

PARCURS APLICATIV NR.3 – PA3 - parcurs tip urmărire

Disponere materială: Pe prima latură : 5 jaloane la distanța de 2 metri între ele. Pe a doua latură 3 gardulețe la o distanță de 3 metri față de ultimul jalon, cu o distanță de 2 metri între ele. **Descriere:** Start din picioare, alergare de viteză cu ocolirea a 5 jaloane, pe distanța de 10 metri, întoarcere și alergare de viteză cu sărituri peste 3 obstacole (gărdulețe care au 25 de centimetri înălțime), finish. Între jaloane și între obstacole avem o distanță de 2 metri.

Figura nr. 3 – vizualizare a parcursului aplicativ nr. 3



PARCURS APLICATIV

NR. 4 – PA4 - parcurs tip urmărire

Dispunere materială: pe o singură latură : o saltea de gimnastică poziționată lângă linia de start, pe saltea avem 4 gărdulețe la o distanță de 40 de centimetri între ele, o minge de baschet la 5 metri de saltea și 5 jaloane la 50 de centimetri distanță între ele, o cutie de carton la 2 metri ață de ultimul jalon. **Descriere:** Start din ghemuit, târâre pe sub 4 obstacole, braț picior opus (poziționate pe

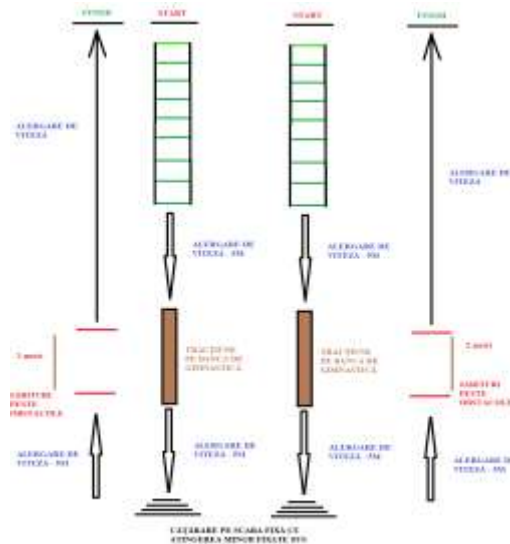
o saltea de gimnastică), ridicare, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, ridicarea mingii de baschet de pe sol, dribling multiplu cu ocolirea a 5 jaloane, aruncarea mingii de baschet într-o cutie poziționată la 2 metri distanță.

Figura nr. 4 – vizualizare a parcursului aplicativ nr. 4

PARCURS APLICATIV

NR. 5 -PA5- parcurs tip întrecere

Dispunere materială: pe prima latură o scăriță lângă linia de start, dispusă longitudinal, o banca de gimnastică dispusă longitudinal la o distanță de 5 metri de scăriță, o scară fixă la 5 metri de banca de gimnastică. Pe a doua latură : 2 gărdulețe la 5 metri de scara fixă, cu o distanță de 2 metri între ele.



Descriere: :Start din picioare, alergare cu pășire peste scăriță , fără a călca pe partea verde a scăriței, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, tracțiune simultană pe banca de gimnastică așezată longitudinal, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, cățărare braț picior de aceeași parte pe scara fixă cu atingerea mingii poziționate pe ultima șipcă a spalierului, coborâre, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, săritură peste două gărdulețe așezate la distanța de 2 metri între ele și la 5 metri distanță față de scara fixă, alergare de viteză până la finish.

Plecarea în traseu se va face la semnalul sonor.
 Se lucrează cu câte două coloane de elevi,
 fiecare elev va efectua câte două repetări.
 (este reprezentat grafic în figura nr. 5)

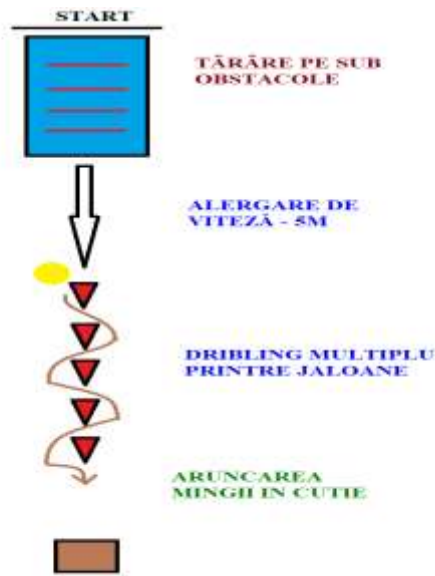


Figura nr. 5 – vizualizare a parcurșului aplicativ nr. 5

PARCURS APLICATIV NR.6 -PA6 – parcurs tip întrecere

Disponere materială: pe prima latură : scara fixă la o distanță de 12 metri de linia de start. Pe a doua latură : 2 saltele de gimnastică poziționate longitudinal, una în continuarea celeilalte, la 5 metri de scara fixă.
Descriere: Start din picioare, alergare de viteză pe o distanță de 10 metri până la un jalon, alergare înapoi pe o distanță de 5 metri până la un al doilea jalon, alergare de viteză

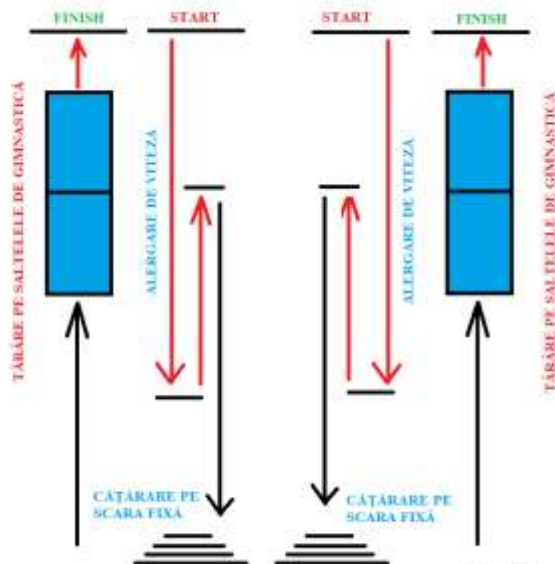


Figura nr. 6

până la scara fixă, cățărare braț-picior de aceeași parte pe scara fixă cu atingerea unei mingi plasată pe ultima șipcă, coborâre, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, târare braț picior de aceeași parte pe două saltele de gimnastică poziționate longitudinal, ridicare și alergare de viteză până la finish.

Plecarea în traseu se va face la semnalul sonor.

Se lucrează cu câte două coloane de elevi,

fiecare elev va efectua câte două repetări

Figura nr. 6 – vizualizare a parcursului aplicativ nr.

6

PARCURS APLICATIV

NR. 7 –PA7 – parcurs tip întrecere

Dispunere materială: pe prima latură: scăriță dispusă longitudinal lângă linia de start, jalon la 1 metru de scăriță, cerc cu mingi de tenis de câmp la o distanță de 2 metri de jalon, o cutie de carton la 2 metri distanță față de cercul cu mingi, scara fixă la 3 metri de cercul cu mingi. Pe latura a doua două gardulețe cu distanță de 3 metri între ele, la o distanță de 5 metri de scara fixă.

Descriere: Start din picioare, alergare cu pașire peste scăriță fără a călca pe partea verde a scăriței, ocolirea unui jalon (360 de grade), alergare de viteză, oprire lângă un cerc așezat pe sol în care se găsesc 2 mingi de tenis de câmp. Se aruncă, pe rând, câte o minge într-o cutie de carton aflată la 2 metri distanță. (nu contează dacă mingea a ajuns în cutie), alergare de viteză, cățărare pe scara fixă, braț – picior de aceeași parte, cu atingerea ultimei șipci, coborâre, alergare de viteză pe distanța de 5 metri, săritură peste două obstacole (gărdulețe, 25cm înălțime) cu distanța de 3 metri între ele, alergare de viteză până la finish. . Plecarea în traseu se va face la semnalul sonor. Se lucrează cu câte două coloane de elevi, fiecare elev va efectua câte două repetări

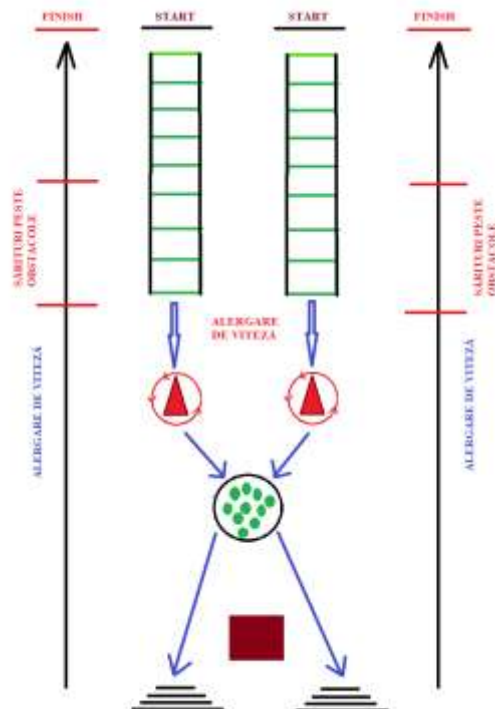


Figura nr. 7

PARCURS APLICATIV NR. 8 –PA8 – parcurs tip întrecere:

Dispunere materială: pe prima latură : o saltea de gimnastică dispusă longitudinal la o distanță de 3 metri față de linia de start, o saltea de gimnastică dispusă longitudinal la o distanță de 2 metri față de prima saltea, un jalon la 1 metru față de a doua saltea. Pe a doua latură : 1 jalon la 5 metri și unul la 3 metri. **Descriere:** Start din poziția ghemuit, alergare de viteză pe distanța de 3 metri, rostogolire înainte din ghemuit în ghemuit pe salteaua de gimnastică, alergare de viteză, rostogolire înapoi din ghemuit în ghemuit pe salteaua de gimnastică, ocolirea unui jalon, alergare de viteză cu atingerea unui reper poziționat la o distanță de 5 metri față de jalon, întoarcere și alergare de viteză cu atingerea unui reper poziționat la o distanță de 2 metri față de jalon, alergare de viteză până la finish. Plecarea în traseu se va face la semnalul sonor. Se lucrează cu câte două coloane de elevi, fiecare elev va efectua câte două repetări.

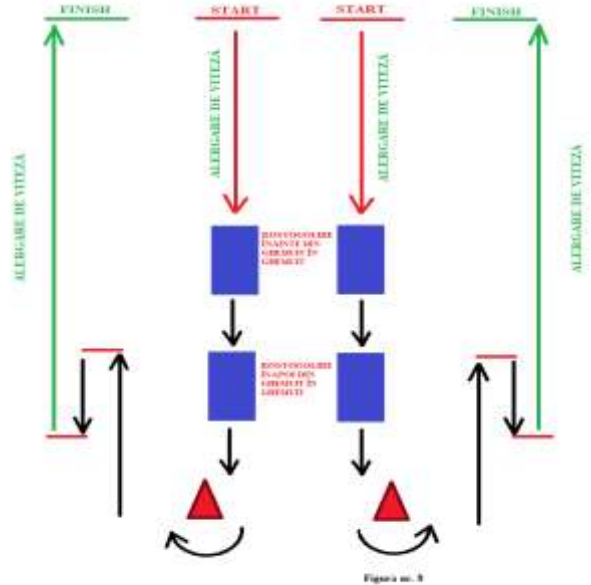


Figura nr. 8

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

Dincolo de școală- Activități de tip outdoor

Prof. înv. primar Bolocan Mihaela
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Argument:

În contextul educațional românesc, educația outdoor este un concept nou, dar care începe să-i preocupe din ce în ce mai mult pe actorii educaționali din sistemul de învățământ formal.

Educația outdoor, inițiată de Kurt Hahn, presupune învățarea în aer liber prin activități practice și recreative, programe de dezvoltare personală și socială, vizite, drumetii, aventură etc. Protecția mediului, educația ecologică, utilizarea eficientă a resurselor naturale și deșeurile, consum și producție responsabile etc. sunt subiecte de mare interes, fapt pentru care educația outdoor se dovedește a fi o modalitate extrem de importantă pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu, deoarece impune contactul direct cu natura, care reprezintă o bogată sursă și resursă în ceea ce privește experiențele de învățare. Oferind un climat diferit de învățare, educația outdoor vine în sprijinul elevilor cu dificultăți de învățare sau de integrare, pentru că reușește să creeze o relație mai puternică și mai durabilă între copii, dar și între cadrele didactice și copii.

Competențele și atitudinile dezvoltate elevilor în cadrul învățării din cadrul activităților de tip outdoor includ: competențe interpersonale, capacitatea de lucru în echipă, încrederea în sine, disciplina, responsabilitatea, capacități de planificare, coordonare și organizare/competențe de gestionare a proiectelor, capacitatea de a rezolva probleme practice etc. Întrucât aceste competențe au relevanță crescută în dezvoltarea personală a individului, acestea sunt complementare celor achiziționate prin educația formală.

1. Contextul în care se desfășoară activitatea:

PANIMON S.A. ONEȘTI reprezintă astăzi unul dintre cei mai importanți producători din domeniul morărit – panificație din județul Bacău. Beneficiind de o experiență de peste 60 ani, PANIMON S.A. Onești oferă colaboratorilor și consumatorilor o bogată gamă sortimentală din categoria produselor de morărit, panificație, patiserie și cofetărie.

2. **Denumirea activității:** Drumul pâinii
3. **Scopul :** organizarea excursiei răspunde dorinței exprimate de elevi de a cunoaște drumul grâului de la bob la pâine, desfășurând activități de învățare recreative și instructive
4. **Motivația:** stimularea și dezvoltarea pe multiple planuri a personalității copilului prin activități extracurriculare.
5. **Obiectivele vizitei:**
 - Observarea diferitelor aspecte cu privire la fluxul tehnologic: depozitarea cerealelor-produsul de panificație;
 - Stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea unor meserii;
 - Cultivarea spiritului antreprenorial, observând responsabilitatea producătorului pentru calitatea produsului și prezentarea a acestuia;
 - Creșterea coeziunii colectivului de elevi și consolidarea spiritului de echipă, a relațiilor de prietenie, stabilirea unui climat de încredere, favorabil comunicării;
 - Crearea/ internalizarea a unui set de reguli de comportament responsabil;

6. **Stabilirea detaliilor practice și logistice:**

a) **Locația:** PANIMON S.A. **Sediu social:** str. Mărășești, nr. 19, loc. Onești, jud. Bacău:

La ședința cu părinții, am prezentat dorința copiilor de a desfășura activități în afara sălii de clasă/ a școlii, după modelul celor desfășurate anterior. Am prezentat tema și am pledat pentru organizarea unei activități de tip outdoor. Ulterior, am răspuns invitației lansate de unul dintre părinții clasei, care s-a ocupat de partea de organizare: relația cu reprezentanții societății de panificație, transport etc. Am prezentat proiectul de activitate de tip outdoor spre a fi aprobat în Consiliul de administrație.

b) **Materiale necesare:** echipament distribuit de gazde;

c) **Resurse umane:** elevii clasei, părintele însoțitor;

d) **Timp alocat:** 4 ore

7. **Identificarea riscurilor:**

Am stabilit și comunicat obiectivele activității, am prezentat locația, mijlocul de transport și aspectul pregătirii se referă la instruirea elevilor excursioniști cu toate cunoștințele necesare pentru înțelegerea aspectelor observate pe tot traseul, precum și la folosirea echipamentului, respectarea regulilor ce trebuie respectate pe tot traseul. Activitatea se va desfășura frontal și pe grupe.

8. Activități premergătoare:

Activitățile precedente ce s-au desfășurat cu tema:

CLR: Povestea pâinii

MEM: Anotimpul vara- semnele anotimpului, activități specifice pe ogoare, în grădini, livezi, vii, gospodării etc.,

AVAP: Culorile verii- peisaje în acuarele;

DP: Grupurile din care facem parte: colegii de clasă

MM: cântecele "A sosit vara"

9. Descrierea activității:

Activitatea se va realiza în mai multe puncte de lucru ale PANIMON SA. Vom parcurge tot drumul pâinii și ne vom însuși cunoștințe despre acest proces de transformare a bobului de grâu în produse de panificație. Primul obiectiv este oprirea la marginea unui lan de grâu. Elevii vor observa planta, vor prinde în palme și vor mirosi spicul de grâu încă necopt, apoi vom vizita silozurile în care se depozitează cerealele, unde reprezentanții ne vor vorbi despre calitatea bobului de grâu, bolile specifice acestei plante, modalitățile de combatere a dăunătorilor, condițiile de depozitare etc. Vom merge la moară pentru a vedea cum se macină grâul și se obțin făină și țărâțe, cum se ambalează și se transportă spre fabrica de pâine sau spre alte centre de lucru sau beneficiari. După aceea, vom pleca spre brutăria PANIMON din Tg. Ocna. Va fi o experiență inedită în care vor vedea un proces tehnologic complex de producere a pâinii. Beneficiind de explicațiile date, aceștia vor afla ce materiale și ce utilaje se folosesc, precum și etapele parcurse până în momentul felierii și ambalării acesteia și vor avea parte de un atelier de lucru, pentru a-și modela fiecare propria pâine. Cât timp produsele lor se vor coace în cuptor, copiii vor vizita expoziția de fotografii tematice și se vor bucura de spațioasa grădină, oază de odihnă pentru lucrători și, de asemenea, vor avea programată o întâlnire cu sufletul acestei societăți, dl. Mihai Ilie. Acesta le va vorbi despre necesitatea implicării cu responsabilitatea indiferent de domeniul în care lucrează cineva, despre grija și respectul față de lucrători, beneficiari și colaboratori, dar și despre bucuria de a fi generos. Se va trece la degustarea unor specialități de pâine și alte produse de panificație apoi ne vom întoarce în Onești pentru a vizita și centrul de cofetărie și patiserie. Aici vor urmări fluxul tehnologic de preparare și ambalare a prăjiturilor și produselor de patiserie și vor participa din nou la un atelier de lucru. Ultimul obiectiv îl constituie vizitarea unui punct de desfacere PANIMON, unde copiii vor primi gogoși calde și un cadou din partea firmei pentru frațiori și părinți.

În cadrul următoarei ore de Dezvoltare personală se va completa Jurnalul de excursie, punctând aspectele cele mai importante ale acesteia, se vor realiza desene pe

această temă pentru expoziția de pe holul școlii și se va viziona filmul excursiei. La final, se va redacta scrisoarea de mulțumire pe care o vom trimite gazdei : PANIMON SA.

10. Rezultate așteptate:

- Activitatea vizează:
- Formarea unor deprinderi noi de învățare pentru elevi, cultivarea dorinței de a cunoaște și a avea noi experiențe educaționale și practice;
- Dezvoltarea rezilienței prin expunerea la experiențe din afara zonei de confort;
- Cultivarea abilităților de lucru în echipă, comunicare, relaționare și socializare, integrare într-un mediu nefamiliar;
- Cultivarea independenței, autonomiei, adaptabilității, empatiei, grijii față de grup, a abilităților organizatorice etc.;
- Dezvoltarea unui atitudini pozitive, flexibile, dezvoltarea abilităților de a gândi critic, adoptarea unui comportament responsabil;
- Cunoașterea, înțelegerea și aprecierea valorilor naturale, istorice, geografice și culturale;
- Valorificarea potențialului local, încurajarea membrilor comunității locale să valorifice potențialul agricol al zonei
- Crearea unei legături cu elevii în afara cadrului școlar, care poate conduce la creșterea motivației acestora în procesul educațional;

11. Evaluarea:

- impresiile împărtășite colegilor de la alte clase, familiei și prietenilor;
- desene, fotografii (grupul clasei/ holul școlii);
- scrisoarea de mulțumire.

12. Sugestii pentru activitățile ulterioare;

- vizitarea unei ferme agricole- activități de recoltare;
- vizitarea unui ocol silvic- activități de plantare;
- vizite în parc, grădini zoologice, vivariu etc.
- activități gospodărești;
- acțiuni de ecologizare etc.

ROLUL FAMILIEI ÎN UNITATEA ȘCOLARĂ

CULTIVAREA RELAȚIEI FAMILIE–UNITATE ȘCOLARĂ CU AJUTORUL PARTENERIATULUI EDUCAȚIONAL

Prof.înv. primar Boșcor Mihaela-Violeta
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Factorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt școala și familia. Funcția educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viață, sentimente.

Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral și estetic. Școala, alături de familie, influențează, prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Școala eficientă realizează un parteneriat cu elevul, prin valorizarea și respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței acesteia și atragerea în procesul didactic și cu toate resursele educative ale societății pe care le identifică și le folosește activ. Este nevoie a se dezvolta un nou concept care să întărească schimbarea în relațiile școală-familie. Acest concept este parteneriatul educațional.

Parteneriatul educațional este forma de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional. Acesta presupune o unitate de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni educative între factorii educaționali.

Parteneriatul educațional se realizează între:

- instituțiile educației : familie, școală și comunitate ;
- agenții educaționali : copil, părinți, profesori, specialiști în rezolvarea unor probleme educaționale ;
- membrii ai comunității cu influență asupra creșterii, educării și dezvoltării copilului (medici, factori de decizie, reprezentanți ai bisericii, ai poliției) ;

- influențele educative exercitate la anumite momente asupra copilului ;

Părinții, copiii și comunitățile se influențează puternic unii pe alții. Mediul în care trăiesc părinții poate sprijini sau devia viețile lor, poate determina multe dintre valorile lor. De asemenea, părinții pot influența comunitatea și pot contribui la dezvoltarea valorilor comunității. Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate. Implicarea părinților joacă un rol important în cadrul intervenției școlare. Acțiunile care implică părinții produc o schimbare în ambientul familiei și cresc aspirațiile, atât ale părinților pentru copiii lor, cât și ale copiilor înșiși. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiecte casnice), familia este cea care ar trebui să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare, asigurându-i copilului cele necesare studiului.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament : respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudine, adică „ cei șapte ani de acasă ”. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia. Se întâmplă totuși ca ceea ce consideră părinții a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situație, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunțarea la intervenții din partea părinților care sunt depășiți de situație . Între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce , ședințe și lectorate cu părinții.

Un parteneriat familie-școală este relația cea mai profitabilă pentru toti cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute . Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații . Ea este factorul decisiv și pentru formarea

unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viața, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Parteneriatul educațional se aplică la nivelul tuturor acestor relații. **Colaborarea dintre școală și familie** presupune o comunicare efectivă și eficientă, o unitate de cerințe și o unitate de acțiune când este vorba de interesul copilului.

Implicarea părinților în problemele școlii se referă la construirea unor relații pozitive între familie și școală. Colaborarea și cooperarea părinților cu școala sunt eficiente ambilor factori.

Dacă ne referim la optimizarea comunicării între profesori și părinți, se iau în calcul:

- calitatea celor doi poli ai colaborării (profesori și părinți);
- percepțiile fiecăruia;
- atitudinile care îi caracterizează;
- caracteristicile instituției școlare;
- caracteristicile familiei;
- modul de comunicare.

Implicarea părinților în rezolvarea problemelor școlare și în sprijinirea procesului instructiv-educativ are o serie de motivații, dintre care enumerăm : părinții își cunosc copiii și doresc să îi descopere ca elevi, părinții au nevoie de informații referitoare la îndeplinirea rolului de elev de către copilul lor. Forme de colaborare a părinților cu școala:

- prezența la ședințe și lectorate ;
- asistarea elevilor în efectuarea temelor ;
- participarea la activități cultural- artistice și sportive ;
- organizarea unor expoziții, serbări, excursii ;
- organizarea unui colț verde în școală ;
- atragerea unor fonduri pentru școală ;
- susținerea bibliotecii prin donații de cărți.

O comunicare optimă învățător/ diriginte/ familie are rolul de a acționa în mod pozitiv asupra copilului și de a stopa comportamentele negative. De multe ori apar dificultăți de comunicare și de dezvoltare a relației școală- familie. De aceea trebuie cunoscuți factorii care

favorizeaza dar și blochează o comunicare eficientă. Lipsa de comunicare din partea uneia dintre ele afectează evoluția elevului, rezultatele școlare și natura comportamentului.

Factori care favorizează comunicarea:

- transmiterea informațiilor de către învățător/ diriginte într-o formă accesibilă părinților ;
- evitarea analizării critice sau blamării părintelui ;
- mediul ambiant de discuție să fie plăcut ;
- capacitatea învățătorului de a mobiliza părinții să comunice și să le asculte problemele
- evitarea subiectelor care privesc elevii problemă, se fac discuții individuale cu aceștia;
- rezolvarea problemelor copiilor, implicarea în găsirea unor soluții ;
- sprijinirea, încurajarea părinților pentru a schimba atitudinea negativă a elevului.

Există două teorii importante privind relația școală- familie : teoria profesionalismului și teoria schimbului. Teoria profesionalismului consideră ca un element esențial serviciul făcut altora, fără a se gândi la avantaje personale, având drept criterii competența, un cod de etică profesională. Teoria schimbului consideră acțiunea umană în funcție de un câștig personal , un salariu asigurat, o competiție restrânsă. Cooperarea cu familia poate fi un test profesional și poate fi considerată ca făcând parte din datoria profesională a profesorului deoarece : părinții sunt parteneri ai școlii , eficacitatea învățământului poate fi ameliorată prin cooperarea între școală și familie, părinții sunt responsabili legali de educația copiilor. Atât părinții, cât și cadrele didactice beneficiază de avantajele unei astfel de colaborări. Influențele pe care familia le exercită asupra copilului sunt directe sau indirecte, determinând în mare măsură dezvoltarea personalității acestuia. Modelul moral-civic propus de școală (comportament civilizată, demn, tolerant, bazat pe cinste , corectitudine) găsește un răspuns pozitiv în familiile unde aceste valori sunt puse la loc de cinste.

Părinții trebuie să vadă în școală un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afișăm. Asadar, e o sarcină a școlii să identifice situațiile problemă, din familiile copiilor, să dirijeze pe cât posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școală-familie este determinantă în educarea copiilor.

Una dintre cele mai importante preocupări ale familiei și un punct comun pe care îl are aceasta cu școala este orientarea școlară și profesională . Cei mai mulți părinți sunt bine intenționați în alegerea unei școli pentru copilul lor . Dar , de multe ori, buna intenție și buna credință sunt tocmai sursele greșelilor lor deoarece acestea nu țin loc de competență. Greșelile părinților decurg uneori și din prea mare dragoste pe care o poartă copiilor.

De aceea, între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare . Un parteneriat familie – școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers.

Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și îl pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să îl susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze. Școala este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății.

Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului.

Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale.

Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om . Ora de dirigiență este cea în care ne putem apleca asupra acestei laturi . În această oră se urmărește valorificarea abilităților de interrelaționare, de asumare a responsabilității, de descoperire a propriilor aspirații spre formarea școlară și profesională.

Se accentuează azi ideea de a sprijini părinții și nu de a-i substitui. Se identifică tot mai clar ideea unor intervenții asupra familiei și deci, în primul rând, asupra părinților pentru a-i ajuta, forma și susține în sarcinile lor educative .

Motto: „Niciodată familia nu a fost mai solicitată și rolul său nu a fost niciodată atât de mare ca azi” – Boutin și During, 1994.

Bibliografie selectivă

1. Bunescu Ghe., Alecu G. , Badea D. – Educația părinților . Strategii și programe, E.D.P., București, 1997;
2. Ecaterina Adina Vrasmas – Consilierea și educația părinților , Editura Aramis, 2002;
3. Nica I., Țopa L. – Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I , E.D.P. , București, 1974;
4. Stoian M. – Abecedarul părinților, E.D.P., București, 1972.

PROIECT EDUCAȚIONAL

„STEAM pentru viitor!”

Prof. înv. primar Bratu Teodora
Prof. înv. primar Pavăl Monalisa-Delia
Școala Gimnazială „George Călinescu” Onești, BACĂU

1. Titlul proiectului:

STEAM pentru viitor – Gândim, creăm, inovăm!

2. Tipul proiectului:

Proiect educațional interdisciplinar, extracurricular, cu caracter aplicativ și creativ

3. Grup țintă:

Elevii din clasele III– IV

Participă și cadre didactice din disciplinele: Matematică, Științe, Arte, TIC, Tehnologie

4. Durata proiectului:

-6 săptămâni (o activitate pe săptămână)

Poate fi organizat și ca o săptămână tematică intensă, ex. în “Școala Altfel”

5. Parteneri implicați:

- Palatul Copiilor
- Asociații educaționale/ONG-uri STEM
- Părinți specialiști în domeniul STEAM

6. Scopul proiectului:

Promovarea educației STEAM prin activități interactive și creative care dezvoltă gândirea logică, imaginația, colaborarea și abilitățile practice ale elevilor.

7. Obiective:

- Să stimuleze interesul elevilor pentru domeniile științifice și tehnice
- Să încurajeze învățarea prin proiecte și experimente

- Să dezvolte abilități de rezolvare a problemelor și lucru în echipă
- Să creeze contexte de aplicare a teoriei în situații reale
- Să promoveze egalitatea de șanse în accesul la educația STEAM

8. Activități propuse:

Activitate și descriere

- 1.STEAM Quest – Vânătoare de comori științifice Elevii rezolvă sarcini STEAM (enigme, experimente, construcții) pe parcursul unui traseu prin școală
- 2.Micii inventatori -Ateliere de proiectare și construire (ex: mașină cu balon, pod din paie, roboței din materiale reciclate)
- 3.Magia științei în experimente simple-Demonstrații practice cu materiale uzuale (vulcani, magneți, reacții chimice distractive)
- 4.Artă și tehnologie- Crearea de colaje, afișe sau obiecte 3D cu teme științifice (ex: sistemul solar, structuri geometrice)
- 5.STEAM Talks – Întâlniri cu profesioniști. Prezentări interactive cu specialiști (fizicieni, IT-iști, arhitecți etc.)
6. Expoziția finală STEAM -Elevii își prezintă proiectele, experimentele și creațiile în fața părinților și colegilor

9. Resurse necesare:

Materiale reciclabile, paie, bețe, lipici, hârtie, plastilină, sticle

Acces la calculator/internet pentru unele activități

Spațiu de lucru (laborator, clasă, hol)

Kituri STEM

10. Metode de lucru:

- a) Învățare prin descoperire
- b) Învățare bazată pe proiect
- c) Lucru în echipă
- d) Gândire creativă și critică
- e) Jocuri educative

11. Modalități de evaluare:

- Observarea activă a implicării
- Autoevaluare (ex: „Ce am învățat?”)
- Prezentare orală a proiectelor
- Expoziție cu juriu

12. Rezultate așteptate:

- a) Creșterea motivației elevilor pentru științe
- b) Dobândirea unor abilități transdisciplinare
- c) Realizarea de produse finale
- d) Dezvoltarea gândirii logice și creative
- e) Consolidarea colaborării între elevi și profesori

METODE ȘI TEHNICI ACTIVE DE STIMULARE A LECTURII BASMELOR ÎN ORELE DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prof. Buganu Maricica
Școala Gimnazială „Smaranda Apoatoleanu” Colonești, BACĂU

Studiul literaturii în școală formează competențe/ abilități pentru lectură (lectură de informare, de plăcere și „instituționalizată”), cu accent pe ultimul tip. Școala trebuie să formeze un lector competent și un cititor care să își formeze gustul propriu de lectură, astfel încât să devină un cititor activ pe tot parcursul vieții, să îi ajute pe elevi să înțeleagă mai bine lumea și să se înțeleagă pe ei înșiși, să își formeze repere culturale și estetice, să valorizeze arta ca pe o formă de comunicare și de cunoaștere și să își dezvolte propria personalitate.

În selectarea conținuturilor se au în vedere, în primul rând, interesele elevilor urmărindu-se adecvarea conținuturilor la structurile cognitive și de comunicare ale educabililor, realizarea coerenței cu conținuturile educației lingvistice. Este necesar ca textele literare selectate să

respecte criteriul estetic, să includă diferite genuri și specii literare, opere din creația populară și cultă, aparținând literaturii naționale și universale, care au primit de-a lungul timpului girul valorii. Eficiența actului educațional depinde de „conjugarea metodei cu obiectivul, conținutul procesului educațional și forma de organizare a învățământului (implicând raportul profesor-elev, elev-elev), care este un element al tehnologiei educaționale” (Cerghit, I., 2006).

În contextul perfecționării instruirii, strategiile didactice interactive reprezintă „instrumentele” ce pot fi valorificate de către învățător pentru a asigura o calitate din ce în ce mai performantă a procesului de învățământ.

Trăsăturile definitorii ale strategiilor didactice interactive sunt următoarele:

- se constituie ca „strategii de grup ce presupun munca în colaborare a elevilor organizați pe grupuri mici în vederea atingerii unor obiective preconizate (soluții la o problemă, crearea de alternative)” (Cerghit, I., 2006).
- presupun crearea unor programe care să corespundă nevoii de interrelaționare și de răspuns diferențiat la reacțiile elevilor;
- au în vedere provocarea și susținerea învățării active în cadrul căreia, cel ce învață, acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală, particularizată;
- „stimulează participarea subiecților la acțiune, socializându-i și dezvoltându-le

procesele cognitive complexe, trăirile individuale și capacitățile de înțelegere și (auto)evaluarea valorilor și situațiilor prin folosirea metodelor active” (Cerghit, I., 2006).

În receptarea textelor literare, practica a demonstrat existența a numeroase metode și procedee de instruire, tradiționale și interactive: dezbateră, brainstormingul, expunerea, jocul didactic, mozaicul, discuția Panel, procesul literar, explozia stelară, reuniunea Phillips 6/6, strategii didactice interactive centrate pe elev (teoria inteligențelor multiple a lui H. Gardner) ș.a. „În condițiile creșterii exponențiale a informației, este absolut indispensabil să li se formeze elevilor deprinderea de a utiliza diverse surse de documentare în vederea creșterii autonomiei și a independenței în actul de învățare” (Cerghit, I., 2006).

Dintre metodele moderne fac parte cele care duc la creșterea gradului de implicare a elevilor. Definiția pentru folosirea metodelor activ-participative este caracterul lor stimulat, posibilitatea alternării activităților individuale și de grup, în scopul atingerii „optimum-ului” motivațional și acțional, elevii trebuind să-și asume noi roluri și responsabilități în propria formare.

Lectura școlară este „un proces complex, în care se întrepătrund competențe și deprinderi ale recunoașterii și ale înțelegerii simbolurilor literare și literale ce aparțin nivelurilor de percepție, de decodare, de experiență, de fond lingvistic, de capacitate de stocare (de memorie), de a stabili conexiuni, în așa fel încât cititorul să se poată autoproiecta prin anticipație sau retrospecție pe baza lecturii făcute” (Costea, O., 2006).

Societatea postmodernă urmărește lectura orientată spre elevi, urmărind să valorifice reacțiile personale ale elevilor față de textul citit, sistematizarea și fundamentarea unor concepte specifice despre textul literar, precum și demonstrarea unor puncte de vedere cu privire la operele studiate. Pentru elevii din ziua de azi, așa cum am mai precizat, lectura nu mai este o variantă facilă de ocupare a timpului liber. De aceea, ei citesc cu dificultate, nu le place să citească, nu înțeleg ceea ce citesc, iar atunci când doresc să se informeze vor să o facă cât mai rapid. Gustul pentru citit nu vine de la sine ci se formează printr-o îmbinare a factorilor educaționali (școala și familia) o muncă ce se caracterizează prin răbdare, perseverența, continuitate și voință.

Ca activități de tip receptiv – reproductiv, basmele solicită procesele psihice de cunoaștere la nivel operațional, formându-se deprinderile intelectuale, strategii cognitive, atitudini, sentimente, structuri de personalitate. Utilizarea unei game variate de basme, alese cu discernământ, în funcție de nivelul de dezvoltare al fiecărei clase, duce cu certitudine la formarea unor deprinderi trainice, proprii actului învățării. O certitudine o reprezintă virtuțile formative ale acestora pe tărâmul educației.

Cadrele didactice, și nu numai, au menirea de a descoperi, experimenta și promova cele mai potrivite formule și soluții pentru ca școala românească să poată valorifica în cel mai înalt grad și asigura pregătirea temeinică pentru muncă și viață a tinerei generații. Pentru aceasta se impune din partea tuturor, alături de pasiune și răspundere profesională, racordarea permanentă a preocupărilor la cerințele învățământului actual.

Basmele influențează în mod indirect estetica comportării copiilor, contribuie la lărgirea orizontului de cunoaștere prin multitudinea de aspecte din ambianța înconjurătoare la care face apel. Conținutul lor este bogat, variat, imaginația începe să acționeze conform unei organizări interioare și intenții creatoare, iar elevul înainte de a povesti și-a creat un plan mental necesar desfășurării acțiunilor. Toate aceste lucruri vin să justifice concluzia că acești ani ai fanteziei, ai basmelor, trebuie valorificați maximal în perioada vârstei școlare. Copiii trăiesc cu adevărat întâmplările, se identifică cu personajele, iar datoria noastră este aceea de a le da aripi să zboare în depărtări, să le clădim palate de azur în grădini fermecate în care se plimbă zânele cele bune sub clarul lunii.

Bibliografie:

1. Bîrlea, O., (1967), *Poveștile lui Ion Creangă*, București, Editura Pentru Literatură
2. Candrea, A., (1932), *Lumea basmelor* (curs litografiat), București, Facultatea de litere și Filozofie
3. Cerghit, I., (1977), *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Costea, O., (2006), *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Institutul European Iași
5. Goia, V., Drăgătoiu, I., (1995), *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A.

PROIECT DIDACTIC

Prof. Cimpoieșu Anamaria
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

Unitatea școlară:

Clasa de elevi: Clasa a VIII-a

Efectiv: 18 elevi;

Loc de desfășurare: sala de sport

Instalații și materiale didactice specifice: mingi de handbal, ladă de gimnastică, trambulină, saltele de gimnastică, bănci de gimnastică, minge medicinală, jaloane.

PROPUNĂTOR : prof. Cimpoieșu Anamaria

TEME ȘI COMPETENȚE:



T1. Consolidarea deprinderilor motrice specifice jocurilor sportive, handbal.

T2. Consolidarea, perfecționarea deprinderilor motrice specifice gimnasticii.


Competențe specifice vizate:

- 1.1. Adoptarea unui stil de viață cotidian favorabil menținerii și optimizării stării de sănătate
- 1.2. Expunerea progresivă, pe parcursul activităților de educație fizică, la influențele agresive ale unor factori de mediu
 - 2.1. Aplicarea noțiunilor specifice dezvoltării fizice armonioase în contexte diferite
 - 2.2. Utilizarea măsurilor și mijloacelor de dezvoltare fizică armonioasă în concordanță cu particularitățile și interesele individuale
 - 2.3. Efectuarea exercițiilor pentru dezvoltarea calităților motrice combinate
 - 2.4. Aplicarea procedurilor tehnice și acțiunilor tactice în practicarea globală a disciplinelor sportive studiate
- 3.1. Îndeplinirea de roluri în organizarea și desfășurarea activităților de învățare, întrecerilor și concursurilor
- 3.2. Aplicarea constantă pe parcursul activităților, întrecerilor și concursurilor a prevederilor regulamentare
- 3.3. Manifestarea atitudinii de fair-play în calitate de practicant și de spectator.

VERIGI ȘI DURATĂ	CONȚINUT	DOZARE	FORM.DE LUCRU ȘI INDI-CAȚII METO-DICE	METODE DE EVALUARE	OBS.
1.Organizarea colectivului de elevi 2min	Adunarea; Alinierea; Salutul; Raportul; Verificarea ținutei și a stării de sănătate; Anunțarea temelor și obiectivelor.	2 min	În linie pe un rând; ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ 😊 Frontal În linie pe un rând; Să păstreze dis-tanța.	- conversația; -explicația; -exersarea	
2.Pregatirea or-ganismului pen-tru efort 8min	Alergare usoară Variante de mers: - Mers pe vârfuri cu brațele întinse lateral; - Mers pe călcâie cu palmele pe umeri; - Mers cu pășire pe par-tea interioară și exte-rioară a tălpii picio-rului; - Mers ghemuit cu palmele la ceafă.. Variante de alergare Alergare cu joc de gleznă; Alergare cu genunchii sus; Alergare cu călcâiele la sezută;	2 ture teren 1l 1L 1l 1L 1l 1D 1D 1D 1D 1D 1D 1D	În coloană câte unu ☹ ☹ ☹ ☹ -sa răspundă la comenzi; -să păstreze rit-mul de execuție; -să păstreze dis-tanța între ei; -brațele se miscă energic pe lângă corp.		Obs sistematică

	Alergare cu pendularea gambelor înainte; Alergare cu pas adaugat; Pas săltat; Pas sărit.				
3.Influentarea selectiva a aparatului locomotor 8min	Ex1. P.I.Stând departat palmele pe șold: T1-4:Rotări de cap spre dreapta T5-8:Rotări de cap spre stânga. Ex2. P.I.Stând depărtat cu palmele pe șold: T1-2: Aplecarea capului spre înainte cu arcuire; T3-4: Extensia capului cu arcuire; T5-6: Îndoire laterală a capului spre dreapta cu arcuire; T7-8: Îndoire laterală a capului spre stânga cu arcuire. Ex3. P.I.Stând depărtat cu brațele întinse pe lângă trunchi: T1-8: Rotarea brațelor spre înainte; T1-8: Rotarea brațelor spre înapoi. Ex.4. P.I. Stând depărtat: T1-8: extensii ale	2X8 2X8 2X8 2X8 2X8	Coloana de gimnastica cate 4   - să urmarească direcția de execuție, privirea înainte; - să execute corect exercițiul; - să păstreze locul și distanța între ei; -tălpile rămân	Evaluare frontală exersarea demonstrația observația aprecierea	Obs. sistematică

	<p>brațelor pe verticala</p> <p>Ex5. P.I.Stând depărtat, palmele la ceafă: T1-2: Aplecarea trunchiului cu arcuire; T3-4:Extensia trunchiului cu arcuire; T5-6:Răsucirea trunchiului spre dreapta, cu arcuire; T7-8:Răsucirea trunchiului spre stânga, cu arcuire.</p> <p>Ex6. P.I.Stând depărtat palmele pe șold: T1-2:Îndoire laterală a trunchiului cu arcuire spre dreapta ,brațul stâng coroană peste cap. T3-4:Îndoire laterală a trunchiului cu arcuire spre stânga cu brațul drept coroană peste cap. T5-6: Îndoire laterală a trunchiului cu arcuire spre dreapta, brațul stâng coroana peste cap; T7-8:Îndoire laterală a trunchiului cu arcuire spre stânga, brațul drept coroană peste cap.</p> <p>Ex.7. P.I. Stând depărtat cu palmele pe șold: Fandări laterale.</p>	<p>10</p>	<p>fixe pe sol, genunchii întinși; bazinul fix.</p> <p>-să mențină spatele drept.</p>		
--	--	-----------	---	--	--

	Ex.8.P.I. Stând depărtat cu palmele pe șold: - sărituri cu depărtarea și apropierea picioarelor.				
4.Consolidarea deprinderilor motrice specifice jocurilor sportive, handbal 10min	<p>Consolidare contra-atac</p> <p>Exercițiul 1 Jucătorii sunt așezați în grupe câte doi față în față pe semicercul de 6 și 9 m, fiecare pereche având câte o minge. Se execută pase în doi. La semnal cei aflați la 9 m, execută o întoarcere de 180*, sprintează înainte, primesc mingea de la coechipierul cu care a pasat, continuă cu dribling și finalizează cu aruncare la poartă.</p> <p>Exercițiul 2 Jucătorii sunt dispuși pe două coloane în colțurile opuse ale terenului. Primul pasează la portar, care va arunca la distanță (lansează contraatacul), jucătorul prinde mingea și va pasa la primul coleg din coloana opusă.</p>	3X	<p>Coloană câte patru</p>  <p>-distanța între elevi, pentru o execuție corectă; -să pună în aplicare tehnicile învățate; - controlul driblingului .</p>	-exersarea - demonstratia -observatia -aprecierea	

<p>5.Consolidarea, perfecționarea deprinderilor motrice specifice gimnasticii 15 min</p>	<p>Consolidarea săriturii cu sprijin la lada de gimnastică Parcurs aplicativ de tip urmărire Disponerea materială: Pe prima latură: coardă de gimnastică, două banci de gimnastică unite cap la cap; Pe a doua latură: 5 scări fixe; Pe a treia latură: la o distanță de 5 metri față de scările fixe, lada de gimnastică, la o distanță de 3 metri față de lada de gimnastică, o minge medicinală, un jalon la o distanță de 5 metri față de mingea medicinală; Pe a patra latură: 5 jaloane cu distanță de un metru între ele.</p> <p>Varianta 1: Din stând, 10 sarituri la coardă, târâre pe bancile de gimnastică cu tracțiunea simultană a brațelor, alergare accelerată până la scara fixă, cațărare la scara</p>	<p>2X</p> <p>2X</p>	<p>În coloană câte unu</p> <p>☺ ☺ ☺ ☺</p> <p>-sa păstreze liniștea și ordinea în formație</p> <p>-să execute conform cerințelor profesorului</p> <p>- să execute cât mai corect</p> <p>- bătaia puternică pe trambulină</p>	<p>-exersarea - demonstratia -observatia -aprecierea</p>	
--	---	---------------------	---	--	--

	<p>fixă braț-picior opus și traversarea lor, săritură în sprijin ghemuit pe lada de gimnastică așezată transversal, coborâre cu extensia trunchiului, brațele sus, transportul mingii medicinale până la jalon și înapoi, alergare cu spațele printre jaloane până la linia de sosire.</p> <p>Următorul pleacă când cel din față ajunge la scara fixă.</p> <p>Varianta 2:</p> <p>Din stand, 10 sărituri la coardă, mers în echilibru cu rotări de brațe pe băncile de gimnastică, alergare accelerată până la scara fixă, cățărare la scara fixă braț-picior de aceeași parte și traversarea lor, săritură în sprijin ghemuit urmată de rostogolire înainte pe lada de gimnastică așezată longitudinal, rostogolirea mingii medicinale până la jalon și înapoi, alergare cu spațele printre jaloane, până la linia de sosire.</p>		<p>- gruparea completă în timpul rostogolirii</p>		
--	--	--	---	--	--

	Următorul pleacă când cel din față ajunge la scara fixă.				
6. Revenirea organismului după efort 5min	Mers cu mișcări de respirație; Exerciții de întindere (stretching): - mers cu ridicarea alternativă a unui picior îndoit înainte și tragere cu ambele brațe la piept.	O tură teren	În coloană câte unul ☺ ☺ ☺ ☺ Se alternează întinderea cu relaxarea	-exersarea - demonstrația	
7. Aprecieri și recomandări 2min	Reorganizarea colectivului de elevi; Aprecieri pozitive și negative asupra activității desfășurate; Salutul.		În linie pe un rând ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺	-conversația	

ȘCOALA MODERNĂ-PERSPECTIVE ÎN EDUCAȚIE

Prof.înv.preșcolar Ciobanu Diana-Maria
Grădinița cu Program Prelungit Magnolia Onești
Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Onești, BACĂU

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

O școală modernă” presupune o învățare interactivă în care elevul să înțeleagă ceea ce învață, să exploreze și să se descurce singur, să-și însușească cunoștințe temeinice pe care să le aplice cu succes în viața de familie, în profesie și în relațiile dintre oameni.

Dacă între familie și reprezentanții școlii, în speță dirigințele și profesorii de la clasă, există o legătură bazată pe adevăr și sinceritate, elevul are de câștigat, cât și părintele care este interesat de a avea lângă el un om integru și responsabil. Elevul trebuie încurajat să învețe și conștientizat de importanța studiului în devenirea lui personală ca individ al societății, și prin intermediul familiei, care are o influență mai mare decât școala asupra elevului.

Eforturile depuse de cadrele didactice pentru ca educația să fie constructivă prin metodele interactive trebuie împletite cu îndrumările oferite de familie pentru a susține învățarea și studiul individual. Bineînțeles că acest concept de școală românească modernă presupune condiții de studiu favorabile din toate punctele de vedere pornind de la aparatura atât de necesară cadrelor didactice (laptop, xerox, videoproiector, acces la internet), terminând cu spațiu ambiental potrivit nevoilor (pupitre mobile, mașini la dispoziția școlii pentru a realiza schimb de experiență cu alte școli, vizite de studiu etc.

O altă idee de luat în calcul cred că ar fi aprecierea în mod real a elevilor români care au capacități de învățare deosebite. Aceștia ar trebui recompensați în mod aparte și chiar oferirea de recompense însemnate care să-i conducă și pe alți elevi să le urmeze exemplul (tabere naționale, burse, aprecierea în cadrul comunității școlii prin organizarea de mese rotunde etc.).

O „școală românească modernă” presupune un climat educațional deschis, stimulant care favorizează cooperarea între elevi, între elevi și profesori, astfel încât aceștia să-și poată monitoriza, gestiona și regla învățarea, devenind autonomi. Nu în ultimul rând, ar fi necesar ca școală să devină un pol de atracție pentru tinerii care o frecventează prin profesori abilitați care să descopere ce atuuiri, abilități au elevii și să le dezvolte. De mare și real folos, prin care școala să devină un pol, ar fi existența unor terenuri, spații cu personal calificat, unde elevii să-și petreacă timpul liber (teren de tenis, golf, fotbal, săli de șah, popice, cursuri de dans, teatru etc.).

După cum și Aristotel afirma în antichitate că „Toți oamenii au de la natură dorința de a cunoaște”, profesorul trebuie să găsească metoda prin care să „exploateze” în mod eficient această dorință de cunoaștere. Aici intră în acțiune metodele interactive nou învățate care îl pun pe elev să gândească efectiv, pregătindu-l pentru a face față problemelor din societate.

În concluzie, dezideratul unei școli românești moderne este ca ea să corespundă cerințelor societății, să valorifice la maximum capacitățile și calitățile native ale elevilor pentru a-i pregăti cu adevărat pentru piața muncii și pentru viață.

Bibliografie

1. Constantin Cucoș, Pedagogie, Prefață de Adrian Neculau, Editura Polirom, Iași, 1996
 2. Constantin Cucoș (coordonator), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 1998
- Mariana Marinescu, Tendințe și orientări în didactica modernă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Prof.înv.preșcolar Ciocan Valentina-Monica
Prof.înv.preșcolar Călin Corina
Grădinița cu Program Prelungit Magnolia Onești
Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Onești ,BACĂU

" Lăsați copilul să vadă, să audă, să descopere, să cadă, să se ridice și să se înșele. Nu folosiți cuvinte când acțiunea, faptul însuși, sunt posibile." Pestalozzi

Literatura pedagogică actuala descrie integrarea curriculară drept o *modalitate inovatoare de proiectare* a curriculum-ului, care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din domenii diferite ale cunoașterii, astfel încât să se asigure achiziția de către copii a unei imagini coerente, unitare despre lumea reală. Termenul **curriculum integrat**, așa cum este definit de diverși autori (V. Chis, 2001, Cretu. C. 1999, Cristea S. 2000) sugerează în primul rând corelarea conținuturilor, însă acest demers necesită o abordare curriculară în care

punctul de pornire este cel mai adesea finalitatea/finalitățile urmărite, în funcție de care sunt alese toate celelalte componente ale procesului instructiv - formativ.

În practica educațională recomandarea proiectării integrate a curriculum-ului este considerată o provocare pe care învățământul preșcolar și-a asumat-o atât la nivelul proiectării documentelor curriculare cât și la nivelul micropedagogic, al practicii zilnice. Documentele curriculare care organizează activitatea educațională în învățământul preșcolar asigură un cadru normativ care susține din plin abordarea integrată a curriculum-ului.

Structurarea flexibilă a conținuturilor oferă cadrelor didactice care lucrează la acest nivel o libertate de decizie aproape deplină cu privire la tipurile de conținuturi pe care să le ofere copiilor și o autonomie sensibil egală în privința metodologiei de propunere a acestor conținuturi. Singura reglementare formală este dată de sistemul finalităților cu grade diferite de generalitate, predefinite, care constituie punct de plecare pe tot parcursul procesului de instruire și formare și, în final, în acțiunea de evaluare a performanțelor învățării. În plus, promovarea ideii planificării pe teme și încurajarea utilizării metodei proiectelor în activitățile didactice cu preșcolarii sunt inițiative ce explicitează și facilitează acest demers al abordării integrate a curriculum-ului.

După cum arăta J. Richardson, activitățile bazate pe învățarea prin cooperare au câteva caracteristici generale. Printre acestea sunt:

- interdependența pozitivă;
- răspunderea individuală;
- caracterul eterogen al membrilor și grupurilor;
- conducerea în comun; predarea directă a deprinderilor sociale;
- rolul de observator al educatoarei, care poate interveni atunci când este necesar

Învățarea prin cooperare, se realizează printr-o paletă bogată de activități și oferă copiilor o învățare activă, un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului de predare, punând accent deosebit pe joc ca metodă de bază a acestui proces.

Această metodă valorifică avantajele muncii școlare și extrașcolare, asigurând condițiile necesare pentru ca efortul comun al copiilor să fie bine organizat și susținut. Ei au posibilitatea de a explora și cunoaște domenii noi, de a acumula cunoștințe în mod independent, dezvoltându-și competențe, precum: creativitatea, spiritul de inițiativă, capacitatea de a comunica și de a lucra în echipă

Metodele activ-participative sunt cele mai bune strategii de exersare a învățării prin colaborare. În cadrul lor, echipele își realizează sarcina de lucru, după care prezintă rezultatele. La final, are loc interevaluarea.

Prezentăm, în cele ce urmează, câteva exemple de activități în care am utilizat o serie de metode moderne, în care grupa a fost organizată pe echipe de lucru.

1.EXPLOZIA STELARĂ

- Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor;
- Se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri;
- Se poate folosi cu succes în etapa de fixare a temei.

Obiectivul se referă la formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme. Material – o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, tablouri, ilustrații jetoane, siluete, tabloul „Explozia stelară”.

Copiii, așezați în semicerc, propun problema de rezolvat.

Pe steaua mare se scrie sau se desenează ideea centrală. Pe cele 5 stelute se scrie câte o întrebare de tipul: CE? CINE? UNDE? DE CE?, CÂND? iar cinci copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei cinci își alege câte trei-patru colegi, organizându-se astfel în cinci grupuri. Grupurile cooperează în elaborarea întrebărilor.

La expirarea timpului, copiii revin în semicerc în jurul steluței mari și comunică întrebările elaborate, fie un reprezentant al grupului, fie individual, în funcție de potențialul grupei/grupului. Celelalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corecte, legate de temă, precum și modul de cooperare și interacțiune.

2. TEHNICA BLAZONULUI

Metoda propune completarea compartimentelor unei scheme cu desene, jetoane, cuvinte sau propoziții care prezintă sinteza unui aspect real.

Etape:

- Comunicarea sarcinii de lucru și realizarea echipelor (fiecare echipă va realiza câte un blazon)
- Realizarea blazonului în grup
- Expunerea și evaluarea frontală a blazonului (fiecare grup își prezintă blazonul; se face o miniexpoziție cu blazoanele fiecărei echipe; copiii fac comentarii).
- Bibliografie:
Programa activităților instructiv-educative din grădiniță;

ÎMPREUNĂ ÎNVĂȚĂM, ÎMPREUNĂ CREȘTEM O LEGĂTURĂ DURABILĂ ÎNTRE GENERAȚII

Prof.înv.primar Clopotaru Ancuța-Cristiana
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

Într-un context educațional dinamic, participarea familiei la procesul educațional devine un element esențial. Această lucrare subliniază valoarea activităților desfășurate în mediul școlar care implică elevi, părinți și bunici, favorizând apropierea dintre generații. Astfel de demersuri contribuie la conturarea unui spațiu educațional cald, colaborativ, în care tradițiile se întâlnesc cu metode moderne de învățare, în beneficiul dezvoltării copilului.

1. Introducere

Educația presupune un efort comun al copiilor, cadrelor didactice și familiei. Elevii nu vin singuri în școală, ci poartă cu ei sprijinul și valorile transmise acasă, în special de părinți și bunici. Din această perspectivă, școala devine un loc în care generațiile interacționează, colaborează și învață unii de la ceilalți. În acest context, tradițiile și inovația nu sunt în opoziție, ci complementare: tradiția oferă stabilitate și valori, iar inovația aduce adaptabilitate și relevanță pentru noile generații. O educație autentică echilibrează aceste dimensiuni, adaptându-se nevoilor actuale fără a pierde legătura cu trecutul.

2. Cadru teoretic și pedagogic

Integrarea familiei în viața școlii este o practică a cărei importanță este definită de pedagogia contemporană ca fiind un factor cheie în succesul educațional al elevilor. Educația inter-generațională nu doar că dezvoltă competențele sociale ale copiilor, ci și reînvie tradițiile comunității, oferind o educație holistică, iar valorile transmise în familie sunt consolidate prin activități comune derulate în spațiul școlar.

3. Activități educaționale – exemple de bune practici

3.1. Implicarea familiei în lecții

Deschiderea orelor către părinți sau bunici oferă acestora ocazia să participe activ sau să observe procesul educativ, consolidând încrederea reciprocă și oferind elevului sprijin afectiv direct.

3.2. Rolul de „invitat special”

Adulții din familie pot susține activități în cadrul cărora să își prezinte meseriile, pasiunile sau experiențele. Elevii învață prin exemple reale, dezvoltându-și respectul față de munca și valorile adulților din viața lor.

3.3. „O zi împreună la școală”

Petrecerea unei zile întregi în școală alături de un părinte sau bunic oferă oportunități de cunoaștere reciprocă, cultivă înțelegerea și sporește implicarea afectivă în actul educativ.

3.4. Ședințe interactive

Ședințele cu părinții pot deveni prilejuri de reflecție comună. Activități ca scrierea unei scrisori simbolice către copilul de mâine sau exerciții de proiecție personală stimulează gândirea critică și implicarea în viitorul educațional al copilului.

3.5. Evenimente tradiționale

Sărbători precum Crăciunul sau Ziua Mamei pot deveni momente de comuniune între generații. Participarea părinților la organizare și desfășurare adaugă valoare afectivă acestor evenimente.

3.6. Ieșiri educative

Drumețiile și excursiile la care participă adulți din familie oferă copiilor ocazia de a învăța într-un cadru informal, relaxant, favorizând relaționarea și învățarea experiențială.

3.7. Ateliere artistice intergeneraționale

Activitățile creative realizate în comun de copii și membrii familiei contribuie la exprimarea liberă a imaginației și la dezvoltarea spiritului de echipă.

3.8. Jocuri tradiționale

Implicarea adulților în jocurile copilăriei permite retrăirea unor momente pline de emoție și creează un pod emoțional între generații, arătându-le elevilor că părinții și bunicii lor au fost, la rândul lor, copii.

4. Concluzii

Educația autentică nu poate fi completă fără colaborarea activă între școală, familie și comunitate. Activitățile care implică mai multe generații nu doar îmbogățesc experiența elevilor, ci și contribuie la conturarea unui climat educațional bazat pe respect, empatie și continuitate culturală. Părinții și bunicii devin parteneri valoroși ai învățătorului în construirea unei educații integratoare și relevante.

Construirea punților între generații este un proces ce presupune timp, încredere și comunicare. Atunci când aceste legături se formează, școala devine mai mult decât un spațiu de învățare: devine o comunitate vie, care respectă trecutul și privește cu încredere spre viitor.

Bibliografie

1. Cucuș, C. (2008). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
2. Iucu, R. (2010). Formarea profesorilor în societatea cunoașterii. București: Editura Humanitas Educațional.
3. Nistor, H. (2019). Educația în familie și în școală. București: Editura Didactică și Pedagogică

STIMA DE SINE ȘI ANXIETATEA LA PREADOLESCENȚI

Prof. consilier școlar Cociaș Diana-Ioana
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

Un celebru citat spune: „*Nosce te ipsum*” („*Cunoaște-te pe tine însuși*”) și ne îndeamnă adesea să reflectăm asupra propriei identități, asupra propriilor valori și asupra propriei persoane. Pentru a deveni ceea ce ne dorim sau pentru a realiza ceea ce ne-am propus, trebuie să ne cunoștem, să ne explorăm propriile capacități și să dobândim o imagine de sine cât mai adecvată.

Imaginea de sine ocupă un loc deosebit de important în viața noastră și ea influențează raportarea noastră la cei din jur, ne ajută să ne organizăm și ne îndrumă spre obținerea stimei de sine. Imaginea de sine cuprinde informații despre abilitățile și priceperile fiecăruia, despre trăsăturile de personalitate, despre credințele, valorile, situațiile de viață, care determină o influență semnificativă.

Dezvoltarea imaginii de sine începe încă din primii ani de viață și continuă cu adolescența, care mai târziu va deveni o bază solidă pe care se va constitui personalitatea adultului.

Preadolescența este o perioadă marcată de schimbări majore la nivel psihic, fizic și social. Este vârsta la care preadolescentul este preocupat în mod preponderent de schimbările care survin în existența lui, schimbări care au un rol important în devenirea lui ca personalitate.

În această perioadă, preadolescentul își va integra diferitele imagini ale eului într-o singură componentă și se va confrunța cu găsirea unei identități de sine. O imagine de sine pozitivă își va lăsa amprenta asupra evoluției adolescentului, care se va dezvolta armonios, devenind o personalitate puternică și integrată în societatea în care trăiește.

Un aspect relevant în dezvoltarea fiecărei persoane îl constituie cunoașterea de sine. Cunoașterea și dezvoltarea unei imagini pozitive de sine reprezintă variabile esențiale în adaptarea adecvată la mediul social, dar și în menținerea unei sănătăți mentale și emoționale optime. O funcționare eficientă a legăturilor dintre oameni atrage cu sine o stimă de sine ridicată și implicit o stare de sănătate bună. Pe de altă parte, o stimă de sine scăzută determină o performanță scăzută în mediul școlar, stări de anxietate, depresie, delincvența, dar și consumul de droguri. Numeroase studii (Park, 2003, p. 45) au arătat că stima de sine și controlul

atenuează efectele diverșilor factori de stres. O imagine de sine pozitivă în adolescență poate influența în mod pozitiv și sănătatea psihică.

În ceea ce privește majoritatea preadolescenților (Cobb, 1995, p. 367), băieții tind să aibă o stimă de sine mai mare decât cea a fetelor. Fetele sunt mai predispuse să-și evalueze caracteristicile într-un mod negativ. Așadar, stima de sine a băieților este mai puțin vulnerabilă în fața schimbărilor față de cea a fetelor.

Anxietatea constituie tulburarea cea mai des întâlnită în copilărie și adolescență (31,9% din adolescenți). Diferențierea dintre preadolescenți și preadolescente constituie un factor important. Astfel, anxietatea care până la pubertate este întâlnită în mod egal atât la băieți, cât și la fete, ajunge să se dubleze în rândul fetelor. Conform unui studiu realizat de Pew Research Center și regăsit într-un articol publicat de New York Times pe 20 februarie 2019, cei mai mulți adolescenți americani au menționat că depresia și anxietatea reprezintă cele mai serioase probleme din viața lor. Acest studiu evidențiază faptul că peste 70% dintre adolescenți văd aceste tulburări ca fiind probleme importante.

Primul capitol abordează problematica imaginii de sine la adolescenți. Imaginea de sine este un construct mental, care are o evoluție destul de complexă și se dezvoltă în decursul existenței individului, ceea ce sugerează că se află într-o strânsă interacțiune cu elaborarea conștiinței. Imaginea de sine reflectă personalitatea individului care va fi autoevaluată și care este formată din multitudinea credințelor și ideilor pe care individul le are despre propria persoană. Imaginea de sine reprezintă totalitatea percepțiilor privind abilitățile, atitudinile și comportamentele personale. Aceasta poate fi definită ca o reprezentare mentală a propriei persoane (Băban, 2002, p. 17). Imaginea de sine are un rol deosebit de important în alegerile pe

care individul le realizează în integrarea și organizarea vieții psihice. Formarea imaginii de sine se realizează prin interdependența dintre conceptul de sine, aprecierea de sine și prezentarea de sine.

Perioada adolescenței are un rol primordial în dezvoltarea imaginii de sine, redată pe de o parte de modificările care intervin în sistemul general de cerințe, iar pe de altă parte de modificările prin care trece personalitatea acestuia. Prin urmare, are loc descoperirea Eu-lui, aspect considerat de psihologi ca fiind una dintre cele mai importante realizări în această perioadă. Propriile trăiri emoționale, gândurile capătă o semnificație aparte pentru tânărul preadolescent. Acum se remarcă sensibilitatea vizavi de problemele psihologice, interioare (Șchiopu, U., 1997).

“Adolescența este vârsta oglinzii, vârsta la care adolescentul caută să coincidă cu sinele” (P.Golu, 1994, p.159), mai exact în momentul în care se remarcă o discordanță între ceea ce ar dori să fie, ceea ce crede că este și ceea ce este de fapt. Neconcordanțele care se ivesc în structura imaginii de sine fac trimitere la conflictul dintre Eul real și Eul ideal, conflict care generează frustrare, stres și implicit o stimă de sine scăzută. Pentru unii indivizi, acest conflict determină depresie și deznădejdie, pentru alții însă poate constitui un impuls care angrenează toate resursele utile pentru atingerea idealurilor dorite.

Cel se-al doilea capitol abordează anxietatea la preadolescenți. Anxietatea este adeseori întâlnită pe parcursul vieții și are rol în activarea mecanismelor de alertă ale organismului și la pregătirea pentru acțiune. Așadar, în momentul apariției unei situații noi, imprevizibile, anxietatea îl va ajuta pe individ să se adapteze mai bine. În opinia unor autori precum S.Edwards, S.Spence, J.Gray și T.Ollendick (Țincaș, 2010, p.86) anxietatea este remarcată la preșcolari, școlari sau adolescenți.

J. Arnett, S. Hall, M. Underwood consideră adolescența ca pe o etapă plină de modificări și tulburări emoționale. Trecerea de la copilărie la adolescență constituie o amplificare a intensității emoțiilor cu valențe negative (Adams, 2009, p.701).

G. Rosenblum și M. Lewis precizează faptul că adolescența este perioada marilor modificări. Evenimentele care au loc în adolescență constituie o treaptă spre maturitate, spre viața de adult.

Aprofundarea studierii anxietății școlare este importantă pentru a înțelege particularitățile de dezvoltare a sferei emoționale, dar și a personalității preadolescentului. Anxietatea școlară determină apariția multor dificultăți psihologice, având totodată un impact negativ asupra dezvoltării armonioase a preadolescentului.

Tulburările de anxietate reprezintă cea mai întâlnită formă de tulburare psihologică. Aceste tulburări psihologice constituie cel mai frecvent tip de tulburare mentală în adolescență și copilărie. În copilărie, anxietatea se suprapune cu capacitatea de a stabili prietenii, capacitatea de a-și dezvolta cariera. Copii care prezintă anxietate au un risc ridicat de a dezvolta anxietate la vârsta adultă. Tulburările de anxietate constituie cea mai frecvent întâlnită categorie de afecțiuni psihiatrice. Cercetarea de față are drept scop principal dovedirea importanței pe care un program de îmbunătățire al stimei de sine îl poate avea în rândul adolescenților, iar ca scop secundar, analiza nivelului stimei de sine la adolescenți, precum și modalitatea în care introducerea unui astfel de program în procesul instructiv-educativ influențează nivelul acesteia.

Lucrarea de față și-a propus abordarea unui obiectiv general din care derivă obiectivele specifice ale cercetării. Obiectivul general al cercetării îl reprezintă investigarea caracteristicilor de personalitate ale elevilor de la nivel gimnazial: stima de sine și anxietatea.

Obiective subordonate:

1. Investigarea dimensiunilor anxietății și stimei de sine între elevii la înțrarea în gimnaziu (elevii din clasa a V-a) comparativ cu elevii la final de gimnaziu (clasa a VIII-a).
2. Al doilea obiectiv îl constituie identificarea diferențelor de gen la preadolescenți și preadolescente în manifestarea stimei de sine și a anxietății;
3. Al treilea obiectiv îl reprezintă identificarea modificărilor survenite în ceea ce privește nivelul stimei de sine și al anxietății ca urmare a implementării și aplicării programului de intervenție psihologică la grupul experimental ales.

Obiectivele demersului de pregătire a cercetării și de monitorizare a desfășurării acesteia:

1. stabilirea criteriilor de selectare a participanților din eșantioanele cercetării pentru asigurarea reprezentativității acestora;
2. realizarea eșantionării propriu-zise, în urma căreia au fost identificați elevii care au prezentat un nivel scăzut și mediu al stimei de sine (grupul experimental și grupul mar-tor);
3. pretestarea instrumentelor de lucru: *Stima de sine* și *Scala de anxietate socială pentru preadolescenți Kutcher* la elevii de la clasele a V-a și a VIII-a;
4. implementarea activităților din programul de consiliere de grup, care vizează modificarea în sens pozitiv a stimei de sine – faza experimentală;
5. analiza rezultatelor obținute în urma aplicării programului de consiliere de grup la grupul experimental

Ipotezele cercetării:

În investigarea dimensiunilor anxietății ridicate și a stimei de sine scăzute, am propus câteva ipoteze:

Ip.1. Presupunem că preadolescenții care sunt supuși unui climat educațional tensionat vor prezenta un nivel ridicat al anxietății.

Ip.2 Presupunem că preadolescenții care sunt supuși unui climat educațional tensionat vor prezenta un nivel scăzut al stimei de sine.

Ip.3. Presupunem că există diferențe de gen în ceea ce privește nivelul de anxietate.

Ip.4. Presupunem că există diferențe de gen în ceea ce privește nivelul stimei de sine.

Ip.5. Se presupune că există o legătură între stima de sine și anxietatea preadolescenților.

Ip.6. Se presupune că există diferențe în ceea ce privește manifestarea stimei de sine și a anxietății între elevii la intrarea în gimnaziu (clasa a V-a) comparativ cu elevii la final de gimnaziu (clasa a VIII-a).

Ip.7. Presupunem că va crește nivelul stimei de sine datorită impactului programului de consiliere de grup la elevii din grupul experimental.

Ip.8. Presupunem că se va diminua nivelul anxietății datorită impactului programului de consiliere de grup la elevii din grupul experimental.

3.5. Variabilele cercetării:

Variabilele care sunt reprezentative pentru această cercetare sunt anxietatea și stima de sine scăzută deoarece ele constituie cele mai frecvente simptomatologii cauzate de stresul cu care se confruntă preadolescenții.

Variabilele independente ale cercetării sunt: *nivelul de școlarizare* (clasa a V-a și clasa a VIII-a), *genul* (masculin, feminin) și *programul de consiliere de grup* menit să modifice stima de sine a preadolescenților.

Variabilele dependente le constituie scorurile obținute la scalele de anxietate și stima de sine.

Această lucrare va urmări în partea de cercetare două aspecte: prima va contura un studiu constatativ unde se va evidenția nivelul stimei de sine și al anxietății elevilor de la nivel gimnazial, iar a doua parte va urmări efectele aplicării unui program de consiliere de grup pentru 30 elevi din grupul experimental, care au prezentat un nivel scăzut al stimei de sine și un nivel ridi-

cat al anxietății, comparativ cu 30 elevi din grupul de control, care nu au participat la acest program de consiliere.

Descrierea modului de investigare

Cercetarea s-a derulat pe parcursul unui an școlar 2023-2024 incluzând elevii din clasele a V-a A,B,C și clasele a VIII-a A,B,C,D de la Școala Gimnazială Nr.1 Onești din județul Bacău. La această cercetare au fost incluse doar persoane care au acceptat benevol să participe, fără a li se fi impus participarea forțată. Primul instrument aplicat elevilor a fost ghidul de interviu pentru elevii privind șase domenii de interes principale: domeniul reușitei școlare, domeniul reușitei sportive, domeniul reușitei sub aspectul popularității, domeniul conformismului, domeniul atractivității fizice și domeniul reușitei artistice *Anexa 6* din (Lupu, D.A, 2013, p.203).

Înainte de aplicarea Chestionarului de Stimă de sine și a Scalei de anxietate socială pentru adolescenți a fost realizat un Chestionar pentru identificarea climatului educațional nefavorabil de la nivelul claselor. Acest chestionar a fost pilotat pe un număr de 107 participanți de la clasele a V-a și a VIII-a anul școlar trecut și a cuprins 12 itemi, indicele Alpha Cronbach fiind de **.71**. După eliminarea itemilor **5, 8 și 12**, indicele Alpha Cronbach a fost de **.833**.

Concluzii asupra importanței rezultatelor obținute

Prezenta cercetare s-a focalizat pe problematica stimei de sine și anxietății la adolescenți, încercându-se implementarea unui program de îmbunătățire a stimei de sine și de reducere a anxietății. Pentru depășirea acestei perioade de transformări, preadolescenții au nevoie de ajutorul adulților. Această etapă constituie momentul în care se cristalizează imaginea și stima de sine, motiv care poate atrage nenumărate motive de îngrijorare pentru cei implicați. Relațiile cu ceilalți sunt afectate de toate aceste schimbări, care pot duce la conflicte cu familia, profesorii și alți adulți cu care se confruntă adolescentul. Acest program de consiliere a vizat îmbunătățirea stimei

de sine la adolescenți și diminuarea stărilor de anxietate. Cercetarea s-a desfășurat în cadrul Școlii Gimnaziale Nr.1 Onești la clasele a V-a și a VIII-a, unde s-a implementat un program de îmbunătățire a stimei de sine având drept scop dezvoltarea încrederii în sine a adolescenților, dar și dovedirea necesității unor astfel de programe în sistemul instructiv-educativ. După finalizarea programului, în etapa de posttest s-a constatat o creștere a stimei de sine la elevii din grupul experimental comparativ cu elevii din grupul de control.

Rezultatele obținute în urma analizei și prelucrării datelor s-au dovedit a fi semnificative statistic pentru cinci ipoteze, însă pentru trei nu.

În urma prelucrărilor statistice se constată faptul că prima ipoteză potrivit căreia preadolescenții care sunt supuși unui climat educațional nefavorabil vor prezenta un nivel ridicat al anxietății nu se confirmă, obținându-se un prag de semnificație de $p > .05$. O explicație ar fi că doar 39 dintre preadolescenți consideră că în clasa lor există un climat educațional nefavorabil, în timp ce 48 nu sunt de acord cu acest lucru. Referitor la anxietate, doar 36 dintre participanți prezintă un nivel ridicat, în timp ce 38 și 42 prezintă un nivel scăzut spre mediu.

În ceea ce privește cea de-a doua ipoteză rezultă faptul că preadolescenții care sunt supuși unui climat educațional nefavorabil nu prezintă un nivel scăzut al stimei de sine. În urma prelucrărilor statistice această ipoteză nu s-a confirmat, obținându-se un prag de semnificație de $p > .05$. Astfel, prin utilizarea unei atitudini pozitive în activitatea cu elevii, prin intermediul încurajărilor, precum și printr-un învățământ centrat pe elev, școala va putea influența într-un mod pozitiv nivelul stimei de sine al indivizilor, dar și într-un mod negativ.

Referitor la cea de-a treia ipoteză se constată faptul că există diferențe de gen în ceea ce privește manifestarea anxietății, obținându-se următoarele rezultate: $t(114) = 4.496$, $p = .000$, corespunzător unui prag de semnificație de $p < .01$, rezultat ce confirmă această ipoteză. Astfel,

preadolescentele sunt mai predispuse în a prezenta simptome specifice anxietății sociale, aspecte care se datorează particularităților de personalitate, cum ar fi instabilitatea emoțională. Există diferențe de gen referitoare la tulburările anxioase, acestea debutând cu vârsta de 9-12 ani și devenind din ce în ce mai evidente odată cu înaintarea în vârstă. Studiile relevă faptul că fetele vor avea de două ori mai multe șanse să dezvolte o tulburare anxioasă de-a lungul vieții, petrecându-și mai mult timp îngrijorându-se și prezentând mai multe frici în comparație cu băieții.

În ceea ce privește cea de-a patra ipoteză, rezultatele obținute au evidențiat faptul că există diferențe de gen în ceea ce privește manifestarea stimei de sine, obținându-se următoarele rezultate: $t(113) = 1.943$, $p = .055$, corespunzător unui prag de semnificație de $p < .05$, aspect ce confirmă ipoteza dată. O explicație a acestui rezultat ar fi că tinerele sunt mult mai preocupate de aspectul fizic spre deosebire de băieți, motiv pentru care sunt predispuse spre anorexie, bulimie și depresie. Așadar, maturizarea timpurie a acestora apare cu un decalaj de doi ani în fața băieților. Cercetările evidențiază faptul că adolescentele se consideră ori prea grase ori prea slabe, ori nu sunt mulțumite de înfățișarea lor. Din acest motiv ele vor prezenta niveluri scăzute ale stimei de sine spre deosebire de băieți.

Pentru cea de-a cincea ipoteză au fost obținute următoarele rezultate: un coeficient de corelație de $r = -.293$ la un prag de semnificație de $p < .01$ ceea ce demonstrează faptul că între cele două variabile există o corelație semnificativă negativă. Astfel, în timp ce stima de sine crește, nivelul anxietății scade, iar când anxietatea crește, nivelul stimei de sine scade. În funcție de nivelul ridicat sau scăzut al acesteia se poate determina modul fiecărui individ de a se raporta la realitatea exterioară. Astfel, preadolescenții care prezintă o stimă de sine ridicată tind să aibă mai multă încredere în forțele proprii și se percep într-un mod pozitiv, în timp ce preadolescenții care prezintă o stimă de sine scăzută nu au încredere în forțele proprii și sunt mai neîncrezători față de

cei din jurul lor. Dacă în perioada copilăriei, atât băieții, cât și fetele erau mulțumiți de aspectul lor, în preadolescență acest lucru este schimbat de modificările fizice și psihice. Aceste schimbări determină modificări comportamentale în rândul preadolescenților. Așadar, fetele vor deveni mai anxioase decât băieții și se vor concentra mai mult pe aspectul exterior.

Referitor la ipoteza a șasea rezultă că nu există diferențe semnificative statistic în ceea ce privește manifestarea stimei de sine și a anxietății între elevii la intrarea în gimnaziu comparativ cu elevii de la final de gimnaziu, obținându-se următoarele rezultate: pentru stima de sine: $t(113) = -.806$, $p = .422$, la un prag de semnificație de $p > .05$ și pentru anxietate un: $t(114) = .888$, $p = .376$, la un prag de semnificație de $p > .05$, rezultat ce nu confirmă ipoteza dată. Preadolescenții din clasa a V-a prezintă niveluri apropiate ale stimei de sine cu cei din clasa a VIII-a, motiv pentru care nu s-au identificat diferențe semnificative statistic. În ceea ce privește anxietatea se constată aceleași rezultate, atât la elevii din clasa a V-a, cât și la cei din clasa a VIII-a.

Pentru cea de-a șaptea ipoteză, prelucrarea statistică a rezultatelor preadolescenților din grupul experimental privind stima de sine a evidențiat următoarele: $t(29) = 18.637$, $p < .001$, corespunzător unui prag de semnificație de $p < .01$, aspect ce confirmă ipoteza potrivit căreia stima de sine a elevilor din grupul experimental va crește în urma participării la programul de consiliere de grup, comparativ cu elevii din grupul de control, care nu au participat la acest program. Adolescenții care au o stimă de sine adecvată își valorizează propria persoană, prezintă o atitudine pozitivă față de sine și ceilalți, adaptându-se ușor la noile condiții de viață.

Ultima ipoteză a vizat nivelul anxietății de la elevii din grupul experimental obținându-se: un $t(29) = 15.144$, $p = .000$, la un prag de semnificație de $p < .01$, aspect ce confirmă ipoteza potrivit căreia elevii din grupul experimental au înregistrat un nivel scăzut al anxietății datorită impactului programului de consiliere de grup. La un nivel scăzut este benefică, acționând ca un

impuls pentru acțiunile individului, însă la un nivel ridicat, anxietatea poate avea efecte nedorite asupra acestuia.

Studiile efectuate de Dadds (1999) demonstau faptul că o minimă intervenție psihosocială are un impact asupra nivelului de anxietate al elevilor. Acesta a arătat că o intervenție de 10 săptămâni pe un grup mic de elevi, axată pe dezvoltarea unor abilități pozitive de coping a avut un impact semnificativ asupra diminuării anxietății

Limite și dificultăți întâmpinate

Pentru cercetarea de față cea mai mare limită a reprezentat-o resursa de timp, dar și locul de desfășurare al activităților din programul de consiliere de grup. Școala, fiind în proces de reabilitare, clasele a V-a și a VIII-a au fost mutate în locații diferite din alte școli, motiv ce a împiedicat derularea optimă a ședințelor de consiliere cu ambele grupe de elevi (15 elevi clasa a V-a și 15 elevi clasa a VIII-a) într-un cadru adecvat. De asemenea, întâlnirile cu elevii din cele două grupe s-au realizat într-un mod anevoios, aspect datorat faptului că elevii din cadrul școlii învață în două schimburi, astfel cei de la nivel gimnazial învață după-amiaza și pentru a participa la ședințele de consiliere a fost necesar să fie învoșiți de la anumite ore. Chiar dacă numărul de ședințe din cadrul programului de consiliere a fost în număr de 5, pentru implementarea acestuia au fost necesare aproximativ 6 luni.

Direcții de cercetare

Această cercetare constituie un punct de plecare pentru identificarea relațiilor existente între variabilele studiate ale adolescenților și trăsăturile de personalitate ale profesorilor și părinților.

Bibliografie:

1. Adams, G., Berzonsky, M. (2009). Psihologia adolescenței. trad. de D. Nistor, G. Oancea, A. Hrab, M. Andriescu. Polirom. Iași. p.701
2. Andre, C. Lelord, F. (1999). Cum să te iubești pe tine pentru a te înțelege mai bine cu ceilalți. București.
3. Băban, A. (2001). Consiliere educațională. Editura Ardealul. Cluj –Napoca.
4. Birch, A. (2000). Psihologia dezvoltării. Editura Tehnică. București.

LOCUL ȘI ROLUL JOCULUI ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR DESFĂȘURATE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

Prof.înv.preșcolar Coropcă Oana
Grădinița cu Program Prelungit Magnolia Onești
Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Onești, BACĂU

1. Conceptul de joc didactic

Rolul jocurilor didactice. Jocul didactic este jocul prin care se realizează obiective și sarcini de învățare, folosind un conținut accesibil, modalități atractive și recreative de organizare și desfășurare, precum și materiale didactice interesante. Prin specificul său, jocul didactic îmbină funcții și sarcini de învățare cu forma plăcută și atractivă a jocului, cultivând interesul pentru studiu.

Jocul didactic contribuie la realizarea sarcinilor formative ale procesului de învățământ, în cadrul jocului copilul fiind solicitat pe toate planurile psihicului său: cognitiv, afectiv și volițional. Importanța jocului didactic constă în faptul că el facilitează pregătirea copiilor preșcolari pentru introducerea lor în activitatea de învățare. În cadrul jocului didactic, copilul învață să observe, să compare, să susțină un dialog ș.a. Jocurile didactice solicită intelectul copiilor pentru a rezolva unele sarcini în mod individual. Astfel, unele jocuri le cer să deosebească obiectele mari de cele mici, pe cele lungi de cele scurte, să compare lucrurile după diferite criterii (ce se potrivește), să facă clasificări ale obiectelor după anotimp, sau ale

animalelor după modul și locul unde trăiesc. Ei fac unele generalizări folosindu-se după loturile cu animale, cu fructe. Jocul didactic contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, la concentrarea atenției și la formarea unor deprinderi de muncă intelectuală. independentă.

Influențele pe care le exercită jocul didactic asupra sarcinilor învățării se pot rezuma astfel:

- prin caracterul său distractiv, jocul didactic orientează activitatea de învățare într-o plăcută, atractivă; aceasta antrenează copiii la o activitate susținută careia îi acordă caracter de seriozitate, diminuând rigiditatea activității de învățare, cultivând curajul și încrederea în forțele proprii;
- prin conținutul, sarcinile și mai ales modul de rezolvare a acțiunii, ca și prin regulile jocului didactic se adaugă la copii conștiința disciplinei;
- prin transpunerea copiilor în lumea jocului, cu ajutorul clementelor de joc;
- prin independența acordată în organizarea și desfășurarea jocului se dezvoltă unele elemente ale gândirii și imaginației creatoare;
- atmosfera plăcută și atractivă a jocului dezvoltă la copii interesul și motivația pentru activitatea de învățare sub formă de joc;

2. Jocul didactic

Este formă de tranziție de la joc la activitatea de învățare . Comparând jocul didactic cu activitatea de învățare, vom vedea că el conține elemente din ambele categorii de activități.

□ În cadrul jocului didactic, copilul preșcolar dispune de totală independență, libertatea lui mergând la autoorganizarea și conducerea jocului. Sunt jocuri a căror organizare și desfășurare sub îndrumarea educatoarei- se produce sub conducerea unuia din membrii grupului.

- Jocul didactic lasă loc pentru inițiativă și creativitate totală din partea copiilor preșcolari.

-Jocul didactic conține elemente de joc (așteptarea, surpriza, competiția ș.a.), care produc atmosfera plăcută a acestei activități. În încheierea jocului didactic, se face o evaluare stimulativă, fără a se aprecia cu note sau calificative.

□ Activitatea de învățare solicită un efort intelectual, ca fiind o muncă intelectuală. Organizarea activității de învățare impune o disciplină riguroasă, iar aprecierea rezultatelor obținute apelează la responsabilitatea elevilor. Conținând elemente din ambele categorii de activitate, jocul didactic servește ca punte de legătură între grădiniță și școala primară, având rolul de tranziție de la joc la activitatea de învățare. De aceea, jocul didactic este forma fundamentală de organizare a activității instructiv- educative din grădinița de copii.

3. Structura și metodologia jocului didactic.

Structura jocului didactic este alcătuită din: conținut, sarcina (sarcinile didactice), acțiunea, regulile (restricțiile jocului) cu elemente specifice de joc. În programul grădiniței de copii, jocul didactic, ca una din activitățile principale, este echivalent cu lecția în programul școlii primare. Așa cum lecția ca microsistem trebuie să cuprindă toate componentele procesului de învățământ (obiective, conținuturi, metode - mijloace - tehnici, forme de organizare a activității, criterii de evaluare ș.a.) tot așa și jocul didactic trebuie să cuprindă în structura sa componentele procesului de învățământ la nivelul vârstei preșcolare. Elementele constitutive ale jocului didactic:

-Conținutul jocului didactic este format din cunoștințele, priceperile și deprinderile care trebuie formate la activitatea (disciplina) respectivă. De exemplu, la activitățile matematice, programa prevede exerciții de formare a mulțimilor după formă (mărime, culoare, grosime) sau învățarea șirului numerelor naturale ș.a. Pentru completarea și precizarea acestora, se organizează jocuri de genul "Cum este (cum nu este) o piesă a jocurilor logice?", "Formarea perechilor", "Cui aparțin jucăriile?", "Caută vecinii" ș.a

-Sarcina didactică reprezintă sarcina care se dă copiilor spre rezolvare- a cunoaște, a denumi, a clasifica, a construi, ș.a.- și care se referă la -conținutul care trebuie învățat.

De exemplu, în jocul "Caută vecinii", sarcina didactică este aceea de a găsi numărul mai mare sau mai mic cu o unitate decât numărul dat. În jocul "Al câtelea porumbel a zburat?", sarcina didactică se referă la găsirea numărului care lipsește din șirul de numere. Așadar, sarcina didactică este una din componentele principale ale jocului didactic care concretizează, la nivelul vârstei preșcolare, scopul urmărit în activitatea matematică respectivă.

-Acțiunea jocului și elementele de joc, reprezintă modalitatea în care se desfășoară realizarea sarcinii didactice. O activitate didactică capătă caracter ludic numai în măsura în care cuprinde elemente de joc, ca: mișcarea, competiția (întrecerea), cuvântul, ghicirea, așteptarea, surpriza ș.a. O parte din aceste elemente se utilizează în majoritatea jocurilor didactice, ca mișcarea și cuvântul; altele se introduc în funcție de conținutul jocului. Important este ca elementele de joc să servească realizării sarcinii didactice, să creeze condiții optime pentru aceasta. Elementele de joc se pot aplica în modalități diferite. Astfel, cele mai variate aspecte le reprezintă mișcarea, care se poate realiza prin mânguirea materialului didactic, ridicarea lui în sus. ascunderea și găsirea acestuia, trecerea materialului din mână în mână- cu pornire și oprire la semnalschimbarea jetoanelor între copii ș.a. Un efect deosebit în cadrul jocurilor didactice cu copiii preșcolari îl are imitarea unor mișcări specifice animalelor ca: zborul fluturilor, săritura iepurașului, sau a unor mijloace de locomoție ca: autobuzul, trenul, ș.a.

-Competiția sau întrecerea constituie un alt element de joc, cu utilizare frecventă, în care accentul cade pe ritm și calitate. Astfel, întrecerea poate să se refere la alegerea rapidă a jetonului corespunzător (în jocul "Cine are un număr mai mare?") sau la găsirea locului corespunzător numărului ("Caută-ți căsuța!").

-Cuvântul ca element de joc, are o contribuție valoroasă la crearea unei atmosfere plăcute, antrenante. El poate fi folosit sub forma semnalelor de oprire a unei acțiuni ("Stop!"), sub forma

onomatopeelor prin imitarea diferitelor animale sau zgomotul produs de unele mijloace de locomoție, punerea în scenă a unor acțiuni, interpretarea unor roluri, a unor dialoguri între membrii echipei de joc ș.a.

-Ghicirea este folosită cu precădere în jocurile fără material, contribuind la antrenarea copiilor la activitate. O întâlnim în jocuri ca "Ghici, ghici!", sau "Ghici care obiect lipsește!" sau "Ce am ascuns în mâna cealaltă?".

-Așteptarea și surpriza dau un colorit emoțional jocului didactic, mai ales atunci când sunt în legătură cu prezentarea sau mânăuirea materialului, cu mișcarea copiilor în diferite sensuri sau cu folosirea unor semnale verbale, vizuale, auditive, etc. Așteptarea și surpriza se folosesc în majoritatea jocurilor asociate cu mișcarea sau cu un alt element de joc.

-Regulile jocului fac legătura între sarcina didactică și acțiunea jocului. Fiind aservite sarcinii didactice, ele reglementează acțiunea jocului. Fiecare joc didactic trebuie să conțină cel puțin două reguli: prima regulă transpune sarcina didactică într-o acțiune concretă, atractivă, adică transformă exercițiul în joc, iar cea de-a doua precizează organizarea jocului și momentele de terminare a acțiunii jocului. În afară de regulile care reglementează acțiunea jocului, există și reguli care privesc comportarea copiilor, ordinea în care ei trebuie să intre în joc. În unele jocuri, intrarea copiilor în joc este condiționată de momentul când primesc un anumit material (de exemplu un jeton cu un anumit număr de porumbei). Numirea copiilor sau intrarea în joc într-o ordine rigidă produce scăderea intensității jocului. Jocurile didactice pot cuprinde, de asemenea, unele reguli care precizează cine poate fi conducătorul jocului sau cine poate deveni conducătorul jocului, pe bază de concurs. Jocurile didactice pot cuprinde și unele restricții, care merg până la eliminarea din joc a copiilor care greșesc, pe rând rămânând până la urmă un câștigător. Structura unitară a jocului didactic depinde de felul în care regulile asigură echilibrul

dintre sarcina didactică și elementele jocului. De asemenea, reușita jocului este condiționată, în mare măsură, de desfășurarea lui metodică, de felul în care acesta este condus de educatoare.

4. Metodologia, organizarea și desfășurarea jocului didactic.

Ca și la lecția în școala primară, jocul didactic, ca activitate instructiv-educativă în programul grădiniței, trebuie să îndeplinească o serie de cerințe privind organizarea, conducerea și evaluarea acestei activități. Pentru stimularea copiilor în vederea participării active la joc, și pentru asigurarea unei atmosfere prielnice de joc este necesară o pregătire atentă a condițiilor de desfășurare a jocului și organizare judicioasă a lui. Astfel, se impune aranjarea sălii, a materialelor și a copiilor în funcție de acțiunea jocului, distribuirea materialelor necesare desfășurării jocului, intuirea materialului didactic ș.a. Desfășurarea jocului cuprinde, ca și lecția, mai multe momente: Introducerea în joc se poate realiza printr-o scurtă convorbire pentru familiarizarea copiilor cu unele aspecte ale jocului și cu regulile care trebuie respectate, prin intuirea materialului ca și printr-o expunere care să stârnească interesul copiilor sau chiar printr-o ghicitoare. Introducerea în joc nu este totdeauna un moment obligatoriu, uneori activitatea putând începe direct cu anunțarea titlului jocului. Anunțarea jocului urmărește cunoașterea de către copii a felului activității și a titlului jocului. În cadrul anunțării jocului se poate da și o explicație a titlului acestuia. Uneori anunțarea titlului jocului se poate face într-o formă interogativă. Explicarea jocului cuprinde prezentarea de către educatoare a principalelor etape ale acțiunii jocului, precizarea regulilor jocului, indicații asupra modului de folosire a materialului didactic, comunicarea sarcinilor conducătorului jocului și a cerințelor pentru câștigătorul individual sau pentru echipa câștigătoare. Explicarea trebuie să fie însoțită de demonstrare. Fie că se explică și, în timpul explicației, se demonstrează, fie că se dă explicația, integrală și apoi se demonstrează. Fixarea regulilor se realizează fie printr-o scurtă convorbire în care se

precizează ce va trebui să facă copiii în momentele importante ale acțiunii, sau executarea jocului de probă sub conducerea și îndrumarea directă a educatoarei. Când este vorba de un joc cu o acțiune mai complexă, regulile jocului pot fi atenționate fie imediat după explicație, fie după semnalul de începere a jocului. De exemplu: "Începem jocul! Nu uitați, nu aveți voie să deschideți ochii înainte de a bate eu (educatoarea) din palme. După ce ați deschis ochii, va trebui să observați al câtelea brad lipsește". Executarea jocului. Jocul începe la semnalul educatoarei care, la început, intervine mai des amintindu-le copiilor regulile, dând indicații asupra folosirii materialului ș.a. Pe măsură ce jocul se repetă, ea acordă copiilor mai multă independență lăsându-i să acționeze liber. Încheierea jocului. În încheierea jocului se declară câștigătorul câștigătorii sau echipa câștigătoare) și se fac aprecieri asupra modului cum s-a desfășurat jocul, dând cuvinte de laudă asupra copiilor care au respectat regulile și nominalizându-i și atenționându-i pe cei care au făcut greșeli și s-au descurcat mai greu. O încheiere plăcută, prin bucuria succesului și prin satisfacția imediată pe care o dă copilului, sporește interesul preșcolarului pentru jocurile didactice.

5. Categoriile de jocuri didactice

Valoarea formativă a jocurilor didactice, ca și diversitatea obiectivelor urmărite, au condus la necesitatea stabilirii unor categorii de jocuri didactice. Această categorisire se poate realiza după conținutul și obiectivele activității de joc. după materialul folosit, după procesele de cunoaștere solicitate în joc ș.a. Cele mai semnificative criterii de clasificare a jocurilor didactice sunt: conținutul activității, care este un conținut de învățare (informații, deprinderi, capacități), obiectivele urmărite și materialul folosit.

- După conținutul lor, jocurile didactice pot fi: jocuri didactice pentru cunoașterea mediului înconjurător, pentru comunicare, jocuri pentru dezvoltarea reprezentărilor matematice, jocuri muzicale ș.a. La baza acestui criteriu stau conținuturile activității de învățare.
- După criteriile urmărite, ele pot fi: de dezvoltare a proceselor psihice, de cunoaștere, de formare a percepțiilor și reprezentărilor de spațiu, timp, mărime, formă, culoare, de orientare în spațiu, de însușire a structurii gramaticale a limbii ș.a.
- După materialul folosit, jocurile didactice se clasifică în: jocuri cu material didactic ajutător (jucării, material didactic, obiecte din natură, obiecte de întrebuințare zilnică ș.a.). Ele mai pot fi: jocuri de interpretare a unor povești și lecturi sau jocuri fără material didactic (ghicitori, alcătuire orală de propoziții și fraze). Jocurile intelectuale mai pot fi clasificate în: jocuri senzoriale de ghicire sau de recunoaștere a unui obiect cu ajutorul simțurilor, jocurile de analiză perceptuală de reconstituire de imagini din fragmente, jocuri de construcție după model ș.a.

JOCUL ESTE ESENȚIAL DEZVOLTĂRII COPILULUI

Se mai spune despre joc că reprezintă munca depusă de copil, deoarece cea mai mare parte a activităților desfășurate de un copil presupune activitate de joc. Astfel, prin intermediul jocului, copiii își îmbunătățesc experiența cognitivă, învață să manifeste o anumită atitudine – pozitivă sau negativă – față de ceea ce întâlnesc, își educă voința și, pe această bază formativă, își conturează profilul personalității. Jocul copilului răspunde în primul rând unei necesități biologice, dar și nevoii de socializare și relaționare cu ceilalți. Prin joc, el descoperă sensuri și utilități ale obiectelor, ale jucăriilor care îl înconjoară. Jocul este, de asemenea, un act de creație, de dezvoltare a imaginației și creativității. De asemenea, poate să-și încerce competențele într-o direcție sau alta ori să-și exerseze cu bună știință anumite deprinderi, care pot influența performanțele viitoare, unele având chiar valoare competitivă.

O altă particularitate a jocului ca formă de activitate instructiv-educativă este faptul că permite cultivarea spiritului de independență în efectuarea diferitelor acțiuni cu grad sporit de dificultate. Această particularitate derivă din faptul că în joc exprimarea simbolică nu este limitată sau îngrădită. Prin ambianța pe care și-o creează, jocul înlătură orice acțiune neplăcută a factorilor formativi și evită instalarea sub orice formă a blocajului psihic. Atunci când greșește, copilul își dă seama de consecințele greșelii și, dacă situația cere, el remediază totul spontan și ingenios. Atunci când copilul în joc nu greșește sau greșeala este una mică, neimportantă în raport cu ceea ce face, el își continuă drumul firesc și nestingherit sau imprimă acțiunilor sale alte dimensiuni, cu noi sensuri și semnificații. În toată etapa destinată jocului, copilul știe că are voie să manifeste inițiativă, să rezolve singur sau împreună cu partenerii problemele întâlnite; să facă ceea ce îi place sau îi produce satisfacție; să participe la activități care sunt pe măsura sa și spre binele său. Caracterul acesta larg este reglat de natura jocului, de regulile acestuia, în sensul că se simte nevoia să se pună în acord deplin actul simbolic cu cel real, jocul cu realitatea cotidiană. Numai prin joc copilul este foarte activ și interesat de tot ceea ce face. El are libertatea să se miște în voie și să gândească nestingherit așa cum îi dictează împrejurările, el este tot timpul fericit și bine-dispus. Prin joc copilul este stimulat din toate punctele de vedere ale dezvoltării sale. De aceea, jocul este cea mai eficientă formă de învățare integrală, datorită naturaleții cu care copilul învață. Joaca și jocul reprezintă pentru copii ceea ce vorbirea este pentru adulți. În procesul de creștere/maturizare, multe dintre problemele copiilor sunt determinate de neputința adulților de a înțelege sau de a răspunde efectiv la ceea ce simte sau încearcă să comunice copilul. Acest „gol de comunicare” este lărgit ca urmare a asistenței cu care adulții încearcă să îi determine pe copii să adopte modalitățile de exprimare specifice adulților.

Eforturile de comunicare cu copiii la un nivel exclusiv verbal presupun prezența unei facilități destul de dezvoltate de exprimare prin vorbire, limitând astfel copiii la un mediu care este deseori incomod și restrictiv. J. Piaget spunea: „Când un copil se joacă, el pune în mișcare toată capacitatea sa de a stăpâni și influența realitatea”.

Astfel, supraveghind atent jocul copilului, vom reuși să înțelegem mai bine ceea ce este în sufletul său, ceea ce își dorește să primească și să i se ofere. Terapia prin joc reprezintă pentru copil ceea ce consilierea sau psihoterapia este pentru adulți. În cadrul terapiei prin joc, funcția simbolică a jocului este cel mai important aspect, asigurând copiilor posibilitatea de a-și evalua exprimarea trăirilor interioare. Experiențele semnificative din punct de vedere emoțional pot fi exprimate, într-un mod mai confortabil și mai sigur, prin reprezentarea simbolică pe care o asigură jucăriile. Folosirea jucăriilor permite copiilor să își transfere anxietățile, fricile, fanteziile și vinile asupra obiectelor mai repede decât asupra altor persoane. În acest proces, copiii sunt în siguranță față de propriile lor sentimente și reacții, deoarece jocul permite copiilor să se distanțeze de evenimentele și experiențele traumatizante pe care le-au trăit. Astfel, copiii nu sunt copleșiți de propriile lor acțiuni, deoarece acestea au loc în imaginația lor.

Manifestând simbolic prin joacă o experiență sau situație înspăimântătoare sau traumatizantă și, probabil, schimbând sau alternând în joacă rezultatul, copiii transformă evenimentele exterioare în decizii interioare, astfel fiind mult mai apti în rezolvarea sau adaptarea la probleme. Joaca este un antidot atât pentru plictiseală, cât și pentru durere. Are o reală contribuție terapeutică asupra copilului: aduce bucurie, distracție, fascinație, eliberarea de stări tensionale, elimină agresiunea, oferind activități normale pe durata spitalizării. Spre exemplu, un joc creativimaginativ pe roluri oferă posibilitatea copiilor de a se pregăti pe ei înșiși, psihic, pentru tratamente și proceduri, „exersând” prin joacă. Indiferent de vârstă, jocul este

fundamental pentru comunicare. El eliberează stresul, stimulează creativitatea, iar pentru copii este un mediu sigur de exprimare a sentimentelor, de explorare a relațiilor și de mărturisire a dorințelor. Astfel, terapia prin joc este inclusă în practicile lor de tot mai mulți consilieri din școli și terapeuți. Terapia prin joc, cunoscută și sub numele de ludoterapie, s-a dovedit eficientă în ameliorarea problemelor pe care le au cei mici, dar ajută și la îmbunătățirea relației părinte-copil.

Limbaajul copiilor rămâne în urma dezvoltării lor cognitive, iar ei comunică prin joacă ceea ce înțeleg din lumea care îi înconjoară. Astfel, jucăriile sunt percepute drept cuvinte, iar jocul ca limbaj.

CARTE POSTALE POUR LA PLANÈTE MESAJE PENTRU VIITOR ÎN LIMBA FRANCEZĂ

Prof. Costea Diana
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu” Arad, ARAD

1. Tipul activității:

Activitate integrată (limba franceză – educație ecologică – educație civică – arte vizuale)

2. Durata:

2-3 ore

3. Locul desfășurării:

Sala de clasă, curtea școlii

4. Scopul activității:

Îmbinarea învățării limbii franceze cu formarea conștiinței ecologice, prin exprimarea scrisă a unor mesaje de protecție a mediului, destinate generațiilor viitoare sau spațiului francofon.

5. Obiective specifice:

- Utilizarea vocabularului de bază din domeniul naturii și ecologiei în contexte reale;
- Dezvoltarea creativității prin redactarea de mesaje cu tematică ecologică;
- Promovarea reciclării creative și a valorilor durabile prin realizarea de „cărți poștale ecologice”;
- Exersarea exprimării scrise în limba franceză într-un format autentic;
- Încurajarea reflecției personale asupra modului în care generațiile actuale pot proteja planeta pentru cele viitoare.

6. Participanți:

Elevii claselor VI–VII

Profesorii coordonatori: limba franceză, educație plastică, diriginți

7. Descrierea activității:

◇ Activitatea a debutat cu o lecție tematică în limba franceză, în care elevii au învățat expresii-cheie din domeniul ecologiei: *la planète, protéger, recycler, l’environnement, l’air pur, les arbres, la Terre, etc.*

◇ În etapa practică, elevii au confecționat „cărți poștale verzi” folosind carton reciclat, ambalaje, resturi de textile sau hârtie.

◇ Pe fiecare carte poștală au fost scrise **mesaje în limba franceză**, cu conținut ecologic, fie sub forma unor promisiuni pentru viitor, fie ca scrisori către planeta Pământ sau către generațiile viitoare.

Exemple de mesaje:

« *Moi, je promets de planter des arbres chaque année.* »

« *Chère planète, je suis désolé pour les déchets. Je vais changer.* »

« *En 2050, j’espère que la Terre sera encore verte.* »

◇ Activitatea s-a încheiat cu o **expoziție** organizată pe holul școlii, intitulată „*Voix pour la Terre – Mesaje din prezent pentru viitor*”, unde vizitatorii au putut citi lucrările elevilor, însoțite de traduceri și ilustrații realizate de copii.

8. Evaluarea activității:

- Autoevaluare prin fișa de reflecție: „*Ce am învățat din mesajul meu?*”
- Evaluare calitativă de către profesor (corectitudinea exprimării, originalitate, implicare)
- Feedback colectiv și apreciere în cadrul orei

9. Diseminarea activității:

- Postarea imaginilor și a mesajelor pe site-ul școlii sau platforma Adservio
- Partajarea mesajelor într-un *e-book ecologic bilingv*
- Posibilă corespondență francofonă (eTwinning) cu elevi din alte școli sau țări

10. Bibliografie:

- Manuale de limba franceză, clasa a VI-a–VII-a
- Dicționar ilustrat tematic
- Resurse online: *Le Point du FLE, FrancParler, Le Monde des ados – spécial écologie*

11. Anexe:

- Fișă de vocabular: *La planète et moi*
- Fișă de lucru: *Modèle de carte postale*
- Fișă de reflecție: *Ce que j’ai appris...*
- Fotografii ale lucrărilor elevilor
- Traduceri pentru panoul expozițional

Mini-glosar tematic: La nature et l’environnement

Français	Română
La planète	Planeta
La Terre	Pământul
La nature	Natura

Français	Română
L'environnement	Mediul înconjurător
La pollution	Poluarea
L'air pur	Aer curat
Les déchets	Deșeurile
Recycler	A recicla
La mer	Marea
La forêt	Pădurea
L'arbre (m)	Arbore
La fleur	Floare
Les animaux	Animalele
Les oiseaux	Păsările
Le plastique	Plasticul
L'eau (f)	Apa
L'énergie solaire	Energia solară
L'avenir (m)	Viitorul
Sauver la planète	A salva planeta
Protéger la nature	A proteja natura
Réduire, réutiliser, recycler	A reduce, a reutiliza, a recicla
Planter un arbre	A planta un copac
Trier les déchets	A sorta deșeurile
Respecter la Terre	A respecta Pământul
Être écolo	A fi ecologist

✉ Fișă de lucru: Modèle de carte postale

▨ *Activitate de exprimare scrisă – Limba franceză*

Tema: „Un mesaj pentru planetă”

▣ Instrucțiuni:

Scrie o carte poștală imaginară adresată **planetei Pământ** sau **unei persoane din viitor**. Folosește vocabularul învățat și exprimă o idee legată de **protejarea naturii, ecologie** sau **reciclare**.

▣ Exemplu:

Cher futur ami,

Je m'appelle Maria et j'ai 12 ans.

Dans ma classe, nous avons planté des fleurs et nous avons appris à recycler.

J'espère que dans ton futur, la planète est propre et verte.

S'il te plaît, continue à protéger la Terre.

Avec espoir,

Maria

▣ Acum scrie și tu cartea ta poștală:

Cher/Chère

.....,

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Avec

.....,

.....

▣ Verifică:

- Ai folosit cel puțin 3 cuvinte legate de natură sau ecologie?
- Ai exprimat o dorință sau un mesaj pozitiv?
- Ai semnat la final?

Desenează o imagine ecologică în colțul din dreapta (flori, copaci, planeta, reciclare etc.)

PROIECT DIDACTIC „VARA”

Prof.înv. preșcolar Covaci Cristina
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, BACĂU

NIVEL I: Grupa mică

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când/cum și de ce se întâmplă?”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „Vine vara cu mult soare”

TEMA PROIECTULUI: Temă săptămânală independentă

SUBIECTUL LUDIC: „Vara”

DOMENIUL EXPERENȚIAL: Domeniul Limbă și Comunicare

MODALITATE DE REALIZARE: memorizare

TIPUL ACTIVITĂȚII: însușire de noi cunoștințe

SCOPUL: Dezvoltarea și educarea limbajului copiilor prin memorizarea și recitarea unei poezii, cât și dezvoltarea vocabularului fiecăruia.



DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

1. Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor scrierii și citirii
2. Dezvoltarea socio-emițională



COMPORTAMENTE VIZATE:

1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui.
2. Recită rime familiare, individual sau împreună cu alți copii.
3. Recunoaște și numește emoții simple (bucurie, tristețe)



OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- **O₁** - să găsească răspunsul corect al ghicitorii;
- **O₂** - să răspundă la cel puțin o întrebare adresată, pe baza cunoștințelor dobândite anterior;
- **O₃**:- Să recite clar și cu intonație cel puțin o strofă din poezie;



STRATEGII DIDACTICE:

- **Metode și procedee didactice:** memorizarea, expunerea, conversația, explicația, observația, problematizarea, exercițiul, recitarea fragmentă, repetiția, rememorarea.
 - **Mijloace didactice:** plicul cu ghicitoarea, macheta, planșe cu imagini și coșul cu cireșe.
 - **Forma de organizare:** frontal, individual



RESURSE:

- 1. Umane:** 23 preșcolari de grupă mică;
- 2. Spațiale:** sala de grupă;
- 3. Temporale:** 15-18 minute
- 4. Bibliografice:**
 - 1.*** *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019;
 - 2.*** *Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculum pentru educație timpurie*, 2019;
 3. M. Mătăsaru, M. Chiriloaie, V. Pricopoaia, C. Nedelcu, *Proiectarea didactică în învățământul preșcolar* ed. Rovimed Publishers, Bacău, 2017.



SCENARIU DIDACTIC



Momentele activității	Ob. op.	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC ȘI SARCINI DE ÎNVĂȚARE	STRATEGII DIDACTICE			EVALUARE
			Metode și procedee	Mijloace didactice	Forme de organizare	
1. Captarea atenției	O.1	Se va realiza captarea copiilor printr-o ghicitoare: <i>Este cald și veselie, A-nceput vacanța mare, E plăcut să stai la soare, Dar, ce anotimp e oare?</i>	Conversația		Frontal	Observarea comportamentelor copiilor
2. Enunțarea temei și a obiectivelor	O.2	- Ce anotimp a început de curând? - Ce fructe se coc vara? - Vouă vă plac cireșele? - Dar despre grâu ați auzit ? Ce obținem din grâu?	Conversația Explicația		Frontal	Observarea limbajului nonverbal
3. Actualizarea cunoștințelor		- Voi anunța copiii că vom învăța o poezie intitulată „Vara”. Le precizez faptul că mi-aș dori ca ei să știe să recite poezia la finalul activității noastre.	Explicația	Macheta	Frontal	Încurajarea răspunsurilor date de preșcolari
4. Prezentarea conținutului și Dirijarea	O.2	Le voi spune titlul poeziei Vara, (Anexa I) după care voi face cunoscut textul printr-o povestire , concomitent cu prezentarea imaginii (Anexa II), pentru a evidenția momentele poeziei.	Explicația Conversația			

învățării	O.2	<p>„Iată că anotimpul de vară a sosit, iar lanurile de grâu au îngălbenit și sunt pregătite de treierat. Cireșele s-au copt având un gust bun și dulce, soarele stralucește iar căldura este tot mai mare. Bucuria copiilor este auzită de prin livezi, aceștia râzând și alergând . Din toate acestea reiese că vara a sosit la noi.”</p> <p>Voi recita clar, expresiv și nuanțat, cu un ton și o mimică adecvată observând reacțiile copiilor. - Recit încă o dată poezia.</p> <p style="text-align: center;">Vara</p> <p>Vară dragă, ai sosit Cu grâul îngălbenit, Cu cireșe roșioare Coapte și gustoase tare.</p> <p>Tu aduci căldură mare Și mult soare zi de zi Tu ești anotimpul care Îi bucură pe copii.</p> <p>Poezia se învață pe fragmente logice ; - fragmentele sunt reproduse individual, în grupuri mici și frontal; - sunt antrenați toți copiii grupei; - în final, poezia este recitată integral de 1 – 2 copii;</p>	Povestirea Memorizarea		Frontal	Copiii repetă cu mare interes povestea.
5.Obținerea	O.3	După ce consider că toți preșcolarii și-au însușit versurile poeziei, le voi	Conversația Explicația		Frontal Individual	Observarea comportamentelor

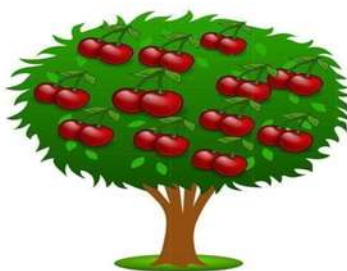
<i>performanței</i>		pune câteva întrebări despre - <i>Cum este vara?</i> - cald - <i>Ce fructe se coc vara?</i> - cireșele - <i>Cine se îngălbenește?</i> - grâul - <i>Cine îi bucură pe copiii?</i> - vara				copiilor.
6. Feedback-ul	0.3	Le voi propune un joc <i>Continuă tu</i> , în care fiecare preșcolar numit, va recita poezia în continuare de unde a rămas ultimul.	Conversația		Frontal Individual	Urmărirea modului cum răspund copiii la cerințe
7. Evaluarea		Se fac aprecieri asupra modului de participare a copiilor la activitate.	Conversația		Frontal Individual	Se fac aprecieri.
8. Retenția și Transferul	0.3	La final voi face aprecieri asupra modului în care copii au colaborat și vor fi recompensați cu câte-o cireasă din coșuleț.	Conversația		Frontal Individual	

ANEXA I

Vara

Vară dragă, ai sosit
 Cu grâul îngălbenit,
 Cu cireșe roșioare
 Coapte și gustoase tare.
 Tu aduci căldură mare
 Și mult soare zi de zi
 Tu ești anotimpul care
 Îi bucură pe copii.

Anexa 2



PROIECTELE ETWINNING O CALE SPRE INTEGRAREA EUROPEANĂ

Prof. învă. primar Cozma Laura
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

Educația se află într-o continuă transformare, iar adaptarea la noile cerințe ale societății actuale presupune inovație, colaborare și implicare internațională. În acest context, platforma eTwinning este o comunitate pentru școli, un spațiu online în care școlile pot colabora.

ETwinning oferă personalului didactic care își desfășoară activitatea în școlile din Europa o platformă de comunicare, colaborare, demarare de proiecte și schimb de informații. Platforma reprezintă un spațiu în care personalul didactic poate simți că face parte dintr-o comunitate educațională din Europa.

Prin intermediul tehnologiilor comunicării și informației (TIC), platforma ETwinning promovează colaborarea școlară în Europa și oferă asistență, instrumente de lucru și servicii școlilor implicate. Platformă oferă instrumente și spații de internet sigure pentru proiecte școlare comune,

schimburi și activități de formare. În plus, platforma eTwinning oferă personalului didactic oportunități de dezvoltare profesională continuă, online și gratuită. Platformă ETwinning a fost lansată în anul 2005 drept componenta fundamentală a programului eLearning al Comisiei Europene și a devenit parte integrantă a Erasmus+, Programul UE pentru Educație, Formare, Tineret și Sport, din 2014. Biroul Central de Asistență ETwinning este administrat de European Schoolnet.

Personalul didactic a identificat cinci avantaje principale ale ETwinning:

1. legarea unor noi prietenii în Europa;
2. dobândirea unor aptitudini noi sau îmbunătățirea altora în domeniul TIC;
3. impactul pozitiv asupra motivației de a învăța a elevilor;
4. sentimentul de implicare într-o comunitate de predare internațională;
5. îmbunătățirea cunoștințelor de limbi străine.

În abordarea curriculară a educației putem identifica nevoia de cunoaștere, de respectare și de valorizare a diversității. Această diversitate presupune atât unicitatea fiecărei ființe umane cât și multiculturalitatea.

În anul școlar 2024-2025 am participat în calitate de partener în proiectul „*Lighting the sparkle on a joyous experience*” („**Aprinderea scânteii într-o experiență veselă**”).

Acest proiect și-a propus abordarea educației inclusive prin desfășurarea de diferite activități potrivite pentru toți copiii, atât celor cu nevoi speciale, cât și celor fără această particularitate, acoperind nevoile lor educaționale, dar oferindu-le și posibilitatea de a-și exprima propria personalitate, asigurând astfel semințele unei societăți bazate pe accesibilitate, participare socială responsabilă și colaborare.

Pe parcursul derulării proiectului am desfășurat activități care au cuprins domenii de dezvoltare centrate pe:

- sănătate fizică și mentală;
- promovarea competențelor sociale și emoționale;
- crearea de medii școlare și de clasă de sprijin care încurajează relațiile pozitive, colaborarea, învățarea și dezvoltarea personal.

Proiectul a început în luna februarie și se va încheia în iunie. În fiecare lună au avea loc activități obligatorii (februarie - domeniu lingvistic, martie - domeniu social și emoțional, aprilie - domeniu cognitiv, mai - domeniu fizic), dar și activități decise de comun acord cu partenerii de proiect.

Obiectivele proiectului au urmărit dezvoltarea: A1 Abilități motorii grosiere și abilități motorii fine în contexte de viață familiare, A2 Conduita senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării, A3 Sănătate (nutriție, îngrijire, igienă personală), B1 Interacțiunea cu adulți și copii de vârste similare, B2 Comportamente prosociale, acceptarea și respectarea diversității, B4 Autocontrol și expresivitate emoțională, B3 Conceptul de sine, C1 Curiozitatea, interesul și inițiativa în învățare, C3 Activarea și manifestarea potențialului creativ, D2 Mesaje orale în diverse situații de comunicare, E2 Cunoștințe și abilități matematice de bază pentru rezolvarea problemelor și cunoașterea mediului imediat, E3 Caracteristicile structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare.

Produsul final al acestui proiect este o resursă educațională deschisă în care fiecare participant va insera imagini însoțite de informații despre activitățile desfășurate, cel puțin una pe lună. În funcție de preferințele fiecărui participant, s-a ales aplicația în care s-a făcut prezentarea (Canva, Padlet sau Bookstory). Acest produs va fi introdus și pe platforma etwinning a proiectului. Țările participante la acest proiect sunt: România, Turcia, Lituania, Grecia, Ucraina.

Prin intermediul proiectului, elevii și-au făcut prieteni din alte culturi și au aflat lucruri noi. Proiectul a implicat schimbul de informații despre fiecare țară în parte (oraș, școală, geografie) și despre cele mai importante sărbători și evenimente de pe parcursul anului școlar. În plus, a inclus și evenimente actuale din viața școlară a elevilor. Utilizând instrumente de comunicare, până în prezent, proiectul a oferit elevilor șansa, *Inovație în educație prin proiectele europene*. eTwinning,

de a prezenta aspecte din viața cotidiană cu ajutorul prezentărilor PowerPoint, Canva, Padlet sau Bookstory, albumelor foto digitale, întâlnirilor online.



În concluzie, implicarea în parteneriate școlare cu ajutorul platformei ETwinning arată că proiectele realizate au la bază stabilirea unor relații academice și personale între cadre didactice și elevi aparținând diferitelor culturi. Comunicarea, interacțiunea, negocierea și dialogul intercultural au ca scop atingerea obiectivelor comune. Prin comunicarea cu elevii din alte țări, elevii noștri își îmbunătățesc competențele sociale și se formează în calitate de cetățeni responsabili. Ei devin încrezători în forțele proprii și învață valoarea reală a muncii în echipă. Acest tip de parteneriat poate aduce contribuții majore în învățământul european, mai ales în domeniul lingvistic și cultural. Platforma ETwinning asigură caracterul interactiv și facilitează colaborarea între participanții proiectelor. Experiența culturală și interculturală are o valoare imensă în schimbarea mentalității, toleranță, cunoașterea și acceptarea valorilor și tradițiilor diferitelor țări și promovarea culturii române.

Bibliografie:

1. Pop, Claudia Florina, *Elaborarea si managementul proiectelor educationale* , Editura Presa Universitară Clujeană, 2021
2. Bios- Life Learning Centre-suport curs, *Interactive media for interactive teaching and learning*”

HERBARIU ÎNTRE GENERAȚII PLANTELE BUNICILOR ÎN ȘTIINȚA DE AZI

Prof. Crișan Anca
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu” Arad, ARAD

Cadrul general:

- Unitatea școlară: Școala Gimnazială Aurel Vlaicu
- Localitatea: Arad
- Clasa: a VI-a
- Profesor coordonator: CRIȘAN ANCA
- Domeniu: Științe – Biologie
- Perioada desfășurării: aprilie 2025
- Durata: 5 zile, desfășurare în cadrul programului "Școala Altfel"

Justificare: Activitatea a fost gândită pentru a valorifica experiența generațiilor anterioare în domeniul plantelor medicinale și pentru a crea o conexiune emoțională între elevi și bunicii lor. Studiul plantelor prin metode moderne (clasificare, identificare, observare) este completat de o componentă afectivă: poveștile, leacurile și amintirile transmise oral. Într-o eră digitală, am ales să îmbinăm tradiția cu inovația prin realizarea unui herbariu fizic și a unuia digital.

Scop: Valorificarea patrimoniului natural și cultural local în procesul de învățare a botanicii, prin implicarea directă a elevilor și a membrilor comunității.

Obiective specifice:

- Identificarea unor specii vegetale comune din zona locală;
- Compararea denumirilor populare și științifice ale plantelor;
- Clasificarea plantelor în funcție de utilizare (alimentare, medicinale, aromatice);
- Utilizarea unor aplicații digitale pentru documentare și prezentare;
- Promovarea schimbului de cunoștințe între generații.

Descrierea activității – etape de desfășurare:

1. Etapa pregătitoare:

- Discuție introductivă despre plantele medicinale/alimentare;
- Brainstorming cu elevii: ce plante cunosc din gospodărie? Ce folosesc bunicii lor?
- Formarea echipelor de lucru (4-5 elevi/echipă);

2. Interviuri cu bunicii:

- Fiecare elev a avut sarcina să discute cu un bunic/părinte despre plantele folosite: la ce le foloseau, cum se pregăteau, ce nume aveau.
- Elevii au completat fișe de interviu cu: numele plantei, denumirea populară, utilizarea, amintiri/povești.

3. Explorare în natură:

- Organizarea unei drumeții ghidate de profesorul de biologie;
- Identificarea plantelor pe teren (cu aplicații ca PlantNet sau ghiduri);
- Culegerea responsabilă de mostre (acolo unde este permis);

4. Realizarea herbariului:

- Presarea plantelor, montarea lor pe coli individuale, completarea fișelor cu date;
- Utilizarea cunoștințelor despre părțile componente ale plantelor, clasificare, adaptări etc.;

5. Digitalizarea:

- Folosirea aplicațiilor Canva sau Google Slides pentru realizarea unui herbariu digital (fotografii, text, povești);
- Elevii au lucrat pe echipe, contribuind cu materiale proprii;

6. Expoziție finală și prezentare publică:

- Organizarea expoziției „Plantele bunicilor – redescoperite de noi”;
- Invitați: părinți, bunici, colegi, cadre didactice;
- Elevii și-au prezentat proiectele și au explicat ce au învățat.

Resurse utilizate:

- Presă pentru plante, coli, markere, etichete, plastifiere;
- Telefoane/tablete pentru fotografii;
- Acces internet, aplicații online: PlantNet, Canva, Google Docs/Slides;
- Ghiduri botanice.

Modalități de evaluare:

- Evaluare continuă pe parcursul etapelor;
- Evaluarea produsului final (herbariu fizic/digital);
- Prezentarea orală și colaborarea în echipă;

- Chestionar de autoevaluare;
- Feedback din partea comunității (părinți, bunici)

Rezultate obținute:

- 25 de plante identificate, 2 herbarii (fizic și digital);
- Creșterea interesului pentru studiul biologiei;
- Cooperare eficientă între elevi;
- Dialog real între generații;
- Promovarea valorilor locale și a tradițiilor prin instrumente moderne.

Concluzii: Activitatea a fost una de impact, completând în mod fericit conținuturile biologiei cu o dimensiune culturală și umană. Elevii au înțeles mai bine rolul plantelor în viața oamenilor și au trăit o experiență educațională completă: științifică, emoțională și comunitară. Această punte simbolică între generații a avut ecouri în sufletele tuturor participanților.

Fișă de activitate pentru elev

Clasa: a VI-a

Activitatea: Herbariu între generații – Plantele bunicilor în știința de azi

Nume elev:

1. Ce plantă ai ales pentru herbariu?

.....

2. Cum se numește popular și cum se numește științific?

.....

3. Cine ți-a povestit despre această plantă?

.....

4. La ce era folosită această plantă? (alimentar/medicinal/altceva)

.....

5. Ce parte a plantei se folosea? (frunze, flori, rădăcină etc.)

.....

6. Unde a fost găsită planta? (zonă, mediu)

.....

7. Ce ai aflat nou din această activitate?

.....

.....

8. Desenează sau lipește fotografia plantei tale mai jos:

ÎMBINAREA DINTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

- UN ECHILIBRU NECESAR

Prof.înv.preșcolar Damaschin Cristina
Grădinița „Brândușa” București, BUCUREȘTI

Educația reprezintă un element esențial al dezvoltării personale și sociale. De-a lungul timpului, ea a fost influențată de contextul istoric, politic, economic și tehnologic al fiecărei epoci. În acest cadru, două concepte cheie — tradiția și inovația — coexistă și influențează în mod constant structura și conținutul procesului educațional. Tradiția oferă stabilitate și continuitate, în timp ce inovația aduce adaptabilitate și progres. Armonizarea acestor două dimensiuni este esențială pentru o educație eficientă și relevantă în secolul XXI.

Tradiția în educație se referă la metodele, valorile și practicile pedagogice transmise de-a lungul timpului, care au fost validate prin experiență și rezultate. În România, tradiția educațională are rădăcini adânci, de la școlile mănăstirești din Evul Mediu, la învățământul organizat modern din perioada interbelică. Rolul învățătorului sau al profesorului a fost, din totdeauna, acela de a transmite nu doar cunoștințe, ci și valori morale și culturale.

Metodele tradiționale — lecția expositivă, învățarea prin repetiție, folosirea manualului — au avantajul clarității și al structurării informațiilor. De asemenea, sistemul clasic promovează o relație personală și directă între elev și profesor, bazată pe respect reciproc și autoritate. În multe cazuri, aceste metode s-au dovedit eficiente în dezvoltarea gândirii logice, a memoriei și a autodisciplinii.

Pe de altă parte, inovația în educație se manifestă în adoptarea noilor tehnologii, a pedagogiilor moderne și a unor noi abordări centrate pe elev. Secolul XXI aduce cu sine o serie de provocări: digitalizarea rapidă, globalizarea, diversitatea culturală și necesitatea unor competențe transversale. În acest context, educația trebuie să devină mai flexibilă, mai atractivă și mai conectată la realitate.

Tehnologiile digitale, precum platformele de învățare online (Google Classroom, Zoom, Edmodo), aplicațiile interactive (Kahoot!, Quizizz), sau realitatea virtuală, deschid noi perspective în procesul educațional. Ele permit învățarea la distanță, colaborarea între elevi din colțuri diferite ale lumii și adaptarea conținutului la ritmul individual al fiecărui elev.

Un exemplu concret este implementarea în România, după pandemia COVID-19, a unor măsuri pentru digitalizarea învățământului, cum ar fi formarea cadrelor didactice în utilizarea

tehnologiei sau dotarea școlilor cu echipamente IT. De asemenea, proiectele europene precum „SMART-Edu” susțin formarea digitală și introducerea competențelor digitale ca obiectiv curricular.

Contrar unei percepții greșite, tradiția și inovația nu se exclud reciproc, ci pot funcționa complementar. Profesorii pot integra metodele clasice cu cele moderne, pentru a crea un proces educațional echilibrat și eficient. De exemplu, predarea poeziei eminesciene poate începe cu o lectură clasică și discuție liberă, dar poate continua prin realizarea unui videoclip explicativ, printr-o aplicație digitală sau printr-un proiect colaborativ online.

Un alt exemplu este modelul de „învățare mixtă” (blended learning), care combină lecțiile față în față cu activitățile online. Astfel, elevii pot beneficia de avantajele ambelor abordări: apropierea umană și disciplina din sala de clasă, dar și libertatea, diversitatea resurselor și autonomia oferite de spațiul digital.

Este important ca profesorii și factorii decidenți din educație să fie deschiși atât la valorile trecutului, cât și la provocările prezentului. Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială în acest sens, la fel ca și implicarea elevilor și a părinților în procesul decizional educațional.

Educația modernă se construiește pe un fundament solid al tradiției, dar are nevoie de aripile inovației pentru a se adapta și a progresa. Nu este vorba de a alege între trecut și viitor, ci de a crea o punte între ele. Doar o educație care valorifică experiența trecutului și adoptă noile mijloace și metode poate răspunde cerințelor unei societăți aflate într-o continuă transformare.

Bibliografie

Cucoș, Constantin (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Dewey, John (1916). *Democracy and Education*. New York: Macmillan.

Salomon, Gavriel (1992). *Technology and Education in the Age of Information*. *Educational Psychologist*.

Ministerul Educației (2021). *Strategia privind digitalizarea educației din România 2021–2027*.

Tapscott, Don (2009). *Grown Up Digital: How the Net Generation is Changing Your World*. McGraw-Hill.

JOCURI DIDACTICE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚAREA ÎNMULȚIRII ȘI ÎMPĂRȚIRII NUMERELOR NATURALE

Prof. învă. primar Dascălu Daniela-Carmen
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

1. SAH

Scopul: învățarea înmulțirii prin produs cartezian

Sarcina didactică:

- să facă asocieri știind că pot juca doi copii;
- să deducă înmulțirea cu 4.

Material didactic: patru figuri geometrice colorate diferit.

Desfășurarea jocului: se pornește de la următoarea problemă:

Patru copii au jucat șah în așa fel încât fiecare a jucat cu toți ceilalți. Câte partide au jucat în total și câte a jucat fiecare dintre ei? Li se cere elevilor să așeze pe bancă figurile și să găsească modalitățile în care pot juca cei patru copii.

A	AB	BC	CD	DA
B	AC	BD	CA	DB
C	AD	BA	CB	DC
D				

Am ales acest joc deoarece am considerat că este atractiv și are legătură cu viața cotidiană.

Răspuns: 4 partide total / 3 partide fiecare

2. CE NUMĂR ARE BALONUL

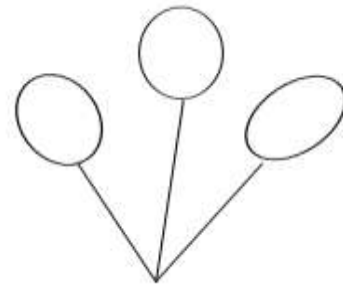
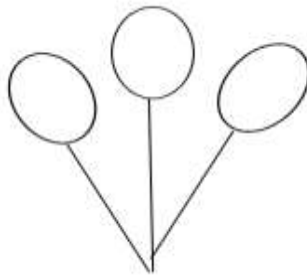
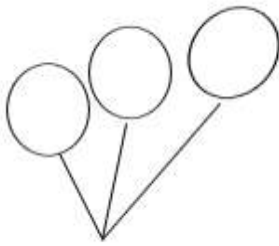
Scopul: verificare însușirii înmulțirii numerelor naturale

Sarcina didactică: efectuarea unor exerciții de înmulțire folosind factori dați

Material didactic: planșă cu trei desene asemănătoare celor de mai jos.

Desfășurarea jocului: Jocul se desfășoară pe echipe, fiecare dintre ele având în față un desen cuprinzând 3 grupe de baloane.

Elevii au ca sarcină să deducă ce număr are balonul din mijloc, folosind numerele scrise pe baloanele laterale, efectuând cu ele operația de înmulțire. Primii elevi din fiecare grupă ies la tablă și la semnalul învățătorului scriu pe balonul din mijloc produsul aflat. Jocul continuă sub formă de ștafetă până când ies toți elevii fiecărei echipe. Câștigă echipa care a efectuat corect toate exercițiile și a terminat în timpul cel mai scurt.



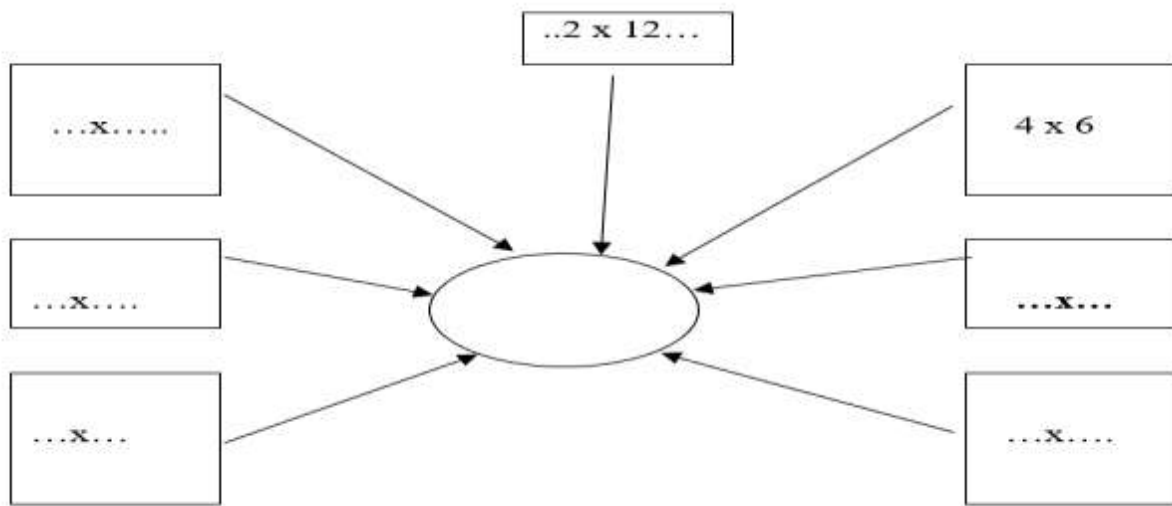
3. HAIDEȚI LA ÎNTRECERE!

Scopul: dezvoltarea deprinderii de a efectua operații de înmulțire. Dezvoltarea atenției și rapidității gândirii.

Sarcina didactică: aflarea a două numere al cărui produs să fie constant.

Material didactic: planșa sau desen după modelul de mai jos.

Desfășurarea jocului: se explică elevilor sarcina să găsească perechi de numere care înmulțite să dea același produs. Timpul de lucru este de 5 minute. Jocul începe la semnalul învățătorului și se desfășoară individual, pentru fiecare pereche de numere găsite se acordă câte un punct. Pentru verificare se cere elevilor să scrie și să efectueze înmulțirile. Jocul se poate complica solicitând elevilor să găsească trei factori al căror produs este 24.



4. DESCOPERIȚI REZULTATUL CORECT!

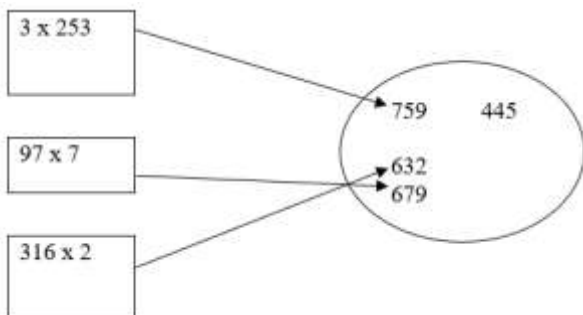
Scopul: consolidarea deprinderii de calcul în scris în efectuarea operației de înmulțire.

Sarcina didactică: efectuarea de exerciții de înmulțire în limitele 0 – 1000.

Material didactic: planșă reprezentând desenul de mai jos.

Desfășurarea jocului: pe tablă sunt scrise exerciții de înmulțire iar rezultatele lor sunt scrise într-un cerc alăturat. Elevii trebuie să descopere produsele corecte în cercul alăturat. Jocul începe la semnal, se desfășoară individual, durează câteva minute. Se acordă un punct pentru fiecare produs corect descoperit. Verificarea se face prin unirea casetei cu produsul din cerc prin săgeată. Câștigă elevii care au lucrat corect în timpul stabilit.

Exemplu:



5.ARANJAREA BEȚIȘOARELOR

Scopul: formarea deprinderii de a recunoaște procedeul împărțirii *prin cuprindere* în *părți egale*.

Sarcina didactică: distribuirea dirijată a unui număr de bețișoare și scrierea operației de împărțire corespunzătoare.

Materialul didactic: zece cutiuțe și 100 bețișoare pentru fiecare elev.

Desfășurarea jocului: se desfășoară individual. Elevii vor lua un număr de bețișoare din cele 100 și vor avea ca sarcină să le distribuie în cutiuțe câte 3, câte 4, câte 6, câte 8. Vor nota de fiecare dată operația efectuată și rezultatul ei. Elevii vor scrie: $24 : 3 = 8$; $24 : 4 = 6$; $24 : 6 = 4$; $24 : 8 = 3$. Acest exercițiu ajută elevii să înțeleagă împărțirea prin cuprindere.

Pentru împărțirea în *părți egale* se dau elevilor cutiuțele și un număr de bețișoare și se cere să le distribuie în mod egal. În acest caz rezultatul împărțirilor reprezintă numărul de bețișoare din fiecare cutiuță. Câștigătorii vor fi elevii care lucrează corect și repede.

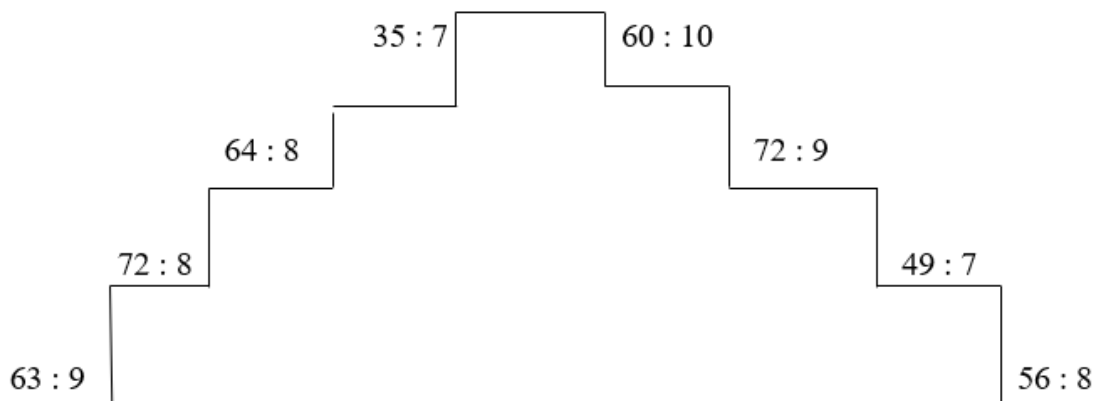
6.CINE URCĂ MAI REPEDE SCARA ?

Scopul: consolidarea deprinderii de a efectua operații de împărțire.

Sarcina didactică: efectuarea de exerciții de împărțire în limitele 1 – 100.

Materialul didactic: un desen, la tablă, reprezentând două scări, pe treptele cărora sunt scrise exerciții de împărțire.

Desfășurarea jocului: se desfășoară pe echipe egale numeric. La semnalul învățătorului primii reprezentanți ai fiecărei echipe vor veni la tablă și vor rezolva exercițiile de împărțire scrise pe primele trepte. Rezultatul greșit va fi corectat de un elev din aceeași echipă. Va câștiga echipa care ajunge prima și rezolvă exercițiile de pe ultima treaptă.



7.GĂSIȚI PERECHILE DE NUMERE!

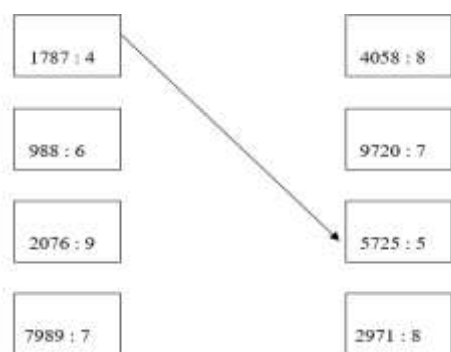
Scopul: consolidarea deprinderii de a efectua operația de împărțire cu numere naturale.

Sarcina didactică: efectuarea de exerciții de împărțire și grupare a perechilor de numere după restul obținut.

Material didactic: fișe de lucru pentru fiecare elev.

Desfășurarea jocului: fiecare elev va primi câte o fișă, care conține exerciții de împărțire. Ei vor avea ca sarcină efectuarea împărțirii și gruparea perechilor de numere care au același rest. Jocul începe de la semnal și se desfășoară în timp limitat. Cei care au lucrat corect vor fi câștigătorii jocului.

Fișă de lucru:



TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Prof.înv.primar David Alina-Sonia
Școala Gimnazială „Ghiță Mocanu” Onești, BACĂU

Educația este un proces dinamic care reflectă și influențează evoluția societății. În decursul timpului, sistemele educaționale s-au bazat pe metode tradiționale, transmise din generație în generație, însă în prezent ele se află într-un proces continuu de adaptare și modernizare. Tema „Tradiție și inovație în educație” evidențiază importanța de a păstra valorile esențiale ale învățării, dar și nevoia de a integra metode și tehnologii moderne care să răspundă noilor cerințe ale societății și ale elevilor.

Tradiția în educație presupune stabilitate, claritate și valori durabile. Ea se referă la metodele consacrate de predare – cum ar fi lecția frontală, exercițiul repetitiv, evaluarea scrisă – dar și la rolul profesorului ca model de autoritate și cultură. Manualul, ca sursă principală de informație, structura clară a lecțiilor, serbările școlare, respectarea programelor și a cerințelor curriculare reprezintă elemente tradiționale ce încă își păstrează eficiența în anumite contexte.

De asemenea, tradiția în educație contribuie la păstrarea identității culturale, la formarea caracterului și la dezvoltarea spiritului civic. Valorile transmise prin povești, istorie, literatură clasică și activități culturale nu trebuie pierdute, ci adaptate vremurilor actuale.

Pe de altă parte, inovația în educație presupune adaptarea la o lume digitalizată, globalizată și în continuă schimbare. Elevii din generațiile actuale învață diferit față de cei de acum câteva decenii: sunt conectați, vizuali, interactivi, iar învățarea pasivă nu mai este eficientă.

Inovația se manifestă prin:

- folosirea tehnologiei (table inteligente, aplicații educaționale, platforme online);
- metode moderne de predare (învățare prin proiect, învățare colaborativă, învățare bazată pe probleme);
- evaluare alternativă (portofolii, autoevaluare, evaluare digitală);
- accentul pus pe competențe, nu doar pe acumularea de informații.

Profesorul devine un ghid al învățării, un facilitator, care creează contexte de învățare stimulative, personalizate și centrate pe elev.

Cele mai reușite demersuri educaționale nu exclud tradiția sau inovația, ci le combină inteligent:

- Lectura la clasele primare: profesorul poate citi o poveste clasică (tradiție), apoi poate folosi aplicații interactive precum Wordwall pentru verificarea înțelegerii (inovație).
- Proiecte tematice: o activitate dedicată Zilei Naționale poate include purtarea costumelor populare și recitarea poeziilor patriotice (tradiție), dar și realizarea unor prezentări multimedia sau afișe digitale cu ajutorul Canva (inovație).
- Matematica: exercițiile repetitive clasice pot fi completate cu jocuri online care stimulează gândirea logică și atenția (Kahoot, Live Worksheets).

Astfel, elevii beneficiază de avantajele ambelor abordări: rigoarea tradiției și atractivitatea inovației.

Concluzie

Tradiția și inovația nu se exclud, ci se completează reciproc în procesul educațional. O educație de calitate presupune păstrarea valorilor durabile și a metodelor eficiente, dar și deschiderea către noi tehnologii, resurse și forme de învățare. Profesorul modern trebuie să fie capabil să echilibreze cele două direcții, să-și adapteze stilul și metodele la realitatea clasei și să devină un mediator între trecut și viitor. Numai astfel putem forma elevi pregătiți pentru o societate în continuă schimbare, dar ancorați în valori solide.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
3. Fullan, M. (2013). *Stratosfera: Integrarea tehnologiei, pedagogiei și schimbării în educație*. București: Editura Trei.
4. European Commission (2020). *Digital Education Action Plan (2021–2027)* – <https://education.ec.europa.eu>
5. Ministerul Educației (România). (2022). *Strategia privind digitalizarea educației din România – SMART-Edu* – www.edu.ro

PARTENERIATELE EDUCAȚIONALE ȘI IMPORTANȚA LOR ÎN EDUCAȚIA COPILULUI DE VÂRSTĂ TIMPURIE

Prof.înv.preșcolar Diaconu Cătălina
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Obiectivul programelor de dezvoltare timpurie este acela de a ajuta dezvoltarea psihică, emoțională și socială a copiilor și, pe termen lung, de a promova supraviețuirea copilului. Focalizarea pe educația timpurie și anii preșcolari este importantă deoarece aceasta este perioada când copiii se dezvoltă rapid și, dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil și mai costisitor să compensezi aceste pierderi mai târziu.

Educația timpurie reprezintă totalitatea experiențelor individuale și sociale existente sau organizate, de care beneficiază copilul în primii ani de viață. Ele au rolul de a proteja, crește și dezvolta ființa umană prin înzestrarea cu capacități și achiziții fizice, psihice, culturale specifice care să-i ofere identitate și demnitate proprie. Educația timpurie asigură fundamentele dezvoltării fizice și psihice sănătoase și ale dezvoltării sociale. Ceea ce învață copiii în primii ani de viață reprezintă mai mult de jumătate decât vor învăța tot restul vieții.

Educația timpurie se realizează ca educație informală în familie, în relații de vecinătate și în relații comunitare, prin mass-media – ca educație formală în creșe, grădinițe și alte instituții de ocrotire și educație; și sub forma educației nonformale în cluburi sportive, cluburi ale copiilor și elevilor, biblioteci, muzee etc.

Această educație, ca primă treaptă de pregătire pentru educația formală, asigură intrarea copilului în sistemul de învățământ obligatoriu (în jurul vârstei de 6 ani), prin formarea capacității de a învăța. Învățarea timpurie favorizează oportunitățile de învățare de mai târziu. Deprinderile și cunoștințele dobândite devreme favorizează dezvoltarea altora ulterior, iar deficiențele de cunoștințe și deprinderi produc în timp deficiențe mai mari, oportunități de învățare ratate sau slab valorificate.

În România, de regulă, se vorbește despre educație timpurie odată cu intrarea copilului în grădiniță. În același context, se consideră că grădinița asigură mediul care garantează siguranța și sănătatea copiilor și care, ținând cont de caracteristicile psihologice ale dezvoltării copilului, implică atât familia cât și comunitatea în procesul de învățare.

Pentru că vârsta timpurie este cea mai importantă perioadă pentru dezvoltarea personalității copilului, și perioada de la naștere până la intrarea în școală cere stimulare, în dezvoltarea optimă a copilului este necesar parteneriatul educațional încheiat între grădiniță, respectiv școală și familie, comunitate ori instituții care au rol în creșterea, îngrijirea și educarea copilului.

Parteneriatele implementează un sistem de educație timpurie, un proces complex și îndelungat care cere o colaborare strânsă și continuă și o comunicare între Ministerul Educației Naționale și alte instituții (incluzând familia, care este o instituție) în vederea asigurării coordonării tuturor măsurilor privind drepturile, protecția și dezvoltarea viitoare a copilului.

În cadrul acestor parteneriate se pot parcurge următoarele conținuturi: transmiterea unor informații despre ecologie, dobândirea unor cunoștințe despre relația om-mediu, educarea unor comportamente și conduite civilizate, îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc .

O resursă și un sprijin permanent în educarea și dezvoltarea copiilor o constituie implicarea familiei, părinților ca parteneri în educație. Părinții sunt încurajați să ia parte la planificarea și derularea programelor educative pentru copiii de vârste mici, ceea ce implică o responsabilizare și o eficiență sporită.

În zonele urbane nivelul de ocupare a populației a crescut; părinții nu au suficient timp să-și supravegheze copilul în familie, pe când în zonele rurale natura ocupațiilor, în special cele legate de agricultură, oferă, aparent, mai mult timp părinților pentru supravegherea copilului în familie. De asemenea, modelul familiei lărgite (părinți, copii și bunici), care este conservat îndeosebi în zonele rurale, este în favoarea educării copilului în familie în această perioadă a vârstelor mici.

Parteneriatele încheiate cu familia, în special cele încheiate în cadrul unităților educaționale în care activăm ca și cadre didactice, vizează dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru părinți, inclusiv formare pentru creșterea implicării taților. De asemenea, formarea trebuie să garanteze faptul că părinții vor deveni mai sensibili la problemele sociale și psihologice, precum și la probleme de orice gen atunci când își cresc copiii. Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup, pot înțelege mai bine rolul lor educativ.

Printre obiectivele pe care tind să le atingă acest gen de parteneriate în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie amintim: înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării grădiniță - școală - familie; creșterea gradului de implicare a părinților în toate activitățile școlare și extrașcolare; schimbarea mentalității neadecvate a unor părinți față de grădiniță / școală; cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor; învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comune elevi - părinți - cadre didactice. Rezultate așteptate: consolidarea abilităților de comunicare părinte - cadru didactic, îmbunătățirea situației școlare a copiilor. Prin acest tip de parteneriate se stabilesc relații mai apropiate și mai deschise între educatoare și părinți, iar părinții, cunoscându-se mai bine între ei, pot colabora mai ușor în luarea unor decizii importante pentru grădiniță.

Principala răspundere pentru protecția, creșterea și dezvoltarea copiilor îi revine familiei și, ca atare, familia este îndreptățită să beneficieze de toată protecția și sprijinul de care are nevoie.

Prin urmare, accesul părinților, familiilor, tutorilor, al persoanelor care au în îngrijire copii și al copiilor înșiși la o gamă completă de informații și servicii este o prioritate, parteneriatele încheiate cu familia fiind menite să sprijine educația copiilor de vârstă timpurie.

Dezvoltarea fizică, psihică, spirituală, socială, afectivă, cognitivă și culturală a copiilor constituie o prioritate națională și globală.

Parteneriatele cu instituții care pot contribui în mod deosebit la dezvoltarea copilului de vârstă timpurie pot include implicarea directă (pe lângă familie) a autorităților locale, a parlamentarilor, a organizațiilor neguvernamentale, a sectorului privat și a agenților economici, a conducătorilor religioși, spirituali, culturali, ai liderilor și ai membrilor comunităților.

Acest gen de parteneriate vizează stimularea mentală, antrenarea fizică și dezvoltarea amplă a abilităților copiilor prin diferite activități, cum ar fi: muzica, abilitatea manuală; formarea unor deprinderi de colaborare; desfășurarea unor activități didactice cu teme istorice și creștine etc.

Grădinița, respectiv școala ocupă un loc central în comunitate. Rolul este de a crea viitori cetățeni iar acest lucru nu este suficient a se învăța doar în cadrul activităților de educație pentru societate. De aceea, este nevoie de participarea la activități extracurriculare, la viața comunității. Astfel, procesul educațional început în grădiniță se extinde și asupra comunității. Copilul are posibilitatea să recunoască problemele acesteia, să fie mult mai atent la ce se petrece în jurul lui, să caute să rezolve probleme, să-și dezvolte spiritul de inițiativă.

Proiectele de parteneriat educațional cu Comunitatea Locală - Primărie, Poliție - au ca argument educația preșcolară pentru cetățenie democratică în vederea formării unor cetățeni activi și responsabili. Prin acțiunile desfășurate în acest sens copiii își însușesc concepte cheie - libertate, justiție, egalitate, solidaritate, cunosc modul de funcționare a instituțiilor democratice, sunt puși în diferite situații de a respecta pe cei de lângă ei, își formează deprinderi de a-și proteja propria persoană și pe ceilalți.

Încheierea unui parteneriat între grădiniță / școală și comunitate înseamnă participarea activă a copilului în mediul școlii și al comunității. Beneficiile participării elevilor la viața

comunității se reflectă în dezvoltarea capacității de cooperare cu autoritățile locale (ex. Poliția) în rezolvarea unor probleme.

Un rol important în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie îl au ONG-urile, prin încheierea de parteneriate cu acestea, având ca scopuri promovarea și valorizarea diversității și egalității în drepturi; promovarea și respectarea personalității și a drepturilor copilului; conștientizarea importanței educației pentru sănătate; promovarea comportamentelor sănătoase și prevenirea comportamentelor cu risc (campanii antidrog, împotriva fumatului etc) .

O altă dimensiune a educației pentru societate o reprezintă educația religioasă a cărei calitate poate fi îmbunătățită prin parteneriate cu reprezentanți ai Bisericii. Astfel, se pot realiza vizite, convorbiri tematice, cântece, colinde, excursii care au ca obiectiv turistic mănăstiri.

Într-o accepțiune generală, educația este procesul (acțiunea) prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Educația este continuă. Ea începe din primele momente ale vieții și se încheie odată cu ea.

Fiecare copil este unic, iar educația trebuie să țină cont de particularitățile individuale ale fiecărui copil. Rolul educatoarei este extrem de mare în acest sens.

Educatoarea este persoana care trebuie să ofere ocazii de dezvoltare fiecărui copil în parte, pentru că grădinița este locul unde are loc procesul de dezvoltare a personalității ca parte componentă a educației timpurii.

De aceea, formarea continuă a cadrelor didactice, a asistenților sociali și a altor categorii de personal de îngrijire care, prin activitatea lor, trebuie să colaboreze cu părinții în domeniul educației și îngrijirii copilului, este una dintre componentele psihopedagogice esențiale în atingerea scopului propus.

„Menirea firească a școlii nu este să dea învățătură, ci să deștepte, cultivând destoiniciile intelectuale în mintea copilului, trebuința de a învăța toată viața.” (Ioan Slavici)

Bibliografie:

Culea , Laurenția. - Curriculum pentru educarea timpurie – o provocare ? , Editura Diana, 2009

Gutium I, Mămăligă M, Mumjiev G - Parteneriatul pas cu pas , Editura Fundația Internațională pentru sisteme Electorale, Chișinău, 2000

Velea , Luciana și colaboratorii - Participarea elevilor în școală și în comunitate, Ghid pentru profesori și elevi , Editura Agata , 2006

Vlăsceanu ,Gheorghe coord., Neculau , Adrian - Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact, Editura Polirom ,2002

Webografie :

www.didactic.ro – Educația timpurie

www.edu.ro - Strategie privind educația timpurie

- Studiu de impact – Introducerea educației timpurii în sistemul românesc de educație

www.famouswhy.ro – Copilul preșcolar în mileniul trei

www.scoalaparintilor.ro – Educația timpurie

PROIECT EDUCAȚIONAL

“MINTE SĂNĂTOASĂ ÎN CORP SĂNĂTOS”

Prof. Dițu Neculai-Daniel
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

ARGUMENTUL PROIECTULUI:

Programul a apărut ca o necesitate a formării unor deprinderi de execuție corectă a deprinderilor igienico-sanitare, cât și formarea motivației pentru efectuarea lor.

Astăzi când viața individului a devenit mult mai complicată și mai ocupată decât altădată, a lăsa educația pentru sănătate la voia întâmplării ar fi o eroare de neiertat de către urmași. Deprinderile igienico-sanitare ale celor mici poartă amprenta timpului de educație din familie. Copiii reprezintă continuitatea unei culturi, a unui sistem de valori morale și spirituale.

Educația pentru sănătate trebuie începută de la o vîrstă foarte mică și continuată în învățământul gimnazial. Este necesar de a forma la copii atitudini și competențe în privința respectării unui regim alimentar corect al zilei, respectării igienei personale și publice.

Lumea sportului este o lume a valorilor autentice pentru om și calitatea vieții lui.

- Dezvoltarea armonioasă a personalității;
- Gîndire flexibilă, divergentă, deschisă diversității politice, economice, geografice, culturale, temperamentale și performanțiale;
- Dezvoltarea creativității sportive cu efecte ulterioare asupra comportamentului cotidian al individului, aflat în situația de a rezolva problemele cu care se confruntă;
- Tărie sufletească, călîtă la școala antrenamentelor și întrecerilor sportive aspre dar și corecte, adevărat suport al efortului fizic și al întregului efort de autodepășire;
- Emoții și sentimente complexe, bucuria victoriei, durerea înfrîngerii, speranța revanșei, mîndria patriotică, victoria cunoașterii binelui;
- Caracter puternic, voință, disciplină, tenacitate, perseverență, încredere în forțele proprii, optimism, curaj dărzanie, rezistență la suferința fizică, înfrîngerea propriilor porniri negative;

“Sportul te învață să câștigi cinstit
Sportul te învață să pierzi în mod demn.
Prin urmare sportul te învață ce este viața”
Ernest Hemingwa

TIPUL DE PROIECT: local

SCOPUL PROIECTULUI: formarea unui mod de viață sănătos

OBIECTIVE:

- formarea unor deprinderi de execuție corectă a deprinderilor igienico-sanitare cât și formarea motivației pentru efectuarea lor;
- cunoașterea elementelor principale ale regimului de viață zilnic al elevului și a necesității respectării lui;
- conștientizarea faptului că alimentația corectă stă la baza sănătății;
- formarea deprinderii de a păstra dinții sănătoși;
- formarea simțului responsabilității față de menținerea sănătății propriului organism, cât și al celor din jur;
- atragerea efectivă a elevilor în organizarea unor activități cu caracter extrașcolar.

STRATEGII DE REALIZARE:

- conversația, exercițiul, explicația, munca în echipă, problematizarea, dezbateră, demonstrația.

GRUPUL ȚINTĂ: elevii claselor a VI -a și a VII-a

COLABORATORI: -părinții elevilor implicați
-reprezentant cabinet școlar medical

DURATA: ianuarie -februarie 2025

RESURSE:

- materiale:materiale sportive, materiale publicitare, articole, desene, creații ale copiilor, fotografii, chestionare.

REZULTATE AȘTEPTATE:

- dobândirea deprinderilor de a respecta un regim de viață sănătos
- educarea elevilor în spiritul dictonului: “MENS SANA IN CORPORE SANO”

DISEMINAREA:

- prezentarea proiectului în cadrul comisiilor metodice și a cercurilor pedagogice;
- reultatele proiectului vor fi aduse la cunoștința părinților și a conducerii instituției școlare.

LUCRUL ÎN ECHIPĂ CA BUNĂ PRACTICĂ ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Inspector de specialitate științe socio-umane
Prof.dr. Droiman Oana-Maria
Inspectoratul Școlar Județean Bacău

Este abordat lucrul în echipă, la nivel general, ca unul dintre elementele cheie în paradigma educației incluzive, respectiv ca metodă activ-participativă în procesul educațional. Deși generală, abordarea este realizată din perspectiva factorilor interesați implicați în proces, cu furnizarea unor exemple de bună practică din punct de vedere teoretic, cu nuanțări ale aspectelor practice și/sau din punct de vedere al implementării lucrului în echipă.

Din punct de vedere contextual, prezentul material are un caracter general, fiind derivat din literatura de specialitate referitoare la educația incluzivă, în general, dar și la calitatea acesteia.

„Educația incluzivă este un proces complex, de durată, care necesită analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici și practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive.” Astfel, de la începutul anilor '90, educația incluzivă s-a constituit ca o abordare și o paradigmă importantă a documentelor strategice și programatice elaborate de către diverse organizații internaționale (ONU, UNICEF, OMS, Banca Mondială, UE etc.) și programele de finanțare și sprijin derivate, state sau instituții din diverse state din toată lumea.

Prin conceptele și măsurile derivate, paradigma educației incluzive propune o serie de strategii și intervenții, sprijinite de proceduri / instrumente / tehnici de lucru, printre acestea un rol important fiind deținut de lucrul în echipă, ca metodă activ-participativă în procesul educațional.

Strategii și intervenții

Anterior abordării tematicii propuse, se impune prezentarea uneia dintre definițiile educației incluzive, respectiv o definiție elaborată în România, cu sprijinul UNICEF cu asistența unui recunoscut expert UNESCO (Mel Ainscow):

„Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități” (MEN&UNICEF, 1999 și HG nr.1251/2005).”

Se poate observa accentul direcționat spre resursele umane și scopul de participare la procesul de învățământ la tuturor elevilor din cadrul unei comunități, astfel fiind enunțate principiile generale care fundamentează și lucrul în echipă ca strategie în procesul permanent de îmbunătățire a instituției școlare.

Lucrul în echipă este derivat din specificul abordării managementului de proiect și permite atingerea unui obiectiv general, cu unul sau mai multe obiective specifice, prin activități specifice, cu instrumentele și tehnicile de lucru aferente și rezultate și indicatori cuantificabili.

Dar ce presupune, când și de către cine se implementează lucrul în echipă?

În aplicarea acestui concept intervin mai mulți factori interesați, de la diverse niveluri sau de tipologii diferite.

La nivel instituțional, în prim plan este instituția școlară, care trebuie să dețină mecanisme specifice de autoformare și autodezvoltare. O unitate de învățământ care aspiră să se dezvolte incluziv este o unitate care lucrează în echipă din toate punctele de vedere. Construcția educației incluzive trebuie să fie o responsabilitate împărtășită de întreaga instituție.

Din acest punct de vedere, lucrul în echipă intervine încă din momentul definirii politicii de dezvoltare a instituției școlare, care trebuie să reprezinte un efort conjugat al întregului personal și nu doar

al reprezentanților managementului, aspect stipulat clar inclusiv în una dintre sursele de orientare în acest sens, care deși relativ veche, este în continuare de mare actualitate. Respectiv, perfecționarea la nivelul instituției de învățământ presupune relații de cooperare între profesori și o politică coerentă și de durată în acest sens, pentru fiecare instituție de învățământ. Conform sursei citate sunt identificate o serie de direcții necesare, respectiv:

- analiza în comun a politicii de dezvoltare a instituției;
- asistența la lecții între cadrele didactice – de ex. în predarea limbilor străine, conform reglementărilor EAQUALS, se recomandă realizarea acestui demers sub forma *peer observations* în vederea schimbului de opinii și bune practici în cadrul procesului de predare;
- discutarea în grup a problemelor ivite și a soluțiilor găsite;
- sinceritatea în evaluare;
- pozitivismul în abordarea problematicii dificultăților de învățare cu care se confruntă copiii;
- parteneriatul real cu părinții;
- apelul la serviciile comunității pentru rezolvarea unor limitări.

Putem observa că este necesară cooperarea continuă între toți membrii instituției de învățământ în aspecte esențiale pentru dezvoltarea acesteia și mai ales în stabilirea politicii de dezvoltare, esențială pentru abordarea ulterioară a întregului proces de învățământ.

Asupra ultimelor două puncte amintite anterior, vom reveni ulterior în prezentul material.

Lucrul în echipă sau în paralel, conform propunerii din Pachetul de resurse al Unesco, prezintă unul dintre elementele cheie în asigurarea formării cadrelor didactice în vederea asigurării educației incluzive de calitate. Respectiv, tehnica este cunoscută ca „Parteneriatul în predare” și anume un mijloc de asistență acordată cadrelor didactice de către alte cadre didactice în introducerea unor metode de lucru noi și nu numai.

Partenerul poate fi:

- un coleg de aceeași specialitate, cu o experiență educativă mai bogată (care poate juca rol de îndrumător);
- un coleg cu o altă specializare, de obicei una înrudită sau
- un profesor itinerant.

Pentru a putea maximiza rezultatele unui parteneriat, acesta trebuie să fie eficient, respectiv să implice:

- evaluarea eficienței profesorului;
- predarea în echipă a unor teme care permit abordări interdisciplinare.

Putem considera că partenerul are rol de mentor sau tutore, dar fără ca acest rol să fie unidirecțional. Respectiv, prin parteneriatul în predare acest rol de mentorat sau tutorat este bidirecțional, fiindcă partenerii pot realiza un schimb de bune practici, putând prelua aspectele pozitive din activitatea/modul de lucru/abordarea etc. celui alt partener, astfel ambii beneficiind de experiența acestui demers.

De asemenea, prin pachetul Unesco, „metodele comune [...] sunt cele care aduc eficiența și calitatea, atât în activitatea didactică, cât și în pregătirea continuă a dascălilor. Acestea sunt metode interactive, participative, incluzive. Se propun ca principale strategii de acțiune didactică și respectiv de formare continuă a cadrelor didactice:

- Învățarea prin interacțiune;
- Negocierea obiectivelor propuse în activitate;
- Folosirea demonstrației, aplicării și a feedback-ului;
- Valorizarea evaluării permanente prin procedee variate;
- Asigurarea unui sprijin constant în predare-învățare.”

Acest demers trebuie fundamentat pe relația dintre conținuturi și proces. Astfel, „conținuturile propuse se dezvoltă pornind de la experiențele de viață care se comunică, se împărtășesc și servesc

pentru învățarea unor lucruri noi. Cooperarea și colaborarea se realizează prin discuții, rezolvare de probleme împreună și analiza concretă a procesului urmat. Se negociază soluții, se analizează împreună prezentul, trecutul și soluții ideale. În pregătirea propusă, Pachetul accentuează rolul flexibilității și al descoperirii de soluții noi, originale, pornind de la varietatea soluțiilor și experiențelor individuale.” Din acest punct se face transferul către următorul factor interesat din ecuația partenerială și de lucru în echipă, respectiv beneficiarul final, elevul.

Pornind de la experiențele individuale enunțate anterior, accentul în lucrul în echipă este direcționat către elev și către instruirea în cuplu/pe perechi/echipă sau grupuri mici, aceasta fiind considerată ca una dintre strategiile cele mai eficiente în contexte și clase incluzive.

În acest sens, conf.univ.dr. Maria Pereteatcu evidențiază faptul că „instruirea în cuplu reprezintă o modalitate concretă de folosire a relațiilor elev-elev în scopul ameliorării rezultatelor învățării. De cele mai multe ori, profesorii au căutat ajutor/asistență apelând la alți profesori sau la părinți, uitând că elevii pot reprezenta cea mai disponibilă resursă în stăpânirea acestei diversități.”[9] Practic, se introduce o tehnică a învățării cooperative și anume, dezvoltarea în clasă a practicilor și aptitudinilor care să consolideze deprinderile sociale și de participare într-un grup prin promovarea metodei de învățare a unui elev prin intermediul/cu ajutorul unei elev sau al altora. Acest tip de interacțiune a început să fie studiat din anii '70 și rezultatele acestor studii au permis dezvoltarea acestui sistem, cu mențiunea că la început sarcinile de învățare trebuie calibrate conform nivelului și nevoilor elevilor, complexitatea și solicitările aferente urmând să fie introduse treptat. Respectiv să se înceapă cu o sarcină simplă și, pe parcurs, după ce elevii se obișnuiesc cu acest stil de lucru și devin mai încrezători, sarcinile să crească în volum și nivel de complexitate.

În continuare, vom face trimitere la aspectele evidențiate în lucrările consultate referitoare la sistemul tutorial, dar și la avantajele și condițiile necesare realizării instruirii în cuplu/perechi: „Sistemul tutorial desemnează atribuirea unei responsabilități de instruire unui elev; acesta joacă rolul de profesor pentru un coleg. Elevul-tutore poate avea același tip de *dezabilități* sau de dizabilități diferite față de colegul pe care-l instruieste. Aceste cupluri, antrenate de profesor, pot fi mai eficiente decât relația profesor-elev în ceea ce privește achiziționarea unor deprinderi sau cunoștințe (ameliorarea cititului, a rezolvării de probleme etc.) Explicațiile date acestui plus în eficiența învățării în cazul instruirii în cuplu se referă la:

- faptul că elevii folosesc un vocabular mai accesibil și exemple mai semnificative, mai potrivite vârstei lor,
- elevii acceptă mai ușor lacunele, dificultățile și erorile unui coleg, decât profesorul,
- elevii înțeleg mai bine frustrările celuilalt partener,
- elevii pot avea o motivație mai puternică în ceea ce privește determinarea progresului colegului lor, faptul că li s-a încredințat o astfel de misiune, încrederea exprimată de profesor constituie situații foarte motivante, care conduc la o implicare afectiv-cognitivă deplină. În același timp, și cel care ajută câștigă în acest caz, de exemplu, prin faptul că noua situație îi obligă să revadă materia, să opereze sistematizări, clasificări etc.

Principalele avantaje ale instruirii în cuplu sunt:

- maximizează folosirea timpului de către profesor, care se poate implica în alte activități sau poate lucra cu alți copii;
- atât cel instruit, cât și îndrumătorul progresează în planul achizițiilor intelectuale și al deprinderilor de colaborare;
- permite formarea atitudinilor, comportamentelor și motivației, care facilitează integrarea socială.

În funcție de obiective și conținuturi, instruirea în cuplu se poate folosi:

- cu toți elevii, ca formă de organizare a activității în clasă;
- doar cu elevii cu rezultate foarte slabe, în scopul ameliorării performanțelor lor.

Condiții pentru realizarea instruirii în cuplu:

- pregătirea materialelor: fișe individuale, texte, desene, scheme, hărți etc.
- instruirea-demonstrarea pentru elevii îndrumători;
- supravegherea progresului prin observație și convorbire.”

Această tehnică - din sfera strategiilor de lucru diferențiat, ca parte a componentei complexe a lucrului în echipă la nivelul elevilor, prezintă avantajul că poate fi aplicată ca formă de organizare a activității în clasă sau doar pentru elevii cu rezultate mai slabe/foarte slabe sau cu nevoi speciale de învățare, după caz.

Rezultatele (de ex. pornind de la avantajele teoretice, expuse anterior, ale instruirii în cuplu) obținute prin aplicarea tehnicilor specifice lucrului în echipă depind de contextul fiecărei situații, însă, indiferent de contextul global, trebuie să primeze principiul adaptării tehnicilor și metodelor de lucru în primul rând la profilul elevilor, ținând cont de toți factorii care pot influența procesul de învățare și pot avea impact în finalitatea educației incluzive, respectiv capacitatea de învățare, situație socio-economică etc.

După cum se poate observa, lucrul în echipă nu este limitat doar la interacțiunea între cadrele didactice sau elev-elev, profesor-elev etc., ci se referă la toți actorii sociali implicați și contribuțiile acestora în cadrul parteneriatului educativ.

Bibliografie:

- Cerințe speciale în clasă. Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor, Reprezentanța Unicef, România, 1995;
- Pereteatcu, Maria (07.10.2016), Pregătirea cadrelor didactice pentru a dezvolta practici de predare/învățare incluzive, Conferința științifico-practică internațională „Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții”, ed. a II-a, p. 8.
- Trifan, Ioan-Adrian (06.2018), Anexa 7.5b_A3.2. Raport analiză chestionar privind identificarea, dezvoltarea și schimbul de bune practici pentru asigurarea calității în educație incluzivă și pentru facilitarea dialogului școală-familie-comunitate, Proiect „ProForm - PROfesionalizarea cadrelor didactice prin FORMare continuă”, cod proiect POCU/73/6/6/108182.
- Vrașmaș, Ecaterina și Vrașmaș Traian, coord (2012), Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții, Alph MDN, Buzău și <https://www.unicef.ro/wp-content/uploads/Educatia-incluziva-pt-web.pdf>.
- <https://www.didactic.ro/materiale/bune-practici-in-domeniul-educatiei-incluzive>, (31.08.2012), articol publicat ca bună practică din Școala Gimnazială Nr.2 Brașov.
- <https://www.eaquals.org/>
- <http://www.unicef.ro/publicatii/pachetul-educatie-incluziva-de-calitate/>;

FORMAREA ȘI PERFEȚIONAREA COMPETENȚELOR DIDACTICE

Inspector Școlar General
prof. Egarmin Ana-Maria
Inspectoratul Școlar Județean Bacău

Motto: Educator, învățător, profesor, cadru didactic... dascălul și menirea sa...

Pornind de la ”rezonanța” acestor vorbe, pe care fiecare copil le-a rostit în diferite trepte ale educației sale, ale devenirii personalității sale, putem spune că exigențele acestei meserii se corelează strâns cu cele pe care societatea omenească le manifestă față de formarea tinerelor vârstare ale viitorului. Vizibil, societatea se schimbă și, odată cu ea, și sistemele de educație. Așa se explică faptul că în aproape toate țările lumii au avut și au loc reforme în domeniul educației și învățământului. Într-o societate aflată în permanentă schimbare, fiecare dintre noi, mai ales dascălii, ne confruntăm cu nevoia de a dobândi noi competențe, de a ne reînnoi bagajul de cunoștințe și abilități, prin participarea la programele de perfecționare profesională continuă. Atunci când parcurgi un program de formare care este adecvat profesiei tale, și-ți folosește în activitatea pe care o desfășori cu elevii, găsești mereu ceva de făcut. Astfel, ești veșnic în război cu timpul, simți că acesta nu-ți ajunge. De fiecare dată ești preocupat de punerea în practică a competențelor acumulate, de împărtășirea experienței și celorlalți. În mediul obișnuit al școlii, profesorul, are gri plăcut și presărat cu glume, îndreptându-se spre clasă cu pași repezi și vioi. Aici, unde elevul și profesorul sunt parteneri ai învățării, se observă încet, încet, (pe măsura schimbărilor societății în domeniul educației), necesitatea unei pregătiri suplimentare, parcurgerii unor programe de formare continuă corespunzătoare. Pe lângă formarea inițială, apare permanent necesitatea unei formări profesionale continue, care, pe lângă tactul pedagogic al fiecărui dascăl, pe lângă anii de experiență acumulați în modelarea personalităților, poate dobândi competențele necesare unui profesor ”de calitate”. Cred că tocmai acest tip de profesor formează, nu informează. El vede în actul instruirii un proces de deschidere a minții, de clarificare a ideilor, de cultivare a motivației interioare și a respectului de sine. Numai în urma parcurgerii unor programe de formare adecvate, potrivite sistemului de învățământ și schimbărilor sale, fiecare cadru didactic trudește să cultive elevilor interesul de a lucra cu cartea, de a ”învăța cum să învețe”.

Pornind de la ideea că un bun pedagog, pe lângă stăpânirea conținutului disciplinei pe care o predă și a tehnicilor de lucru specifice profesiei didactice are nevoie și de o cultură generală bogată,

care să-i ofere posibilități de intervenție educativă adecvată în situații diverse, vom dezbate în continuare importanța formării și perfecționării competențelor didactice:

În domeniul educației moderne din ultimul deceniu o axă de importanță majoră este cea a formării continue a adulților, care trebuie să fie în relație directă cu validarea în serviciu.

Gerard Vaysse, unul dintre specialiștii de vază din domeniu, vine să precizeze că scopul formării continue este acela de a pregăti cetățeni care să învețe de-a lungul vieții, deoarece Europa sec. XXI va fi cea a cunoașterii. Cercetătorul formulează ideea că acest proces presupune o revoluție coperniciană în conștiința profesională și tinde ca cel implicat să obțină efecte durabile în practicarea meseriei.

Formarea continuă a personalului didactic din învățământul preuniversitar se realizează printr-un sistem de instituții, organizații și structuri ale acestora, între care se stabilesc relații ierarhice și relații funcționale menite să asigure coerența, compatibilitatea și respectarea standardelor de calitate în proiectarea, realizarea și evaluarea programelor de formare continuă la nivel național.

Obiectivele esențiale ale formării continue sunt următoarele:

- dezvoltarea individuală și profesională prin achiziționarea de noi competențe (didactica disciplinei, inițierea în noile tehnologii);
- sporirea calității sistemului educațional;
- cunoașterea ambianței sociale.

Perfecționarea cadrelor didactice reprezintă o activitate cu conținut pedagogic și social proiectată, realizată și dezvoltată în cadrul sistemului de învățământ, cu funcție managerială de reglare-autoreglare continuă a procesului de învățământ, la toate nivelurile sale de referință (funcțional-structural-operațional).

La nivel funcțional, perfecționarea personalului didactic vizează stimularea capacităților pedagogice și sociale de convertire practică a finalităților de sistem (ideal, scopuri ale educației) în obiective angajate în cadrul procesului de învățământ, în mediul școlar și extrașcolar. La nivel structural, perfecționarea personalului didactic vizează stimularea capacităților pedagogice și sociale de valorificare deplină a tuturor resurselor pedagogice (informaționale, umane, didactico-materiale, financiare) existente la nivel de sistem și de proces.

La nivel operațional, perfecționarea personalului didactic vizează stimularea capacităților pedagogice și sociale de proiectare, realizare, dezvoltare și finalizare a activităților specifice procesului de învățământ (lecții, cursuri, seminarii, lucrări practice, ore de dirigiență; activități extrașcolare/cu: elevii, cadrele didactice, părinții, alți reprezentanți ai comunității educative;

activități: manageriale, metodice, de asistență psihopedagogică și socială, de orientare școlară și profesională, de consiliere etc.), în condiții optime, corespunzător contextului intern și extern existent, pe termen scurt, mediu și lung.

Formarea continuă urmărește perfecționarea practicii pedagogice valorificând mai multe modele alternative “care permit aprofundarea reflexiei și consolidarea cunoștințelor noi” în situații diversificate, proprii procesului de învățământ.

Autoformarea apare astfel ca o consecință a sistemului de formare (inițială-continuă), expresie a transformărilor inovatoare promovate în cadrul procesului de învățământ, a cercetărilor pedagogice finalizate la nivelul practicii didactice, a normelor sociale care instituie în școală “o adevărată cultură a autonomiei pedagogice”.

Aceste proiecte au rolul de a initia, derula și facilita proiecte de mobilitate pentru cadrele didactice în sensul în care ele reprezintă o parte componentă a programelor de dezvoltare profesională continuă și inițială. Aceste programe sunt realizabile, în universități și instituții specializate în formare continuă, prin: cursuri, conferințe pedagogice, seminarii, stagii intensive și extensive, acțiuni practice, învățământ la distanță, universități de vară, excursii tematice (de documentare, studiu etc.).

Imaginea profesorului competent, un fel de rezultat așteptat al proceselor de schimbare și transformare inițiate în sistemul de învățământ, în condițiile actuale presupune o anumită perspectivă asupra formării - inițiale și mai ales continue a profesorilor care să răspundă nevoilor reale. Competența este adesea asociată cu, capacitatea de a comunica, decide, selecta, evalua date, informații, relații. Ea presupune “a ști”, “a ști să faci” dar și “a ști să fii”, a avea atitudini care să susțină acțiunea prezenta cât și devenirea. Analizând programele de formare și dezvoltare profesională din diverse sisteme de învățământ, putem formula concluzia că demersurile formative eficiente sunt cele care: se bazează pe cunoștințe ample despre complexitatea activității de predare-învățare-evaluare, oferă provocări intelectuale, urmează un model al profesiei, formează profesioniști și manifestă respect față de cadrele didactice ca profesioniști, acordă timp suficient, ocazii și suport cadrelor didactice, cu scopul de a-i determina să-și formeze noi competențe și să le integreze în propriile achiziții profesionale. Experiențele altor țări în privința profesionalizării se dovedesc pozitive, de aceea pot fi utilizate ca surse de inspirație în reorganizarea și restructurarea profesiei didactice din România, dar și în reformarea strategiilor de pregătire a profesorilor, în vederea modernizării și creșterii calității învățământului românesc. Astfel, investiția în resursa umană, se dovedește a fi una inteligentă și de lungă durată, chiar dacă implică anumite costuri și rezultatele nu se observă imediat. Aplicarea principiului „3I” – „lifelong learning” (învățarea

continuă), generează beneficii , prin crearea unei forțe de muncă bine calificate, prin creșterea competitivității, a productivității și a dezvoltării personale.

Bibliografie:

Crețu, C., (1998), Conținuturile procesului de învățământ – componentă a curriculumului în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, coord. C. Cucos, Editura Polirom, Iași

Gliga, L. (2002), Standarde profesionale pentru Profesia Didactică, Editura POLSIB, Sibiu

Ionescu, M.; Bocoș, M., (2000), Reforma și inovația în învățământ în Studii de pedagogie. Omagiu profesorului Dumitru Salade, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj - Napoca

Lăscuș, V., (2001), Munca educativă în școală în Pedagogie (coord.) M. Ionescu, V. Chiș, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj – Napoca

Maciuc, I., (1998) Formarea formatorilor. Modele alternative și programe liniare, Editura Didactică și Pedagogică, RA, București

BUNE PRACTICI PRIVIND METODA PREDĂRII ÎN ECHIPĂ

Inspector de specialitate educație fizică
Prof. Franț Mihaela
Inspectoratul Școlar Județen Bacău

Metodele de învățământ reprezintă modalitățile sistematice de lucru de care se pot servi profesorii în activitatea de instruire și elevii în cea de învățare, capabile să conducă la rezolvarea obiectivelor pedagogice propuse. Pentru profesor, metodele de învățământ servesc la organizarea și conducerea unei acțiuni sistematice prin care elevii vor realiza obiectivele pedagogice, arătându-i de asemenea ce să facă și cum să acționeze.

Alegerea uneia sau alteia din metode de către profesor, depinde de mai mulți factori subiectivi sau obiectivi, cum ar fi:

- ❖ personalitatea profesorului; *imaginația și puterea lui de adaptare;
- ❖ competența profesională;
- ❖ capacitatea de reflexie pedagogică și de analiză

Pentru elev, metodele de învățământ au rolul de a-l sprijini să parcurgă calea spre cunoaștere, spre dobândirea de noi comportamente care îi sporesc valoarea personalității. În sens restrâns, metoda este o tehnică de care profesorul și elevii se folosesc pentru efectuarea acțiunii de predare-învățare, ea asigură realizarea practică a unei activități proiectate mintal, conform unei strategii didactice.

Acumulările cognitive din diversele domenii de cunoaștere, precum și multiplicarea surselor învățământului impun strategii moderne de dimensionare și de structurare a conținuturilor. Se impune o modalitate nouă de selecție a informațiilor, descongestionarea, dar și alte criterii de organizare, ierarhizare, de creare și aplicare cât mai potrivite realității și obiectivelor educaționale privind realizarea unei viziuni integrative, holistice la elevi. Marshall McLuhan spunea că elevul viitorului va fi un explorator. De aceea, el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța realizării conexiunilor între diferitele discipline. În contextul societății actuale, orice cucerire științifică trebuie transpusă în termeni didactici.

Predarea în echipă este o metodă didactică modernă care permite promovarea într-o manieră concretă, a interdisciplinarității în învățământ, asigurarea unor sinteze coerente pe o anumită problematică, demersul având și o mare forță formativă asupra elevilor. Practic, este vorba de desfășurarea lecțiilor în condițiile în care nu unul, ci mai multe persoane sunt implicate în actul didactic.

Predarea în echipă este o alternativă, o variantă a activității didactice clasice, care se poate aplica doar la anumite capitole, lecții sau secvențe de lecții, și nu în orice condiții. Activitatea în echipă conduce la anumite avantaje:

- ❖ Dezvoltă nu numai un singur tip de relații deja existent, la un alt nivel, între profesor și elev sau între niște elevi și un profesor, ci și noi tipuri de relații interumane mai consistente și organizate într-o manieră coerentă;
- ❖ Dezvoltă deprinderea de a învăța cum să învețe, de unde interesul echipelor față de procesul de învățare în care cunoștințele achiziționate de către elevi trebuie să devină cu adevărat proprietatea fiecăruia dintre aceștia;
- ❖ Dezvoltă deprinderea de a învăța să schimbi ideile proprii cu cele ale partenerilor și stimulează deschiderea, ca facultate de adaptare la mutațiile care caracterizează cunoașterea și lumea actuală;
- ❖ Stabilizează și dezvoltă voința și aptitudinea de a-și gestiona cât mai responsabil propriul timp, cel necesar schimbării și progresului comunității școlare
- ❖ Urmărește acceptarea formării asigurate de parteneri și conștientizarea formării proprii.

Predarea în echipă de cadre didactice presupune:

- Existența variațiilor în cunoștințe, competența și capacitățile profesorilor;
- Exercițarea asupra elevilor a unei influențe pedagogice mai diverse;
- Procesul de învățare este abordat mai flexibil;
- Calitățile umane, în special cele de comunicare, sunt predominante în echipă;
- Schimbarea ritmului, a stilului de predare are darul de a capta atenția, de a menține interesul elevilor pe tot parcursul orei;
- Realizarea interdisciplinarității;
- Intervenția complementarității.
- Team teaching –ul, pedagogia de grup sau predarea în echipă a câștigat numeroși adepți în rândurile specialiștilor și ale educatorilor practicieni, în ultimul deceniu.

Team Teaching este un mod de lucru colaborativ care se bazează pe încredere, comunicare, consecvență, organizare, flexibilitate, respect, sprijin reciproc și care presupune:

- planificarea în echipă a activităților de învățare din cadrul Întâlnirilor de dimineață și din cadrul orelor de predare sau de consolidare;

- organizarea predării individual sau împreună, acordând atenție sistematizării și continuității în învățare;
- discuții despre parcursul educativ al fiecărui copil din clasă și stabilirea de măsuri în funcție de nevoi;-verificarea în echipă a caietelor, a fișelor de lucru și a temelor copiilor (opționale); decizii comune privind activitățile suplimentare propuse copiilor;
- decizii și muncă în echipă în cadrul proiectelor tematice lunare, dar și în cadrul ieșirilor în afara școlii;
- însumarea observațiilor zilnice într-un feedback ce se comunică părinților săptămânal/lunar, pe platforma Adservio sau la întâlnirile față în față.

Avantajele acestui sistem de lucru sunt următoarele:

- -elevii beneficiază de experiențe personale variate – profesorii au domenii de expertiză diferite: unii pot fi pasionați de comunicare, alții de științe sau de arte etc.
- elevii beneficiază de stiluri de predare diferite, ceea ce înseamnă o strategie de reducere a rămănerilor în urmă la citit, socotit etc.
- se acordă mai multă atenție fiecărui elev în parte;
- copiii au în față un exemplu real de muncă în echipă;
- comunicarea cu părinții se face în timp real și devine mai eficientă; întâlnirile pot fi mai dese, în funcție de nevoi;
- fiecare profesor are un timp special destinat pregătirii activităților de învățare – dimineață sau după-amiază metodică, timp în care se întâlnește cu colegii din sector – ceea ce înseamnă creșterea calității activităților de predare – învățare – evaluare.

Predarea în echipă implică un grup de instructori care lucrează în mod intenționat, în mod regulat și cooperativ, pentru a ajuta un grup de elevi de orice vârstă să învețe.

Profesorii stabilesc împreună obiective pentru materia pe care trebuie să o predea, proiectează o programă, pregătesc planuri individuale de lecție, curriculum adaptat, plan de intervenție personalizat (după caz), predau elevilor și evaluează rezultatele. Aceștia împărtășesc opinii, se ”ceartă” unul cu celălalt și chiar îi provoacă pe elevi să decidă ce abordare este mai bună. Echipele pot fi echipe pentru o disciplină, pentru o lecție interdisciplinară în cadrul unei școli care se întâlnesc cu un set comun de elevi pe o perioadă extinsă de timp. Profesorii noi pot face echipe cu profesori veterani. Inovațiile sunt încurajate și sunt permise modificări ale dimensiunii, locației și timpului claselor. Diferitele personalități, voci, valori și abordări sporesc interesul, păstrează atenția și împiedică plictiseala.

Lucrând ca o echipă, profesorii modelează respectul față de diferențe, interdependența și abilitățile de rezolvare a conflictelor. Avantajul celor doi profesori este că, dacă apar neclarități de la primul profesor în timpul predării, elevii care nu au înțeles vor întreba profesorul cu care lucrează la exerciții, în acest fel lecția fiind recapitulată integral de către toți elevii.

Bibliografie:

- 1.Cerghit Ioan, Metode de învățământ, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București 1997.
- 2.Cerghit Ioan, Neacșu Ioan, Negreț-Dobridor Ion, Pânișoară Ion Ovidiu, Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001.

EDUCATIONAL PROJECT

“A LETTER TO THE FUTURE – ENGLISH FOR A GREEN WORLD”

Director prof. Frățilă Flavia
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu” Arad, ARAD

1. Title of the activity:

A Letter to the Future – Save the Planet

2. Type of activity:

Interdisciplinary activity (English language + environmental education + civic responsibility)

3. Duration:

2 sessions (1 session for vocabulary and writing + 1 session for presentation and display)

4. Location:

Classroom

5. Means of communication:

Writing and oral presentation in English

6. Goal:

To foster environmental awareness and language skills by creating messages in English that promote eco-friendly attitudes and actions, encouraging intergenerational dialogue and responsibility.

7. Objectives:

- To develop vocabulary related to nature, pollution, recycling, and sustainability
- To write a simple, structured message in English
- To stimulate personal reflection on protecting the environment
- To engage students in creative expression and communication
- To encourage civic involvement and a sustainable mindset

8. Participants:

Students aged 11–13 (6th–7th grade)

English teacher, possibly with support from art or science teachers

9. Activity description:

● Step 1 – Vocabulary Activation:

Students learn and revise basic vocabulary related to the environment, such as: *planet, pollution, clean air, trees, recycling, nature, water, animals, plastic, future, protect, save, green world*

● Step 2 – Brainstorming & Discussion:

Discuss questions like:

- What is happening to the Earth?
- What can we do to help?
- What would you tell a child from the future about our planet?

● Step 3 – Writing the Letter:

Each student writes a **short letter or message in English** to a child from the future, to planet Earth, or to an imaginary friend.

They use vocabulary and expressions related to environmental protection and personal actions.

◇ *Example beginning:*

Dear Earth,

I am sorry for all the plastic and smoke. I will try to protect you.

I promise to plant trees and recycle.

I hope you will be clean and green again.

With love,

Alex

● Step 4 – Creative Display:

Students design and decorate their letters as posters, “green envelopes” or cardboard cutouts in the shape of the planet, trees, or hands.

They are displayed in a “**Message Wall for the Planet**” at school.

10. Evaluation of the activity:

- Peer feedback
- Teacher evaluation (writing clarity, vocabulary usage, creativity)
- Reflection: “*What did I learn? What can I do more for nature?*”

11. Dissemination:

- Display in school hallway
- Published in school magazine or shared via online class platform
- Possible twin project with an English-speaking school (eTwinning)

12. Bibliography / Resources:

- English textbook (6th/7th grade)
- Environmental articles
- Oxford Learner’s Dictionary online
- Songs or short videos on eco-themes (e.g., “Earth Song” – Michael Jackson)

13. Annexes:

- **Mini vocabulary list: “Nature & Me”**
- **Writing frame: “My Message to the Future”**

- Reflection sheet: “What I learned from my letter”
- Photos of the classroom display / letters

Vocabulary: Nature & Me

Level: A1–A2

Theme: Environment – Nature – Sustainability

1. Key Words & Phrases


English Word / Phrase Romanian Translation I Know It

Earth	Pământ	<input type="checkbox"/>
Nature	Natura	<input type="checkbox"/>
Clean air	Aer curat	<input type="checkbox"/>
Water	Apă	<input type="checkbox"/>
Forest	Pădure	<input type="checkbox"/>
Tree	Copac	<input type="checkbox"/>
Flower	Floare	<input type="checkbox"/>
Animal	Animal	<input type="checkbox"/>
Recycling	Reciclare	<input type="checkbox"/>
Trash / Garbage	Gunoi	<input type="checkbox"/>
Plastic	Plastic	<input type="checkbox"/>
To protect	A proteja	<input type="checkbox"/>
To plant a tree	A planta un copac	<input type="checkbox"/>
To save the planet	A salva planeta	<input type="checkbox"/>
To reduce pollution	A reduce poluarea	<input type="checkbox"/>
Environment	Mediu înconjurător	<input type="checkbox"/>
Future	Viitor	<input type="checkbox"/>
Green world	Lume verde	<input type="checkbox"/>

2. Common Eco Sentences (Model de propoziții)

- I love nature and animals.
- We must protect our planet.
- I recycle paper and plastic.
- Trees give us clean air.
- Let's keep the Earth clean!

3. Write Your Own Mini Message (Scrie mesajul tău)

 Folosește cuvintele din fișă pentru a scrie un scurt mesaj pentru natură:

Dear Earth,

.....

Love,

.....

4. Fun Challenge:

Completează propoziția în 3 moduri diferite:

“I can help the planet by...”

-
-
-

PUNTE ÎNTRE GENERAȚII

Prof.înv. preșcolar Gheorghe Chivu-Mihaela
Grădinița „Brândușa” București, BUCUREȘTI

Lumea în care trăim este într-o continuă schimbare, iar diferențele dintre generații devin tot mai evidente. Cu toate acestea, legătura dintre tineri și bătrâni rămâne esențială pentru păstrarea identității, a valorilor și a înțelepciunii unei societăți. Tema „punte între generații” aduce în prim-plan nevoia de comunicare, înțelegere și respect reciproc între tineri și vârstnici. În ciuda diferențelor de vârstă, educație, tehnologie și stil de viață, oamenii pot găsi puncte comune care să apropie generațiile, nu să le îndepărteze.

Deosebiri între generații

Este inevitabil ca între generații să existe diferențe. Tinerii de astăzi sunt crescuți într-un mediu digital, cu acces rapid la informații, fiind obișnuiți cu tehnologia și schimbările rapide. În schimb, generațiile mai în vârstă au crescut într-un ritm mai lent, într-o societate în care valorile tradiționale, familia și munca fizică erau esențiale.

Aceste diferențe pot duce la neînțelegeri: tinerii îi pot considera pe vârstnici „învechiți”, în timp ce aceștia din urmă pot percepe noua generație ca fiind lipsită de respect sau răbdare. Totuși, aceste stereotipuri pot fi depășite prin dialog sincer și prin dorința de a învăța unii de la alții.

Importanța legăturii între generații

O punte între generații nu înseamnă doar toleranță, ci și îmbogățire reciprocă. Vârstnicii pot transmite tinerilor experiență de viață, povești, tradiții și lecții valoroase care nu se învață în școli. La rândul lor, tinerii pot ajuta persoanele mai în vârstă să se adapteze la noile tehnologii sau să înțeleagă schimbările din societate. Această legătură este esențială mai ales în cadrul familiei. Bunicii, de exemplu, joacă un rol important în educația nepoților, oferind sprijin emoțional și echilibru. În același timp, tinerii pot aduce în viața bătrânilor energie, curiozitate și sentimentul de apartenență. Caracteristicile socioeconomice și culturale pot varia, dar ceea ce este esențial este să existe contact și un schimb de cunoștințe utile în viața de zi cu zi. Din cauza decalajului de vârstă, aceeași situație este privită din perspective diferite. Relațiile dintre generații ajută la interiorizarea

valorilor și la practicarea solidarității. Caracterul protector este unul dintre avantajele născute din relațiile intergeneraționale. Așa cum adulții cer companie, și tinerii merită să fie îngrijiți și pot să imite modele pozitive.

Cum putem construi punți între generații

Comunicarea este cheia. Atunci când tinerii ascultă cu răbdare poveștile bătrânilor, iar aceștia acceptă ideile noi propuse de tineri, se creează un spațiu de încredere și respect. Activitățile comune, precum voluntariatul intergenerațional, atelierile de povestiri sau lecțiile de tehnologie oferite de elevi pensionarilor, sunt exemple concrete de construire a acestei punți.

Educația joacă, de asemenea, un rol important. În școli, promovarea dialogului între generații și includerea temelor legate de familie, tradiție și comunicare pot ajuta elevii să aprecieze mai mult contribuția generațiilor anterioare. Relațiile sociale între generații pot apărea în familie, între vecini și între prieteni. O modalitate de a promova întâlnirile este prin proiectarea unor spații de socializare; proiectele de responsabilitate socială contribuie la dezvoltarea relațiilor dintre generații.

Concluzie

Într-o lume în continuă schimbare, legătura dintre generații devine mai importantă ca oricând. Respectul, empatia și dorința de a învăța unii de la alții pot construi o punte solidă între tineri și vârstnici. Astfel, putem crea o societate mai unită, în care fiecare generație are un rol important și contribuie la binele comun.

TEHNICI DE LUCRU INOVATIVE UTILIZATE ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI LA CLASA I

Prof. înv. primar Hagi Ramona-Elena
Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Onești, BACĂU

„ Un elev nu este un vas pe care trebuie să-l umpli, ci o flacără pe care trebuie să o aprinzi...”

Matematica reprezintă una dintre disciplinele de bază, în ciclul primar, a cărei menire este aceea de a forma elevului o gândire critică, investigatoare. La vârsta școlară mică, copilul de clasa I se găsește în stadiul operațiilor concrete, fiind capabil să înțeleagă intuitiv principiile de bază ale matematicii. Pentru ca învățarea să devină eficientă și de durată, cadrul didactic trebuie să creeze un climat instituțional favorabil, folosind diverse tehnici inovative, metode moderne, care să-l determine pe elev să se implice activ în procesul instructiv-educativ

Sunt considerate inovatoare toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile elevului, să-i concentreze atenția, să-l facă să urmărească cu interes și curiozitate lecția, să-i câștige

adeziunea logică și afecțiunea față de cele nou învățate, care-l îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, memoria.

Exemple de tehnici inovative, metode de lucru folosite in cadrul orelor de matematică și explorarea mediului la clasa I.

- Lecții interactive(*lecții video, platforme de învățare, soft-uri educaționale Edu*)
- Jocuri matematice
- Metode moderne interactive/ activ-participative (*Cubul, Ciorchinele, R.A.I, Învățarea prin descoperire etc..*)
- Activități practice și experimente(*„Sheletul uman„,-din bețișoare de ureche, „Legume„,- modelaj, „Plante și animale„,- din materiale reciclabile/ experiment „Stările de agregare ale apei„,*)
- Proiecte(*„Animalele mele preferate„,/ „Fasolea„,etc.*)
- Jocuri de rol (*„De-a magazinul„,*)
- Învățarea prin povestire (*poezii cu termeni matematici, probleme în versuri etc..*)

Beneficii ale metodelor de predare inovatoare

- stimulează învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe;
- asigură o participare activă;
- promovează interacțiunea;
- contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ;

Joc didactic „Calculează cu buburuza Rita!„ - secvență de lectie

Tema : Adunarea și scăderea numerelor naturale, cu trecere peste ordin 0-100

Scop: consolidarea și sistematizarea cunoștințelor privind adunarea și scăderea numerelor naturale în centrul 0-100, cu trecere peste ordin;

Competențe specifice:

- Rezolvarea de probleme simple în care intervin operații de adunare sau scădere în centrul 0-100, cu sprijin în obiecte;
- Efectuarea de adunări și scăderi, mental și în scris, în centrul 0-100, recurgând frecvent la numărare;
- Ordonarea numerelor în centrul 0-100;
- Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice(termen, sumă, total, diferență etc.) în rezolvarea de probleme.

Obiective operaționale

- Rezolvarea unor probleme simple cu operații de adunare și scădere, în centru 0-100
- Efectuarea de adunări și scăderi cu trecere peste ordin, în centrul 0-100;
- Ordonarea rezultatelor obținute crescător și descrescător;
- Utilizarea unor termeni și simboluri matematice în rezolvarea de probleme și în completarea rebusului.

Strategii didactice

- Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul

- Material didactic: săculeț, bilețele, fișe, instrumente de scris, planșă cu rebus, panou
- Forme de organizare: individual, frontal, pe echipe

Evaluare: aprecieri verbale, observarea sistematică

Etape

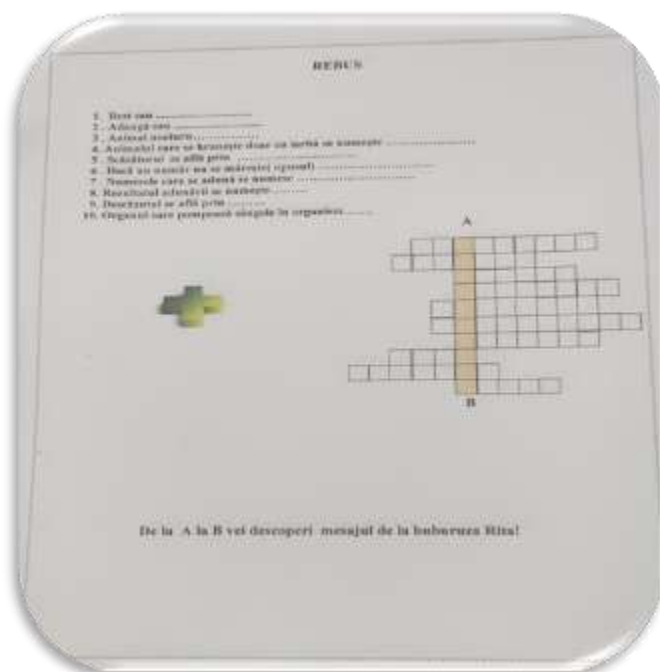
- **Proba 1** - „Trăistuța cu provocări” - fiecare copil extrage un bilețel, îl lipește în caiet și rezolvă sarcina de lucru. Apoi, în funcție de numărul provocării extrase, vor ieși în față să prezinte rezolvarea și să se corecteze dacă este cazul.



- **Proba 2** - „Descoperă animalul” - se vor împărți pe grupe, vor desemna un lider, își vor alege un nume de echipă și vor primi prin extragere un plic cu sarcina de lucru. Fiecare echipă vor avea de rezolvat operații matematice și de ordonat rezultatele, obținând astfel denumirea unui animal.



- **Proba 3** - „Rebus”
- **Mesajul** - „*FELICITĂRI*”
- **Recompense** – mărgeluțe pentru „Borcanul cu fapte bune”



Concluzie

În urma aplicării acestor tehnici inovative am observat că pot face învățarea matematicii și explorarea mediului mai captivante și mai relevante pentru elevii din clasa I, încurajându-i să devină mai interesați și mai implicați în procesul de învățare. Astfel putem spune că ajutor considerabil și fără îndoială la formarea atitudinii pozitive față de disciplina MATEMATICĂ.

Feedbackuri

Îmi place ora de matematică, mai ales atunci când ne jucăm!

Rareș

Matematica este distractivă și e disciplina mea preferată! Cel mai mult îmi plac jocurile wordwall

Andrei

Îmi plac toate disciplinele la școală. Cel mai mult îmi place când lucrăm în echipe.

Ioana

Bibliografie:

- ✚ MECTS- „Programa pentru disciplina Matematica si explorarea mediului, aprobata prin ordin al ministrului nr.3656/29.03.2012”,
- ✚ Metodica predării matematicii la clasele I-IV, Editura Polirom, Iași, 2007;
- ✚ <https://eduscoala.ro/consiliere/folosirea-metodelor-inovative-in-matematica>
- ✚ www.didactic.ro

METODE DIDACTICE MODERNE ÎN EDUCAȚIA RELIGIOASĂ

Prof. Lazăr Maria-Magdalena
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

În activitatea didactică trebuie să avem în atenție nu numai pregătirea de specialitate, ci și perfecționarea pregătirii metodice, pentru a realiza o proiectare optimă a activității instructiv-educative, care vizează idealul disciplinei Religie, formarea personalității religios-morale a elevului, creștinul în devenire. Îmbinăm metodele tradiționale cu cele specifice disciplinei (cântarea religioasă, rugăciunea, lectura, interpretarea textului biblic, lectura explicativă, exercițiul moral, îndrumarea teoretică și practică), însă acordăm o atenție deosebită metodelor activ-participative, centrate pe elev. Fiecare metodă pe care o aplicăm în anumite secvențe de lecție poate fi considerată activă în măsura în care pune în mișcare operațiile gândirii și sufletul, dacă motivează elevul pentru studiu și îmbogățește astfel bagajul său de cunoștințe. Metoda în sine este eficientă dacă este adaptată obiectivelor, conținuturilor, achizițiilor în timp ale elevilor, particularităților individuale și de vârstă specifice ale acestora.

Metoda „ciorchinelui” poate fi utilizată individual sau în grup în scopul stimulării gândirii libere și creative, de tip divergent, precum și în scopul sesizării și evidențierii conexiunilor dintre idei, construirii de noi idei și de noi sensuri și semnificații. Are o multitudine de efecte formative: stimulează valorificarea cunoștințelor și convingerilor personale, captează atenția elevilor, dezvoltă gândirea liberă, stimulează creativitatea și motivația elevilor pentru a participa la activitate, contribuie la formarea capacității de autocunoaștere și autoevaluare, prin comparația cu ceilalți participanți. Profesorul va îndemna elevii să noteze toate ideile care le au referitor la cuvântul/sintagma cheie, realizând cât mai multe conexiuni între idei, fără însă a face judecăți de valoare. De asemenea, dacă este cazul, profesorul va indica în prealabil anumite informații care să-i ghideze pe elevi, realizându-se astfel un ciorchine semidirijat. „Ciorchinele” poate fi utilizat cu succes la lecția „Sărbătorile creștine”, elevii fiind solicitați să noteze, timp de un minut, toate sărbătorile care le vin în minte. Între cuvântul-cheie și exemplele de sărbători profesorul va scrie corespunzător: praznice împărătești (cu dată fixă și cu dată schimbătoare), sărbători în cinstea Maicii Domnului, sărbători în cinstea sfinților, sărbători în cinstea Sfintei Cruci.

Tehnica cvintetului: „Cvintetul” este o poezie cu cinci versuri, cu ajutorul căreia se sintetizează și condensează informațiile, incluzându-se și reflecții ale elevilor, care pot lucra individual, în perechi sau în grup. Alcătuirea unui „cvintet” favorizează reflecția personală și colectivă rapidă, esențializarea cunoștințelor, înțelegerea lor profundă, manifestarea creativității, etc. Cele cinci versuri au următoarea structură:

- 1) cuvântul/sintagma cheie a conținutului (de obicei un substantiv);
- 2) două cuvinte care prezintă o descriere a cuvântului cheie (adjective);
- 3) trei cuvinte care exprimă acțiuni legate de cuvântul sau de sintagma cheie (verbe la gerunziu);
- 4) o sintagmă din patru cuvinte care exprimă sentimentele și atitudinile elevului față de conceptul/sintagma cheie; un cuvânt ce exprimă esența problemei.

SPRE EXEMPLU, PENTRU TEMA „Nașterea Domnului”, cvintetul: 1. Crăciunul 2.

lumină, verde 3. colindând, iubind, decorând 4. Să prăznuim frumos împreună 5. Sărbătoare.

Teoria inteligențelor multiple. Studiile au arătat că fiecare persoană posedă cele opt inteligențe (lingvistică, logico-matematică, muzical-ritmică, spațială, naturală, kinestezică, interpersonală, intrapersonală - după Gardner).

Alcătuirea grupelor trebuie să țină cont, în primul rând de numărul de elevi din clasă, iar apoi de tipul de inteligență a acestora. Dacă numărul lor este mic atunci se pot face trei sau patru grupe astfel încât să avem într-o grupă copii cu trăsături asemănătoare (cu același tip de inteligență).

O astfel de activitate, în jurul sărbătorilor pascale, ar putea arăta astfel: o primă grupă (alcătuită din elevi dotați cu inteligență lingvistică și muzicală) va alcătui o poezie de patru versuri cu tema

„Nașterea Domnului” și o va adapta la colindul, Astăzi s-a născut Hristos; a doua grupă (elevi cu inteligență logico-matematică) va alcătui un rebus care să aibă pe verticală cuvântul „Betleem” și va formula propoziții cu cuvintele de pe orizontală; cea de-a treia grupă (elevii cu inteligență vizuală/spațială) va concepe și va realiza felicitări de Crăciun adresate familiei și prietenilor, iar ultima grupă (cei cu inteligența corporal-kinestezică) va realiza un scurt eseu cu titlul „Nașterea lui Hristos – bucuria tuturor”.

Metoda cubului este folosită când se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective oferind elevilor posibilitatea dezvoltării competențelor complexe și integratoare. Exemplu de utilizare a metodei cubului la lecția Nașterea Domnului. - se realizează un cub ce are pe cele 6 fețe notată câte o cerință, (Describe, Analizează, Compară, Argumentează, Asociază, Aplică).- se împarte clasa în 6 grupe (cu un lider ce va rostogoli cubul) ce vor examina tema *Nașterea Domnului* din perspectiva cerinței (fiecare grup va avea o cerință diferită) de pe una din fețele cubului.

Metoda dezvoltă gândirea elevilor și buna cooperare între elevi prin lucrul în echipe.

Explozia stelară. Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor care se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri. Prezintă elevilor cinci stelute colorate, pe fiecare stelută este scrisă câte un cuvânt: Cine?, Ce?, Unde?, De ce? Cum? Solicit unui elev să extragă o stelută colorată, apoi elevul va formula o întrebare din conținutul lecției, care să înceapă cu, cuvântul scris pe steluța extrasă. De exemplu la lecția Nașterea Domnului. Cine s-a născut într-o iesle? Unde s-a născut Mântuitorul? Ce daruri I-au adus magii? De ce cântăm colinde?

În concluzie există multe alte metode care într-o mai mică sau mai mare măsură dezvoltă creativitatea elevilor, încercând să le deschidă orizonturile, să le dea o altă perspectivă de a vedea lucrurile, să-i învețe să caute întotdeauna noi soluții, să nu se lase bătuti în fața dificilului.

Ca dascăli trebuie să le încurajăm inițiativa lor, să-i învățăm să nu le fie frică să-și exprime ideile, să le arătăm că nu întotdeauna ideile lor sunt bune, dar totdeauna să aibă încredere că ei vor fi ascultați.

Bibliografie:

1. Călugăr, Pr. prof. dr. Dumitru, Catehetica, Manual pentru Institutele teologice, Ediția a II-a, Ed. IBMBOR, București, 1984, p. 54.
2. Cucuș, Constantin, Educația. Iubire, edificare, desăvârșire, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 43.
3. Idem, Constantin, Educația religioasă. Repere teoretice și metodice, ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 38.

MATEMATICA DIN LADA BUNICILOR

«LECTȚII APLICATE ÎNTRE GENERAȚII»

Prof. Miron Sorina-Ligia
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu” Arad, ARAD

Cadru de desfășurare:

Școala Gimnazială Aurel Vlaicu Arad,
Clasa a VI-a

Coordonator activitate:

Prof. Miron Sorina, profesor de matematică

Parteneri educaționali:

Biblioteca Județeană Xenopol Arad, Centrul pentru Persoane Vârstnice Arad

Perioada: aprilie 2023, în cadrul programului „Școala Altfel”

Durata: 5 zile (etape de documentare, aplicare, reflecție)

Justificare și scop:

Într-o eră în care tehnologia pare să domine totul, am simțit nevoia de a arăta elevilor că matematica nu este doar o disciplină abstractă, ci un limbaj prezent în viața reală – de-a lungul timpului, indiferent de generație.

Scopul activității a fost **valorificarea experienței de viață a bunicilor** în învățarea matematicii aplicate, dezvoltarea **competențelor matematice** și a **empatiei sociale** la elevi, printr-o abordare interdisciplinară (matematică – istorie – TIC – educație civică).

Obiective specifice:

- Să identifice aplicații ale matematicii în viața cotidiană a altor generații
- Să transpună probleme reale în exerciții matematice
- Să folosească aplicații digitale pentru redactarea și prezentarea informațiilor
- Să colaboreze eficient cu persoane din afara grupei de vârstă
- Să reflecteze asupra valorii tradiției în educația modernă

Descrierea activității:

Pornind de la ideea că matematica se regăsește în viața de zi cu zi, chiar și fără formule, elevii clasei a VI-a au desfășurat o activitate de tip atelier împreună cu bunici din comunitate, sub forma unui schimb de experiență între generații.

Activitatea s-a desfășurat în cinci etape:

ZIUA 1 – Introducere: Matematica vieții reale

- Discuții interactive în clasă: „Unde folosim matematica în afara școlii?”
- Proiecție video: „Matematica de altădată” – fragmente din documentare etnografice (măsurători în construcții tradiționale, comerț la piață, măsuratul ogorului cu pasul)

ZIUA 2 – Întâlnirea cu bunicii

- Vizită la Centrul de Zi pentru Vârstnici
- Activitate tip interviu: elevii au adresat întrebări vârstnicilor despre:
 - cum făceau calcule în gospodărie fără calculator
 - cum estimau suprafețe (ari, hectare), volume, cantități
 - ce jocuri de logică și matematică aveau în copilărie (șah, țintar, zaruri)
- Elevii au notat răspunsurile și le-au înregistrat audio/video

ZIUA 3 – Matematica bunicii în probleme reale

- Elevii au transformat răspunsurile primite în **probleme matematice autentice**. Exemple:
 - „Bunicul zice că într-un car încăpeau 3 rânduri de 15 snopi de grâu. Câte kilograme transporta, dacă un snop avea 5 kg?”
 - „Bunica spunea că folosea 4 ouă la fiecare 500g de făină. Câte ouă sunt necesare la 3 kg de făină?”
- Problemele au fost rezolvate de elevi și apoi digitizate în aplicații precum **Wordwall, Canva și PowerPoint**

ZIUA 4 – Realizarea produsului final

- Grupa a creat o **revistă digitală interactivă**: „*Matematica bunicii – Lecții de viață și logică*”
- Elevii au ilustrat problemele, au inserat povești și imagini cu bunicii
- Aplicații folosite: Canva, Google Slides, Padlet

ZIUA 5 – Expoziție și reflecție

- Prezentarea proiectului în fața părinților, colegilor și comunității
- Invitații speciali: bunicii intervievați, primarul localității, reprezentanți ai Bibliotecii
- Sesiune de reflecție: „Ce am învățat despre matematică? Dar despre bunici?”

Rezultate și impact:

- **Creșterea interesului pentru matematică** prin legătura cu viața reală
- Elevii au înțeles **rolul istoric și utilitar al gândirii logice**
- S-a format o punte afectivă între generații, valorificând experiența vârstnicilor
- A fost dezvoltată **competența digitală**, prin crearea unui produs multimedia
- Activitatea a fost apreciată în comunitate și a devenit model pentru alte clase

Evaluare:

- Autoevaluare elevi prin chestionar online (Google Forms)

- Feedback de la bunici și părinți
- Observație directă și produsul realizat (revista digitală)

Concluzii:

Această activitate a dovedit că **matematica nu este doar despre cifre, ci și despre oameni** – despre experiențele și lecțiile de viață pe care le putem transforma în învățare autentică. Când tradiția se întâlnește cu inovația, elevii învață cu sens și cu suflet.

FIȘĂ DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Titlul activității:

„Matematica din lada cu zestre – lecții de viață, logică și tradiție”

Cadru:

Programul „Școala Altfel” – aprilie 2023

Școala Gimnazială Aurel Vlaicu Arad,

Clasa: a VI-a

Profesor coordonator: Prof. Miron Sorina

Durata activității: 5 zile

■ 1. Domeniul vizat:

Matematică – Aplicații în viața cotidiană

Transdisciplinar: TIC, Educație civică, Istorie

■ 2. Tipul activității:

Exemplu de bună practică educativă intergenerațională

■ 3. Scopul activității:

Valorificarea experiențelor personale ale vârstnicilor pentru învățarea practică și contextualizată a matematicii, prin metode moderne și colaborative.

■ 4. Obiective operaționale:

La finalul activității, elevii vor fi capabili să:

- identifice aplicații ale matematicii în viața cotidiană a generațiilor anterioare;
- transforme experiențe de viață în probleme matematice relevante;
- rezolve probleme cu fracții, proporții, arii și estimări în contexte reale;
- folosească aplicații digitale pentru prezentarea conținutului;
- colaboreze eficient cu persoane din generații diferite.

■ 5. Descrierea activității (etape):

Ziua Activitate

Detalii

1	Introducere	Discuții despre aplicații ale matematicii în viața reală; materiale video cu exemple tradiționale
2	Întâlnire cu seniorii	Interviuri cu bunici (la școală sau centru social) despre cum foloseau matematica
3	Transpunere în exerciții	Elevii formulează probleme matematice pornind de la experiențele bunicilor

Ziua Activitate	Detalii	
4	Realizare produs final	Crearea unei reviste digitale interactive (Canva / PowerPoint / Genially)
5	Prezentare și reflecție	Expoziție, feedback de la invitați, sesiune de reflecție și autoevaluare

6. Materiale și resurse:

- Dispozitive digitale (tabletă, laptop, proiector)
- Fișe de lucru / caiete / înregistrări audio/video
- Aplicații: Canva, Google Slides, Wordwall, Padlet
- Rechizite pentru postere (carton, markere, lipici etc.)

7. Modalități de evaluare:

- Rezolvarea corectă a problemelor create
- Gradul de implicare în echipă și interacțiune cu seniorii
- Produsul final (revista / expoziția digitală)
- Reflecții scrise/orale și feedback de la invitați

8. Rezultate observabile:

- Probleme matematice contextualizate create de elevi
- Competențe matematice aplicate (fracții, proporții, măsurători)
- Utilizarea tehnologiei în scop educativ
- Îmbunătățirea empatiei și respectului pentru tradiție

9. Impact educațional:

Activitatea a stimulat gândirea logică, creativitatea și colaborarea. A consolidat legătura dintre generații și a demonstrat elevilor că matematica este o unealtă vie, care transcende timpul.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

prof.înv. preșcolar Mișa Haida
Grădinița „Brândușa” București, BUCUREȘTI

Termenul „Inovație” se referă la noutate, schimbare, modificare, sau, mai precis, “Schimbare făcută într-un domeniu, sistem etc. în scopul de a-i îmbunătăți calitățile.” “Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-student, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă . Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere

(de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

În concluzie, inovația în educație este crucială, luând în considerare faptul că tinerele minți modelate de sistemul de educație astăzi vor fi cele care vor conduce inovația de mâine. Pentru a putea face față unui mediu în continuă schimbare, orice participant al societății trebuie să ia contact cu procesele de inovare. Schimbarea nu vine doar din exterior, ea pornind din interiorul fiecărui individ care generează o idee, din interiorul fiecărei comunități care dezvoltă ideile individuale și le pune în practică. Inovația ține de starea de spirit și de deschiderea pe care individul le are, de modul în care acesta gândește și acționează, de toate aceste lucruri pe care educația are datoria să le dezvolte la capacitate maxima.

Inovația în educație ține de noi toți, trebuie să aducem în sala de clasă idei noi, care să spargă barierele tradiției, ale rutinei care se poate instala cu ușurință. Astfel trebuie să creăm lecții unice, care să-i surprindă și atragă pe copii, ancorându-i chiar în predare prin propria implicare, dar și susținerea creativității fiecăruia.

Bibliografie:

1. Miclea, M., Vlăsceanu, L., Potolea, D., Petrescu, P. (coord.), Nevoi și priorități de schimbare educațională – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar, 2006,
2. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
3. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;

MODALITĂȚI DE VALORIFICARE A RESURSELOR TEHNOLOGICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Conf. univ. dr. habil Liliana Măță,
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

La nivelul învățământului primar, tehnologia contribuie nu numai la îndeplinirea obiectivelor educaționale pe termen scurt, ci și a celor sociale și economice pe termen lung, precum și la dezvoltarea competențelor pentru secolul XXI. Cele mai recente orientări ale învățământului pun accent pe interacțiunea dintre cadrul didactic și elevi. În acest context, apare fără îndoială necesitatea unui sistem educațional centrat pe elev, bazându-se pe nivelul de dezvoltare a capacității acestuia, cu ajutorul unor mijloace tehnologice corespunzătoare. Introducerea tehnologiilor informațiilor și de comunicare în cadrul învățământului primar presupune ca instituția să se centreze pe dezvoltarea gândirii, selectând prin aceasta conținutul, metodele, formele și criteriilor de formare și evaluare. Este important să fie utilizate acele tehnologii educaționale care să dezvolte un nou stil de învățare cu efect de lungă durată. Implementarea tehnologiilor informaționale moderne permite „nu numai optimizarea actului educativ, ci și rezolvarea problemei atribuirii unui volum mare de informații într-un timp foarte scurt fără a perturba starea psihică a elevilor” (García-Valcárcel et al., 2014, p. 68). Informațiile au devenit la fel de valoroase ca resursele materiale și cele energetice. În condițiile societății informaționale bazate pe utilizarea tehnologiilor educaționale în sistemul de învățământ, devine imperativă necesitatea centrării procesului de învățământ pe elev, el devenind subiectul procesului de învățământ, ceea ce presupune individualizarea acestuia.

Aplicațiile digitale pot fi accesate dacă există posibilitatea conectării la o rețea de internet. La clasele primare, aplicațiile Wordwall, Liveworksheets, Jigsawplanet, Quizzz, etc. pot dezvolta latura competitivă ale elevilor. Anumite activități de învățare realizate sub formă de jocuri pot antrena și susține colaborarea dintre elevi. Cu ajutorul unei table interactive, se pot accesa aceste aplicații de fiecare elev. Eficiența unui astfel de instrument tehnic este redată de posibilitatea ca elevii să participe la aceste activități într-un timp real (Roșca et al., 2002). Pentru elevi, aceste strategii de lucru cu noile tehnologii ale cadrului didactic reprezintă inovația.

O altă modalitate de valorificare a noilor tehnologii este redată de expunerea conținutului învățării pe tablă prin intermediul utilizării soft-urilor educaționale, DVD-urilor, precum și prin intermediul manualelor digitale (Brut, 2006). În timpul debutului clasei pregătitoare, elevii întâmpină dificultăți de orientare în spațiul unui caiet auxiliar sau al manualului. Dacă se pot proiecta anumite exerciții pe tablă, ei sunt direcționați mai ușor spre sarcina pe care o au de îndeplinit. Dacă proiectarea se realizează la nivelul înălțimii elevilor, ei pot rezolva chiar pe imaginea proiectată exercițiile. În

acest caz, alături de calculator, videoproiector și CD-uri educaționale, e necesară și o tablă albă, magnetică.

Vizionarea unor filme, documentare științifice, bazate pe conținutul lecturii citite de către elevi, reprezintă de asemenea, o modalitate de valorificare a noilor tehnologii. Încă din clasele în care elevii pot descifra mesajul unui text citit, iar corelarea acestora cu suportul atât vizual cât și cu cel auditiv, reprezintă o posibilitate de identificare a mesajului perceput și influențează de asemenea, și fixarea cunoștințelor. Documentarele științifice expuse în cadrul orelor de Științe ale naturii sprijină elevii în perceperea în timp util a realității din mediul înconjurător exprimată prin caracteristici specifice. Proiectarea acestora se poate realiza chiar în sala de clasă, sau dacă extindem activitatea, la nivelul mai multor clase, spațiul se poate alege în funcție de numărul de participanți. Activitățile extracurriculare permit elevilor să-și manifeste interesele pentru anumite domenii, astfel, grupând mai multe clase cu elevi de vârste diferite, discuțiile de final specifice lămuririi anumitor subiecte reprezintă atât pentru cei mai mici, cât și pentru cei mai mari, o bună posibilitate de analizare a modului de exprimare al limbajului, a modului de exprimare a intenției de a răspunde întrebărilor de clarificare și astfel, elevii devin modele pentru colegii lor.

Platformele colaborative, platformele educaționale, platformele digitale, jocurile educative, puzzle-urile, instrumentele hardware și software, manualele digitale, alcătuiesc un ansamblu de resurse ce sprijină dezvoltarea competențelor specifice disciplinelor (Zota, 2018). Platformele digitale au fost utilizate cu succes în timpul activităților desfășurate online. Acestea pot cuprinde anumite fișe de evaluare ce permit elevilor rezolvarea online a subiectelor. De asemenea, la clasele mici, prezintă interes pentru elevi, jocurile educative create de către cadrele didactice, bazându-se pe conținutul învățării și cunoștințele ce urmează a fi transmise. Imaginile și obiectele colorate, precum și anumite personaje îndrăgite de elevi atrag atenția acestora. În cadrul jocurilor educative, elevii pot gestiona modalitatea de lucru având în vedere și un timp ce e necesar a fi respectat. Tot prin intermediul acestor jocuri educative, elevii pot vizualiza scorul întregii clase, pentru fiecare coleg al său și astfel, crește concurența și dorința de a avansa.

Cadrele didactice pot comunica online cu părinții prin intermediul platformelor interactive. Se pot transmite informații privitoare la demersul activităților didactice. Prin intermediul unui grup de Whatsapp al unei clase, părinții pot interacționa și exprima anumite idei. Avantajelor utilizării acestei metode de transmitere a informațiilor este acela dat de rapiditate și varietate. Mesajele pot fi transmise sub formă de imagini, filme sau text. Evenimentele la care pot participa elevii din cadrul activităților extracurriculare pot fi filmate, cu acordul părinților, și trimise acestora în scopul vizionării lor.

Un rol important revine cadrului didactic în contextul utilizării eficiente a resurselor tehnologice. Cadrele didactice trebuie să fie capabile să adapteze toate componentele de instruire. Acestea includ

metodele de instruire, suporturile media care vor fi utilizate la învățare, resursele legate de timpul de instruire din momentul utilizării aplicației și factorii psihologici și sociali care afectează semnificativ motivația profesorilor atunci când predau. Profesorii îndeplinesc sarcini și responsabilități care nu sunt ușor de transferat atunci când trebuie să treacă de la sistemul de învățare față în față din clasă la un sistem online, împreună cu experiențe de învățare online care nu au fost niciodată puse în aplicare până acum. Un profesor trebuie să depășească toate problemele care apar în procesul de învățare online, astfel încât învățarea să continue pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale.

Este necesară o pregătire psihopedagogică a cadrului didactic, care să asigure selectarea, combinarea, integrarea și utilizarea resurselor tehnologice în activitatea didactică (Musawi, 2011). De asemenea, este esențială realizarea unei selecții a mijloacelor pe baza unor criterii pedagogice și economice. Pentru a face față noilor exigențe ale școlii online, este prioritară pregătirea cadrelor didactice în domeniul mijloacelor moderne de învățământ.

Alături de pregătirea cadrului didactic, este importantă și pregătirea elevilor în vederea perceperii mesajului audio-vizual și pregătirea spațiului școlar. Se va pune accent pe combinarea optimă sistemică a mijloacelor de învățământ clasice cu cele moderne pornind de la particularitățile de vârstă ale elevilor și mecanismele psihologice interne ale tipului de învățare promovat. Stimularea interesului elevilor față de nou este o cerință importantă a realizării educației online. Legea fundamentală a educației online o reprezintă interesul și implicarea neîntreruptă a subiectului prin interactivitate. Deschiderea aproape completă pe care o oferă tehnica de calcul în imaginea softului educațional elimină riscul ca subiectul să se plictisească sau ca activitatea să intre în rutină. O altă exigență o constituie stimularea imaginației. Până la deprinderea primelor noțiuni de programare, de obicei, elevii iau contact cu lumea calculatoarelor prin intermediul jocurilor. Varietatea subiectelor abordate de acestea stimulează imaginația celor care le utilizează, cu atât mai mult cu cât aceste programe sunt special concepute astfel încât să dezvolte fantezia, inventivitatea, rapiditatea luării deciziilor, reflexele. Pe măsură ce subiecții încep să scrie propriile programe se produce acea creștere a gradului de maturizare intelectuală proprie situației în care cel ce învață este implicat direct în actul învățării, devenind din obiect, subiect al învățării. Dezvoltarea unei gândiri logice la elevi devine o condiție la fel de importantă.

Formarea competențelor tehnologice vizează cunoașterea și manevrarea manualului electronic-îndrumător, a dicționarului de termeni specifici, a programelor tematice variate, textelor, mesajelor comenzilor, meniurilor, modulelor pentru studii grafice, deschiderilor de scenarii, cursoarelor, șirurilor de caractere, machetelor, butoanelor interactive etc. Folosirea cu eficiență didactică a calculatorului ca mijloc de învățământ depinde de anumiți factori care trebuie corelați într-un optim funcțional:

obiectivele didactice urmărite, capacitatea de programare, cheltuielile financiare implicate, necesarul de personal de specialitate, nivelul de pregătire a cadrelor didactice în domeniul informaticii etc.

Bibliografie

- Brut, M. (2006). *Instrumente pentru e-learning: ghidul informatic al profesorului modern*, Iași: Editura Polirom.
- García-Valcárcel, A., Basilotta, V., & López, C. (2014). ICT in Collaborative Learning in the Classrooms of Primary and Secondary Education. *Comunicar*, 21(42), 65–74.
- Musawi, A.S.AI (2011). Redefining Technology Role in Education, *Creative Education*, 02(02), 130-135. <https://doi.org/104236/ce.2011.22018>.
- Roșca, I.G., Apostol, C., Zamfir, G. (2002). E-learning – paradigma a instruirii asistate. *Revista Informatica Economica*, 2(22).
- Zota, F. (2018). Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în procesul instructiv-educativ. *Columna*, 287-298.

PROIECT DIDACTIC „La cireșe”

Prof. Înv.preșcolar : Mocanu Viorica-Eliza
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, BACĂU

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

NIVEL II: Grupă mare

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când/cum și de ce se întâmplă?”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „Vine vara cu mult soare”

TEMA PROIECTULUI: „O zi cu Nică!”

SUBIECTUL LUDIC: „La cireșe”

DOMENIUL EXPERENȚIAL: Domeniul Limbă și Comunicare

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Educarea limbajului

MODALITATE DE REALIZARE: Povestire

TIPUL ACTIVITĂȚII: comunicare-învățare

SCOPUL: Dezvoltarea capacității copiilor de a se concentra și a asculta cu atenție o poveste, de a transpune gânduri, idei, sentimente prin limbaj specific vârstei; dezvoltarea limbajului prin îmbogățirea vocabularului cu noi cuvinte și expresii.

DOMENIUL DE DEZVOLTARE:

DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI A PREMISELOR CITIRII ȘI SCRIERII



DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

1. Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare
3. Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute.



COMPORTAMENTE VIZATE:

- 1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă);
 - 2.1. Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă);
 - 3.1. Participă la experiențe de lucru cu cartea, pentru cunoașterea și aprecierea cărții;
 - 3.2. Discriminează/diferențiază fonetic cuvinte, silabe, sunete și asociază sunete cu litere

DEZVOLTAREA SOCIO – EMOȚIONALĂ



DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate;
2. Autocontrol și expresivitate emoțională.



COMPORTAMENTE VIZATE:

- 1.1. Manifestă încredere în adulții cunoscuți, prin exersarea interacțiunii cu aceștia;
- 1.2. Inițiază/participă la interacțiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată;
- 2.1. Recunoaște și exprimă emoții de bază, produse de piese muzicale, texte literare, obiecte de artă



OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Cognitive

- O₁ - să găsească răspunsul corect al ghicitorii;
- O₂ - să asculte cu atenție conținutul povestirii ;
- O₃ - să răspundă corect la întrebările introductive;
- O₄ - să rețină desfășurarea evenimentelor în ordinea succesiunii întâmplărilor;
- O₅ - să recunoască personajele povestirii;
- O₆ - să despartă în silabe cuvântul care denumește imaginea de pe jeton;
- O₇ - să își exprime liber părerea referitor la un alt finalul povestirii.

AFECTIVE:

- OA₁: vor manifesta atenție și interes pentru subiectul dat;
- OA₂: vor avea o atitudine pozitivă față de subiect.

Psihomotrice:

- OPM₁: să adopte o poziție a corpului corespunzătoare;
- OPM₂: să traseze semnele grafice în diferite combinații respectând spațiile de lucru.



STRATEGII DIDACTICE:

- **Metode și procedee didactice:** Povestirea, observația, conversația, explicația.

- **Mijloace didactice:** plicul cu ghicitoarea, cartea magică , panoul cu metoda „Cadranelor”
- **Forma de organizare:** frontal, individual



RESURSE:


- 1. Umane:** preșcolarii grupei mari;
- 2. Spațiale:** sala de grupă;
- 3. Temporale:** 30-35 minute
- 4. Bibliografice:**
 - *** *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019;
 - *** *Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculum pentru educație timpurie*, 2019;
 - M. Mătășaru, M. Chiriloaie, V. Pricopoaia, C. Nedelcu, *Proiectarea didactică în învățământul preșcolar* ed. Rovimed Publishers, Bacău, 2017.






SCENARIU DIDACTIC



<i>Momentele activității</i>	<i>OB. OP.</i>	<i>CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC ȘI SARCINI DE ÎNVĂȚARE</i>	<i>STRATEGII DIDACTICE</i>			<i>EVALUARE</i>
			<i>Metode și procedee</i>	<i>Mijloace didactice</i>	<i>Forme de organizare</i>	
1. Captarea atenției	O ₁	Se va realiza printr-o poezie ghicitoare: „În grădina bunicii mele E un pom plin cu mărgele La culoare-s roșii toate, Cu codițe-mperecheate. Mingișoare roșioare, Strălucesc frumos la soare Cu codițele perechi, Le poți pune urechi”.	Conversația	Plicul cu ghicitoarea	Frontal	Observarea comportamentelor copiilor
2. Enunțarea temei și a obiectivelor	O ₃	Cireșele sunt primele fructe care se coc și pe care copiii le adoră. - Vouă vă plac cireșele? - Dar știți voi unde cresc cireșele? -Ce culoare și ce formă au cireșele?	Conversația Explicația		Frontal	Observarea limbajului nonverbal
3. Actualizarea cunoștințelor	O ₃ O A ₁	- Copii, astăzi vă voi spune o poveste scrisă de Ion Creangă. - Dar voi ați auzit de Ion Creangă? Știți cine a fost ? În timpul copilăriei lui Nică(așa îl alintau părinții) nu erau televizoare, telefoane și copiii făceau tot felul de năzbâtii jucându-se pe	Explicația	Imagini	Frontal	Încurajarea răspunsurilor date de preșcolari

		<p>afara.Așa s-a întâmplat și cu acest copil minunat,care atunci când a crescut,a început să povestească întâmplările trăite de-a lungul anilor și la sfatul prietenilor s-a hotărât să scrie toate aceste amintiri într-o carte care se numește „Amintiri din copilărie”.Vreți să vă povestesc una dintre aceste întâmplări haioase?</p> <p>Voi va trebui să ascultați cu atenție, deoarece la sfârșit o să răspundeți la câteva întrebări din poveste, iar dacă răspunsurile sunt corecte o să primiți o recompensă.</p>				
<p>4. Prezentarea conținutului</p> <p>Dirijarea învățării</p>	<p>O₂</p> <p>O₂</p> <p>O</p> <p>A₂</p> <p>OP</p> <p>M₁</p>	<p>Se expune conținutul poveștii, folosindu-se inflexiunile vocii, mimica și gestică corespunzătoare pentru a trezi emoții și pentru a asigura motivația învățării.</p> <p>Cuvintele necunoscute le voi explica în momentul în care vor fi folosite.</p> <p>Povestea este expusă după următorul plan, iar după fiecare idee prezentându-se ilustrațiile.</p> <p> Într-o vară, prin luna iunie, aproape de Moși, Nică a poftit să meargă la cireșe, adică să fure niște cireșe de la Moș Vasile, fratele cel mare al tatălui său. S-a dus la el acasă și s-</p>	<p>Explicația</p> <p>Conversația</p> <p>Povestirea</p>		<p>Frontal</p>	<p>Copiii ascultă cu mare interes povestea.</p>

	<p>a prefăcut că îl caută pe vărul său, Ioan, ca să meargă la scăldat.</p> <p> Mătușa Mărioara, mama lui Ion, i-a spus că e plecat cu tatăl său să aducă niște sumani, niște țesături de lână, acestea erau ocupațiile celor ce locuiau aici, căci nu aveau pământ.</p> <p> Bucuros, Nică, s-a prefăcut că pleacă la scăldat, a ieșit pe poartă șiCE CREDEȚI CĂ A FĂCUT NICĂ?....și s-a oprit drept la cireș. S-a urcat în pom și a început ,grăbit ,să-și umple cămașa de cireșe. Deodată s-a trezit,sub cireș, cu mătușa Mărioara care avea în mână o jordie și era foarte supărată.</p> <p> Atunci, Nică a sărit din pom drept în stratul de cânepă, care ajungea până la brâu. Mătușa a început să alerge după el prin cânepă. Când a ajuns la gard, Nică s-a întors, neavând timp să îl sară. Mătușa, după el, și uite așa până ce au pus toată cânepa la pământ(au făcut cânepa „palancă”). Într-un moment mătușa s-a împiedicat , a căzut iar Nică a sărit gardul și a fugit acasă.CE CREDEȚI CĂ A FĂCUT CÂND A AJUNS ACASĂ?</p> <p>Ajuns acasă a fost foarte cuminte in ziua aceea și nu a spus nimic din cele</p>				
--	---	--	--	--	--

		<p>întâmpilate</p> <p>🍒 Seara, moș Vasile, a venit la tatăl lui Nică să-i ceară socoteală. Acesta era și el la fel de cărpănos ca și soția lui, mătușa Mărioara. Tatăl lui Nică a plătit paguba apoi i-a tras vinovatului o chelfăneală, ca să se sature de cireșe.</p> <p>🍒 Așa a văzut Nică cum s-au împlinit vobele spuse de mama că Dumnezeu nu îl ajută pe cel care fură. Nu numai atât, dar acum îi era rușine de mătușa Mărioara, de unchiul Vasile, de vărul Ion și de toți băieții, dar mai ales de fetele din sat.</p>				
5. Obținerea performanței	<p><i>O₄</i></p> <p><i>O₅</i></p>	<p>Fixarea și verificarea modului în care preșcolarii au înțeles înlănțuirea povestirii, care a fost ideea și învățătura acestei întâmplări din viața lui Nică, se va realiza prin metoda „Cadranelor”.</p> <p>Voi forma patru echipe ,prin extragerea de către copii a unor jetoane reprezentative pentru fiecare cadran.</p> <p>Voi explica echipelor sarcinile de lucru.</p> <p>Copiii din cadrul fiecărei echipe vor comunica între ei și vor colabora pentru rezolvarea sarcinilor trasate.</p> <p>Cadranul I</p> <p>Ordonează cronologic imaginile din poveste.</p>	<p>Conversația</p> <p>Explicația</p>	<p>Panou cu metoda cadranelor</p> <p>Jetoane cu imagini din poveste</p> <p>Jetoane cu personaje din poveste</p> <p>Jetoane cu</p>	<p>Frontal</p> <p>Individual</p>	<p>Observarea comportamentelor copiilor.</p>

	<i>O₆</i>	<p>Cadranul II</p> <p>Alege si lipește personajele din poveste.</p> <p>Cadranul III</p> <p>Desparte in silabe, prin reprezentare grafică, urmatoarele cuvinte (imagini): copac, cireșe, copil, jordine, mătușă, creangă, cânepă, scaldat.</p> <p>Cadranul IV</p> <p>Decorează costum național</p>		<p>imagini reprezentative</p> <p>Imagine cu costum național</p>		
6. Feedback-ul	<i>OP</i> <i>M₂</i>	<p>Se vor adresa copiilor întrebări și se va purta un scurt dialog despre mesajul educativ al poveștii.</p>	Conversația		Frontal Individual	Urmărirea modului cum răspund copiii la cerințe
7. Evaluarea		<p>Se fac aprecieri asupra modului de participare a copiilor la activitate.</p>	Conversația		Frontal Individual	Se fac aprecieri.
8. Retenția și Transferul	<i>OP</i> <i>7</i>	<p>Se vor alege doi-trei copii care vor mărturisi ce ar vrea ei să schimbe în poveste.</p> <p>Copiii își vor expune părerea venind cu idei noi referitoare la încheierea poveștii.</p>	Conversația		Frontal Îndividual	

JOCUL DIDACTIC

METODĂ EFICIENTĂ DE EDUCARE A ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Inspector de specialitate învățământ primar
prof. înv. primar: Mocondoi Daniela-Cristina
Inspectoratul Școlar Județean Bacău

„...jocul este pe deplin joc în măsura în care seriosul își are locul lui în cuprinsul acestuia : prin urmare, a juca înseamnă întotdeauna "jocari serio" JULIAN VAMANU

Prima vârstă a omului stă sub semnul jocului, care însă îl încântă și pe adult, prin frumusețe și libertate. Vocația pentru joc împlinește condiția omului de făuritor și înțelept, probându-i imaginația și spiritul creator.

Este o legătură strânsă între artiști, copii și jocuri. Deoarece artiștii creează din plăcere, actul creației poate fi considerat totodată și un joc. Îi seamănă foarte mult, deoarece, creatorul dacă nu pictează, nu scrie sau nu sculptează, se simte ca un copil pedepsit căruia i s-a interzis jocul. Devine frustrat, trist, un om căruia i s-au închis toate orizonturile.

Copiii, dar și artiștii își văd „joaca” precum ceva serios, care trebuie pus înaintea altor lucruri.

În măsura în care jocul implică riscul și aventura, înseamnă, că opțiunile la care el invită nu se aplică decât unor posibilități serioase. În această accepțiune, totul stă sub semnul jocului, omul fiind esențialmente făptura care trebuie să aleagă în permanență, să se aleagă pe sine, ceea ce Heidegger exprimă prin ideea, că omul e proiect al propriilor sale posibilități.

Jocul este prezent în teoria psihopedagogică ca unul din principalele mijloace de educare a copiilor având un rol determinant în dezvoltarea psihică, pregătindu-l pentru trecerea la un nivel superior de dezvoltare psihică canalizându-i în mod pozitiv energia în modelarea viitoarei sale personalități. Jucându-se, copilul își folosește atât mintea cât și corpul. Astfel, învață lucruri esențiale despre lumea din jurul lui. Copiii se joacă, pentru că jocul îi distrează, le aduce un sentiment plăcut, le aduce bucurie, dar, totodată are și o valoare formatoare.

La nivelul claselor primare, în structura metodelor active își găsesc cu maximă eficiență locul, jocurile didactice, constituind o punte de legătură între joc, ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul în perioada preșcolară și activitatea specifică școlii, învățarea.

Jocul didactic, ca activitate se poate organiza cu succes la toate disciplinele de învățământ, iar ca metodă, adică „o cale de organizare și desfășurare a procesului instructiv-educativ”, în orice moment al lecției.

Conceperea jocului ca metodă de învățare, scoate mai mult în evidență contribuția lui în educarea copilului școlar. Lecțiile desfășurate în totalitate prin joc, cât și cele înviorate cu jocuri didactice susțin efortul elevilor, menținându-i mereu atenți și reducând gradul de oboseală. Prin libertatea de gândire și acțiune, prin încrederea în puterile proprii, prin inițiativă și cutezanță, jocurile didactice devin pe cât de valoroase, pe atât de plăcute. În joc se dezvoltă curajul, perseverența, dârzenia, competiția, corectitudinea, disciplina, precum și spiritul de cooperare, de viață în colectiv și de comportare civilizată.

Datorită caracterului său formativ, jocul influențează dezvoltarea personalității elevului.

Desfășurarea optimă a jocului didactic presupune prezența elementelor caracteristice: surpriza, ghicirea, întrecerea, precum și stabilirea unui climat favorabil activității, a unei atmosfere destinate, relaxante de bună dispoziție. Ca orice metodă de învățământ jocurile

didactice trebuie utilizate cu mult discernământ, și privite cu seriozitate, ele fiind activități care contribuie într-un mod fericit la dobândirea de cunoștințe, competențe, comportamente, precum și la formarea de abilități.

Pentru o mai bună realizare a jocului didactic, învățătorul trebuie :

- să aleagă jocurile didactice potrivit obiectivelor urmărite particularităților clasei și disciplinei;

- să imprime un ritm jocului;
- să mențină atmosfera de joc;
- să evite momentele de monotonie ;
- să stimuleze inițiativa și identitatea elevilor;
- să le urmărească comportamentul;

- să formeze concluzii, aprecieri asupra felului în care s-a desfășurat jocul, asupra comportamentului elevului, să facă recomandări evaluare individuală sau generală

Mijloacele de învățământ dețin atât valențe informative, întrucât sprijină îmbogățirea experienței cognitive a elevilor, cât și valențe formative, întrucât îi obișnuiesc pe aceștia cu utilizarea unor instrumente, diapozitive, aparate, instalații, mașini, contribuind astfel la formarea și dezvoltarea unor abilități practice și intelectuale.

Exemple de jocuri didactice folosite la disciplina educație civică:

„Judecătorul”

Scopul jocului: familiarizarea cu drepturile și îndatoririle copilului.

Sarcina jocului: imaginarea rezolvării unor cazuri de încălcare a drepturilor copilului sau de nerespectare a îndatoririlor de către acesta.

Regula jocului: Clasa este împărțită în două echipe. În doi săculeți se află mai multe bilețele cu teme propuse pentru proces. Fiecare echipă desemnează un reprezentant care va extrage un bilețel. În fiecare echipă se aleg rolurile: judecător, avocat, procuror, inculpat, jurați, martori etc.

Teme ce pot fi propuse: Părinții își obligă copiii să muncească. Copilul nu-și face temele.

Recompensă: Câștigă aplauzele celorlalți echipa care se prezintă mai bine în proces.

„Polițistul”

Scop: formarea deprinderilor de comportare civilizată preventivă a actualilor mici pietoni și viitori participanți la trafic

Sarcina didactică : să aplice corect regulile legislației rutiere

Material didactic: palete care reprezintă culorile semaforului,

indicatorul rutier :Atenție, copii!, diplome

Regula jocului: respectarea regulilor de circulație

Descrierea jocului:

Terenul va fi marcat cu creta pentru a indica trotuarul, zebra (trecerea de pietoni), intersecția, partea carosabilă.

Elevii vor primi roluri de: polițist, pieton, semafor, indicator (Atenție, copii!)

La culorile indicate de semafor, pietonii trebuie să participe la trafic.

Orice încălcare a regulilor este sancționată de polițist.

În concluzie, din punct de vedere educativ, trebuie să fie asigurată o justă proporționare a jocului cu munca, elementul distractiv cu efortul fizic și intelectual. Deși jocul este o activitate fundamentală, la clasele primare, totuși ea se îmbină cu anumite forme de muncă intelectuală accesibile acestei vârste. Îmbinarea judicioasă a elementelor de joc cu cele de învățare constituie un mijloc important de educare a elevului în școală.

Bibliografie:

1. Jocul și jocurile, Julian Vamanu, *Contrast (Revistă de cultură)- Nr.2 / 2001*
2. Dezvoltarea copilului prin joc , A.S
3. Provocări Ludice , Ghid metodic, Lector dr. Mihai Stanciu, coordonator: inst. Gr. I Strătica Iordache

GÂNDACUL RĂSTURNAT

Prof.înv.preșcolar Nicoleta Mușceleanu
Grădinița „Brândușa” București, BUCUREȘTI

Inteligenta emoțională este abilitatea de a intui, înțelege, și de a aplică eficient puterea emoțiilor ca sursă de energie umană, informație, conexiuni și influență.

Robert K. Cooper

Competența emoțională este un proces de dezvoltare care cuprinde trei competente interdependente:

- 1) exprimarea emoțiilor;
- 2) cunoașterea emoțiilor;
- 3) reglarea emoțiilor

Competențele emoționale sunt destul de importante în adaptarea copilului la diverse situații. Vârsta 0-7 ani, este perioada cea mai indicată pentru dezvoltarea și optimizarea competențelor emoționale esențiale, pentru funcționarea și adaptarea și viața adultă.

Copiii cu o inteligență emoțională dezvoltată sunt mai sociabili, mai optimiști, mai empatici, mai eficienți, mai responsabili, mai îndrăzneți, au capacități sporite de adaptare și de rezolvare a problemelor cu care se confruntă.

Astfel că, la grădiniță, putem dezvolta inteligența emoțională a copilului ajutându-l să-și conștientizeze emoțiile, să le comunice și să le exprime adecvat, desfășurând la grupă, diverse jocuri, printre care și „Gândacul răsturnat”.

Materiale necesare : preșcolarii grupei

Descrierea etapelor jocului :

Jocul se desfășoară în sala de grupă. Preșcolarii „zboară” liber prin sala de grupă.

La comanda „Gândacul a căzut/ s-a răsturnat”, fiecare preșcolar se așază culcat , pe spate, cu ridicarea brațelor și picioarelor îndoite și execută mișcare liberă pe versurile:

„Am căzut acum pe spate

Și nu pot să mă ridic

Dau din mâini și din picioare

N-am putere nici un pic”

Jocul se poate complica, numind un preșcolar care să conducă grupa de copii, în locul cadrului didactic.

Bibliografie :

Chateau, J-, „Copilul și jocul”- Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976.



DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR EMOȚIONALE ȘI SOCIALE , ÎN PERIOADA PREȘCOLARĂ

Prof. Nicoleta Mușceleanu
Grădinița „Brândușa” București, BUCUREȘTI

Inteligența emoțională își are originea în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale în perioada preșcolară, aceasta fiind perioada de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv. Începând cu primii săi ani de viață, educația afectivă a copilului constituie o sarcină pedagogică foarte importantă, într-un anumit sens mai însemnată chiar și decât educația lui intelectuală, căci gradul însușirii de către copil a noilor cunoștințe și priceperi, precum și scopurile concrete, pentru care le va folosi ulterior, depind în mare măsură de caracterul atitudinii copilului față de oameni și față de mediul înconjurător.

Lucrările psihologilor cuprind indicații generale asupra fenomenului precum că formarea sentimentelor altruiste are loc la copii în procesul însușirii de către ei a valorilor sociale existente, a cerințelor, normelor și idealurilor sociale, care în anumite condiții devin zestrea sufletească a copilului, conținutul motivației comportării lui. Datorită acestei asimilări, copilul își formează o scară de valori-etalon, cu care compară fenomenele observate în practica vieții, apreciindu-le emoțional drept atrăgătoare sau respingătoare, bune sau rele, frumoase sau urâte. Pentru ca preșcolarul, nu numai să înțeleagă însemnătatea obiectivă a normelor și cerințelor sociale, dar și să-și formeze o atitudine afectivă corespunzătoare față de acestea, nu sunt suficiente explicațiile și orientările date de educator și de alți adulți. Aceste explicații și orientări trebuie să se sprijine pe experiența practică a copilului însuși, pe experiența activității lui. Totodată, rolul hotărâtor îi revine aici antrenării preșcolarului într-o activitate plină de conținut pe care ar executa-o în comun cu alți copii și adulți.

Copilul de vârstă preșcolară are o experiență afectivă destul de bogată. El reacționează, de obicei, destul de viu la evenimentele vesele sau triste, este influențat ușor de stările emoționale, de dispoziția persoanelor din anturajul său. Emoțiile sale se manifestă spontan, fiind însoțite de participarea deosebit de activă a mimicii, limbajului, gesturilor. Sarcina dezvoltării armonioase a copiilor la vârsta preșcolară constă nu numai în atingerea de către el a unui anumit nivel de cunoștințe, priceperi și deprinderi; însușirea unor metode și procedee eficiente de cunoaștere variată a realității, dar și în dezvoltarea la un nivel avansat a vieții lor afective, a capacității de orientare socială, de situare pe o poziție morală justă, ceea ce nu are doar o însemnătate îngust pedagogică, ci și una profund socială. În nenumărate studii se prezintă legătura indestructibilă între educația socială și cea emoțională, între dezvoltarea socială și cea emoțională a copilului. Cel mai adesea la baza unui comportament social se află o emoție, la baza unui comportament dezirabil se află o emoție pozitivă, cât timp o emoție negativă poate provoca comportamente nedorite, precum agresivitatea sau chiar violența.

Pentru a asigura dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, este necesar ca toate demersurile instructiv-educative să se focalizeze pe:

- formarea și dezvoltarea la copii a abilităților de interacțiune cu adulții, cu copiii de vârste apropiate;
- acceptarea și respectarea diversității;

- formarea comportamentelor prosoziale;
- recunoașterea, exprimarea și autocontrolul emoțiilor, a expresivității emoționale;
- dezvoltarea conceptului de sine.

Dezvoltarea emoțională și socială a copilului sunt aspecte esențiale în evoluția sa și în special în procesualitatea învățării, de aceea atât educatorii, cât și părinții trebuie să acorde o importanță deosebită și acestui segment de educație.

De-a lungul timpului, oamenii de știință, au observat că principalul predictor care asigură adaptarea la viața adultă nu sunt notele școlare sau un potențial cognitiv ridicat ci abilitatea copiilor de a stabili relații cu cei din jur. Aceste observații contravin credinței majorității că un copil „deștept” va reuși în viață. Prietenii sunt resurse emoționale pentru petrecerea într-un mod plăcut a timpului liber. Cercetătorii arată că perioada de timp în care o persoană râde, zâmbește, vorbește cu cei din jur este mult mai mare între prieteni decât între persoane care se cunosc mai puțin. În aceste momente de relaxare se descarcă în organism anumite substanțe chimice „endorfine” care întăresc sistemul imunitar. De asemenea, prietenii reprezintă o resursă tampon față de efectele negative a unor evenimente precum conflicte în familie, divorț, probleme școlare. În aceste situații, copiii se distanțează puțin de familie și apelează la prieteni pentru a obține suportul emoțional necesar. Astfel, ei sunt o resursă de învățare în situații pe care un copil nu știe cum să le rezolve. Copiii pot imita comportamentul prietenului atunci când el nu știe ce să facă sau pot cere în mod direct ajutorul (ex. Cum să construiesc castelul?). Schimbul de informații și deprinderi se face mult mai eficient între prieteni decât între copiii care nu se cunosc, deoarece au mult mai multă încredere unul în celălalt și se simt mai puțin vulnerabili atunci când își exprimă dificultățile într-un domeniu.

Deoarece abilitățile emoționale și sociale au un rol atât de important în viața noastră, părinții și celelalte persoane implicate în educarea copiilor trebuie să fie informați despre problematica diferențelor de gen și despre necesitatea valorificării sau compensării acestor diferențe în perioada preșcolară, perioadă care este optimă din punctul de vedere al achizițiilor socio-emoționale. Părinții și educatorii, prin activitățile pe care le desfășoară, pot sprijini și oferi copiilor oportunități care să ajute dezvoltarea abilităților socio-emoționale în mod adecvat, fără ca ea să fie limitată de stereotipurile de gen.

Vârsta preșcolară constituie o perioadă destul de lungă în care se produc însemnate schimbări în viața afectivă a copilului. Emoțiile preșcolarului însoțesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activități educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulți. Ele ocupă un loc important în viața copilului și exercită o puternică influență asupra conduitei lui. Pentru a favoriza o bună adaptare socială și menținerea unei bune sănătăți mentale, copiii trebuie să învețe să recunoască ce simt pentru a putea vorbi despre emoția pe care o au, trebuie să învețe cum să facă deosebire între sentimentele interne și exprimarea externă și nu în ultimul rând să învețe să identifice emoția unei persoane din expresia ei exterioară pentru a putea, în felul acesta, să răspundă corespunzător.

Vârsta de 3 ani, ca și debut al preșcolarității, atrage după sine o diversificare și o îmbogățire a stărilor afective. Mediul de apartenență al copilului lărgindu-se (familie, grădiniță, mediul stradal) se va amplifica și lumea sa interioară, iar eforturile de adaptare la cerințele noi, sociale vor spori. Adesea, situațiile sociale diverse în care copilul este implicat devin surse de neliniște și nervozitate din cauza ineditului. Ne aflăm într-o etapă de instabilitate a trăirilor afective, cu explozii emoționale, adică treceri bruște de la o stare pozitivă la una negativă și invers. Întreaga dezvoltare

afectivă este pusă pe seama procesului identificării. Modelele umane cele mai apropiate fiind cele parentale copilul se străduiește inițial să se identifice cu cei doi părinți ai săi. Cercul persoanelor cu care se identifică lărgindu-se, educatoarea devine una dintre acestea, cu rezonanță puternică pentru copii, câmpul afectiv îmbogățindu-se astfel cu noi trăiri. Contradicția dintre trebuința de autonomie și interdicțiile impuse de adult nasc trăiri emoționale care îmbracă forma crizei de opoziție manifestată printr-un evantai de rivalități față de cei mari. În consecință, satisfacerea trebuinței de independență va declanșa conduite pozitive, după cum blocarea ei va genera stări emoționale negative. În preșcolaritate se înfiripă trecerea spre sentimente, ca stări afective stabile și generalizate. Astfel, vor apărea unele sentimente morale precum rușinea (când este muștrat pentru ceea ce contravine normelor de conduită), mulțumirea atunci când este lăudat pentru o faptă bună, atașamentul și dragostea către frați, prietenia (preferința de a se juca cu anumiți copii).

Dacă la 3 ani copilul cunoaște starea de vinovăție și la 4 ani pe cea de mândrie, la 6 ani apare criza de prestigiu, cu precădere în situația unor muștrări publice. Sindromul bomboanei amare – rușinea în urma unei recompense nemeritate, o bucurie plină de neliniște – pledează pentru socializarea proceselor afective, evidențiind atitudinea critică față de propriul comportament într-un context social.

După 4-5 ani reușitele de autocontrol (stăpânirea de sine), dublate de creșterea încrederii în forțele proprii pe fondul achizițiilor făcute în plan psihomotor și cognitiv, determină reacții de mulțumire de sine și chiar mândrie. Se conturează o dispoziție de fond mai calmă și receptivă cu manifestarea rezistenței la frustrare și amânare și diminuarea negativismului brutal și a minciunii intenționate ca forme de protest. Stăpânindu-și emoțiile, copilul poate manifesta acum o serie de reticente afective: nu plânge când cade, refuză să fie mângâiat, precum „unul mititel”, în fața prietenilor etc., de asemenea se conturează și o disponibilitate afectivă mult mai mare, cu o adâncire și o nuanțare a trăirilor afective.

Dacă la 3 ani nu era prea impresionat de plânsul unui alt copil, la 5 ani el manifestă atenție și protecție față de copilul care plânge (îl mângâie, îi vorbește, îi oferă jucării etc.)

Frecventarea grădiniței va conduce inevitabil la conturarea unui autentic comportament inter relațional, grupul de copii din grădiniță generând un climat psihosocial în care fiecare copil este în același timp spectator și actor al tuturor întâmplărilor care au loc aici. Pe măsura acceptării și conștientizării unor reguli și norme de conviețuire și „emoțiile sunt mediate de analiza situațiilor prin prisma valorilor morale, ceea ce constituie un nivel superior de socializare emoțională”. Sub influența relațiilor sociale are loc o continuă structurare a identității. Se conturează mai pregnant imaginea și conștiința de sine a copilului și, mai ales, conștiința lui morală. Copilul devine mai deschis la însușirea unor reguli și norme comportamentale, mai receptiv față de habiturile din familie sau din grădiniță, ceea ce conduce la disciplinarea conduitei dezirabile din punct de vedere social.

Bibliografie:

- Bocancea Cristian, Neamțu George, „Elemente de asistență socială”, Ed. Polirom, Iași, 1999;
- Bonchiș Elena, „Dezvoltarea umană-aspecte psiho-sociale, Ed. Imprimeriei de Vest, Oradea, 2000;

MEDIUL EDUCAȚIONAL DIN GRĂDINIȚĂ

Prof.înv preșcolar Onel Marilena
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, BACĂU

Spațiul educațional oferă siguranță emoțională și afectivă atunci când educatoarea, cunoscându-și bine copiii din grupă, organizează și amenajează ambientul astfel încât aceștia să poată desfășura activități potrivite dezvoltării individuale. Lucrând în grupuri mici, copiii pun întrebări, comunică între ei și cu educatoarea, antrenându-și structurile de bază ale limbajului. Grădinița este mediul unde copiii preșcolari sunt primiți, se mișcă și se joacă, unde totul trebuie gândit și amenajat, astfel încât acesta să fie o sursă din care copiii se inspiră și învață, un loc plăcut, frumos, în care se simt bine, în siguranță, un loc care le vorbește lor și tuturor celor care îi vizitează, despre tot ce se întâmplă acolo.

Prin organizarea spațiului grupei pe centre de activitate procesul de învățare este unul activ, de socializare, în care copii interacționează direct cu materialele, cu alți copii, cu adulții, individual, în perechi sau în grupuri mici. Acest tip de organizare permite dezvoltarea liberă a copilului pe domeniile de dezvoltare:

- dezvoltare fizică, sănătate și igiena personală ;
- dezvoltarea socio-emoțională; dezvoltarea capacităților și atitudinilor în învățare ;
- dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii ;
- dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.

Pentru a răspunde cerințelor de dezvoltare a copiilor în toate domeniile menționate mai sus, în scopul oferiții unor experiențe de învățare cât mai diverse și a unor conținuturi circumscrise de cele cinci domenii experiențiale, spațiul sălii de grupă va fi organizat pe centre de activitate, care integrează diferite domenii de cunoaștere și experiențe de învățare: biblioteca, știința, arta, joc de rol, jocuri de masă și construcții. Mediul educațional al grădiniței permite dezvoltarea liberă a copilului, evidențiind dimensiunea interculturală și pe cea socială.

Grădinița este instituția unde se manifestă și sunt încurajate experiențele de debut ale copilului în domeniul limbajului, locul în care se înregistrează primele contacte ale acestuia cu cartea, cu limbajul scris, locul în care sunt înregistrate și stimulate primele experiențe ale copilului în domeniul cititului și scrisului. Și, toate acestea se petrec fără a stabili un anumit program în grădiniță, după care copiii să învețe, la date și ore fixe, să citească sau să scrie. În programul zilei se găsesc destule momente în timpul activităților obligatorii, al jocurilor și activităților alese sau cele din programul după-amiezii, când se poate face apropierea copilului de carte și, pregătirea pentru activitatea de citit-scris din școală.

Copilul vine în grădiniță cu o anumită experiență lingvistică necesară integrării sale sociale și dobândirii performanței lingvistice viitoare. Stimularea comunicării orale merge în paralel cu stimularea comunicării scrise. Așa cum un copil trebuie să aibă experiență în mers înainte să facă dans modern, tot așa el trebuie, mai întâi, să câștige experiență în vorbire, înainte de a se angaja în forme de exprimare mai complicate, cum sunt scris-cititul.

Centrul tematic este locul unde expunem materiale legate de tema proiectului în așa fel încât copiii să le poată privi și mânui, să se poată juca cu ele, să vorbească și să citească, să li se citească despre ele, să poată adăuga altele noi, produse sau procurate de ei. Acesta poate fi un dulăpior, un raft, o cutie de carton, unde vom expune titlul temei și materialele legate de acesta.

Procurarea materialelor necesare pentru acest centru tematic se va face în urma studierii cu atenție a temei de către educatoarele. Materialele vor fi aduse, de regulă, de către copii pentru a fi arătate și pentru a discuta despre ele, pentru a le studia.

Prin felul în care este amenajată, ea oferă copilului ocazii să se simtă bine în intimitatea lui, stimulându-i interesul și invitându-l la învățare prin descoperire și explorare. Sala de grupă îi vorbește copilului prin ceea ce oferă ca posibilitate de acțiune și experiență. Aflat în fața mai multor posibilități, copilul este invitat să aleagă ceea ce i se potrivește, să decidă.

Organizarea spațiului educativ prin delimitarea Centrelor oferă atât părinților, cât și educatorului oportunitatea de a-i observa mai bine pe copii în interacțiunea lor cu materialele, cu alți copii sau cu adulții.

În organizarea pe Centre a spațiului educativ, educatorul va asigura:

- securitatea și protecția copiilor;
- confortul prin mobilier, canapele, pernuțe;
- existența unui spațiu suficient studiului și întâlnirii cu alți copii;
- existența unui material adecvat situațiilor de învățare;
- poziționarea adecvată a Centrelor, respectând reguli specific

La colțul Bibliotecă este așezat un raft pe care sunt așezate cărți cu imagini, cărți cu povești, jetoane ilustrate, casetofon, casete, diapozitive, etc. Cărțile trebuie schimbate des pentru a menține interesul copiilor. Tot la acest colț pe o măsuță este așezat un televizor, un calculator pentru a oferi copiilor prilejul de a viziona desene animate, CD-uri cu povești, jocuri. La această vârstă, copiii au preferințe pentru unele povestiri și cer să le fie repetate.

Sunt atrași de imaginile viu colorate, devin sensibili la muzică, la ritm, la melodie, la cântece pentru copii, la jocurile muzicale. Le place să cânte și să danseze. Colțul Bibliotecă fiind dotat cu casetofon sau combină muzicală, dă posibilitatea copiilor de a audia jocuri muzicale și cântece pentru copii.

Aria de stimulare joc de masă cuprinde o măsuță și un raft pe care se găsesc jucării mici și jocuri de masă. Este o zonă în care copilul capătă achiziții în toate domeniile: cognitiv, socio afectiv, fizic.

Colțul Construcții este adesea spațiul cel mai frecventat de copii. Jocul de construcții oferă posibilități multiple de dezvoltare a copilului. Acest colț trebuie plasat într-un loc îndepărtat de zona liniștită, pentru a nu deranja. Materialele vor fi dispuse în cutii rotunjite la colțuri sau rafturi, pe categorii: cuburi, figuri geometrice, Lego, mașinuțe, animale mici de jucărie.

Jocul de rol își are sursa în imaginația copiilor. Adulții pot încuraja un joc de rol bogat confecționând și păstrând la îndemână echipamente speciale care sunt, în esență, cutii (truse) umplute cu diferite obiecte pe care copiii le vor utiliza jucându-se de-a doctorul, de-a poștașul, de-a mecanicul, de-a vânzătorul, de-a frizerul, etc. Materialele confecționate trebuie să reflecte viața comunității în care trăim.

Sectorul știință (plante, mici animale de casă, acvariu cu peștișori, semințe, vase pentru experiențe, etc.). Aici este locul unde copiii își asumă diferite responsabilități, realizează mici experiențe sub îndrumarea educatoarei, fac diferite observații.

Colțul Artă oferă posibilitatea copiilor să exprime ce gândesc, să simtă și să vadă lumea și astfel își pot exprima și potențialul creator. Rolul cel mai important al educatoarei este să asigure un mediu, o atmosferă care încurajează și sprijină potențialul de exprimare creatoare al copilului.

Spațiul acestui colț trebuie să fie suficient pentru copiii care lucrează, astfel încât să nu se stânjenească, să nu existe senzația de înghesuală. Trebuie să fie ales în așa fel, încât lumina să vină din partea stângă și să nu fie o zonă de trecere, pentru a nu fi deranjați micuții artiști.

Spațiul amenajat pe arii de stimulare ajută copiii să-și dezvolte personalitatea prin faptul că le lasă posibilitatea de a alege singuri unde, cu ce, cu cine și cât se joacă, își asumă responsabilități pentru alegerile făcute, percep activitățile ca fiind reușite deoarece sunt potrivite nivelului lor de

dezvoltare și nu vor resimți o frustrare ca urmare a faptului că sunt constrânși să participe la activități care sunt fie prea dificile, fie prea ușoare.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru învățământ prescolar, (2008), Editura Didactica Publicing House.
2. Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii;

PERICOLELE CYBERBULLING-ULUI ȘI MODALITĂȚI DE CONTRACARARE A EFECTELOR ACESTUIA

Director prof. Petec Carmen-Nicoleta
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Se discută despre cyberbullying în special în ultimii ani, de când internetul este o prezență activă și necesară iar tehnologia a ajuns o parte integrantă a vieții noastre. Cu toate beneficiile și riscurile sale, conștientizarea impactului acestuia este destul de limitată, uneori chiar ignorată la nivel de familie sau instituție școlară. Profesioniștii în domeniul educației sunt unanim de acord asupra importanței cunoașterii acestui fenomen atât de către elevi, cât și de profesori și părinți, astfel încât să fie înțelese riscurile și consecințele și să se poată interveni corespunzător în prevenirea și combaterea sa. Nu există un echivalent românesc unanim acceptat al cuvântului bullying, dar, de obicei, când se face referire la acest concept, se folosesc cuvinte precum hărțuire sau umilire. De fapt, acolo unde s-a discutat despre bullying, mai mult în mediul urban – la orele de consiliere sau la cele de limba engleză, termenul fiind introdus din această limbă – elevii au aflat că, în general, el desemnează un set de comportamente repetate prin care o persoană, pentru a intimidă, încearcă să rănească, să supere sau să izoleze o altă, față de care se simte într-o postură de superioritate.

Spre deosebire de conflictele obișnuite inerente vieții școlare în comun, bullying-ul aduce în prim plan vulnerabilitatea celui hărțuit, lipsa de sprijin și un oarecare sentiment de vinovăție al victimei care ajunge să creadă că ceva din atitudinea ei a generat manifestările agresorului. De aici și reticenta în a raporta actele de bullying sau de a discuta despre ele. Bullyingul este clasificat în diferite feluri (fizic – cu acte de violență intenționată și/sau distrugere de bunuri, verbal – amenințări, jigniri, insulte, tachinări, social – ridiculizare, izolare în cadrul grupului, acte ce afectează reputația victimei și relațiile ei sociale), dar de când cu accesul copiilor la internet, putem discuta despre o formă nouă de manifestare a agresivității – denumită generic cyberbullying.

Dezvoltat în mediul virtual, acest fenomen include o paletă largă de acțiuni dăunătoare care atentează la siguranța și demnitatea celui vizat, cum ar fi postările de mesaje nepotrivite, vulgare, batjocoritoare sau amenințătoare la adresa victimei, în timpul jocurilor sau pe platformele de socializare. Un studiu al organizației Salvații Copiii România, privind utilizarea internetului de către copii, a scos la iveală faptul că 54% dintre copiii între 12 -17 ani au fost afectați emoțional de ceva care li s-a întâmplat în mediul online. Pandemia a forțat școala să integreze rapid tehnologia în

predare – o mare schimbare pentru profesori și elevi, care înainte erau obișnuiți să fie atenționați sau chiar sancționați dacă foloseau abuziv telefonul - și, astfel, deși numărul de manifestări de bullying pe ansamblu a scăzut în perioada petrecută online, datorită lipsei contactului fizic între elevi, cyberbullying-ul a cunoscut o oarecare creștere. Pandemia de COVID-19 a dus la o creștere a numărului de copii și adolescenți care folosesc platforme digitale, nu doar pentru uz personal, ci și în scopuri educaționale. Pentru mulți tineri, regulile de distanțare socială au însemnat că singurul lor contact cu colegii lor s-a realizat virtual. Ca urmare, rețele sau platforme sociale precum TikTok, Zoom și altele au fost utilizate mai frecvent decât în trecut.

Deși există beneficii care pot rezulta din interacțiunile online, cum ar fi conectarea copiilor la lumea exterioară, aceasta nu elimină riscurile. Pe măsură ce activitatea școlară s-a mutat acasă, la fel s-a deplasat și bullyingul pe internet. În haosul și incertitudinea induse de perioada pandemică, realitatea în schimbare a creat premisele unor situații greu de controlat, în care și elevii și profesorii s-au simțit neputincioși și anxioși. În această perioadă, mai mult ca oricând, este important atât pentru cadrele didactice, cât și pentru părinți să urmărească felul în care copiii utilizează și înțeleg internetul, deoarece o mare parte din noua normalitate are loc într-un peisaj virtual. Ceea ce face ca la vârsta adolescenței cyberbullying-ul să fie deosebit de riscant este faptul că cei agresați pot ezita să se adreseze unui adult pentru ajutor, iar părinții sau educatorii nu pot fi martori sau nu pot fi prezenți la bullying pentru a interveni. În acest context, comunicarea și prevenția sunt esențiale. Pandemia de coronavirus a făcut ca mulți adolescenți și copii să se simtă singuri și scăpați de sub control. Fiind luați din rutina zilnică a mediului școlar normal au fost forțați să accepte o "nouă normalitate", care a inclus creșterea timpului și a activității online.

Izolarea de prieteni, educatori și colegi le-a afectat unora încrederea și motivația, conducând la situații în care copiii au putut deveni mai lesne victime ale cyberbullying-ului. În afară de intensificarea gradului de utilizare a tehnologiei, există și alți factori care au contribuit la creșterea actelor de agresiune pe internet, de exemplu stresul. Pandemia a fost extrem de stresantă și confuză pentru toată lumea și, de multe ori, atunci când copiii se simt stresați sau confuzi, au tendința de a se bate sau certa cu alții, ca o formă de răspuns. Izolarea a avut contribuția sa; ordinele obligatorii de ședere la domiciliu au provocat sentimente de singurătate, și au condus la fragmentarea relațiilor. Copiii din mediile defavorizate au avut acces limitat la internet, ceea ce i-a făcut să se simtă și mai izolați, de multe ori dispuși și expuși la comentarii răutăcioase sau crude generate de frustrare. Scăderea supravegherii activității online a copiilor a fost un alt factor. Mulți părinți, în special în mediul urban care au încercat să echilibreze munca de acasă, ajutând la teme școlare și gestionând această lume nouă, au oboist să acorde o atenție deosebită la ceea ce fac copiii lor online.

Copiii se angajează uneori în cyberbullying pentru că sunt plictisiți, singuri sau doresc atenție. Pentru că pandemia agravează aceste probleme, unii copii agresează pentru a scăpa de stres, dar și pentru că se li se pare distractiv. Mulți copii – victime ale acestora - nu vorbesc cu părinții lor despre ceea ce li se întâmplă, îngrijorați că utilizarea tabletei sau telefonului, care este în prezent singura lor legătură cu prietenii, le va fi restricționată. Este important ca elevii, încă de la clasele primare, să recunoască formele de manifestare a cyberbullying-ului și să facă diferența dintre acesta și o banală glumă postată în mediul virtual. Prietenii glumesc online unul cu celălalt, dar uneori e dificil de spus dacă cineva se distrează sau încearcă să rănească. La început totul e ca o joacă, unii dintre participanții la dialog se amuză, dar, dacă cel vizat se simte rănit, și dacă glumele continuă

chiar și după ce i s-a atras atenția celui care a postat că trebuie să se oprească, atunci putem vorbi despre cyberbullying. Riscul este cu atât mai mare cu cât agresiunea în mediul online poate atrage atenția nedorită din partea unei game largi de persoane, inclusiv străini care au acces la informații despre victimă, situație care, în timp, poate genera consecințe dezastruoase.

Atunci când bullying-ul se întâmplă online, victima se poate simți ca și cum ar fi atacată din toate părțile, chiar și în propria casă, aparent fără nici o scăpare. Efectele pot dura mult timp și pot afecta o persoană în mai multe moduri: mental (senzație de supărare, jenă, teamă sau chiar furie), emoțional (rușine, pierderea interesului pentru învățare sau pentru pasiuni care mai înainte îi făceau plăcere), fizic (oboseală – pierderea somnului, diferite simptome – dureri de stomac, dureri de cap ș.a.m.d.).

Sentimentul de a fi batjocorit sau hărțuit de alții, poate împiedica elevii să vorbească despre această problemă sau să încerce să o rezolve. În cazuri extreme, hărțuirea cibernetică îi poate face pe aceștia să ajungă la gânduri de suicid, motiv pentru care este necesară intervenția persoanelor din familie sau a consilierului școlar pentru a se depăși momentul critic. Pot exista mai multe cauze care generează apariția cyberbullying-ului, cum ar fi: agresorul se simte mai încrezător la adăpostul anonimatului, persoanele inactive social au ocazia să se simtă mai puternice, copiii văd cyberbullyingul ca pe ceva la modă sau ca pe o formă de divertisment atunci când pot face asta împreună cu alți copii etc. Este necesară identificarea semnelor care avertizează faptul că un copil ar putea fi agresat online pentru a interveni din timp și a împiedica escaladarea situației. Aceste semne includ: scăderea notelor la diferite discipline, depresia, senzația de neajutorare sau scăderea stimei de sine, modificări ale obiceiurilor alimentare și/sau ale tiparelor de somn, simptome fizice accentuate (dureri de cap, tulburări stomacale etc.), evitarea colegilor, demonstrarea comportamentelor autodistructive, cum ar fi fuga de acasă, autovătămarea sau discuții despre sinucidere. Elevii trebuie familiarizați cu fenomenul de cyberbullying și instruiți cum să se comporte în situația în care simt astfel de agresiune. Primul pas este să caute ajutor la o persoană de încredere, cum ar fi părinții sau un apropiat al familiei, un profesor sau consilierul școlar. Există chiar și o linie telefonică la care pot apela pentru consiliere în acest sens. Dacă agresiunea are loc pe o platformă socială, se poate lua în considerare blocarea agresorului și raportarea oficială a comportamentului lor pe platforma în sine.

Companiile de media sunt obligate să-și păstreze utilizatorii în siguranță. Poate fi util să se colecteze dovezi - mesaje text și capturi de ecran ale postărilor de pe rețelele de socializare - pentru a arăta ce s-a întâmplat. Pentru ca bullying-ul să înceteze, acesta trebuie identificat, iar raportarea la timp este esențială. Se poate atenționa agresorul că ceea ce face este inacceptabil, dar dacă pericolul se accentuează, trebuie contactată poliția sau serviciile de urgență.

Ce pot face profesorii pentru a menține sub control fenomenul de cyberbullying? Specialiștii vin cu următoarele recomandări:

- În orice platformă și mediu de învățare online, să se asigure că regulile și așteptările cu privire la comportamentul adecvat și amabil față de ceilalți sunt înțelese de toți elevii;
- Să se stabilească o modalitate de a-i trage la răspundere pe cursanți pentru acțiunile lor sau pentru orice încălcare a regulilor;
- Să supravegheze elevii în interacțiunile online;
- Să sprijine acțiunile elevilor atunci când aceștia raportează încălcări ale regulilor;
- Să fie un model pozitiv și o influență asupra elevilor;

- Să implice părinții în rezolvarea situațiilor critice;
- Să încurajeze și să sprijine elevii, mai ales pe cei aflați în dificultate. Ce pot face părinții pentru a-și ajuta copiii?
 - Să comunice cu copiii lor, să le spună că pot avea încredere sprijinul lor dacă se confruntă cu cyberbullying;
 - Să se obișnuiască cu internetul și cu modul în care funcționează platformele de socializare;
 - Să raporteze abuzurile sau conținutul inadecvat;
 - Să le explice copiilor efectele hărțuirii cibernetice;
 - Să-și precizeze așteptările privind un comportament online potrivit;
 - Dacă e posibil, să plaseze computerele de acasă în aer liber;
 - Să fie răbdători, mai ales atunci când copiii își exprimă frustrările sau sunt ușor iritați;
 - Să-și sprijine copiii folosind aplicații precum FaceTime, Skype sau alte opțiuni de chat video pentru a intra în legătură cu prietenii lor
 - Să încurajeze activitatea fizică atunci când/acolo unde este posibil.

Este important ca părinții să recunoască faptul că riscurile asociate cu cyberbullying-ul au crescut foarte mult de la începutul pandemiei și să fie conștienți de faptul că unii copiii se pot lupta în tăcere cu această situație complicată, în timp ce alții ar prefera să îndure bullying-ul decât să riște să piardă privilegiile tehnologice și contactul cu prietenii lor. Acum, că mulți părinți lucrează de acasă, mai mult ca niciodată au ocazia unică de a fi atenți la ceea ce fac copiii lor online și la modul în care interacțiunile lor pe internet îi pot afecta. Limitarea timpului petrecut în fața ecranului de calculator, tabletă sau telefon, poate reduce hărțuirea cibernetică.

În aceste vremuri stresante pentru toată lumea, inclusiv pentru copii și adolescenți, e nevoie să se poarte discuții oneste despre ceea ce simt și situațiile prin care trec copiii și să se aloce mai mult timp pentru familie, jocuri și alte activități offline.

Resurse web:

- ♣ https://ro.wikipedia.org/wiki/Agresiunea_pe_Internet, accesat 10.03.2022
- ♣ <https://www.unicef.org/romania/ro/pove%C8%99ti/cyberbullying-ce-este-%C8%99icum-%C3%AEi-punem-cap%C4%83t>, accesat 08.03.2022
- ♣ <https://www.wikihow.com/Stop-Cyber-Bullying>, accesat 10.03.2022

EVALUAREA

Aprecieri și valorizare a competențelor

Prof. Petec Dragoș-Marian
Școala Gimnazială Bogdănești, BACĂU

Problema evaluării educaționale este una dintre cele mai incitante și mai controversate probleme. Este greu de conceput un sistem educațional și un act educațional fără evaluare. Valorizarea activităților umane și a rezultatelor acestora este procesul prin care instituim ierarhizări, facem aprecieri care conduc la certificarea abilităților și competențelor noastre, la stabilirea nivelului acestora și care determină încredere în forțele proprii, sentimentul autoeficacității și o stare psihologică de bine.

Evaluarea este un act absolut necesar în procesul conducerii unei activități și în luarea deciziilor, ea furnizând informații necesare reglării și ameliorării activității didactice, prin adoptarea măsurilor corespunzătoare situațiilor de instruire. Ea este prezentă în orice activitate pedagogică și se află în relație de interdeterminare, de interacțiune funcțională cu predarea și învățarea, făcându-le mai eficiente.

Prin activitățile educative, evaluarea este menită să realizeze cunoașterea și aprecierea schimbărilor produse de elevi în toate planurile personalității lor (intelectual, afectiv, psihomotor, al capacităților creative etc.)

Viața școlii, ca și viața socială în general, se află sub semnul valorilor și al valorizării. Pe parcursul școlar, educațional și profesional, fiecare dintre noi ne supunem exercitiului axiologic. Activităților noastre și produselor acestora le sunt conferite sau atribuite valori.

Metodele alternative de evaluare educațională (portofoliul, eseul, studiul de caz, investigația, etc.) așa cum menționează înseși denumirea lor, sunt „o alternativă” la cele clasice (probe orale, scrise sau practice). Adeseori metodele alternative sunt considerate moderne, aici termenul „modern” având conotația de ceva diferit față de ceea ce este considerat „clasic”. Astfel, „modern” nu are semnificația de ceva mai bun decât „clasic”, ci, mai degrabă, de ceva nou, diferit de ceea ce este considerat a fi clasic și o „alternativă”, o „complementaritate” la metodele clasice.

Metodele alternative / moderne nu sunt, prin ele însele, nici mai bune, nici mai rele decât cele clasice / tradiționale, ci, mai degrabă, reprezintă o altă modalitate de a evalua rezultatele învățării elevilor.

Pornind de la ideea determinării locului și rolului metodelor alternative / moderne de evaluare a performanțelor școlare ale elevilor în cadrul ansamblului metodelor și tehnicilor de evaluare educațională, practicate în școală.

Pe măsură ce cadrele didactice conștientizează necesitatea, utilitatea și eficacitatea metodelor alternative / moderne de evaluare educațională, ele sunt dispuse să le utilizeze tot mai frecvent, iar consecințele utilizării lor, asupra elevilor și asupra cadrelor didactice însele sunt în măsură să determine schimbarea de atitudine față de aceste metode și intensificarea preocupării cadrelor didactice de a le cunoaște cât mai bine, de a se abilita pentru a le folosi în

Prin urmare, esența acțiunii de evaluare este de a cunoaște efectele activității desfășurate în vederea perfecționării procesului în etapele următoare. Rezultatele constatate pot fi apreciate și aplicate corespunzător, în măsura în care sunt puse în legătură componentele procesului didactic și cu întreaga activitate. Restrângerea ariei acțiunii de evaluare a activității de învățământ la rezultatele obținute de elevi, fără a fi integrate în evaluarea învățământului întreg, nu ne poate

oferi datele care fac posibilă ameliorarea acestei activități.

Proiectarea activității didactice și evaluarea rezultatelor școlare constituie condiții esențiale ale creșterii procesului de învățământ. Această creștere se poate realiza prin:

- sistematizarea cunoștințelor;
- urmărirea realizării obiectivelor operaționale propuse;
- respectarea particularităților individuale ale elevilor prin tratarea diferențiată a acestora;
- comunicarea imediată a rezultatelor obținute la testele de evaluare formativă având posibilitatea de a verifica cunoștințele elevilor și de a putea stabili noi modalități în vederea înlăturării lacunelor constatate în urma evaluării;
- argumentarea calificativului acordat, astfel că fiecare elev să conștientizeze nivelul performanței la care a ajuns și să se poată evalua.

Este nevoie de o implicare a învățătorilor în ceea ce privește noua metodologie de evaluare a anului școlar, astfel încât formele și procedeele de evaluare să susțină evaluarea formativă, una dintre condițiile absolut necesare pentru succesul aplicării Curriculum-ului Național.

Aprecierea rezultatelor școlare se face în funcție de obiectivele pedagogice. Orice activitate de evaluare nu se limitează la măsurare, ci, constă și în formularea unor judecăți de valoare, cu privire la situația estimată. Sunt posibile două modalități de apreciere a rezultatelor obținute:

- compararea stării constatate, a rezultatelor estimate, cu cele care caracterizează grupul din care face parte elevul;
- compararea rezultatului înregistrat cu cel așteptat, care să poată fi definit prin obiectivele stabilite la începutul activității, iar situația constatată poate să coincidă cu nivelul așteptat evaluarea confirmând îndeplinirea obiectivelor, sau numai realizarea lor parțială.

Evaluarea efectuată în afara unor obiectivelor are un caracter global, care constituie o condiție care se află la originea variațiilor în aprecierile efectuate de mai multe persoane. Absența obiectivelor face ca criteriile să fie fixate în mod diferit, deci nu poate fi vorba de o evaluare exactă. Unii profesori țin la reproducerea exactă a celor explicate, în timp ce alții pun preț pe nota personală a răspunsurilor, pe interpretarea datelor, etc.

Determinarea obiectivelor are efecte pozitive asupra evaluării din punctul de vedere al muncii elevilor. Aceștia dobândesc repere utile în autoevaluarea propriilor progrese. Necunoașterea de către elevi a obiectivelor, sau determinarea lor eronată au efecte nedorite în ceea ce privește atitudinea elevilor. Aceștia dobândesc repere utile în autoevaluarea propriilor progrese, au efecte nedorite în atitudinea elevilor față de școală.

În țara noastră activitatea de învățare pornește de la enunțarea obiectivelor generale. Programele școlare pentru disciplinele de învățământ încep prin a enunța obiectivele specifice fiecărei discipline, oferind un ghid celor care le folosesc, iar profesorii stabilesc sisteme de lecții și fiecărei lecții în parte le vor stabili obiectivele operaționale. Acestea devin repere ale activității de predare-învățare și criterii de evaluare a progreselor înregistrate de elevi, a eficacității activității.

Bibliografie:

1. Bruner J. S., *Pentru o teorie a instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.
2. Cerghit I., Neacșu I., Negreț-Dobridor I., Pânișoară I. O., *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iași, 2001.
3. Meyer, G., *De ce și cum evaluăm*, Editura Polirom, Iași, 2000.
4. Piaget J., Chomsky N., *Teorii ale limbajului, teorii ale învățării*, Editura Politică, București, 1988

FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE A CADRELOR DIDACTICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. înv. primar Pîrjol Gabriela
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

În contextul actual al societății bazate pe cunoaștere, educația joacă un rol fundamental în dezvoltarea economică, socială și culturală. Prin urmare, calitatea actului educațional devine o prioritate, iar aceasta depinde în mod esențial de calitatea resursei umane implicate: cadrele didactice. Pentru a face față cerințelor educației moderne, profesorii trebuie să dobândească și să dezvolte continuu un set complex de competențe profesionale. Formarea acestor competențe reprezintă un proces esențial pentru asigurarea unui învățământ performant și relevant pentru nevoile elevilor și ale societății.

Într-un context educațional aflat într-o continuă transformare, cadrele didactice reprezintă un pilon esențial în asigurarea calității procesului instructiv-educativ. Formarea competențelor profesionale ale acestora constituie o prioritate strategică pentru sistemul de învățământ preuniversitar, deoarece competențele cadrelor didactice influențează direct performanțele școlare și dezvoltarea personală a elevilor. Un profesor bine pregătit este capabil să răspundă eficient cerințelor diverse ale elevilor, să integreze noile tehnologii în actul didactic și să contribuie la modernizarea educației.

Definirea competențelor profesionale

Competențele profesionale ale cadrelor didactice se referă la ansamblul de cunoștințe, abilități, atitudini și valori care permit exercitarea eficientă a profesiei didactice. Acestea includ:

- **Competențe didactice:** capacitatea de a proiecta, desfășura și evalua activități educaționale relevante și eficiente;
- **Competențe psihopedagogice:** înțelegerea mecanismelor învățării și dezvoltării elevului;
- **Competențe de comunicare și relaționare:** colaborarea eficientă cu elevii, părinții și colegii;
- **Competențe digitale:** utilizarea tehnologiei în procesul educațional;
- **Competențe de dezvoltare profesională continuă:** dorința și capacitatea de perfecționare permanentă.

Nevoia formării continue a cadrelor didactice

Educația este un domeniu în continuă schimbare, influențat de dinamica socială, științifică și tehnologică. Profesorii trebuie să se adapteze acestor schimbări pentru a răspunde cerințelor actuale ale elevilor și ale sistemului educațional. De aceea, formarea inițială nu este suficientă; este necesară o formare continuă, care să permită actualizarea permanentă a competențelor

Etapele formării competențelor profesionale

1. Formarea inițială

Formarea inițială are rolul de a oferi viitorilor profesori un fundament solid de cunoștințe teoretice și abilități practice. În România, aceasta se realizează prin studii universitare de licență și

parcurea modului psihopedagogic, urmate de stagii de practică în unități școlare. Acest proces este esențial pentru formarea identității profesionale și pentru asigurarea unei tranziții eficiente către cariera didactică. Din păcate, practica pedagogică este adesea superficială și nu reușește să surprindă diversitatea situațiilor reale din clasă.

2. Integrarea profesională

Etapă de debut în cariera didactică este susținută de programul de mentorat și de examenul de titularizare.

3. Formarea continuă – o necesitate profesională

Educația modernă presupune învățare continuă, iar profesorii nu fac excepție. Formarea continuă permite actualizarea cunoștințelor și adaptarea la schimbările curriculare, tehnologice și sociale. Aceasta include:

- Participarea la cursuri acreditate de casele corpului didactic;
- Participarea la conferințe, simpozioane, workshopuri și seminarii;
- Studiul individual și autoeducația;
- Activități de mentorat și colaborare între colegi.

Accesul la formare trebuie să fie echitabil, iar conținutul programelor trebuie să fie relevant și aplicabil în activitatea curentă a profesorilor.

4. Autoformarea

Autoformarea reprezintă componenta voluntară, dar extrem de importantă a procesului de dezvoltare profesională.

Modalități de formare a competențelor profesionale

Pentru ca formarea să fie eficientă, este important ca aceasta să fie centrată pe nevoile reale ale profesorilor și să utilizeze metode active și participative. Printre cele mai eficiente modalități se numără: învățarea prin practică, mentoratul, comunitățile de învățare profesională și platformele de învățare online.

Provocări în formarea competențelor

Deși sistemul de formare a evoluat semnificativ în ultimele decenii, există încă o serie de dificultăți: lipsa de coerență între formarea inițială și cerințele reale ale școlii, accesul limitat în mediul rural, resurse financiare insuficiente și rezistența la schimbare.

Rolul tehnologiei în formarea competențelor

Transformările digitale au influențat profund educația și formarea profesională. Competențele digitale devin esențiale pentru profesori, iar integrarea tehnologiei în procesul instructiv-educativ este o cerință de bază.

Exemple de bune practici în formarea competențelor

1. **Programul CRED** („Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți”) a reprezentat una dintre cele mai ample inițiative naționale de formare continuă, oferind peste 50.000 de cadre didactice instruire în domeniul noii programe școlare, a evaluării centrate pe competențe și a învățării diferențiate. Prin ateliere interactive, profesori mentori și materiale moderne, proiectul a dus la o schimbare pozitivă în multe școli.
2. **Proiectele Erasmus+** oferă oportunități de mobilitate și învățare transnațională. Participarea cadrelor didactice la cursuri în alte țări UE favorizează schimbul de bune practici și

deschiderea către metode inovatoare. De exemplu, profesorii din România care au participat la cursuri despre educație digitală în Finlanda sau învățare prin joc în Olanda au adus înapoi modele aplicabile în școlile proprii.

3. **Comunitățile de învățare profesională** (PLC – Professional Learning Communities) au fost dezvoltate în mai multe unități școlare din România. Prin întâlniri regulate între profesori, schimburi de idei și colaborare la proiecte, aceste comunități au reușit să stimuleze dezvoltarea profesională și să îmbunătățească rezultatele elevilor.
4. **Școlile care învață** – concept promovat de Fundația Noi Orizonturi și alte ONG-uri educaționale, prin care profesorii sunt încurajați să învețe unii de la alții, să reflecteze la propria practică și să aplice metode inovatoare. În aceste școli, se pune accent pe leadership-ul profesorului și pe cultura învățării permanente.
5. **Platforme digitale de formare** – în special în perioada post-pandemie, multe universități și CCD-uri au dezvoltat platforme de e-learning care permit formarea asincronă. Acestea oferă flexibilitate și accesibilitate, fiind o alternativă eficientă pentru profesorii din zonele rurale

Concluzie

Formarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice din învățământul preuniversitar este un proces complex, esențial pentru creșterea calității educației. Asigurarea unui cadru coerent, echitabil și accesibil de formare profesională continuă reprezintă o prioritate strategică.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Iucu, R. B. (2009). Managementul clasei de elevi. Iași: Editura Polirom.
3. Miclea, M. (coord.). (2010). Învățarea centrată pe student. București: Editura Humanitas.
4. Ministerul Educației Naționale. (2011). Standardele profesionale pentru profesia didactică

CREATIVITATEA ELEVILOR DE LA DIAGNOZĂ LA PROGNOZĂ, DE LA MODEL LA ACȚIUNE. CREATIVITATEA MATEMATICĂ

Prof. Popovici Daniel
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Fără îndoială, creativitatea este una din cele mai valoroase însușiri ale omului. A fi creativ înseamnă să creezi ceva nou, original, înseamnă să fii tot timpul cu un pas înaintea celui alt, să creezi ieri, pentru mâine. Conținutul articolului vizează câteva aspecte cheie: Creativitatea – subiect care se regăsește astăzi în toate domeniile. Creativitatea – nevoie socială. Creativitatea – factor fundamental pentru progresul tuturor domeniilor.

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul creare (limba latină), care înseamnă a zămisli, a făuri, a da naștere, a genera, a produce, a crea ceva nou, original, iar savanții psihologi l-au formulat în mod diferit.

În lucrarea *Despre natura creativității*, J. Piaget descrie o concepție diferită despre esența gândirii creative și căile ei de dezvoltare, evidențiind două probleme: problema surselor de creativitate; problema mecanismelor care influențează creativitatea: care sunt condițiile în care se manifestă, ce reprezintă acest proces, cum creează omul ceva nou, ce nu a existat anterior.

U. Șchiopu (2008) definește creativitatea drept o dispoziție spontană de a crea și inventa, un potențial care există în fiecare persoană, inclusiv și cea cu dizabilități și la toate vârstele. Ea susține că toate persoanele au imaginație și pot crea, iar datoria cadrelor didactice este de a stimula această creativitate. Creativitatea, după Al. Roșca (1981), este un fenomen complex cu multiple aspecte, activitate sau proces care conduce la un produs ce se caracterizează prin noutate sau originalitate și valoare pentru societate. În opinia lui P. Popescu-Neveanu (1987), creativitatea presupune predispoziția generală a personalității spre nou, o anumită organizare a proceselor psihice în sistemul de personalitate.

E. P. Torrance menționa că fenomenul creației evoluează invers proporțional cu vârsta, astfel, ea crește până la vârsta de 9 ani, are o perioadă liniară în intervalul 9-12 ani și cunoaște apogeul între 9 – 17 ani. Când se vorbește despre educarea creativității elevilor întrebările sunt diferite: Creativitatea este educabilă?, Care este calea optimă de stimulare a creativității elevilor? Creativitatea este educabilă. Creativitatea se învață. Ar fi mai nimerit să spunem că se descătușează sau se dezvoltă, așa cum sublinia B. Schwartz în lucrarea sa „Educația mâine,,.

Eficiența și calitatea sistemului de învățământ este reprezentată de latura deosebită, creativă de abordare a situațiilor. Creativitatea este o sursă inepuizabilă care poate fi valorificată în diverse activități, la toate disciplinele. Activitățile de instruire de la clasă trebuie să fie realizate astfel încât să promoveze și să stimuleze gândirea elevilor, să fie direcționate către nivelurile superioare ale gândirii. Fiecare copil are un potențial latent. Profesorul este cel care poate afla mai multe despre produsele gândirii elevilor, utilizând metode prin care poate strânge informații, acestea fiind utilizate apoi în instruirea de grup și individuală.

Aspectele psihologice cele mai importante ale conceptului de creativitate sunt:

Procesul creativ – care nu este subordonat unui model unic; personalitatea unui individ fiind unică și procesul are individualitatea sa, produsul va fi unic;

-Produsul creativ – modul în care se apreciază creativitatea: nou, original, cu valoare socială;

-Personalitatea creatoare – este influențată de factori: psihologici, biologici, sociali.

Ca forme ale creativității se desprind: creativitatea științifică, creativitatea tehnică, creativitatea artistică. Creativitatea elevilor. La vârsta școlară mică, procesul de educație solicită forțele creative ale elevilor, care sunt antrenați într-o activitate intelectuală continuă. Mare parte dintre acestea sunt noi pentru elevi, mai ales pentru cei care intră în clasa pregătitoare. Aceasta este una din perioadele senzitive din viața copilului când – printr-un efort minim, anumite însușiri psihice se pot valorifica și orienta către dezvoltarea dimensiunilor de personalitate, respectiv creativitate. Studiile susțin în unanimitate că vârsta școlarității mici, baza naturală a creativității, este susținută de însușirile psihice caracteristice copilului: activism intelectual, interesul crescut către cunoaștere/ descoperire, dorința de auto-exprimare, curiozitate mărită.

Sămânța de creativitate se poate găsi în orice copil, dar pentru a încolți trebuie să fie prezenți factorii psihici ai creativității, de personalitate, cei sociali, o instruire organizată și constantă, altfel, acest potențial creativ, rămâne nevalorificat. Dezvoltarea creativității în cadrul lecțiilor de

matematică în învățământul primar Activitățile matematice la clasele primare sunt extrem de importante, deoarece elevii își însușesc acum noțiuni de bază, instrumente la care ei vor apela pe toată perioada școlarității, apoi pe tot parcursul vieții. Creativitatea științifică, ca trăsătură definitorie pentru creativitatea matematică, reprezintă ușurința în manevrarea mai multor tipuri de informație.

Creativitatea matematică se prefigurează încă de la vârsta preșcolară, ea urmând să se dezvolte treptat, în învățământul primar. Trăsăturile pe care le putem identifica și dezvolta la elevi în vederea dezvoltării unui comportament creator sunt: gândire, pasiune pentru matematică, orientarea cu ușurință în mediul înconjurător, acuitate vizuală, coordonare ochi-mână, simțul proporției, al formei, al volumului, dexteritate practică în utilizarea instrumentelor de lucru, perseverență, motivație. Competența matematică are un caracter complex, care presupune capacitatea de a dezvolta și aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva probleme ce apar în viața de zi cu zi. Pentru dezvoltarea creativității în orele de matematică, dascălul trebuie să organizeze constant activități de învățare, astfel încât să dezvolte la elevi gândirea, judecata, imaginația creatoare. Gândirea logico-matematică îi ajută pe elevi să combine și să recombine noțiuni cunoscute, în așa fel încât să ajungă la produse noi, originale. Creativitatea gândirii poate fi dezvoltată, atunci când se cere elevilor să formuleze întrebări pentru o problemă, să formuleze altă întrebare astfel încât problema să se rezolve printr-o operație inversă, să compună probleme plecând de la anumite date etc. Problema (matematică) reprezintă o activitate de descoperire prin experiment, exercițiu, verificări practice Rezolvarea de probleme solicită în cel mai înalt grad capacitățile intelectuale ale copiilor, procesele psihice cognitive, în special inteligența.

În psihologie, pentru formarea noțiunilor se recomandă realizarea legăturii dintre: senzație – percepție – reprezentare. Înainte de a începe predarea unei noi noțiuni este necesară o etapă premergătoare, în care elevii se familiarizează cu elementele noi. În această etapă de pregătire, noțiunea lucrează eficient în mintea elevilor, pregătind baza de plecare în descoperirea ulterioară. Încă de la clasa pregătitoare, elevii pot rezolva probleme (datele problemei, condiția, întrebarea), astfel încât ei se vor familiariza cu noțiunea de problemă, ce înseamnă rezolvarea acesteia. Plecând de la o problemă simplă, vor ajunge să înțeleagă mai târziu problemele complexe. În activitățile de rezolvare de probleme elevii vor fi stimulați și încurajați să răspundă, chiar dacă nu vor găsi o soluție corectă. Aceste etape trebuie parcurse treptat, astfel încât elevii să-și însușească metodele de rezolvare a problemelor. Dezvoltarea gândirii matematice se realizează treptat și se caracterizează prin rigoare și competență, având la bază factori înnăscuți, dar și factori dobândiți. Metodele didactice pentru stimularea creativității sunt diverse, pot fi cele specifice disciplinei matematice, dar și metode specifice altor discipline.

Matematica, mai mult decât celelalte discipline, oferă punți cognitive interdisciplinare pentru toate disciplinele de învățământ, caracterul interdisciplinar creează motivarea pentru învățarea acesteia. Principiul corelației dintre teorie și practică subliniază faptul că tot ceea ce se însușește în activitatea didactică trebuie să-și găsească că într-un fel sau altul aplicabilitatea practică prin activitățile ulterioare, fie prin activități de învățare sau activități materiale. La disciplina Arte vizuale și abilități practice, apar competențe matematice în activitățile de învățare: la exercițiile de identificare a formelor de obiecte, a formelor geometrice, a formelor plastice, localizarea unor puncte/obiecte, la realizarea unor construcții grafice (în cazul compoziției decorative, împărțirea cercului în părți egale etc.); compunerea elementelor în spațiul plastic: sus-jos, mic-mare, centru.

Unele teme care fac referire la noțiunile de punct și linie: Linia-element de limbaj plastic, Punctul-element de limbaj plastic, compoziția decorativă apelează la noțiuni din domeniul geometriei, tehnicile Origami, Tangram au la bază îndoirea/ decuparea figurilor geometrice pentru realizarea unor figuri/corpuri/figurine.

Educația prin artă se bazează pe ideea că procesul creativ facilitează învățarea și toți elevii au capacitatea de a se exprima într-o anumită formă. Educația este ea însăși artă și arta este inseparabilă de procesul educațional. Dacă îi dăm crezare lui Picasso, care spunea că Fiecare copil este un artist. Problema este cum să rămână artist și după ce va crește, atunci ar trebui să folosim arta în școală, integrată în multe discipline de studiu, în avantajul elevilor. Programa școlară permite o abordare didactică flexibilă și lasă loc adaptării la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. În procesul educativ este ideal să combinăm cele șapte moduri de învățare ale lui Gardner: învățarea prin mișcare, muzică și ritm, inteligența vizual-spațială, logico-matematică, inteligența interpersonală și cea intrapersonală. Învățarea și gândirea creativă se produc în momentul procesului de detectare a dificultăților, a problemelor, a necunoscutelor în informație, atunci când apar formulări de presupuneri, de ipoteze cu privire la o anumită temă, testarea, revizuirea și apoi comunicarea rezultatelor. Este un lucru benefic ca elevii să învețe creativ.

Abordările didactice inter- și transdisciplinare îi aduc pe elevi mult mai aproape de viața de zi cu zi, dezvoltându-le o gândire flexibilă, creatoare, în măsură să ofere soluții, să-i canalizeze spre o carieră școlară la standarde europene. (exemplu lecție e-learning, platforma Livresq, Elemente de geometrie plană, library.livresq.com/view/5ffd7cbf9eb0b300075bb948/)

În dezvoltarea creativității, un rol important îl are imaginația. Einstein spunea că aceasta este mai importantă decât cunoașterea. Copiii își arată din plin imaginația și creativitatea în activitățile în care sunt implicați; ei sunt curioși, inventivi, spontani. Rămâne doar măiestria dascălului, care trebuie să fie un descoperitor, un bun observator, atent cu fiecare elev în parte. El trebuie să descopere în fiecare atributele creativității, originalitatea, flexibilitatea, fluența.

Torrance a creat Programul de rezolvare a problemelor viitoare, al cărei misiune era de a dezvolta abilitatea tinerilor la nivel global, de a proiecta și promova viitorul pozitiv, folosind gândirea critică și creativă. El susținea ideea că abilitățile creativității ar trebui să facă parte din educația fiecărui copil.

Rolul școlii este acela de a forma la elevi un comportament creator, acesta fiind principalul instrument pe care adultul de mâine îl va folosi cu succes în dezvoltarea sa. Factorii creativității depind și de competențele dascălului: un profesor creativ va atrage după sine și elevi creativi.

Bibliografie

1. Amabile, T. (1997). Creativitatea ca mod de viață. București: Editura Tehnică.
2. Encyclopedia Britannica. 2009. Encyclopedia Britannica Online. 05 Jun. 2009, Creativity

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN MANAGEMENTUL ACTIVITĂȚII METODICE DIN UNITATEA PREȘCOLARĂ

Actualitatea temei propuse spre a intra în atenția fiecărui responsabil cu activitatea metodică este argumentată prin faptul că în instituțiile de învățământ, pentru a răspunde cerințelor schimbătoare ale societății, este necesar de a organiza activitățile metodice în diverse stiluri, metode și moduri de lucru, deoarece fiecare cadru didactic este unic și are propriul stil și ritm de învățare, tip de inteligență.

Alegerea temei de dezbatut derivă dintr-o motivație intrinsecă și cognitivă. Deoarece împărtășesc o carieră didactică de peste 20 de ani și de responsabil de Comisie metodică de peste 10 ani mi-am propus să analizez relația dintre managementul activității metodice desfășurate în cadrul Comisiei Metodice a educatoarelor și impactul asupra dezvoltării competențelor cadrului didactic. Cu atât mai mult formarea competențelor reprezintă pilonul formării viitorului specialist.

Fără nicio îndoială, cea mai importantă resursă a unei școli o reprezintă profesorii bine pregătiți din punct de vedere științific și psihopedagogic, competenți, implicați, motivați, capabili să rezolve probleme și să asigure succesul elevilor cu care lucrează.

Pregătirea, din punct de vedere metodic, a oricărui cadru didactic reprezintă cheia succesului profesiei didactice. Astăzi este recunoscut rolul profesorului și, implicit, rolul educației în dezvoltarea unei societăți. Prin urmare, cadrele didactice au nevoie de formare permanentă tocmai pentru că exercită o profesie complexă, care nu presupune doar activitatea de predare a unei discipline, ci și implicarea în modelarea personalității, relaționarea socioafectivă.

Managementul poate fi definit ca arta de a face ca lucrurile să se realizeze în organizații prin intermediul celorlalți, iar managerul este cel care procură, alocă și utilizează resurse fizice și umane pentru a atinge scopuri. Artă conducătorului de a realiza scopuri prin mobilizarea eforturilor tuturor membrilor organizației. Managementul educațional este, din acest punct de vedere, arta de a lucra cu idei (obiectivele educaționale, programele analitice, strategiile didactice), relații (structura organizatorică, legături între elemente și acțiuni, sarcini, echilibrul autoritate/libertate, centralizarea/descentralizare), oameni (formare, motivare, delegare de autoritate, stimulare, evaluare), resurse (precizare, diversificare, preocupare, adaptare, integrare).

Absolventul zilelor noastre are suficiente cunoștințe, abilități, dar nu și experiență de aplicare, utilizare a acestora. El nu este pregătit să acționeze în diferite situații, în special în situații autentice. Problema principală a formelor tradiționale de educație profesională constă în faptul că specialistul este pregătit să însușească funcții profesionale, dar nu să le realizeze.

Studiul unei astfel de teme este constituită pe ideea că managerii școlari/ responsabilul Comisiei metodice/toate cadrele didactice trebuie să cunoască metodele, tehnicile specifice managementului și activității metodice din grădiniță, pentru a putea rezolva probleme cu care se confruntă și care necesită cunoștințe în domeniu; grație unei abordări interdisciplinare, poate depăși limita de argument pentru a-i convinge pe decidenții educaționali că un management bazat pe utilizarea corectă a metodelor și tehnicilor specifice duc la progresul și performanța în educație.

Privind introspect, activitatea metodică dintr-o instituție de învățământ este o activitate de instruire și de dezvoltare a cadrelor, de examinare, generalizare și propagare a celei mai prețioase experiențe, de asemenea, de creare a unor indicații metodice proprii pentru asigurarea procesului instructiv.

Odată cu participarea la întrunirile metodice ale cadrelor didactice de la o catedră, indiferent de disciplină sau de nivelul de învățământ (educație timpurie, învățământ primar, gimnazial sau liceal), desfășurate lunar, profesorii ar trebui să dispună de o consiliere metodică eficientă. În același context, tinerii profesori ar trebui să aibă posibilitatea și avantajul să urmeze sugestiile metodico-științifice ale colegilor cu experiență, mentorilor, astfel încadrându-se armonios în atmosfera colectivului pedagogic din care fac parte.

Procesul educațional presupune performanțe, căutări și devotament, ascensiunea vizează nu atât cantitatea, cât calitatea instruirii. Noile informații din domeniul educațional, noile metode și cercetări, schimburi de experiență și alte tipuri de activități ce pot fi considerate și incluse într-un proces de studiu centrat pe elev și pe formarea de competențe trebuie să se realizeze prin instruirea metodică în cadrul unor „atelieri metodice”. Nu întotdeauna managerii au în vedere acest aspect absolut necesar colectivului de cadre didactice din unitatea de învățământ manageriat, iar organizarea și desfășurarea activităților în cadrul catedrelor, pe discipline și promovarea experienței profesorilor cu vocație nu are loc sau este prea puțin valorificată.

Având în vedere cele menționate, managerul instituției de învățământ preuniversitar este responsabil de consilierea profesorilor, de motivarea lor, de participarea la dezvoltarea personală a membrilor echipei. Activitatea metodică reprezintă un spectru larg de activități, orientată spre formarea profesională a fiecărui cadru didactic, spre dezvoltarea potențialului creativ, ce contribuie la sporirea calității și eficienței procesului educațional.

Constructul prezentului studiu are la bază proiectul de optimizare a performanțelor profesionale ale cadrelor didactice prin activități metodice pentru a asigura sistemului educațional calitate și eficiență.

Studiul de față a evidențiat importanța investiției eficiente în pregătirea cadrelor didactice prin activitatea metodică desfășurată eficient în unitatea în care profesază, venind în întâmpinarea unora dintre cerințele manifestate în sistemul educațional operativ și abordate în diverse activități, schimburi de experiență, studii aprofundate din domeniul științelor educației. Toate acestea se pot reflecta și prin organizarea corectă și eficientă a activității metodice, urmărind tematicile de interes național și județean, responsabilul/ managerul ancorându-se în realitatea sistemului educațional, a cerințelor prezentului și ținând pasul cu toate noutățile în domeniu.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.ATANASIU, O., Managementul instituțiilor de învățământ, București: Editura Agata, 2019
- 2.BACIU, S., Managementul instituției școlare.Ghid de formare profesională a cadrelor didactice.Chișinău: Știința ,2017
- 3.COJOCARU V. GHE. , Management educațional. Ghid pentru directorii unităților de învățământ, Chișinău: Editura Știința, 2002
- 4.Curriculum pentru educația timpurie, 2019
- 5.JOIȚA ,E., Management educațional. Profesorul manager: roluri și metodologii, Iași: Ed. Polirom, 2000
- 6.<http://www.editura-arlequin.ro/revista.html>

IMPORTANȚA PARTENERIATELOR FAMILIE – ȘCOALĂ – COMUNITATE

Prof. Pricob Teodora-Mihaela

„Nu ce faci tu pentru copilul tău, ci ce l-ai învățat pe el să facă pentru el, asta îl va ajuta să fie un om împlinit.”

Ann Landers

Parteneriatele familie – școală – comunitate reprezintă o responsabilitate comună și un proces reciproc prin care școlile și alte agenții și organizații comunitare implică familiile în moduri semnificative și adecvate din punct de vedere cultural, iar familiile iau inițiativa de a sprijini activ dezvoltarea și învățarea copiilor lor. Școlile și organizațiile comunitare depun, de asemenea, eforturi pentru a asculta părinții, a-i sprijini și a se asigura că au instrumentele necesare pentru a fi parteneri activi în experiența școlară a copiilor lor.

Parteneriatele sunt esențiale pentru a ajuta elevii să își atingă potențialul maxim și deși implicarea părinților și a comunității a fost întotdeauna o piatră de temelie a școlilor de masă, este necesară o mai mare recunoaștere și sprijin pentru aceste eforturi de colaborare.

Cercetările arată că atunci când școlile, părinții, familiile și comunitățile lucrează împreună, elevii obțin note mai mari, merg la școală regulat și rămân în unitatea de învățământ pe toată perioada cursurilor, dar sunt și mai motivați.

Acest lucru este valabil pentru elevii de toate vârstele, din toate mediile și indiferent de rasă și etnie. În plus, o varietate de sprijin care acoperă întregul spectru al nevoilor sociale, de sănătate și academice poate fi necesară pentru succesul școlar. Școlile de înaltă calitate au demonstrat performanțe în conectarea cu resursele comunității și cu familiile pentru a îmbunătăți rezultatele elevilor în toate domeniile dezvoltării. Implementarea priorităților și strategiilor de implicare a familiei și a comunității, oferă de la început o bază pentru colaborarea ce va urma.

Familia este considerată prima școală a copilului care constituie un factor educativ social, ce necesită o atenție deosebită, permanentă din partea instituțiilor de învățământ, de aceea parteneriatul cu familia, are o importanță deosebită, unde se insistă pe formarea anumitor competențe și deprinderi de pregătire a copiilor pentru viața școlară și cea socială, iar părinților pentru asigurarea unei educații de calitate copiilor.

Comunitatea trebuie să conștientizeze că școala și familia reprezintă pilonii de bază ai umanității, integrării sociale și formării individului, iar familia, ca nucleu fundamental al societății, este prima care începe formarea intelectuală și morală a copilului.

Bazele succesului academic încep în copilăria timpurie și sunt dezvoltate în continuare în timpul anilor de școală elementară. În schimb, tiparele de eșec și dezinteresare încep, de asemenea, devreme. De exemplu, este probabil ca elevii cu dificultăți de citire să continue să întâmpine dificultăți în școala secundară dacă nu sunt sprijiniți la o vârstă fragedă în dezvoltarea lor. Continuitatea strategiilor de implicare a familiei și parteneriatele cu programele comunitare, de la preșcolar, învățământ primar și până la gimnaziu și liceu, pot ajuta la susținerea performanțelor academice pe tot parcursul școlii elevilor.

Bibliografie:

„Parteneriatul și colaborarea Școală-familie-comunitate. Educația de calitate a copiilor și părinților”, , Larisa Cuznețov, Chișinău, 2018

„Filosofia practică a familiei”, , Larisa Cuznețov, Chișinău, 2013

ȘCOALĂ CU... ȘI FĂRĂ... CATALOG activitate de educație nonformală

prof.înv.preșcolar Prisecaru Ionela-Mihaela

Motto: „Omul lipsit de educație nu știe să se folosească de libertatea sa”. Kant

Educația este umbra ce te urmărește toată viața, este un act permanent ce se realizează în familie, școală și societate, este ceva continuu, fără vârstă și fără bariere ! Un om educat este cel ce deține o educație informală, formală și nonformală. Rolul școlii este de a ”îmbrăca” pe tineri cu cele trei ”haine” ale educației – ceea ce îi va permite o integrare în viața reală, o orientare lejeră și eficientă în carieră, o adaptare la condiții materiale, socio-profesionale variate, o înțelegere a schimbărilor din jurul său, a transformărilor din viața de zi cu zi.

Educația nonformală este un act complementar al educației formale și informale. Aceasta se realizează în familie, școală, prin activități de parteneriat cu societatea civilă, comunitatea locală sau cu diferite instituții sociale și culturale.

Educația nonformală este imboldul ce motivează și mobilizează actul învățării! Responsabilizează, angajează elevul în acțiuni atractive, eficiente, diversificate ce contribuie la dezvoltarea sa personală. Acțiunile-activitățile sunt cuprinse în planuri și programe flexibile, diferite de „încorsetările” educației formale, permit creșterea gradului de individualizare a educației cât și formarea unor competențe complementare.

Educația nonformală ajută elevul ”a se descoperi”, a se manifesta liber, a se ”refugia” în propriile aspirații, aptitudini, a se exprima liber, a-și exprima părerile, a judeca, a se manifesta dezinvolt fără teama – stresul notei sau a întrebărilor din conținuturi teoretice mai puțin învățate sau înțelese.

Competențele complementare urmăresc dezvoltarea-formarea de aptitudini și atitudini, de conștientizarea rolului ”tău” ca persoană, a nevoilor ”tale” sociale, formarea capacităților de intervenție, de acțiune în diferite momente și situații prin educație sanitară, civică, rutieră, estetică, artistică, etc..

Aceste competențe complementare se formează –dezvoltă prin activități, aparent lejere, cu un scenariu bine pregătit, de profesor, ce cuprinde :dezbateri libere –pe o temă /eveniment de actualitate, auto-prezentare în fața clasei prin enumerarea a trei defecte și trei calități recunoscute , prin dialog deschis adulți(părinți)-copii, expoziții, concursuri tematice- individual sau în echipă, spectacole artistice urmărite sau prin participare directă la acestea, excursii, activități de antreprenariat, de voluntariat, de ajutorare,etc..

Astfel, se desprinde ideea de a se pune accentul în educația nonformală pe stimularea elevilor prin programe alternative, diferențiate, diversificate, aplicative, cu tipuri active de comunicare, prin solicitarea creativității și stimulării dezvoltării vocaționale.

Programul „Școala altfel” este așteptat cu multă nerăbdare de către elevi în fiecare an școlar. Dornici de a desfășura activități noi, inedite, aceștia și le planifică din timp împreună cu profesorii lor, coordonatorii principali ai proiectelor. În cele mai multe cazuri, părinții sunt cei care sprijină realizarea activităților, fiind partenerii de nădejde ai procesului instructiv-educativ.

Din experiența proprie, observ că cea mai dorită activitate din programul „Școala altfel” este excursia școlară. Copiii sunt dornici de cunoaștere, de explorare a locurilor noi și de studiere a naturii, utilizând des întrebările de tipul: *”De ce?”*, *”Din ce cauză?”*. Bucuria de a călători împreună cu colegii de clasă, de a stabili relații durabile de prietenie este de nedescris. Sunt plăcut impresionați de grandoarea naturii, istoria locală, tradițiile și obiceiurile populare, altele decât cele din localitatea lor natală, fiind receptivi și deschiși către inovație. Copiii dețin foarte multe cunoștințe din diferite domenii, având la îndemână o varietate de surse de informare, însă rolul profesorului și al ghidului turistic nu poate fi înlocuit. Excursiile sunt atractive la orice vârstă, copiii fiind însoțiți uneori de către părinți sau bunici, aceștia având ocazia de a trăi emoții și sentimente pozitive alături de copiii sau nepoții lor. De asemenea, călătoriile contribuie la îmbogățirea experienței de viață, valorifică cunoștințele teoretice dobândite în cadrul orelor de curs și reprezintă un mod de evadare din cotidian. Amintirile rămase se păstrează în sufletele calde și inocente ale copiilor, însă pot fi păstrate și prin intermediul cuvintelor, realizând *”Jurnalul călătoriilor”*, modalitate prin care își pot exprima propriile impresii.

Activitățile artistico-plastice sunt și ele preferate în cadrul programului *”Școala altfel”*, dând posibilitatea elevilor cu aptitudini speciale să se afirme. Aceștia reușesc să transmită prin intermediul culorilor, sentimentele și trăirile lor, dar și frumosul din artă și natură. Aceste activități stimulează dezvoltarea creativității, a spiritului de observație, a capacității de concentrare și a gustului estetic. Frumusețile din natură pot fi exprimate cu ajutorul artelor plastice, copilul dobândind îndemânare, sensibilitate, simț estetic, trăsături de personalitate care își pun amprenta pe plan moral, afectiv și intelectual.

De asemenea, foarte îndrăgite de către copii sunt și activitățile sportive care contribuie la dezvoltarea armonioasă a organismului, stimulează spiritul de echipă și competitiv. Prin intermediul acestora, calmul, răbdarea și stăpânirea sunt educate în permanență.

An de an, *”Școala altfel”* s-a dovedit a fi un program eficient, contribuind atât la dezvoltarea competențelor de învățare, cât și a abilităților sociale și emoționale ale copiilor.

„Educația este arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta atitudinile native pentru virtute ale acelor care dispun de ele.” Platon

Bibliografie:

1. Bocoș, Mușata, 2002, Instruirea interactivă, Presa Universitară Clujeană;
2. Ciolan, Lucian, 2008, Invatarea integrată, Editura Polirom, Iași.
3. Allport, G. „Structura și dezvoltarea personalității”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2001.
4. Cerghit I., „Teoria și metodologia instruirii” . Note de curs, 2001.
5. Vrășmaș, T.,- „Școala și educația pentru toți”. București, Ed. Miniped, 2004.

INOVAREA ȘI SCHIMBAREA ÎN EDUCAȚIE

Profesor psihopedagogie specială Radu Elena- Constanța
Școala Gimnazială Specială Nr.10 , sector 1, BUCUREȘTI

Conceptul de inovare definește sintetic introducerea noului. Acțiunile având acest scop fac parte din viața omului nu de ieri, de azi, găsirea și introducerea noului reprezentând factorii principali care au determinat evoluția omenirii de-a lungul întregii sale existențe. Importanța și volumul acestor activități au crescut odată cu dezvoltarea societății. În special în ultimele decenii se constată o creștere fenomenală a interesului pentru inovare, ca modalitate de a obține o creștere economică durabilă a organizațiilor și a societății.

În prezent, trăim într-o perioadă de tranziție accelerată, marcată de transformări complexe și profunde în toate domeniile de activitate. Amploarea inovării se reflectă în primul rând în ritmurile mari ale dezvoltării de noi produse și tehnologii, dar schimbările nu se referă doar la lucruri tangibile. În cadrul organizațiilor, sunt tot mai numeroase acțiunile de inovare orientate spre metodele de management, organizarea și configurarea afacerii, care contribuie la obținerea de avantaje competitive durabile. Totodată, inovarea se manifestă în societate în general, materializându-se în noi strategii, concepte, idei și organizații care se adresează nevoilor sociale – de la piața muncii și condițiile de lucru, până la educație, sănătate și dezvoltarea comunitară.

În percepția comună, inovarea este asociată cu progresul tehnic, care a fost de-a lungul vremii motorul dezvoltării societății. Apariția automobilului, a telefonului, a calculatoarelor reprezintă doar câteva exemple de inovare tehnică cu un impact major asupra mediului economic și civilizației. Dar inovarea nu se limitează la crearea de produse și tehnologii noi (inovare tehnică), ci are materializări multiple, atât în cadrul organizațiilor cât și în societate. În cadrul organizațiilor, este tot mai mare ponderea acțiunilor de inovare orientate spre introducerea unor metode moderne

în logistică, marketing, managementul resurselor umane și alte domenii funcționale, contribuind la obținerea de avantaje competitive durabile.

Procesul de schimbare în educație pornește de la conștientizarea necesității schimbării și continuă cu manifestarea dorinței de schimbare, acumularea cunoștințelor necesare, formarea noilor competențe, stabilizarea sistemului și dezvoltarea durabilă. Astfel, se modifică concepția de conducere în învățământ și apar noi obiective manageriale.

Reforma managerială la nivelul sistemului de învățământ presupune trei obiective: democratizarea conducerii instituțiilor educaționale; formarea managerială adecvată; acces și reușită școlară.

La nivelul instituțiilor educaționale, aplicarea unui nou management urmărește: valorizarea individului, a capacităților sale printr-un demers didactic formativ; guvernarea școlii cu „instrumente” manageriale adecvate noii filozofii: management bazat pe obiective, pe rezultate, pe competențe; crearea unui climat stimulat, pozitiv, bazat pe comunicare deschisă, transparență în actul decizional și încurajarea inițiativelor.

La nivelul procesului managerial, abordarea inovatoare vizează: aplicarea stilurilor eficiente de conducere; asigurarea calității educației; implicarea tuturor actorilor din educație, dar și a comunității în conducere.

După Bécard (2001), factorii declanșatori și factori inhibitori ai inovației în învățământ sunt:

1. Factori care acționează la nivelul mediului:
 - schimbare în general – reeditarea conținuturilor învățământului universitar într-o societate aflată în proces de transformare tehnologică și pedagogică emergentă;
 - actorii schimbării – organizații profesionale, private, publice, civile etc., care urmăresc schimbarea conținutului învățământului;
 - strategiile schimbării – strategii legislative, de cooperare, colaborare, competiție.
2. Factori care acționează la nivelul instituției:
 - percepția actorilor schimbării are o dominantă negativă asupra resurselor financiare alocate învățământului superior și a necesității schimbării programelor de învățământ;
 - formularea strategiilor – analiza puterii și slăbiciunii instituțiilor de învățământ în ceea ce privește identificarea soluțiilor, ocaziilor, pistelor de atingere a obiectivelor pe care și le-au propus;
 - implementarea – transpunerea practică a soluțiilor, strategiilor identificate.
3. Factorii care acționează la nivel de departament:
 - climatul de muncă – climat de colaborare între cadrele didactice sau de necolaborare;
 - rolul șefului de departament – șeful de departament poate iniția, incita la colaborare, cooperare sau poate avea o atitudine indiferentă;
 - activitățile profesorilor – asumarea riscului, tehnici inovative de predare/ învățare/ evaluare etc.
4. Factori care acționează la nivel de clasă (profesori și elevi/ studenți):
 - atitudine favorabilă schimbării sau rezistență la schimbare, la nivelul colectivului didactic;
 - motivație și satisfacție în muncă sau dezinteres;
 - cultură organizațională școlară.

Inovația acționează în învățământ la nivelul tuturor componentelor sale: structură și organizare, conținutul învățământului, mediul educațional. Evoluția inovației, rezultatele la care se ajunge depind și de caracteristicile socioeconomice ale societății și de particularitățile sistemului de învățământ.

Analiza procesului de inovare în învățământ este direct legată de structura și organizarea acestuia: învățământ centralizat sau învățământ descentralizat. Descentralizarea învățământului înseamnă, în linii generale, transferul total sau parțial al unor responsabilități (finanțare, recrutare, salarizare personal, curriculum etc.) de la nivel central la nivel local, sau chiar la nivel de instituție de învățământ.

Primul efect asupra învățământului, din perspectiva temei pe care o analizăm aici, este acela că, pentru a fi posibil un astfel de transfer, a fost necesară modificarea legislației învățământului, ceea ce în opinia unora reprezintă, în sine, un mod de inovare (Conger, 1984, idem 2003).

De asemenea, se apreciază că procesul de inovare are mai multe șanse de reușită într-un sistem descentralizat decât într-unul centralizat și datorită faptului că descentralizarea permite, prin transferul de responsabilități, implicarea directă a unei diversități de actori în procesul educațional (ONG, asociații ale părinților, reprezentanți ai mediului economic etc.), schimbarea modului de lucru, participarea directă în procesul decizional etc. Pentru a fi posibilă inovația solicită un număr mare și divers de actori, pentru că procesul de inovare presupune achiziționarea de noi cunoștințe, noi puncte de vedere, perspective diferite asupra aceluiași aspect, negociere, conciliere etc. În procesul de inovare actorii „vor fi prezenți, după caz, în definirea problemei sau situației de ameliorat, în elaborarea noilor cunoștințe sau noilor elemente, în identificarea de strategii proprii favorizării schimbării dorite” (Bouchard et al, 1997:3 idem 2003). În momentul în care indivizii trăiesc experiențe diferite față de cele cunoscute deja, când aceste experiențe sunt pozitive, spiritul de inițiativă, creativitatea, gustul pentru reușită se dezvoltă și favorizează inovația, indiferent de domeniul de activitate. Organizarea învățământului la distanță, a învățământului privat la toate nivelurile, desfășurarea unor programe educaționale specifice (adresate populației defavorizate din punct de vedere socioeconomic, minorităților, persoanelor cu dizabilități etc.) au fost posibile odată cu descentralizarea sistemelor de învățământ.

Inovațiile la nivelul conținutului învățământului urmează celor de la nivel de structură și organizare a sistemului, pentru că, fie și dacă ne referim doar la prelungirea duratei obligatorii de școlarizare, constatăm că aceasta presupune o nouă ordonare, succesiune a cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor ce trebuie transmise și formate la elevi. Inovația la nivelul conținutului învățământului este însă necesară și din alte motive: pe de o parte, totalitatea cunoștințelor, informațiilor acumulate la nivelul societății este imposibil de cuprins și transmis prin conținutul învățământului, oricât de mult s-ar prelungi perioada de școlarizare, iar pe de altă parte, cunoștințele, informațiile au devenit nu doar foarte numeroase, ci chiar, în unele cazuri, perisabile, astfel că între momentul debutului școlarizării și finalizarea acesteia ceea ce și-a însușit individul poate să nu mai corespundă exigențelor societății și economiei. Susținătorii inovării conținutului învățământului au propus o selecție a cunoștințelor, informațiilor ce urmează a fi transmise elevilor, dar mai cu seamă formarea la aceștia a unor deprinderi, priceperi, abilități de a învăța continuu, pe tot parcursul vieții, pentru a evita mai ales excluderea de pe piața forței de muncă.

Descentralizarea sistemului de învățământ a permis introducerea disciplinelor opționale, a curriculumului la decizia școlii, demers prin care oferta educațională este adaptată nu numai nevoilor individului, ci și comunității.

Preocupările privind inovarea conținutului învățământului s-au manifestat încă din anii '70, odată cu dezvoltarea accelerată a științei și tehnologiei și introducerea TIC în învățământ. Cine-

matograful educativ, presa școlară, învățământul programat, învățământul asistat de un ordinator sunt doar câteva dintre aspectele pe care inovatorii sistemului de învățământ le-au luat în considerație în schimbarea conținutului învățământului. Astăzi, influența internetului asupra conținutului învățământului reprezintă preocuparea majoră a oamenilor școlii și nu numai.

Tinerii petrec din ce în ce mai mult timp în fața calculatorului și a televizorului decât în școală, iar acest lucru trebuie utilizat în favoarea educării populației: organizarea unor cursuri/ ore prin intermediul televiziunii, internetului, utilizarea acestuia ca metodă didactică. Inovația în învățământ poate acționa și ca mod de rezolvare a unor probleme la care sunt expuși tinerii de azi: dezvoltarea științei și tehnologiei are atât pentru individ cât și pentru societate în ansamblu avantaje considerabile, însă și riscuri majore, precum izolarea indivizilor, dezvoltarea unor relații de comunicare artificiale. Introducerea TIC în procesul de învățare poate atenua parțial aceste probleme. Un alt element supus inovării îl reprezintă tipul de competențe ce urmează a fi formate la indivizi într-o societate în care frontierele în fața circulației persoanelor, lucrătorilor nu mai există. Într-o societate bazată pe cunoaștere, sistemele de învățământ au obligația de a-și proteja cetățenii, oferindu-le pregătirea școlară și profesională de care au nevoie.

Pentru ca inovațiile la nivel de conținut și cele de la nivel de structură și organizare a învățământului să poată fi transpuse în practică și să conducă la rezultate durabile este nevoie de susținere din partea cadrelor didactice. Un aspect adesea subliniat în lucrările pe tema inovației în învățământ este acela că mai mult decât structura și organizarea învățământului sau conținutul acestuia, ceea ce trebuie inovat sunt mentalitățile cadrelor didactice.

Mediul educațional este format cu precădere din personalul didactic și din elevi/ studenți și este definit prin relațiile care se stabilesc între cadrele didactice, între acestea și elevi/ studenți și familiile lor etc. Pentru a ajunge la rezultate durabile, orice inovație are nevoie de un mediu educațional favorabil, adică de relații de cooperare, colaborare, încredere și ajutor reciproc între cei care formează mediul educațional. Într-un material în care abordează tema inovației la nivelul învățării limbilor moderne, Michel Boiron (1999: p. 2) afirmă că „inovația se construiește pe o aparentă contradicție: ea pune în discuție, deranjează, aduce schimbări, dar, în același timp, se înscrie în respectul și voința instituției în care se produce”. Altfel spus, inovația este cea care aduce noutate, iar continuitatea este reprezentată de mediul, cultura organizațională. Studiile asupra inovației în învățământ pun accent deosebit pe rolul personalului didactic în procesul de inovație, pe caracteristicile, comportamentele pe care trebuie să le aibă acesta împiedică formarea unei culturi școlare favorabile inovației.

Învățământul românesc se caracterizează prin forme incipiente ale inovației, dar care, printr-o intervenție susținută atât din interiorul sistemului cât și din afara acestuia, are șanse să devină o constantă a sistemului.

Bibliografie:

BĂLOIU, L.M., Managementul inovației, Ed. Eficient, 1995.

DRUKER, PETER, Inovația și sistemul antreprenorial, Ed. Enciclopedică București, 1993.

NEAGU GABRIELA, Inovație în învățământ, Revista Calitatea vieții, 2009.

POPESCU MARIA, Managementul inovării, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2016.

INOVARE DIDACTICĂ PRIN UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE - ÎNVĂȚARE

Profesor învățământ preșcolar Radu Elena- Florentina
Grădinița „Brândușa” București, BUCUREȘTI

„Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie.”

(Gaston Mialaret)

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”.(M.Ionescu, V.Chiș)

Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ.

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp. Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în :

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;

2. Moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz,

metode de simulare(jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor.

Ulterior s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu desconggestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiuni. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor. Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: Metoda Ciorchinului; Metoda Mozaic; Metoda Cubul; Metoda Turul Galeriei; Metoda 6/3/5; Metoda Lotus; Metoda Pălăriile gânditoare; Metoda Frisco; Metoda Schimba perechea; Metoda Explozia stelară; Metoda Diagrama Venn; Metoda Cauza-efect.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanțe pozitive față de elevi; utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă.

Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi. Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare.

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, asadar comunicarea este unidirecțională;
- sunt predominant comunicative;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cu-

nostintelor;

- au un caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă. Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției. Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiative și creativitatea.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă.

În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (clasic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și bineînțeles de obiectivele educaționale urmărite.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor.

Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ – participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

BIBLIOGRAFIE

- Cerghit, I, 2006, Metode de învățământ, editura Polirom, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Moise, C., 1996, Concepte didactice fundamentale, Ankarom, Iași
- Văideanu, G., 1986, Pedagogie- ghid pentru profesori, ed. Universității Al. I. Cuza, Iași.

BENEFICII ALE ÎNVĂȚĂRII CONSTRUCTIVISTE ASUPRA DEZ- VOLTĂRII PERSONALE ȘI SOCIALE A ȘCOLARILOR MICI

Prof.înv.primar Andreea Răileanu
Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” BACĂU

Este unanim acceptat faptul că paradigma constructivistă, departe de a epuiza soluțiile tuturor problemelor învățământului, încearcă să aprofundeze problematica cunoașterii umane și să indice posibile căi de perfecționare a practicii școlare, realizând „un pas semnificativ în ceea ce privește scientizarea pedagogiei” (Siebert, 2001). În perioada de după 1990, cu precădere, teoria constructivistă s-a manifestat în problematica învățării și a instruirii, ca atitudine față de abordarea behavioristă excesivă și ca aprofundare a cognitivismului. Din dezideratul de a amplifica eficacitatea sistemelor educative, atenția cercetătorilor s-a îndreptat, îndeosebi, asupra locusului unde se produce învățarea, asupra centrării pe elev, indiferent de școlile de gândire cărora au aparținut, de viziunile teoretice și obiectivele care i-a ghidat.

Din perspectivă epistemologică, constructivismul este teoria cunoașterii, dar și a învățării, deopotrivă, cu efecte în plan pedagogic, pentru că oferă o soluționare teoretică și practică mai eficientă a cum, de ce, ce se cunoaște și învață, în ce condiții, cum evoluează. Cunoașterea este o construcție mentală, dar cu caracter temporar, căci este mereu supusă dezvoltării, sub influența socio – culturală. Învățarea constructivistă prezintă numeroase avantaje pentru beneficiarii educației, care pot fi analizate în plan psiho-social, pedagogic și didactic. În calitate de acțiune autoorganizată și circulară, învățarea constructivistă reprezintă o schimbare structurală survenită în structurile cognitive ale elevului, în modelele de interpretare, în construirea realității, în strategiile de rezolvare a problemelor. Acest tip de învățare îl ajută pe școlarul mic să învețe din proprie experiență, să se implice în activitățile instructiv-educative, să colaboreze cu ceilalți colegi. Pe baza achizițiilor dobândite de individ prin învățare, acest proces îndeplinește o funcție esențială de adaptare a organismului la mediul său. La nivel uman, rolul adaptativ al acestei activități se verifică din următoarele raționamente: cele mai multe comportamente ale oamenilor sunt învățate.

Conform lui Basheer (2014, p. 7), constructivismul este una dintre teoriile moderne de învățare care mizează pe rolul explorării personale și pe construirea cunoașterii de către elevi, acum responsabilizați și activi. De aici, principalul atu al acestei viziuni- mediul constructivist permite impactul cu experiențe care stimulează construirea cunoștințelor și „îmbunătățește schimbările conceptuale.” (Naeem, A., Basheer, A., Cunoașterea este construită intern, profesorii au rol stimulator,

de motivare, prin furnizarea de resurse, prin punerea în discuție a unor probleme adecvate, prin adresarea unor întrebări la momentul potrivit și prin conectarea răspunsurilor la experiențele anterioare ale copiilor.

Teoria învățării constructiviste dezaprobă orice intenție de tratare a instruirii drept proces mecanic de asimilare a cunoștințelor, ori de reducere a pedagogiei la un nivel de înțelegere eminent procedural, tehnologic, behaviorist, supus unei scheme de cauzalitate liniară stimul - răspuns. Potrivit autorului Dougiamas (1998, apud Joița, E., 2006), învățarea constructivistă facilitează dizolvarea obstacolelor întâmpinate de elevi: dezvoltă construcția personală internă a cunoștințelor, prin acțiuni proprii în soluționarea problemelor, în conturarea ideilor, în explorările și reflecțiile teoretice, având drept surse pentru mental experiențele, contextele, colaborarea.

Învățarea constructivistă susține progresul școlarului, atât pe plan psiho-social, cât și cognitiv, câtă vreme face apel la fapte reale, la viața de zi cu zi, la interesele personale ale acestuia. Mai mult decât atât: important este cum cunoști, nu ce și cât, definitiv rămâne consimțirea faptului că noile idei se revelează, se descoperă tainic prin căutare și prin prelucrarea altor idei, în manieră particulară, ori prin rezolvarea unui conflict cognitiv. Elevii trebuie să aibă parte de astfel de experiențe de învățare, nu să asimileze mecanic cunoștințe transmise. Ei trebuie stimulați să formuleze ipoteze, predicții, să utilizeze concepte și idei, să adreseze întrebări, să analizeze, să-și imagineze. Procesele mentale cognitive sunt importante în învățarea constructivistă și ele devin obiective, standarde educaționale prioritare, ca măsuri în definirea curriculum-ului, strategiilor, managementului, evaluării didactice.

Rămâne definitiv angajarea activă a elevilor în formarea constructelor, prin cunoașterea directă, și nu prin intermediul transiterii, receptării pasive, mecanice. Dar deosebit de important devine, mai ales, rolul cadrului didactic de a pregăti, de a organiza, de a îndruma, de a încuraja și de a susține condițiile prielnice facilitării experiențelor de învățare activă. Iată, de aici și direcția actualului curriculum de a preciza tocmai aceste experiențe de învățare, definiții pentru construirea cunoașterii, pentru învățarea prin înțelegere, structurare, interpretare, argumentare, cooperare, negociere.

Constructivismul este o teorie în care elevul își construiește și își reconstruiește cunoștințele, pentru a obține o mai bună înțelegere și o sedimentare a acestora. Propune un tip de învățământ centrat pe elev, promovează o învățare transformațională, care presupune un proces de schimbare calitativă a vieții celui care învață, punând accentul pe dezvoltarea și întărirea abilităților, pe dezvoltarea spiritului critic (apud Siebert, 2001). Contribuții recente importante la promovarea și dezvoltarea constructivismului l-au adus neuroștiințele, psihologia cognitivă și sociologia, prin construc-

tivismul fenomenologic al lui P. Berger și Th. Luckmann, care au pledat pentru rolul desăvârșit al implicației educației în „construcția socială a realității.” (apud Siebert, 2001). Cei doi sociologi definesc cunoașterea drept „o certitudine că fenomenele sunt reale și că au anumite caracteristici specifice”. Ordinea socială există în calitate de rezultat, rod al activității umane, este un produs, atât prin originea, cât și prin experiența ei, cu desăvârșire uman.

Trebuie adus în discuție și constructivismul structuralist al lui Pierre Bourdieu (apud Chelcea, 1998), cu a sa teorie a habitusului. Provenind din grecescul „hégis”, prin filieră latină, termenul „habitus” are semnificația de „caracteristică”, sau „stare”. În *Ethica Nichomachica*, Aristotel descrie cele trei stări ale sufletului: emoțiile (pathe), facultățile (dynameis) și dispozițiile habituale (héxeis). Hégis este definită drept condiția noastră, în raport cu pathe („ceea ce li se întâmplă corpurilor și sufletelor”). Stoicii plasează hégis-ul între cele patru puteri care leagă lucrurile: hégis, physis, psyche și nous, iar atunci când termenul este folosit de către Seneca, el este tradus de acesta prin unitas. Pentru Bourdieu, conceptul de habitus indică „structuri subiective profunde, durabile, inconștiente, cu caracter dobândit și care au rol generator și unificator în raport cu viziunea asupra lumii și cu manifestările concrete ale personalității”. Habitus-ul de grup exprimă o „relație de omologie, respectiv fundamentul cel mai sigur, dar și cel mai ascuns, al integrării grupurilor și claselor, (...) principiul transformării raporturilor de forță în raporturi de semnificație (legitimării) și al reproducerii dominației, în diferitele câmpuri ale spațiului social (omologiei câmpurilor) și în timp”. Pedagogic, habitus-ul (structurile profunde ale subiectivității care dau individului identitate și unicitate) este produsul unui demers pedagogic de inculcare printr-o pedagogie explicită și una implicită a unor agenți specializați, demers care funcționează „ca violență simbolică ce legitimează și întărește raporturile de dominație”.

Orice acțiune pedagogică este în mod obiectiv o violență simbolică, concepută drept o impunere, printr-o putere arbitrară, a unui arbitrar cultural, în scopul întăririi raporturilor de dominație. Ea este împărtășită de membrii unei comunități, de la o generație la alta, și impusă arbitrar, atât ca proces, cât și în calitate de conținut cultural.

S. Cristea (2014) oferă o viziune holistică și actuală asupra învățării constructiviste, relevând complexitatea proiectării eficiente a acesteia, în măsura în care individul evoluează bio-psihic și psiho-social, cognitiv și non-cognitiv (afectiv, motivațional, volitiv), de la interese spre acțiune. Paradigma didactică de tip constructivist, sferic, circular întărește ipoteza că învățarea este parte integrantă și firească a existenței ontologice. Pleacă de la interese, de la ceea ce este important pentru noi, ce ne priește, ce ne face plăcere. Urmează „un circuit psiho-social și didactic progresiv, bazat pe mai multe componente:

- a) actualizarea cunoștințelor;
- b) transformarea cunoștințelor amintite;
- c) reconstrucția cunoștințelor, susținută afectiv (sentimente pozitive față de obiectul învățării și de stimulentele învățării/ profesorul constructivist);
- d) perceperea unor noi obstacole cognitive care perturbă tendința de fixare/schematizare/dogmatizare a învățării în anumite limite temporale și spațiale;
- e) reflecția care permite auto-conservarea dimensiunii stabile, epistemic și social, a cunoștințelor transformate, asimilate, adaptate, interiorizate;
- f) valorificarea cunoștințelor învățate la nivel de acțiune finală eficientă, viabilă, în contexte pedagogice și sociale deschise.”

Învățarea constructivistă promovează o abordare neconvențională a problemei cunoașterii și a învățării, de către elev: se permite fiecăruia să cunoască altfel, ca proceduri, ca demers, și să ofere alternative felurite în construire. Dacă dobândirea experiențelor de învățare în sens constructivist este o problemă de relaționare subiectivă a elevului, curriculumul școlar va trebui să insiste pe variante de construire a unor experiențe cognitive, și nu pe o cantitate mereu sporită a acestora, ca până acum.

Bibliografie

- Basheer, A. N. A. (2014). Teachers' perceptions about constructivist learning in Afghan Schools. Mathematics teachers' perceptions and usage of question-answer, individual and group work methods considering constructivism. Material găsit la adresa: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:812318/FULLTEXT01.pdf>.
- Chelcea, S. (1998). *Cercetarea sociologică. Metode și tehnici*. Deva: Editura Destin.
- Cristea, S. (2014). Învățarea constructivistă. *Tribuna învățământului*. Material găsit la adresa: <https://tribunainvatamantului.ro/2014/06/22/invatarea-constructivista/>
- Siebert, H. (2001). *Pedagogie constructivistă*. Iași: Editura Institutul European.

PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU OPȚIONALUL ÎNȚELEGEREA TEXTULUI LITERAR - CHEIA CITITULUI

Prof. învăț primar Rîpanu Georgeta-Marinela
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

Limba și literatura română oferă elevilor posibilitatea de a face cunoștință cu numeroase opere literare în scopul dezvoltării gustului pentru citit și al întreținerii dorinței de a cunoaște, determinându-i pe elevi să –și exerseze deprinderile de lectură, să –și dezvolte capacitatea de receptare a mesajului unui text literar.

Opționalul urmărește dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă, dezvoltarea abilității de citire conștientă a unui text, dezvoltarea capacității de receptare a mesajului audiat/citit/scriș, utilizarea corectă și adecvată a limbii române în redactarea de mesaje scrise și orale. În afara acestor obiective ale ariei curriculare Limbă și Comunicare în care se încadrează, opționalul propus urmărește și lărgirea orizontului cultural precum și dezvoltarea simțului estetic, artistic și moral.

În condițiile în care societatea noastră este din ce în ce mai acaparată de informatizare, lectura devine o provocare pentru atingerea obiectivelor de mai sus, pentru formarea oamenilor de mâine, pentru alegerea unui model în viață, acest opțional având un scop cognitiv, afectiv și moral. Prin introducerea acestei discipline opționale la clasa a III-a se dorește să nu se îngreuneze procesul de învățământ ci să fie pentru elevi un moment de destindere, o oră pe care să o aștepte cu plăcere toată săptămâna.

Opționalul *Înțelegerea textului literar – cheia cititului* poate fi punctul de plecare spre înțelegerea și pătrunderea universului literar, lucru care în contextul actual pare să fie destul de dificil pentru mulți elevi. Elevii vor învăța să descifreze un text literar, să –l înțeleagă, să –l povestească și să rezolve sarcini pe baza informațiilor culese din text.

Acest opțional are capacitatea de a intra în categoria disciplinelor opționale preferate, datorită numeroaselor sale valențe instrumentale, formative și informative, varietatea cerințelor care vor fi propuse acoperind întreaga problemă a studierii limbii și literaturii române în ciclul primar, centrarea itemilor făcându-se pe reperele semnificative ale textelor selectate, texte accesibile elevilor de clasa a III-a, prin simplitatea și claritatea tematicii, a structurii compoziționale, a mijloacelor de expresie ce pot fi îmbogățite cu exerciții variate, cu dificultate crescândă, menite să –i determine pe elevi să –și însușească mecanismele corecte ale limbajului și înțelegerea progresivă a textului literar, trecând de la caracterul reproductiv al învățării, la aspectul productiv al acesteia.

Totodată, **Înțelegerea textului literar – cheia cititului** își propune, în conformitate cu programa școlară, să fixeze cunoștințe de fonetică, vocabular, morfologie, să formeze deprinderi de receptare și de înțelegere a textului literar.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Nota de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugerii metodologice
- Referințe bibliografice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini formate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în context particulare diverse.

Competențele generale ale opționalului

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora, formându-se pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programa sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării reprezintă baza de operare pentru formarea competențelor.

Sugerii metodologice includ strategii didactice și au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei. Pentru a facilita demersul cadrului didactic, sugeriile metodologice includ, de asemenea, exemple de activități și resurse utile.

Referințele bibliografice includ o listă de lucrări relevante pentru domeniul de studiu respectiv, care sprijină cadrul didactic în aplicarea programei școlare.

Competențe generale

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului unui text literar citit;
2. Dezvoltarea capacității de exprimare artistică;
3. Utilizarea corectă a structurilor limbii române în diferite situații de comunicare;
4. Stimularea gândirii reflexive și critice, a discernământului și a profunzimii în receptarea mesajului operei literare;
5. Dezvoltarea motivației și a interesului pentru lectură.

Competențe specifice și activități de învățare

1. *Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului unui text literar citit*

1.1 Identificarea informațiilor esențiale dintr-un mesaj scris și citit

- exerciții de lecturare a unor mesaje scrise, cu scopul de a desprinde esențialul și de a exprima acest lucru la schimbarea rolului de receptor cu cel de emițător;
- exerciții de extragere a unor informații dintr-un mesaj;
- realizarea hărții textului citit.

1.2 Extragerea unor informații esențiale și de detaliu dintr-un mesaj scris, stabilind legături sau diferențieri între informațiile receptate din surse diverse

- exerciții de identificare a cuvintelor-cheie;
- exerciții de identificare a temei, a planului simplu de idei;

- realizarea sistemului de imagini (vizuale, auditive, motorii) prin diferite metode (Metoda Cadrelor, Metoda Ciorchinului), de explicare a textului;

1.3 Sesizarea organizării morfologice a textelor citite

- exerciții de identificare a termenilor noi învățați și introducerea lor în enunțuri proprii;
- identificarea unor cuvinte respectând anumite cerințe (care conțin grupurile de vocale învățate, care conțin grupurile de litere învățate, cuvinte formate numai din vocale);
- explicarea utilizării ortogramelor.

1.4. Înțelegerea semnificației globale a mesajului scris

- exerciții pentru dezvoltarea atenției distributive și a capacității de a urmări mesajul;
- citirea pe roluri;
- joc de rol.

2. Dezvoltarea capacității de exprimare artistică

2.1. Identificarea caracteristicilor unui text epic și a procedeelor de expresivitate artistică într-un text liric

- vizionarea unor filme realizate pe baza unor lecturi studiate/audierea unor povești și discutarea secvențelor cele mai reprezentative;
- exerciții de familiarizare cu specificul artistic al operelor literare;
- exerciții pentru dezvoltarea creativității, a spiritului critic, jocuri pentru stimularea imaginației (Ce aș fi făcut eu dacă eram.....?, Tribunalul personajelor), schimbarea finalului lecturii;
- exerciții de însușire a unor moduri artistice de exprimare;

2.2. Sesizarea valorii expresive a unităților lexicale în textele citite

- exerciții de explicare a unor expresii și a unor cuvinte noi identificate într-un text citit, în context sau cu ajutorul dicționarelor;
- exerciții vizând sinonimia / antonimia / omonimia;
- exerciții vizând mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, familia de cuvinte);

2.3. Relatarea amănunțită sau succintă, coerentă, prin cuvinte proprii, fără ticuri verbale și pauze nejustificate între cuvinte și idei

- exerciții de povestire în lanț, de intrare în comunicare, de continuare a comunicării, previziunea unui final neașteptat;
- realizarea ideilor cu ajutorul întrebărilor;

2.4. Exprimarea naturală, cu pronunție corectă și conștientă

- exerciții pentru exprimarea opiniilor și a atitudinilor proprii;
- realizarea unor cvintete plecând de la cuvinte-cheie, personaje, teme;
- compunerea unor dialoguri între copil și personajul preferat.

3. Utilizarea corectă a structurilor limbii române în diferite situații de comunicare

3.1. Receptarea adecvată a sensului unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte

- exerciții de vocabular;
- exerciții de elaborare a povestirii orale a textelor citite;
- exerciții de identificare și ordonare a secvențelor narative dintr-un text dat, în vederea rezumării acestuia;

3.2. Utilizarea corectă, nuanțată a limbii, recurgând la categoriile semantic studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului

- exerciții de selectare a vocabularului adecvat unei teme;
- exerciții de diferențiere a sensurilor cuvântului în context;
- exerciții de aplicare în exprimarea proprie a normelor ortografice, ortoepice și de punctuație;
- exerciții de alcătuire și utilizare a unor familii lexicale (derivate, compuse), a câmpurilor lexico-semantic;

3.3. Folosirea adecvată a unor forme de exprimare scrisă / orală în diferite contexte de comunicare

- folosirea corectă a cuvintelor, a normelor ortografice / ortoepice și de punctuație, cunoașterea sensului corect al cuvintelor (neologismelor);
- jocuri de rol;

3.4. Redactarea textelor cu destinații diverse

- exerciții de exprimare a unor aprecieri personale referitoare la textele epice și lirice studiate prin intermediul biletului, a felicitării;
- exerciții de relatare a unor fapte/ întâmplări.

4. *Stimularea gândirii reflexive și critice, a discernământului și a profunzimii în receptarea operei literare*

4.1. Folosirea unor tehnici variate pentru analiza textelor literare

- exerciții de interpretare a textului literar prin diferite metode (Jurnal dublu);
- exerciții de utilizare a fișelor de lectură;

4.2. Evidențierea unor posibilități diferite de interpretare a aceluiași text în funcție de perspectiva de lectură

- exerciții de gândire critică;
- exerciții de povestire prin desen (benzi desenate);
- dramatizări;

4.3. Asocierea textelor citite cu experiențe personale

- exerciții de exprimare a opiniilor (redactare a unor scurte texte, compuneri);

4.4. Exprimarea opiniei față de comportamentul și atitudinile personajelor

- exerciții de exprimare a opiniilor (redactare a unor scurte texte) / aprecieri personale referitoare la textele epice și lirice studiate

4.5. Diferențierea între elementele de ansamblu de cele de detaliu în cadrul textului citit

- exerciții de identificare a problemei principale abordate într-un text literar (identificarea elementelor descrise și a trăsăturilor obiectelor descrise, într-o descriere, identificarea acțiunilor, a participanților la acțiune, a timpului și spațiului în care se petrec evenimentele într-o narațiune.

5. *Dezvoltarea motivației și a interesului pentru lectură*

5.1. Lecturarea unui text sau un fragment de text, respectând intonația cerută prin semnele de punctuație și valoarea expresivă a textului

- exerciții de lectură expresivă și explicativă
- exerciții de valorificare a posibilităților de exprimare nuanțată oferite de utilizarea sinonimelor, a antonimelor și a omonimelor adecvate în contexte date;
- explicarea sensurilor unor cuvinte.

5.2. Selectarea acelor cărți care corespund gustului și nivelului lui de înțelegere

- exerciții de comparare (asemănări și deosebiri)
- transmiterea unor mesaje, scrisori personajului favorit, elaborare de mesaje (pagini de jurnal)

5.3. Exprimarea unei opinii personale despre rolul lecturii în dezvoltarea personală

- exerciții de exprimare a opiniilor (redactare a unor scurte texte)

Conținuturi

Domenii de conținut /Conținuturi

Funcții ale limbii (acte de vorbire):

- citirea expresivă a unor texte/povești/poezii
- relatarea unei acțiuni/ întâmplări cunoscute (trăite,vizionate, citite)
- oferirea de informații (referitoare la universul apropiat)
- solicitarea de informații(referitoare la universul apropiat)
- cererea simplă familiară, cerere politicoasă
- prezentarea (de persoane, de cărți, a unor activități)
- inițierea unui schimb verbal

Textul

- textul pentru lectură are minimum 450 cuvinte
- textul literar: cu precădere narativ; fragmente descriptive scurte; poezii scurte adecvate nivelului de vârstă
- text de informare și funcțional: bilet, carte poștală, invitație;

Variabilitatea limbii și a comunicării în context diferite

Texte suport însoțite de exerciții de înțelegere a textului,exerciții de vocabular cuprinzând cuvintele noi, întrebări cu rol de a ajuta la povestirea textului, joc de rol cu personajele identificate, fișe de lectură, caracterizarea personajelor, texte creative cu schimbarea finalului poveștii,descrierea (de obiecte, ființe din universul imediat), relatarea unei acțiuni/ întâmplări cunoscute (trăite,vizionate, citite)

Sugestii metodologice

Texte suport însoțite de exercitii de înțelegere a textului, exerciții de vocabular cuprinzând cuvintele noi, întrebări cu rol de a ajuta la povestirea textului, joc de rol cu personajele identificate, fișe de lectura ,caracterizarea personajelor, texte creative cu schimbarea finalului poveștii.

STRATEGII DIDACTICE

- Conversația euristică;
- Brainstorming;
- Descrierea, povestirea orală, lectura, comparația, analiza, problematizarea, studiu de caz;
- Lucrul individual și pe echipe;
- Comentariul de text.

Consider utilă studierea literaturii în școală , întrucât studiul cărților pentru copii oferă condiții pentru formarea și dezvoltarea unor deprinderi legate de citirea unui text,înțelegerea conținutului textului, înțelegerea mesajului transmis, redarea conținutului recepționat, evidențierea personajelor, a trăsăturilor definitorii, cu posibilitatea încadrării acestora într-o anumită tipologie, interpretarea anumitor personaje, roluri s .a.

MODALITĂȚI DE EVALUARE

1. Teste
2. Povestirea orală a textelor studiate
3. Portofoliul (colecții de imagini cu aspecte din natura ce pot sugera texte literare recomandate, benzi desenate, fișe de lectură etc.)
4. Evaluarea orală – reproducerea din memorie a unor scurte fragmente
5. Recitarea unor poezii
6. Dezbaterile în jurul unor proverbe, în viața de zi cu zi
7. Autoevaluare

VALORI ȘI ATITUDINI

Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație;

Gândire autonomă, reflexivă și critică în raport cu mesajele receptate;

Interes pentru studiul literaturii universale, pentru lectură, pentru plăcerea de a citi;

Cultivarea interesului pentru învățarea pe parcursul întregii vieți ca expresie a dezvoltării durabile;

Disponibilitate pentru învățarea permanentă.

BIBLIOGRAFIE

- BURLAN Camelia, D. A. (fără an). Biroul detectivilor literari, Ateliere de lectură și scriere creativă. Clasa a III-a. PARALELA 45.
- Literatura pentru copii. Ghid teoretic și aplicativ destinat actualilor și viitoarelor cadre didactice din învățământul prescolar și primar, V. M. (2018). Literatura pentru copii. Ghid teoretic și aplicativ destinat actualilor și viitoarelor cadre didactice din învățământul prescolar și primar Valeriu Marinescu. ARS DOCENDI.

PĂRINȚII TRADIȚIONALI VS. PĂRINȚII MODERNI

Prof.înv.preșcolar Rohrmann Simona
Grădinița „Brândușa” București, BUCUREȘTI

“(…) Se vorbește de faptul că valorile morale din societatea românească au fost răsturnate într-o asemenea măsură, încât este aproape imposibilă refacerea ordinii lor firești fără o implicare reală din partea familiei și a educației. (...) Părinții au nevoie de un sprijin care să nu le știrbească autoritatea.

Echilibrul cel mai delicat în educația românească trebuie păstrat între tradiția constructivă și modernismul utilitar, între metodele, mijloacele și formele directe și cele indirecte, între ceea ce avem bun și eficient în tradiția educativă a familiei românești și tendințele, direcțiile și cerințele educației mileniului III, între autoritatea adultului preluată ca model și responsabilizarea copilului valorizat și lăsat să-și rezolve singur situațiile-problemă.

Trebuie găsit echilibrul între impunere și libertatea de alegere, între sprijin și presiune, protejare și independență, drepturi și responsabilități. Alegerea libertății ca punct nodal în educația tinerei generații trebuie însoțită de responsabilizare socială și individuală.“ (opinia conf. univ. dr. Ecaterina Vrașmaș, despre modelul românesc al familiei).

Multe familii, în special cele în care nivelul de educație este scăzut, nu conștientizează faptul că influențează dezvoltarea copilului în proporție de peste 70%. Însă alături de un părinte pozitiv, copiii pot să crească și să se dezvolte echilibrați și sănătoși, cu o bază solidă de valori și înțelegere a lumii.

Dar ce înseamnă părinte pozitiv?

- ▶ Un părinte care stabilește o legătură strânsă cu copilul, bazată pe comunicare.
- ▶ Un părinte care își respectă copilul.
- ▶ Un părinte care este preocupat să-l învețe pe copil auto-disciplina.

În anul școlar 2024-2025 am participat la programul de formare continuă adresat cadrelor didactice “Bune practici în educația parentală” din cadrul proiectului START în EDUCAȚIE având la bază resursele puse la dispoziție de Fundația World Vision România: Suportul de curs ”Bune practici în educația parentală”, respectiv Ghidul părinților. Scopul principal al acestui program de formare a fost dobândirea unor competențe utile pe care le voi putea pune în aplicare în viitor prin organizarea unor activități diverse care să sprijine relația copil-părinte-grădiniță și o mai mare implicare a părinților preșcolarilor în educația acestora.

Absolvirea acestui curs a certificat faptul că dețin competențe de organizare a programului de tip Școala părinților ceea ce duce la dezvoltarea noilor generații, la organizarea constantă de astfel de sesiuni de instruire cu părinții (cel puțin anual) pentru că astfel vom putea aduce schimbări de durată în capacitatea acestora de implicare în educația copiilor și vom putea observa schimbări profunde în relația noastră și a grădiniței cu părinții preșcolarilor.

Mai jos aveți câteva imagini din cadrul susținerii acestor întâlniri cu părinții:





Așa cum spunea CARTER în 1996: „nu ne naștem știind cum ar trebui să ne comportăm ca părinți, ci învățăm acest lucru.” este valabil și acum.

Bibliografie:

1. Roxana Marin, Ghid de lucru cu familia și comunitatea pentru profesioniștii locali.pdf (unicef.org)
2. Curriculum pentru educație timpurie, Anexă la ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019
3. Educația timpurie și specificul dezvoltării copilului preșcolar, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Unitatea de Management al Proiectelor pentru Învățământul Preuniversitar, Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii
4. Ghidul formatorului – suport de curs
5. Școala părinților – suport de curs

PROIECTUL TEMATIC – MODALITATE DE REALIZARE A ACTIVITĂȚILOR CU CARACTER INTEGRAT ÎN GRĂDINIȚĂ

Inspector de specialitate învățământ preșcolar
Prof.înv.preșcolar Roșca Elena
Inspectoratul Școlar Județean Bacău

Metoda proiectelor pune în centru activitățile educative cu caracter integrat și abordarea complexă a conținuturilor. Procesul educațional devine astfel creativ, complex, interdisciplinar, stimulându-i pe copii în vederea asimilării cunoștințelor, un proiect fiind o investigație în profunzime a unui subiect, a unei teme realizată de un grup de copii și, ocazional, de un singur copil (Vrășmaș, E., 1997). O strategie de abordare integrată a dezvoltării copilului este învățarea pe bază de proiect tematic, care presupune studierea / exploatarea unei teme, idei interesante prin integrarea diferitelor arii curriculare.

Pedagogia proiectului s-a inspirat, în principal, din activitatea lui John Dewey (1859-1952), filosof și educator american, și se bazează pe o acțiune organizată spre un obiectiv (scop) precis; numită și *learning by doing* (1929). Pentru el *a face* și *a gândi* sunt inseparabile, apărând astfel, ideea că în școală creativitatea trebuie să aibă prioritate asupra receptării pasive a cunoștințelor. Prin urmare, Dewey consideră că școala trebuie să se centreze pe nevoile și interesele copilului.

În ceea ce privește învățământul preșcolar românesc, metoda proiectului s-a generalizat la nivelul învățământului preșcolar începând cu anii 2001-2002. Actualul curriculum a accentuat ideea de folosire a contextului ludic și a învățării active în stimularea rutei individuale a învățării, fapt pentru care a propus o abordare educațională diferită. Abordarea educațională propusă de programa preșcolară se orientează asupra folosirii metodei proiectelor tematice de grup, selectate, proiectate și elaborate cu ajutorul copilului și în care brainstormingul, lucrul în echipă și acțiunea directă a copilului cu mediul sunt mijloacele de bază ale procesului de predare-învățare.

Proiectul reprezintă, deci, *metoda fundamentată pe principiul învățării prin acțiunea practică, având finalitate reală*. (Preda, V., 2002) Acesta urmărește îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică, subordonându-se unei sarcini de instrucție și educație. Datorită caracterului interdisciplinar, metoda proiectului oferă posibilitatea de testare și verificare a capacităților intelectuale și a aptitudinilor creatoare ale copiilor.

În plus, mișcarea Education Nouvelle (cu Cousinet și Freinet) promovează pedagogia activă pentru a satisface nevoia firească de activitate a copilului în timp ceea ce îi permite să accedă la învățare. Pentru ei, experiențele legate de viață și realizate de copii sunt cei mai buni factori de învățare. Într-adevăr, pedagogii au observat că prin învățarea teoretică se obțineau rezultate slabe dacă nu erau susținute de lucrări practice. Lucrările lui Piaget se alătură acestei concepții despre învățare deoarece constructivismul a evidențiat rolul vital al activității practice în realizarea învățării.

Proiectul este o metodă interactivă de predare-învățare care implică, de regulă, o investigație sistematică a unui subiect care prezintă interes pentru copii, presupune colectarea de informații, prelucrarea și sintetizarea acestora, interpretarea și reflecția personală, cooperarea în realizarea sarcinilor.

Cert este faptul că actualele orientări atribuie noi semnificații și conținuturi metodei proiectelor, precum și un loc aparte în cadrul procesului educațional. Din punct de vedere pedagogic, considerând că personalitatea copilului continuă să reprezinte pivotul întregii activități didactice, folosind la nivelul grupei, în activitatea de predare, metoda proiectului, gândirea copiilor se va dezvolta într-o mai mare măsură, în comparație cu folosirea preponderentă în predare a metodelor clasice, tradiționale. Angajarea copilului în activitate poate ajunge la cote optime și se va concretiza în randament sporit, în performanțe școlare calitativ superioare, în atingerea obiectivelor urmărite în cadrul activităților educative la grupa de copii. (Zlate, M., 2003)

Argumentele care pot sta la alegerea folosirii metodei proiectelor în procesul instructiv – educativ desfășurat cu copiii preșcolari sunt următoarele:

- proiectul poate fi încorporat în curriculum preșcolar din oricare parte a planificării;
- un proiect are o structură temporală care ajută educatoarea să-și organizeze progresiv activitatea cu copiii, în funcție de dezvoltarea acestora, de interesul manifestat și de gradul de cunoaștere a subiectului luat în discuție;
- proiectul le oferă copiilor contexte în care ei pot aplica o foarte mare varietate de cunoștințe și deprinderi sociale și intelectuale, pe lângă cele de bază date de curriculum (Preda, V., 2002).

Planificarea curriculumului bazată pe proiect presupune trei etape:

1. **Prima etapă** - Educatoarea și copiii discută și aleg subiectul care urmează a fi supus investigației.

Printre criteriile de selectare a subiectelor se regăsesc următoarele:

- să fie bazat pe interesele copiilor, standardele curriculare și resursele locale,
- să aibă legătură cu experiența cotidiană a copiilor;
- să fie suficient de familiar cel puțin câtorva copii pentru a putea formula întrebări relevante;
- să permită exersarea deprinderilor din toate domeniile de dezvoltare: limbă și comunicare, domeniul cognitiv, socioemoțional, al dezvoltării fizice și al atitudinilor și capacităților în învățare;
- să fie suficient de bogat pentru a fi studiat cel puțin o zi, cel mult cinci săptămâni;
- să poată fi cercetat și acasă și la grădiniță.

În această etapă se poate întocmi o hartă conceptuală (hartă proiectului), pe baza brainstormingului realizat împreună cu copiii, hartă care poate fi completată și pe parcursul derulării proiectului.

2. **Etapa a doua** constă într-o cercetare directă, fiind realizată și prin excursii, vizite, pentru a investiga locurile, obiectele, fenomenele, evenimentele supuse investigării. Copiii analizează, cercetează, înregistrează datele, explorează, desenează cele observate, construiesc diverse modele, formulează predicții, discută și dramatizează noile semnificații ale subiectului analizat.
3. **Etapa a treia**, cea de finalizare și detaliere a evenimentelor, se realizează printr-o activitate culminantă în care fiecare grup, copil prezintă rezultatele explorării lor, își pot revizui și evalua proiectul. Pot avea loc discuții, descrieri despre ce au descoperit pe parcursul desfășurării proiectului, prezentări ale unor produse, scenete, serbări, spectacole sau excursii.

Metoda proiectelor – ca modalitate de învățare și evaluare care se concentrează pe efortul deliberat de investigare al copiilor, pe depistarea detaliilor și înțelegerea subiectului în întreaga sa amploare, constituie garanția calității activității de învățare, deoarece permite folosirea unei multitudini de tehnice de structurare a predării și poate fi folosită la toate nivelurile de școlarizare.

Metoda proiectelor le oferă copiilor posibilitatea de a cunoaște în profunzime domenii noi, de a acumula cunoștințe în mod independent și de a se forma, întrucât le stimulează creativitatea, spiritul de inițiativă, capacitatea de a comunica și lucra în echipă. În centrul metodei proiectelor se află o temă, în a cărei abordare și soluționare vor fi implicate mai multe discipline. Predarea prin metoda proiectelor contribuie la obișnuirea cu un mod de gândire interdisciplinară și cu un mod de abordare unitar, specific unui modul integrat. Modul integrat de abordare presupune o împletire a conținuturilor într-o formă atractivă, flexibilă, mobilizatoare care conduce activitatea copilului spre investigare, cercetare și aplicare în practică a celor învățate.

Un astfel de proiect are mai multe faze:

a. Alegerea subiectului. Sursele alegerii subiectului pot fi: copiii, atunci când aceștia sunt deja familiarizați cu rutina derulării unui proiect tematic; educatoarea, de regulă în perioadă inițială a aplicării metodei proiectelor sau educatoarea împreună cu copiii; ar fi bine de avut în vedere că proiectul trebuie să se bazeze pe experiența anterioară a copilului, iar subiectul său nu trebuie să fie unul abstract, care ar necesita multă informație și mult timp, în raport cu particularitățile psihologice ale vârstei preșcolare.

b. Stabilirea direcțiilor de dezvoltare. După alegerea subiectului pentru un proiect, educatoarea împreună cu preșcolarii, vor alcătui o hartă cu aspectele principale ale conținuturilor ce urmează a fi abordate în cadrul proiectului. Acestea se pot clasifica pe teme, subteme, puncte;

putem solicita copiilor căutarea unor imagini folositoare la marcarea principalelor teme sau subteme ale subiectului luat în discuție, în cadrul proiectului.

c. Harta proiectului ghidează derularea proiectului, ea rămâne deschisă adăugirilor și modificărilor pe tot parcursul derulării proiectului; ea va fi *citită* de către copii pe parcurs, pentru a o înțelege, pentru a marca pe ea punctele realizate, și de aceea este bine să rămână cât mai clară, fără adăugiri inutile, fără aglomerări de imagini sau cuvinte (noțiuni); Harta și inventarul de probleme vor fi însoțite și de un poster pentru părinți, în care aceștia sunt informați cu privire la intenția copiilor și a educatoarei de a studia împreună un anumit subiect.

d. Crearea centrului tematic și procurarea materialelor pentru proiect. Educatoarea și copiii vor contribui la procurarea materialelor necesare, pe măsură ce se derulează proiectul. Materialele de care avem nevoie în cadrul proiectului vor fi trecute pe afișul de anunțare a temei proiectului, după stabilirea direcțiilor de dezvoltare, deci după elaborarea hărții proiectului și a inventarului de probleme; pentru diferiți colaboratori din comunitate sau parteneri educaționali se pot întocmi mici scrisori de intenție, pentru a se face cunoscute dorințele; din dotarea grădiniței se pot folosi mulaje, planșe, cărți de colorat, jetoane, jucării etc.; unele materiale pot fi confecționate de copii împreună cu educatoarea în etape premergătoare derulării proiectului.

e. Activitatea de documentare și investigare. Implicarea tot mai mare a copiilor în muncă și jocul lor conduce la încredere crescândă în forțele proprii, dar și la ideea că adultul, educatoarea are încredere în ei. Acest lucru face pe copii să se simtă competenți și responsabili, dându-și silința să arate tot ce pot. Un spațiu educațional stimulat va favoriza experimentul, documentarea și implicit, educarea încrederii în sine; împărțirea sălii de grupă în arii de stimulare, centre de interes, zone sau colțuri favorizează lucrul pe grupuri mici, asumarea de roluri și experimentul. În această etapă are loc investigarea directă nemijlocită a subiectului unui proiect; acum copiii fac observări și înregistrează rezultate, măsoară, compară, explorează, fac predicții, discută, sintetizează sub diferite forme rezultatele acestor demersuri ale lor.

f. Învățarea se face prin joc, se bazează pe interrelaționare și se realizează într-o manieră integrată, iar educatoarea are rolul decisiv în influențarea și sprijinirea copilului în procesul de asumare de roluri și responsabilități în această etapă; educatoarea îi va sprijini pe copii să: manifeste interes și curiozitate pentru lucruri, să înțeleagă informația primită, să lucreze independent, fiind capabili să experimenteze, pe măsura posibilităților proprii, ce-i interesează în mod deosebit din tema dată, să analizeze datele primite, și, pe baza lor, să formuleze predicții; să exprime independent opinii, stări sufletești și să le motiveze.

g. Activitățile din cadrul proiectului. În cadrul proiectului activitățile se vor planifica ținând cont de planul de învățământ. De asemenea, educatoarea va putea desfășura activități integrate, alături de cele pe discipline în care accentul vă cădea pe activitățile de grup, nu pe cele cu întreaga clasă și în care o idee transcede granițele diferitelor discipline și organizează cunoașterea în funcție de noua perspectivă, respectiv tema de interes; în cadrul activităților integrate abordarea realității se face printr-un demers global, în cadrul căruia tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe. Activitățile integrate lasă mai multă libertate de exprimare atât copilului, cât și educatoarei.

h. Adăugarea detaliilor. O observare atentă și permanentă a manifestărilor copilului și o cunoaștere reală a particularităților psihofizice și individuale ale acestuia vor fi instrumentele de lucru ale educatoarei, atât în timpul derulării proiectului, cât și în ultima fază, aceea a adăugării de detalii și a atribuirii unor funcționalități rezultatelor proiectului. Scopul central al acestei faze este de a crea copiilor o motivație mai puternică și de a-i implica afectiv; acum se poate observa dorința copiilor de a complica oarecum proiectul inițial, adăugându-i și mai multe detalii, dar mai ales de a-i da un rol, o semnificație în cadrul programului lor de grădiniță: o dramatizare poate constitui un număr artistic prezentat colegilor sau părinților cu diverse ocazii; jucăriile confecționate pot fi oferite de ziua de naștere a unui coleg din grupă etc.; diverse tablouri, lăntișoare, icoane din cocă, măști, pot fi cele mai frumoase lucruri cu care pot să-și orneze pereții, sala de grupă, prin

intermediul cărora se pot prezenta colegilor de la o altă grădiniță, foștilor colegi care acum sunt școlari etc..

i. Evaluarea. În evaluarea activității copiilor se va urmări: modul în care au fost folosite și valorificate de către copii, în cadrul proiectului, conexiunile și perspectivele interdisciplinare, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic; care sunt competențele dobândite de copii și capacitatea acestora de a realiza transferul în alte domenii, în alte contexte; gradul de originalitate în căutarea unor soluții pentru rezolvarea optimă a unor probleme; capacitatea copiilor de a descoperi și fructifica valențe ale proiectului, în vederea inițierii și dezvoltării altuia nou. Evaluarea proiectului poate consta în: prezentarea unui film video cu momente din desfășurarea proiectului; confecționarea unei cărți în care copiii și-au adunat lucrările proprii, impresii și păreri dictate educatoarei, în urma desfășurării activităților; printr-un spectacol literar- muzical prezentat părinților sau colegilor de la alte grupe; expoziții cu lucrări executate pe parcurs; raporturi grafice elaborate cu ajutorul educatoarei; înregistrări sonore ale impresiilor și lucrurilor frumoase pe care le-au aflat.

Noua abordare educațională se distinge ca o metodă globală cu caracter de interdisciplinaritate, susceptibilă să stimuleze și să dezvolte pe multiple planuri personalitatea în curs de formare a copilului; educatoarea își lărgeste sfera preocupărilor, aprofundează cunoștințe și aplică metode noi; părinții se deprind să stimuleze și să sprijine interesul copiilor pentru cunoaștere și, totodată, să fie alături de școală în demersul educațional pe care aceasta îl face; procesul de învățământ câștigă în rigoare științifică și devine mai flexibil prin activitățile de tip integrat desfășurate cu copiii.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Verza, E., Verza, E. F., *Psihologia vârstelor*, Editura Pro Humanitate, București, 2000
2. Vrajmaș, E., *Educația copilului preșcolar*, Editura Pro Humanitate, București, 1997
3. Ozunu, D., *Pedagogia preșcolară și a jocului*, Editura Genesis, Cluj-Napoca, 1998
4. Preda, V., *Grădinița altfel*, Editura V&I INTEGRAL, București, 2003

ISTORIA ȘI GENERAȚIA ALFA

Prof.înv.primar Rusu Monica
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Programa școlară actuală propune, și în învățământul primar, o reconsiderare a raportului dintre abordarea disciplinară și abordarea integrată a învățării, centrarea pe competențele cheie având ca implicație curriculară recunoașterea nevoii de a construi punți interdisciplinare variate.

La disciplina Istorie, clasa a IV-a, cele opt competențe cheie se formează în cadrul orelor de predare-învățare-evaluare, în număr de o oră pe săptămână, prin activități de lucru individual sau în echipă.

Comunicarea în limba maternă se formează prin:

- lecturarea unor texte informative despre evenimente/personaj istorice;
- extragerea unor informații din texte;
- utilizarea dicționarului explicativ/ de termeni istorici în vederea înțelegerii sensului unor cuvinte;

Comunicarea într-o limbă străină se formează prin:

- extragerea informației dintr-o sursă istorică care este scrisă într-o limbă străină și explicarea orală a acesteia

Competențele matematice și competențele de bază în științe și tehnologii se formează prin:

- estimarea unor perioade istorice;
- realizarea unei axe a timpului;
- scrierea anilor în care s-au petrecut evenimente istorice cu cifre arabe și cifre romane;
- realizarea unor machete, produse cu semnificație istorică (castel, câmpul de luptă etc.) folosind materiale din mediul propriu de viață.

Competența digitală se formează prin:

- folosirea motoarelor de căutare pentru a realiza un portofoliu de imagini, filme, fotografii, referitoare la teme specifice istoriei recente ;
- observarea hărților digitale și a simulărilor confruntărilor armate folosind TIC
- portofolii în format digital (Prezi, ppt, StoryJumper).

A învăța să înveți se formează prin:

- prezentarea unor evenimente folosind diferiți organizatori grafici (ciorchine, diagrama Venn, tabelul conceptelor, lanțul evenimentelor);
- elaborarea arborelui genealogic folosind exclusiv imagini, desene, simboluri grafice;
- autoevaluare și utilizarea unor instrumente/ criterii de evaluare a unui proiect;
- completarea de jurnale de învățare după participarea la vizite la muzee/case memoriale, sărbători.

Competențele sociale și civice se formează prin:

- proiecte individuale/ de grup;
- joc de rol;
- studii de caz simple pe baza unor întâmplări din lecturi cu conținut istoric;
- discutarea unor secvențe din filme istorice;
- activitate de grup – segmentarea sarcinii de lucru și împărțirea acesteia între membrii grupului;

Spiritul de inițiativă și antreprenoriat se formează prin:

- realizarea unor investigații din care să rezulte aspecte de viață cotidiană;
- alcătuirea unei reviste a elevilor, cu conținut istoric;
- organizarea unor concursuri pe echipe, cu conținut istoric sau a unui spectacol în locuri istorice cu public plătit de bilet;

Sensibilizarea și exprimarea culturală se formează prin:

- alcătuirea unei axe cronologice cu evenimente importante din viața unor popoare europene;
- prezentarea unor materiale digitale despre operele de patrimoniu cultural din România;
- realizarea de către elevi a unor desene, colaje, scenete;
- celebrarea unor sărbători naționale sau locale.

Studiul istoriei devine atractiv atunci când profesorul utilizează și metode interactive de predare sau de evaluare precum : SVA, SINELG, cub, ciorchine, mozaic, joc de rol, proiectul, portofoliul etc.

Tablele interactive au devenit o resursă esențială în educația modernă, oferind o experiență de învățare captivantă și interactivă pentru elevi și la disciplina istorie. Resursele educaționale disponibile pe o tablă interactivă includ: imagini, videoclipuri, prezentări interactive, aplicații educaționale. Acestea pot fi utilizate de către profesori pentru a îmbogăți lecțiile, pentru a face învățarea mai atractivă și mai interactivă, pentru a consolida cunoștințele elevilor.

Manualul digital, existând o ofertă bogată la clasa a IV-a , disciplina Istorie, este o resursă educațională modernă care cuprinde integral conținutul manualului tipărit (ce are reprezentări statice), având complementar (în locul ilustrațiilor, tabelor, exercițiilor, etc. de pe hârtie) elemente specifice precum: exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări care, prin utilizare, aduc un plus de profit cognitiv.

În concluzie, studierea istoriei este importantă, nu din prisma unor conținuturi pe care elevul și le va însuși, ci din perspectiva formării unor competențe-cheie atât de necesare elevului aflat într-o societate în schimbare, iar profesorul are o multitudine de metode și mijloace prin care să ofere elevilor născuți într-o lume complet digitală, o experiență de învățare bogată și eficientă, contribuind la o educație modernă și de calitate.

DEZVOLTAREA COMPETENȚEI PROFESIONALE A CADRELOR DIDACTICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR PRIN TEHNOLOGII INFORMATIONALE COMPUTERIZATE

Prof. înv. primar Schifirneț Loredana
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

Reprezentarea socială a unei profesii, un statut ridicat, recunoașterea importanței ei de către alte categorii profesionale, depind atât de nivelul de calificare a celor care o practică, de competența și profesionalismul lor, cât și de motivația acestora. Profesia didactică se încadrează cu succes în această regulă generală.

Pentru a ajunge la rezultate remarcabile, educabililor trebuie să li se asigure un corp profesoral bine pregătit și motivat. Nicio reformă a educației nu se poate realiza dacă se ignoră importanța pregătirii teoretice și practice specifice profesiei didactice. Tocmai de aceea este important să se sublinieze necesitatea unei permanente creșteri a calității în proiectarea și punerea în practică a programelor de formare a cadrelor didactice în toate sistemele de învățământ. [Laura Șerbănescu- Formarea profesională a cadrelor didactice – repere pentru managementul carierei Editura Printech, Bucuresti, 2011, ISBN 978-606-521-793-5]

Un concept cheie în pregătirea profesorilor este acela al profesorului ca statut profesional înalt: calificat pentru un nivel superior de educație, cu o gamă recunoscută de competențe profesionale, capabil să exercite un grad semnificativ de autonomie și judecată profesională și de la care se așteaptă să-și asume responsabilitatea pentru propria dezvoltare profesională continuă și să contribuie la profesia didactică în ansamblul ei, precum și la dezvoltarea politicii și practicii educaționale. Pregătirea inițială a profesorilor încadrarea și debutul în carieră trebuie să stabilească bazele pentru acest statut. Intrarea României în Uniunea Europeană a condus, implicit, la crearea, în toate domeniile vieții, unei interdependențe între țara noastră și alte țări europene. Astfel, învățământul românesc trebuie să se alinieze exigențelor impuse, raportându-se permanent la evoluțiile europene. Tema propusă se încadrează în contextul european amintit, cu consecințe imediate în ceea ce privește cerințele de calificare și perspectivele de dezvoltare profesională a cadrelor didactice. Astăzi, mai mult ca oricând, profesorii au o misiune din ce în ce mai complexă, deoarece responsabilitățile lor sunt în continuă creștere, iar mediile în care aceștia lucrează sunt din ce în ce mai solicitante. În cadrul organismelor UE, comisiile cu atribuții în domeniul învățământului studiază modalitățile prin care educatorii pot fi pregătiți mai eficient decât în prezent pentru sarcinile importante pe care le au de îndeplinit în marea societate europeană. Încă din martie 2000, Consiliul European de la Lisabona, a subliniat faptul că resursele umane sunt principala sursă a Europei în evoluția sa economică și socială, și că investițiile în aceste resurse vor fi de o importanță capitală în societatea bazată pe cunoaștere.

Pe măsură ce tehnologiile sunt integrate în toate activitățile din orice domeniu, capacitatea de a utiliza aceste tehnologii și de a ține pasul cu evoluția lor rapidă a devenit o condiție obligatorie întrucât tehnologiile digitale transformă fiecare aspect al vieții, de la stilul de viață personal la activitatea de la locul de muncă.

În secolul XXI cadrele didactice trebuie să posede competențe digitale pentru a face față provocărilor erei informaționale. Necesitatea deținerii unui anumit nivel de competențe digitale are două fațete pentru profesori: parte integrantă a competențelor profesionale; stimulent și catalizator pentru dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor ca prerogativă de angajare a acestora în câmpul muncii.

Domeniile de competență au fost determinate în conformitate cu un șir de documente naționale și internaționale, aparținând domeniului competenței-cheie digitale transversale din documentul cadru al Parlamentului European și al Consiliului European din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții [Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general]. Din spectrul larg de competențe digitale au fost selectate și incluse în acest document cele strict necesare unui cadru didactic pentru a realiza activitățile profesionale:

- acces la cele mai bune resurse și conținuturi educaționale;
- comunicare cu colegii, părinții și în cadrul rețelelor profesionale;
- efectuarea managementului activităților didactice prin instrumente digitale.

Definirea competențelor cadrelor didactice în forma unui document cadru, care să ghideze formarea și dezvoltarea lor profesională de-a lungul carierei este una dintre condițiile majore a creșterii nivelului realizărilor elevilor. Competențele digitale au fost clasificate pe trei nivele: de bază, intermediar, avansat.

În prezent, la finele formării inițiale cadrele didactice dețin un anumit nivel de competențe digitale condiționat de programele de studii și de educația lor informală și non-formală. Pe de altă parte, mulți pedagogi au definitivat educația lor inițială cu mult timp în urmă, când multe instrumente și tehnologii informaționale nu erau disponibile. În același timp domeniul TIC este unul foarte dinamic, viteza de dezvoltare a noilor instrumente și oportunități fiind foarte mare, iar gama și complexitatea competențelor necesare pentru a fi pedagog în secolul XXI este atât de mare, încât este puțin probabil ca un individ să le posedă în totalitate sau să le dezvolte în aceeași măsură la anumite momente de timp.

Modernizarea procesului educațional la nivelul învățământului primar nu poate fi percepută fără competența digitală a cadrelor didactice, care este un imperativ al succesului. Pentru a dezvolta competența digitală la elevii nivelului primar de învățământ, considerăm că și cadrele didactice trebuie să aibă formată această competență, pentru a contribui la organizarea procesului didactic mai eficient și atractiv.

„Competența digitală este descrisă în documentele de referință europene prin cunoștințe, abilități și atitudini specifice: *cunoașterea și înțelegerea* vizează o bună înțelegere și cunoaștere a rolului și a posibilităților tehnologiei informației și comunicării în viața obișnuită; *deprinderile* și *aptitudinile* se referă la utilizarea unei variate game de aplicații ale TIC în viața de zi cu zi; *atitudinile* se referă la atitudinea critică și reflexivă în evaluarea informațiilor disponibile (atitudinea pozitivă și precisă în utilizarea responsabilă și în condiții de securitate a Internetului), implicarea în rețele cu scopuri culturale, sociale și /sau profesionale)”. [Botnariuc, P., Tăsica, L., Domenii de competențe cheie europene: competența digitală, în: Revista de pedagogie, nr. 58 (3), 2010, pp. 294-301. p. 226].

Pe măsură ce tehnologiile sunt integrate în toate activitățile din orice domeniu, capacitatea de a utiliza TIC și de a ține pasul cu evoluția lor rapidă a devenit o condiție obligatorie întrucât tehnologiile digitale transformă fiecare aspect al vieții, de la stilul de viață personal la activitatea de la locul de muncă. În acest context, educația prin TIC reprezintă „o modalitate nouă de a privi procesul de învățare, elementele de fond rămânând aceleași. Se schimbă doar mijlocul de însușire al cunoștințelor și crește libertatea beneficiarului de a învăța în locul și momentul dorit.”

De asemenea, studiile subliniază și importanța dezvoltării unui curriculum de competențe digitale și a pedagogiilor digitale ca parte a formării profesorilor. Din acest punct de vedere este necesar să subliniem faptul că formarea de competențe digitale și de utilizare IT pentru cadrele didactice este de maximă importanță deoarece doar cu ajutorul unui personal didactic instruit corespunzător în acest domeniu, instituțiile școlare pot dezvolta strategii specifice de optimizare a competențelor digitale pentru copii.

Transformarea digitală a României, în consonanță cu cea europeană, este accelerată de progresul rapid al noilor tehnologii, cum ar fi inteligența artificială, robotica, tehnologiile de tip

cloud computing și *blockchain*. De aceea, este extrem de important ca fiecare om să investească în competențele sale digitale pe tot parcursul vieții.

Educația poate beneficia de pe urma deschiderii către experiențele și proiectele concrete, a noilor instrumente și materiale de studiu, precum și a resurselor educaționale deschise (RED). Elevii și studenții pot dobândi mai multă autonomie prin colaborarea online. Accesul la tehnologii digitale și utilizarea lor pot contribui la reducerea decalajului la învățatură dintre elevii care provin din medii socioeconomice favorizate și cei din medii defavorizate. Tehnicile de predare personalizate determină creșterea motivației elevilor prin concentrarea personalizată a eforturilor profesorilor asupra fiecăruia dintre aceștia în parte.

Educația digitală pe tot parcursul vieții vizează toți cetățenii și este indispensabilă într-o lume care se află în plin proces de transformare rapidă. Astfel, planurile de acțiune europene țintesc extinderea competențelor digitale către cele avansate în rândul câtor mai mulți cetățeni, cu precădere a celor implicați în educație și formare. Ca reacție la noile provocări din 2020, dar și ca parte din ciclurile de funcționare ale politicilor europene, instituțiile Uniunii Europene au depus eforturi considerabile pentru actualizarea viziunii comune privind educația și formarea profesională pe tot parcursul vieții și, în mod special, componenta digitală. Înțelegerea tehnologiei impune și raportarea critică la aceasta din perspectiva potențialelor probleme legate de etică, durabilitatea mediului, protecția și confidențialitatea datelor, drepturile copiilor, discriminare, inclusiv prejudecățile legate de gen și dizabilitate și discriminarea etnică și rasială. În acest demers, educația formală trebuie completată de educație non-formală în sistem de parteneriat cu bibliotecile, industria și instituțiile de cercetare. [STRATEGIA PRIVIND DIGITALIZAREA EDUCAȚIEI DIN ROMÂNIA; Document în consultare publică în perioada 18 decembrie 2020 – 15 februarie 2021].

Utilizarea tehnologiilor digitale pentru învățare în școli îmbunătățește percepțiile părinților cu privire la aceste tehnologii, care la rândul lor ajută învățarea digitală a copiilor și susține o utilizare mai sănătoasă și mai semnificativă a dispozitivelor digitale.

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Prof. Maria Stanciu
Colegiul Național Grigore Moisil Onești, BACĂU
Prof. Stanciu Victor-Sorin
Colegiul Tehnic Gheorghe Asachi Onești, BACĂU

Educația fizică și sportul reprezintă componente fundamentale ale formării tinerilor, contribuind la dezvoltarea armonioasă a corpului și a caracterului. În liceu, această disciplină are un rol esențial nu doar în menținerea sănătății, ci și în cultivarea valorilor precum respectul, spiritul de echipă, responsabilitatea și perseverența. Astăzi, educația fizică se află la granița dintre tradiție și inovație, între exercițiile consacrate și noile tehnologii care transformă modul în care ne antrenăm și învățăm. Tradițiile în educația fizică includ sporturile clasice, precum fotbalul, handbalul, atletismul sau gimnastica, dar și exercițiile fizice de bază, predate de generații întregi. Acestea au demonstrat eficiență în dezvoltarea capacităților motrice și a unui stil de viață activ. De asemenea, valorile

transmise de profesorii de educație fizică – disciplină, respect, ambiție – au un rol formativ deosebit.

Pe de altă parte, inovațiile din acest domeniu aduc o perspectivă modernă și adaptată nevoilor generației actuale. Aplicațiile digitale de fitness, ceasurile inteligente, platformele interactive de antrenament și chiar realitatea virtuală pot transforma ora de sport într-o experiență mai atractivă. Elevii pot învăța mai rapid prin simulări, pot monitoriza progresul personal și se pot implica activ în propria dezvoltare fizică.

Un exemplu de îmbinare reușită a tradiției cu inovația este folosirea aplicațiilor pentru exerciții fizice clasice, care oferă ghidare în timp real și adaptare în funcție de nivelul fiecărui elev. De asemenea, sporturile alternative, precum parkour-ul, dansul urban sau antrenamentele de tip HIIT, pot completa activitățile tradiționale, răspunzând intereselor elevilor.

Pentru ca educația fizică să rămână relevantă, este esențial să păstrăm valorile consacrate, dar și să integrăm tehnologia și metodele moderne de predare. Astfel, elevii vor fi mai motivați, mai implicați și mai pregătiți să adopte un stil de viață activ și sănătos.

În concluzie, educația fizică și sportul trebuie să mențină echilibrul între tradiție și inovație. Numai prin această îmbinare armonioasă putem forma tineri sănătoși, disciplinați și adaptați provocărilor prezentului și viitorului.

ACTIVITĂȚILE DE TIP OUTDOOR POSIBILITĂȚI ȘI MODALITĂȚI DE ORGANIZARE CU PREȘCOLARII

Prof. învă. preșcolar Stoica Greta
Școala Gimnazială Nr. 1 Negoiești, BACĂU

Profesorul Kurt Hahn, în anul 1941, a pus bazele primei școli de Educație Experiențială Outdoor-Outward Bound. El considera că prin evoluția tehnologiei, societatea modernă suferea de câteva „boli”: declinul condiției fizice, spiritul de antreprenariat, al imaginației, creativității și abilităților practice, al autodisciplinării și al compasiunii interumane.

Educația outdoor se adresează tuturor celor trei nivele de învățare: nivelul acumularilor de cunoștințe (Cognitiv), nivelul deprinderilor fizice (Motric) și cel al individualizării unor trăsături de comportament (Afectiv). Educația outdoor începe din ce în ce mai mult să capteze interesul

actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal. Există numeroase accepțiuni pentru termenul de educație outdoor, însă pentru a da o definiție simplă și pe înțelesul cititorilor, putem spune că această formă de educație se bazează pe învățarea în aer liber. Termenul de educație outdoor, poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumeții, aventură, etc. Conceptul de "outdoor education" sau "educație în aer liber" este o noțiune ce vizează o educație bazată pe experiențe și activitate practică desfășurată în afara grupei în aer liber. Aceasta se bazează pe filozofia, teoria și practica educației experiențiale, a educației ecologice și educației pentru mediu, dezvoltându-le copiilor înțelegerea și aprecierea de sine a celor din jur și a lumii naturale.

Caracteristicile cheie ale educației outdoor sunt:

-oferă posibilitatea contactului direct cu natura, în condițiile în care protecția mediului reprezintă un subiect de interes mondial iar urbanizarea masivă a produs un efect nociv asupra mediului și prin faptul că oamenii nu conștientizează impactul pe care acțiunile lor non-ecologice le au asupra mediului => educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;

-reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare, beneficiind de un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun „cei 4 pereți ai unei săli de clasă”

-poate oferi elevilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc;

-facilitează procesul de învățare al elevilor care întâmpină dificultăți în acest sens => un climat diferit de învățare ce permite elevilor care, în mod usual, întâmpină dificultăți de învățare și au un nivel scăzut de performanță școlară, să devină mai motivați, cu mult mai capabili;

-asigură dezvoltarea personală atât al celor care o aplică, cât mai ales al elevilor, prin libertatea de manifestare și exprimare pe care le oferă.

-asigură dezvoltarea spiritului de echipă =>conexiunea între elevi, elevi-profesori => creșterea gradului de participare activă, dezvoltarea spiritului cetățenesc activ în rândul ambelor categorii;

-oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea individului și, implicit, a comunității și societății din care face parte;

-oferă un cadru stimulativ de învățare prin varietatea mediului;

-oferă posibilitatea creării unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată deoarece permite escaladarea unor nivele înalte de imaginație în vederea obținerii rezultatelor propuse.

Obiectivele generale ale educației outdoor sunt:

- Dezvoltarea abilităților socio-personale: îmbunătățirea spiritului de echipă, îmbunătățirea relațiilor sociale, dezvoltarea competențelor de conducere, etc
- Dezvoltarea abilităților de management: organizare, coordonare, evaluare, atât a celor care o aplică, cât și elevilor.

În mediul natural, folosirea metodelor interactive stimulează implicarea și participarea, oferă numeroase provocări iar procesul de învățare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente, să creeze o relație puternică între copii bazată pe sprijin reciproc.

În activitățile de tip outdoor „pe copil îl educă tot ceea ce-l înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munții, rândunelele, cucul. Faceți tot posibilul ca și copiii dumneavoastră să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea față de natură și animale omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim, cu cel mai minunat dintre cuvinte – VIAȚA.”

Cadrele didactice din învățământul preșcolar trebuie să canalizeze eforturile educaționale în sensul valorificării mai intense a metodelor interactive în activitățile de tip outdoor. Finalitatea și misiunea activităților de tip outdoor este aceea de a dezvolta personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, afectiv, motric oferind posibilități de a experimenta lucruri noi, trăind și învățând împreună, în strânsă legătură cu mediul înconjurător, prin proiectarea și derularea unor activități în afara grădiniței.

Educația de tip outdoor nu eclipsează educația din sala de grupă, ci îi imprimă o altă dimensiune și consistență. Este o formă de stimulare și „împlinire” a ei, prin extensiuni, aplicații, prefațări de noi căutări. Scăpând de rutina sălii de grupă, activitățile de învățare capătă un caracter atractiv și mai aplicat. Educația outdoor se pliază cel mai bine cu cea non-formală, întrucât ca și aceasta, educația outdoor se bazează foarte mult pe participarea activă, maximizează procesul de învățare, minimalizând constrângerea specifică activitatilor din grupa, oferă o utilitate practică imediată cunoștințelor învățate, se desfășoară în context diferite având un cadru de învățare și un conținut lejer, folosește metode care stimulează implicarea și participarea, are o structură și o planificare flexibilă, procesul învățării este orientat spre participant, se bazează pe experiența participanților. Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun “cei 4 pereti ai unei săli de grupa” poate oferi prescolarilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc.

Resurse bibliografice:

- Cucos, Constantin, 2012, „Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?”, articol aparut pe newsletter-ul doxologia.ro și în Revista Doxologia, Editura Doxologia Media Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Iași;
- Preda, Viorica, Pletea, Mioara, Grama, Filofteia, 2011, 450 de jocuri educationale, Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, Editura Didactica Publishing House, Bucuresti;

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ASUPRA DEZVOLTĂRII PREȘCOLARILOR DIN MEDII DEZAVANTAJATE

Prof.înv.preșcolar Strugar Petruța Alina
Grădinița „Brândușa” București , BUCUREȘTI

Activitățile extrașcolare joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor proveniți din medii defavorizate, oferindu-le oportunități suplimentare de învățare și integrare socială. Aceste activități contribuie la reducerea decalajelor educaționale, îmbunătățirea competențelor socio-emoționale și creșterea șanselor de succes pe termen lung.

În primul rând, implicarea în activități extrașcolare sprijină dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, oferindu-le un cadru structurat în care pot învăța să colaboreze, să își exprime emoțiile și să își dezvolte încrederea în sine. Participarea la sporturi de echipă, activități artistice sau cluburi tematice favorizează comunicarea și spiritul de echipă, aspecte esențiale pentru integrarea socială.

În al doilea rând, studiile arată că participarea la activități extrașcolare poate avea un impact pozitiv asupra performanțelor școlare. Copiii care se implică în astfel de programe dezvoltă o atitudine mai pozitivă față de școală, manifestă o motivație crescută pentru învățare și au o rată mai mică a absenteismului. În plus, activitățile non-formale completează procesul educațional formal, oferindu-le oportunități de învățare experiențială și aplicativă.

Un alt beneficiu important este reducerea riscului de implicare în comportamente de risc. Copiii din medii vulnerabile sunt mai expuși la factori de risc social, precum delincvența juvenilă sau abandonul școlar. Activitățile extrașcolare contribuie la prevenirea acestor probleme, oferindu-le un mediu sigur și structurat, unde pot dezvolta interese constructive și relații pozitive cu adulți și colegi.

Nu în ultimul rând, accesul la activități extrașcolare le poate deschide copiilor perspective noi și le poate influența aspirațiile profesionale. Prin interacțiunea cu mentori și modele pozitive, aceștia își pot descoperi talente și interese pe care, în lipsa acestor oportunități, nu le-ar fi explorat.

Programul activităților extrașcolare, stabilit ca o unitate în ethosul și cultura organizațională a unității de învățământ, vizează acțiuni care să îi ajute pe copii să își însușească ideile de corectitu-

dine și respect, să cunoască și să respecte valorile culturale și etnice ale comunității, să trăiască experiențe de viață competitive. Preșcolarii pot decide în bună măsură asupra obiectivelor, conținuturilor și mijloacelor de realizare a acestor activități, contribuind astfel la dezvoltarea vieții comunității școlare din care fac parte. Activitățile extrașcolare respectă principiul egalității șanselor, oferind fiecărui elev posibilitatea de a se implica, indiferent de rezultatele sale școlare. Se dezvoltă astfel sentimentul încrederii în sine, în forțele proprii, fapt care va avea ulterior o mare influență asupra succesului școlar. Unul din scopurile principale ale educației non-formale îl reprezintă creșterea gradului de adaptabilitate a copiilor la viața socială, respectiv dezvoltarea autonomiei personale și sociale, a comportamentului în grup.

Prin participarea la concursuri de cultură și civilizație europeană, concursuri de limbi străine, festivaluri naționale de teatru în limbile de circulație internațională, proiecte interdisciplinare, serbări și carnavaluri de Ziua mamei, Halloween, Crăciun, Paște, concursuri și momente artistice dedicate Săptămânii Francofoniei, Zilei Limbilor Străine sau Zilei Europei copiii se familiarizează cu limba, cultura, tradițiile și obiceiurile altor popoare, creându-se astfel punți de legătură între civilizații. Ei învață să fie toleranți și deschiși spre alte culturi și să respecte valorile culturale ale acestora. Datorită caracterului lor interdisciplinar, activitățile extracurriculare constituie pentru copii un prilej de lărgire a cunoștințelor de cultură generală, facilitând formarea culturii profesionale și duc la formarea competențelor transdisciplinare.

Activitățile extrașcolare contribuie în mod semnificativ la realizarea educației estetice a copiilor, componentă a educației integrale și armonioase. Ele sunt activități de cultivare a dorinței de frumos, inițiindu-i pe copii în sesizarea frumosului sub toate aspectele sale, în înțelegerea mesajului unei opere de artă etc. Vizitele la galeriile de artă și la expozițiile de pictură sau sculptură, cercurile artistice organizate de Clubul Copiilor sau concursurile de artă și creativitate plastică sau fotografică, concursurile de sculptură sau de confecționare de jucării în cadrul atelierelor de creație, festivalurile naționale de muzică ușoară și folclor, activitățile cultural-artistice desfășurate în cadrul unității școlare, decorarea sălii de clasă în funcție de eveniment și anotimp, drumețiile și excursiile în natură sunt exemple de activități care asigură cadrul de exersare și cultivare a diferitelor înclinații, aptitudini, capacități.

Unul dintre obiectivele cele mai importante ale activităților extrașcolare îl constituie cultivarea sentimentului patriotic. Prin vizite la muzee și expoziții, prin omagierea celor mai importante evenimente din istoria neamului nostru și excursii în orașele cu un bogat trecut istoric, preșcolarii își dezvoltă sentimentele patriotice, pregătindu-se astfel pentru a deveni buni cetățeni. La mare înălțime în topul priorității copiilor se află educația fizică și educația rutieră realizată prin activități extracurriculare foarte atractive : competiții sportive între clase sau între unități, excursii, drumeții, concursul Educația rutieră – Educație pentru viață. Pe lângă formarea deprinderilor motrice, activitățile sportive contribuie și la formarea trasăturilor de voință și de caracter.

În concluzie, activitățile extrașcolare reprezintă un factor esențial în susținerea dezvoltării copiilor din medii defavorizate, având un impact pozitiv asupra educației, dezvoltării personale și integrării sociale. Pentru ca aceste beneficii să fie maxime, este necesar ca ele să fie accesibile, adaptate nevoilor copiilor și integrate într-o strategie educațională coerentă.

Bibliografie:

- Drăgoi, Nicoleta ”Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea personalității elevilor”, Hațeg, 2015;
- Kulcsar, Tiberiu, ”Factorii psihologici ai reușitei școlare”, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1987;
- Neagu, Gabriela, ”Accesul la educație al copiilor din medii defavorizate”, Iași, 2010.

SPORTUL – LIANT ÎNTRE GENERAȚII ACTIVITĂȚILE DE TIMP LIBER ÎNTRE NECESITATE ȘI PERFORMANȚĂ

Prof. Șara Elena-Argentina
Școala Gimnazială Târgu Trotuș, BACĂU

Într-o societate în continuă transformare, în care granițele dintre generații par uneori tot mai adânci, sportul rămâne unul dintre cele mai puternice punți de legătură între vârste, experiențe și moduri de viață. Activitățile fizice, desfășurate cu scop recreativ sau de performanță, sunt un limbaj universal, accesibil oricui, indiferent de vârstă, statut social sau ocupație.

1. Sportul ca punte între generații

Experiența ultimilor ani în școala noastră ne-a arătat că implicarea elevilor, părinților și chiar bunicilor în activități sportive comune generează conexiuni autentice, contribuie la construirea unui spirit comunitar sănătos și oferă modele de viață tinerilor.

Una dintre cele mai îndrăgite activități extracurriculare a fost "Ștafeta Generațiilor", desfășurată în curtea școlii, unde echipe mixte – formate din copii, părinți și cadre didactice – au participat la probe de îndemânare, alergare sau jocuri sportive tradiționale. Această abordare a reconfigurat relațiile între generații, promovând respectul reciproc și colaborarea.

Un alt exemplu de bună practică este parteneriatul cu Asociația Sportivă "Sport Activ Onești", prin care elevii claselor a VII-a și a VIII-a au desfășurat activități comune cu persoane vârstnice: demonstrații de volei, șah în aer liber și concursuri de fotbal adaptat. Elevii au învățat nu doar mișcări, ci și lecții de viață, iar seniorii s-au simțit valorizați, utili și incluși.

2. Activitățile de timp liber: între necesitate și performanță

Pentru un copil sau adolescent, timpul liber bine gestionat poate deveni o rampă de lansare spre echilibru emoțional, dezvoltare personală sau chiar performanță sportivă. Activitățile sportive

extracurriculare organizate în școală sunt mai mult decât simple forme de recreere: ele răspund unei nevoi esențiale de apartenență, de afirmare și de canalizare a energiei în mod constructiv. Elevii Școlii Gimnaziale Târgu Trotuș sunt implicați în activități sportive pe tot parcursul anului: Campionate inter-clase de volei, fotbal și șah

Drumeții și orientare sportivă în parteneriat cu Ocolul Silvic

Crosul Primăverii – competiție anuală pe categorii de vârstă, în care participă și părinți și foști absolvenți

Tabere de inițiere în sporturi montane, unde copiii descoperă disciplina, auto-depășirea și bucuria mișcării în natură

Mulți dintre acești copii, atrași inițial de aceste activități din dorința de socializare, au fost încurajați și sprijiniți să meargă mai departe – în cluburi sportive, în competiții județene și naționale. Un exemplu elocvent este cazul unei eleve de clasa a V-a, care a început să practice volei în cadrul școlii, iar astăzi este componentă a unei echipe de performanță la nivel național.

3. Tradiție și inovație în educația prin sport

În demersul nostru educativ, combinăm tradiția jocurilor copilăriei cu mijloace moderne de antrenament. Avem acces la o sală de sport dotată cu aparate de fitness, benzi elastice și stepper, folosite inclusiv de elevii din ciclul primar în activități adaptate nivelului lor de dezvoltare. În același timp, nu renunțăm la "Țară, țară, vrem ostași!", Șotronul sau Pietrele, jocuri de mișcare care aduc laolaltă trecutul și prezentul într-o formă atractivă și utilă.

Pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, desfășurăm ore adaptate de educație fizică în care accentul este pus pe integrare, motivație și progres individual. Prin sport, acești copii capătă încredere, curaj și sentimentul că pot face parte dintr-o echipă.

Concluzii

Sportul rămâne, fără îndoială, un catalizator al legăturilor intergeneraționale și un mod eficient de a transforma timpul liber în oportunitate de dezvoltare. Într-o școală care îmbină tradiția cu inovația, în care educația se face cu sufletul și cu trupul în mișcare, fiecare copil are șansa să descopere cine este, ce poate deveni și cât de departe poate ajunge – cu pași siguri, cu oameni alături și cu inima deschisă.

ASPECTE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT INTEGRAT ȘI/SAU INCLUZIV

Secretar Tihoc Mioara
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

La începutul anilor 70 o nouă concepție cu privire la învățământul integrat pentru copii cu dizabilități a început să fie transpusă în practică, cu deosebire, în unele țări, cum ar fi Italia, peninsula scandinavă (Suedia, Danemarca, Norvegia), Marea Britanie, apoi în SUA, Canada, Australia și Israel. În țările care au pășit pe drumul educației integrate în anii 70, schimbarea de paradigmă a însemnat începutul unui proces îndelungat și complex, care s-a ilustrat în principal prin diversificarea structurilor și modalităților de școlarizare a copiilor cu cerințe educative speciale. De la structura aproape unică a școlii speciale, au apărut și s-au dezvoltat forme noi, de tipul claselor speciale, organizate epe lângă școli obișnuite, precum și diverse structuri de sprijin, unități/ centre de resurse sau cadrele didactice specializate pentru suportul învățării în școala obișnuită- denumite în principal “de sprijin” sau “itinerante”.

Caracteristicile integrării, în perioada analizată, evidențiază un accent predominant pe copil, pe individul supus acestui proces și mai puțin pe mediul integrator. Acești copii erau diferiți, de aceea au fost în mod tradițional separați, segregați. Integrarea înseamnă încercarea de reducere a diferențelor, pentru ca ei să se apropie de cerințele școlii obișnuite. S-au obținut ceva progrese în acest fel- prin acțiunea focalizată, mai ales prin sprijinul acordat copilului în cauză- însă progresul s-a dovedit a fi limitat- atunci când sistemul școlar obișnuit rămâne neschimbat- în ideea prevenirii și/ sau reducerii, excluderii și marginalizării.

“Incluziunea este un proces complex care presupune integrarea copilului sau a persoanei cu dizabilități în sistemul educațional și în sistemul comunitar în ansamblul său. Procesul de incluziune cuprinde un ansamblu de măsuri luate în vederea extinderii scopului și rolului învățământului obișnuit, pentru a putea face față unei diversități mari de copii”(Preda, 2000, p.18).

“Incluziunea presupune ca învățământul să se adapteze cerințelor copiilor și ca toți copiii să aibă posibilitatea de a învăța împreună, indiferent de dificultățile pe care le întâmpină aceștia. Educația incluzivă trebuie să recunoască și să reacționeze la diversele cerințe ale copiilor, să armonizeze diferențele de învățare, diferențele între grade de reușită școlară, să asigure o educație eficientă pentru toți“(Canevaro,1999, p.31).

“Educația incluzivă caută să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili din punctul de vedere al marginalizării și excluderii sociale“(UNESCO, Conferința de la Salamanca, 1994).

“Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține, participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor, din cadrul unei comunități”(accepție din HGR nr 1251/ 2005, bazată pe lucrarea “Dezvoltarea practicilor incluzive în școli”, publicată de UNICEF și MEC în 1999, p.42).

„Educația integrată poate fi abordată din perspective diverse, dintre care mai importante sunt următoarele „(Gherghuț, A., 2001, p. 36): perspectiva psihologică; perspectiva pedagogică; perspectiva medicală; perspectiva sociologică.

În plan teoretic, asemenea abordări, dintr-o perspectivă sau alta, sunt perfect posibile și semnificative pentru pătrunderea în profunzime a analizei fenomenelor respective, dar în planul acțional-practic, în educația integrată, sunt implicate, în proporții diferite, toate cele patru aspecte. Insistența mai mare sau mai mică pe o latură sau alta este determinată de o serie de factori ce țin de calificarea specialistului, scopul urmărit, tipul de handicap și gravitatea acestuia, vârsta subiectului, condițiile didactico-materiale etc. Intervenția noastră, în prezentul material, se realizează de pe pozițiile psihologiei, dar transpun, în același timp, o serie de aspecte implicate pentru celelalte trei laturi, ceea ce face posibilă înțelegerea multidimensională a educației integrate.

Perspectiva psihologică:

Din punct de vedere psihologic, „prin educația integrată a copiilor cu cerințe educative speciale se urmărește dezvoltarea la aceștia a unor capacități fizice și psihice care să-i apropie cât mai mult de copiii normali, a implementării unor programe cu caracter corectiv-recuperator, stimularea potențialului restant, ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcții menite să le suplinească pe cele deficitare, crearea climatului afectiv pentru formarea motivației pentru activitate, în general, și pentru învățare, în special, asigurarea unui progres continuu în achiziția comunicării și a cogniției, formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur, formare de deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene, dezvoltarea comportamentelor adaptative și a însușirilor pozitive ale personalității, care să faciliteze normalizarea deplină.” (Gherghuț, A., 2001, p. 37).

Perspectiva sociologică:

Din punct de vedere social, “educația incluzivă se fundamentează pe echilibrul între personalitate și societate, adaptarea și integrarea personalității în societate. Fundamentele pedagogice ale educației incluzive se constituie din teoriile educației și învățării, legitățile generale ale educației, conceptul de educabilitate etc. În calitate de fundamente psihologice ale educației incluzive intervin teoriile dezvoltării personalității, teoriile dezvoltării psihosociale, psihogenetice și psihodinamice, teoria intervenției timpurii în dezvoltarea copilului, legitățile dezvoltării umane, teoriile evaluării structurilor psihice ale personalității.

Ca atare, „educația integrată are un scop nobil, ce vizează o egalizare a șanselor pentru toți copiii și asigurarea demnității personale, prin asigurarea posibilității de desfășurare a activității în mediile și colectivitățile cele mai favorabile dezvoltării individului”(Gherghu, A., 2001, p. 38) . Desigur, în asemenea medii de activitate, se formulează și un quantum de exigențe față de membrii colectivității, iar acestea sporesc pe măsură creșterii calității mediului. De multe ori, copilul care învață mai greu nu poate răspunde în mod eficient cerințelor specifice comunității normalilor și, dacă eșecurile se repetă pe perioade lungi de timp, el se poate deforma și chiar regresa în plan psihic. Există soluții de prevenire a acestor eșecuri, ce se concretizează în pregătirea suplimentară a copilului cu cerințe speciale pentru integrare și pe parcursul integrării manifestarea unei atenții deosebite din partea cadrului didactic și formularea față de copilul care învață mai greu a unor cerințe gradate pe principiul de la simplu la complex și, în mod special, fiecare copil cu trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare, care să dezvolte maximal potențialul fizic și psihic pe care îl are” (Vrășmaș, T., 2001, p.72).

Fundamentată pe paradigma educației pentru toți, educația incluzivă este o abordare potrivit căreia toți copiii trebuie să aibă șanse egale de a frecventa aceeași școală și de a învăța împreună, indiferent de apartenența lor culturală, socială, etnică, rasială, religioasă și economică sau de abilitățile și capacitățile lor intelectuale sau fizice. Educația incluzivă reflectă valorile unei societăți echitabile și democratice care oferă tuturor persoanelor oportunități egale de a beneficia de drepturile omului și obiectivele de dezvoltare umană, împărtășite pe plan mondial.

Educația incluzivă presupune o nouă orientare care pune accentul pe cooperare, parteneriat, educație socială și valorizarea relațiilor interumane. Sunt reconsiderate scopurile, obiectivele, formele de organizare a educației, este reevaluată atitudinea statului și societății față de copiii, tinerii, adulții excluși și/sau marginalizați. Educația incluzivă susține integrarea educațională, socială, profesională a tuturor copiilor în comunitate, pornind de la valorile pe care i le poate oferi familia.

Educația incluzivă face posibilă și stimulează dezvoltarea continuă a învățământului general, permite valorificarea resurselor și experiențelor existente și crearea diferitor servicii de abilitare/reabilitare și sprijin al copiilor excluși /marginalizați.

Pentru realizarea scopului educației incluzive de a asigura șanse egale și acces la educație de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și treptele sistemului de învățământ, urmează a fi realizate un șir de obiective generale și specifice.

“Obiectivele generale ale educației incluzive sunt: (Radu, Ghe., 1999):

- promovarea educației incluzive drept prioritate educațională în vederea evitării excluderii și /sau marginalizării copiilor, tinerilor și adulților;
- dezvoltarea cadrului normativ și didactico-metodic pentru promovarea și asigurarea implementării educației incluzive;
- formarea unui mediu educațional prietenos, accesibil, capabil să răspundă așteptărilor și cerințelor speciale ale beneficiarilor;
- formarea unei culturi și a unei societăți incluzive.

Obiectivele generale ale educației incluzive se vor realiza prin atingerea unor obiective specifice (Radu, Ghe., 1999):

- armonizarea cadrului normativ național din perspectiva asigurării accesului la educație și egalității de oportunități în domeniul învățământului pentru fiecare copil, tânăr, adult;
- elaborarea și promovarea politicilor de implementare a educației incluzive în sistemul educațional național;
- dezvoltarea strategiilor intersectoriale pentru promovarea educației incluzive;
- elaborarea și implementarea unui sistem de standarde pentru educația incluzivă;
- reorganizarea învățământului general /special, optimizarea rețelei de instituții pentru educația incluzivă;
- revizuirea și elaborarea mecanismelor de finanțare adecvată în domeniul educației;
- consolidarea capacităților instituționale și dezvoltarea serviciilor de susținere a copiilor excluși și/sau marginalizați;
- formarea inițială și continuă, din perspectiva educației incluzive, a resurselor umane din domeniul educației și domeniile conexe;

- reconsiderarea mecanismelor de identificare, evaluare, determinare a necesităților educaționale speciale, diagnosticare a dezvoltării psihofizice a copiilor, tinerilor, adulților, din perspectiva adaptării programelor și formelor de educație;
- identificarea timpurie a necesităților educaționale speciale și asigurarea intervenției calificate corespunzătoare;
- abordarea individuală, respectând ritmul propriu de dezvoltare a fiecărui copil (evaluare inițială, plan educațional individual, monitorizare și evaluare continuă, evaluare finală);
- dezvoltarea modalităților și formelor de integrare în corespundere cu posibilitățile copiilor cu cerințele educaționale speciale;
- adaptarea/implementarea curriculumului incluziv care are drept caracteristică esențială flexibilitatea;
- dezvoltarea/implementarea sistemului de evaluare flexibil, din perspectiva educației incluzive;
- aplicarea tehnologiilor educaționale, informaționale, de comunicare, echipamentelor adecvate domeniului educației incluzive;
- accesibilizarea instituțiilor educative și de formare prin aplicarea tehnicilor asistive și inovarea tehnologică;
- consolidarea capacităților și responsabilizarea familiilor și a comunității;
- monitorizarea procesului de implementare a practicilor incluzive în sistemul de educație;
- sensibilizarea societății și formarea opiniei publice cu privire la educația incluzivă. “

Integrarea înseamnă că relațiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă. Când lipsește recunoașterea acestor valori, se instaurează alienarea și segregarea între grupurile sociale. Altfel spus, integrarea se referă la relația stabilită între individ și societate și se poate analiza având în vedere mai multe niveluri, de la simplu la complex .

Spre deosebire de integrare, educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul comunității (HGR nr. 1251/ 2005, bazată pe o carte publicată de UNICEF și MEC în 1999).

Bibliografie

- 1.Miftode, Vasile “Fundamente ale asistentei sociale” 1995, p 24;
- 2.“Pachetul de resurse pentru instruirea profesorilor”,1993,p.93 Editată de UNESCO, Franța
- 3.Radu, Gheorghe, 1993, „Cerințe pentru un model adaptat de învățare, decurgând din particularitățile dezvoltării la handicapății mintal“ (I), în Revista de Educație Specială, nr. 1/ 1993, p. 29-37;

BRINGING GENERATIONS TOGETHER: FAMILY TREE PROJECT IN THE ENGLISH CLASSROOM

Prof. Toporaș Andreia-Liliana
Școala Gimnazială Nr. 1 Onești, BACĂU

Activitatea prezentată este un exemplu de bună practică desfășurată la disciplina Limba engleză, clasa a III-a, în cadrul unității tematice *My Family*. Prin proiectul intitulat *Family Tree*, elevii și-au implicat părinții și bunicii în procesul de învățare, contribuind astfel la dezvoltarea competențelor lingvistice într-un mod autentic, dar și la consolidarea legăturilor între generații.

Obiective urmărite:

- Utilizarea vocabularului specific familiei în limba engleză;
- Dezvoltarea abilităților de exprimare orală și scrisă
- Implicarea activă a membrilor familiei în activitatea educațională
- Promovarea valorilor familiale și a respectului între generații

Descrierea activității:

Activitatea s-a desfășurat pe parcursul a două săptămâni. În prima etapă, elevii au învățat vocabularul specific familiei: mother, father, grandmother, grandfather, aunt, uncle, cousin etc. Au realizat jocuri interactive, au completat fișe de lucru și au vizionat scurte animații educaționale.

În a doua etapă, elevii au fost invitați să realizeze un „arbore genealogic” (*Family Tree*) în limba engleză, cu sprijinul părinților și al bunicii. Aceștia au adus fotografiile de familie, au povestit despre străbunici și rude mai îndepărtate, iar copiii au transcris informațiile în limba engleză. Proiectele au fost prezentate oral în fața clasei, în prezența unor invitați speciali: bunici și părinți care au dorit să participe la activitate.

Rezultate obținute:

- Elevii și-au îmbunătățit semnificativ vocabularul și fluența în limba engleză.
- Participarea activă a familiei a crescut motivația și încrederea copiilor.
- Relația dintre generații a fost consolidată prin schimbul de povești, amintiri și tradiții.
- Activitatea a creat un context afectiv pozitiv, în care învățarea a fost asociată cu bucuria și apartenența.

Concluzii:

Implicarea familiei în procesul educațional, chiar și într-o disciplină ca limba engleză, poate transforma o lecție obișnuită într-o experiență memorabilă. *Family Tree Project* a fost o punte între generații, între trecut și prezent, între școală și familie, demonstrând că educația are rădăcini adânci în valorile transmise din generație în generație.

NOI PERSPECTIVE ÎN FORMAREA CADRELOR DIDACTICE

Prof. Tudoreanu Maria
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Schimbările produse în societate și prognoza accelerării schimbărilor în etapele ce vor urma impun ca necesară nu numai adaptarea sistemelor educative la noile realități economice, sociale, culturale și științifice, ci și formarea în cadrul acestor sisteme a capacității de reglare continuă și de autoperpetuare a adaptabilității. Din această perspectivă principiile educației permanente devin linii orientative pentru acțiunea educativă în general, iar educația adulților constituie un segment a cărui accentuare nu poate fi considerată un element neprioritar.

Conceptul de *formare* a permis astfel realizarea unei mai strânse legături între activitățile de pregătire inițială efectuate în școli cu activitățile de perfecționare profesională care au loc în cadre de multe ori extrașcolare.

Termenul de *formare* surprinde procesul de integrare a personalității conform unui model acțional realizat cu scopul adaptabilității persoanei. Profesionalizarea înseamnă de fapt formarea competențelor profesionale care se impun ca imperative ale fiecărui domeniu profesional.

Formarea continuă asigură actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic, inclusiv dobândirea de noi competențe, în funcție de evoluțiile din planul nevoilor de educație și al curriculum-ului educațional, precum și în funcție de exigențele privind adaptarea competențelor personalului didactic la schimbările din structurile/procese de educație. Potrivit principalelor sale destinații, formarea continuă vizează:

- a) actualizarea și dezvoltarea, prin programe de formare/perfecționare periodică, a competențelor în domeniul/domeniile de specializare corespunzător funcțiilor didactice obținute prin formarea inițială;
- b) dezvoltarea competențelor pentru evoluția în cariera didactică, prin sistemul de pregătire și obținere a gradelor didactice;
- c) dobândirea sau dezvoltarea competențelor de conducere, îndrumare, control, evaluare în structurile și organizațiile din sistemul de educație;
- d) dobândirea de noi competențe, prin programe de reconversie/readaptare a calificării pentru noi specializări sau/și noi funcții didactice, altele decât cele obținute prin formarea inițială;
- e) dobândirea unor competențe complementare sau de extensie care largesc gama activităților și funcțiilor ce pot fi prestate de personalul didactic (predarea în sistemul E-learnig, predarea în limbi străine, consiliere educațională și orientare în carieră, educația adulților ș.a.);
- f) dezvoltarea și extinderea competențelor transversale privind rolurile sociale și dezvoltarea personală și profesională, interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic, asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței strategice a grupurilor profesionale, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități ș.a.

Formarea continuă a personalului didactic se întemeiază pe paradigma abordării prin competențe și pe conceptul de dezvoltare cumulativă a nivelului de competență a personalului didactic. Nivelul de competență vizat prin programele și activitățile de formare continuă/perfecționare este evaluat în funcție de:

- a) capacitatea cadrului didactic de a mobiliza, a combina și a utiliza în mod autonom capacitățile de cunoaștere, deprinderile și competențele generale și cele profesionale în acord cu diversele cerințe specifice unui anumit context, situații sau probleme;
- b) capacitatea cadrului didactic de a face față schimbării, situațiilor complexe și neprevăzute.

Aspecte organizaționale

Formarea continuă a personalului didactic din învățământul preuniversitar se realizează printr-un sistem de instituții, organizații și structuri ale acestora, între care se stabilesc relații ierarhice și relații funcționale menite să asigure coerența, compatibilitatea și respectarea standardelor de calitate în proiectarea, realizarea și evaluarea programelor de formare continuă la nivel național.

Din punctul de vedere al poziției și funcțiilor cu care sunt abilitate instituțiile, organizațiile și structurile ce îl alcătuiesc, sistemul național de formare continuă a personalului didactic din învățământul preuniversitar cuprinde:

- a) instituții și structuri ale acestora cu funcții de reglementare, coordonare, finanțare, evaluare, acreditare și monitorizare a programelor de formare continuă;
- b) instituții, organizații și structuri ale acestora cu funcții de organizare și realizare a programelor și activităților de formare continuă, având statul de furnizori de programe de formare continuă a personalului didactic.

Principalele forme de organizare a formării continue/perfecționării personalului didactic din învățământul preuniversitar sunt:

- a) activitățile metodico-științifice și psihopedagogice, realizate la nivelul unității de învățământ sau pe grupe de unități (comisii metodice, catedre și cercuri pedagogice);
- b) sesiunile metodico-științifice de comunicări, simpozioane și schimburi de experiență pe probleme de specialitate și psihopedagogice;
- c) stagiile periodice de informare științifică de specialitate și în domeniul științelor educației;
- d) cursurile organizate de societăți științifice și alte organizații profesionale ale personalului didactic;
- e) cursurile de perfecționare a pregătirii de specialitate, metodice și psihopedagogice;
- f) cursurile de pregătire și examenele pentru obținerea definitivării în învățământ sau a gradelor didactice;
- g) cursurile de pregătire și perfecționare pentru personalul de conducere, de îndrumare și de control, potrivit unor programe specifice
- h) bursele de perfecționare și stagiile de studiu și documentare, realizate în țară și în străinătate;
- i) cursurile postuniversitare de specializare;
- j) studiile universitare de masterat;
- k) studiile universitare de doctorat.

Programele de conversie profesională intră în atribuțiile instituțiilor de învățământ superior și se desfășoară în baza unor norme metodologice specifice.

Evaluarea și validarea achizițiilor dobândite de personalul didactic prin diferite programe și forme de organizare a formării continue/perfecționării se efectuează prin sistemul de recunoaștere, echivalare și acumulare a creditelor profesionale transferabile.

Personalul didactic, precum și personalul de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar participă, o dată la 5 ani, la un program de perfecționare. Pentru îndeplinirea condiției menționată, personalul didactic din învățământul preuniversitar trebuie să acumuleze la intervale de 5 ani un minimum de 90 de credite profesionale transferabile.

Acestea se pot obține prin:

- a) participarea la un program de perfecționare o dată la 5 ani, de 30-90 de credite, acreditat de

Centrul Național de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar;
b) activitățile metodico-științifice și psihopedagogice.

Programele și activitățile de perfecționare prevăzute anterior pot fi organizate în forme de învățământ flexibile, adaptate obiectivelor și conținuturilor formării, precum și posibilităților și cerințelor

participanților, respectiv:
a) prin cursuri cu frecvență, organizate modular, în perioada vacanțelor școlare, în zilele nelucrătoare sau în zile lucrătoare alocate în mod special activităților de perfecționare;
b) în sistemul învățământului la distanță, prin utilizarea platformelor E-learning și a suporturilor electronice, combinate cu orientarea și asistarea învățării prin procedurile de tutoriat;
c) prin cursuri fără frecvență organizate de instituții de învățământ superior, combinate cu consultații periodice, potrivit opțiunilor participanților;
d) prin alte forme de organizare care combină învățarea asistată de formatori (prin cursuri, seminarii, laboratoare și activități practice comune), cu învățarea prin studiul individual și activitatea independentă a participanților.

Activitățile metodico-științifice și psihopedagogice la nivelul unității de învățământ sunt organizate și realizate prin catedre și comisii metodice. Activitățile metodico-științifice desfășurate în cadrul catedrelor/comisiilor metodice vizează obiective și conținuturi care au impact nemijlocit asupra procesului de învățământ desfășurat în școală și sunt centrate pe principalele demersuri pedagogice, respectiv: analiza, proiectarea, realizarea, evaluarea și ameliorarea/dezvoltarea procesului. Principalele demersuri și activități prin care catedrele/comisiile metodice contribuie la formarea continuă/perfecționarea personalului didactic constau în:

a) analiza nevoilor de educație, generale și specifice, comune și speciale și stabilirea priorităților pe baza cărora se proiectează procesul de învățământ;
b) analiza resurselor educaționale și formularea modului în care acestea vor fi distribuite și utilizate la nivelul concret al școlii și al claselor de elevi/grupelor de preșcolari;
c) analiza contextului social și pedagogic specific în care se desfășoară procesul de învățământ;
d) analiza claselor de elevi/grupelor de preșcolari sub aspectul rezultatelor anterioare ale învățării și determinarea condițiilor inițiale (prealabile) de la care se pornește în fiecare etapă a procesului de învățământ (la început de ciclu, de an școlar, de semestru, la începutul unui capitol nou din programa școlară);

e) definirea operațională a obiectivelor educaționale sau/și a competențelor vizate prin procesul de învățământ;

f) organizarea, structurarea logică și transpunerea psihopedagogică a conținuturilor predării și învățării, în funcție de particularitățile vârstei psihologice și școlare a elevilor și de particularitățile fiecărei clase de elevi/grupe de preșcolari;

g) alegerea, analiza și evaluarea strategiilor didactice, a metodelor, tehnicilor și instrumentelor de predare-învățare și aplicarea acestora la particularitățile disciplinelor de învățământ și ale claselor de elevi/grupelor de preșcolari.

h) alegerea, construirea și validarea metodelor și instrumentelor de evaluare formativă și de evaluare sumativă a elevilor și de evaluare a rezultatelor procesului de învățământ;

i) stabilirea și aplicarea pârghiilor și mijloacelor de autoreglare și ameliorare a procesului de învățământ în funcție de rezultatele evaluării din fiecare etapă;

j) extinderea și aprofundarea cunoștințelor de specialitate și psihopedagogice și integrarea acestora în demersuri de investigare, de evaluare și analiză critică a teoriilor, abordărilor, principiilor privind educația.

Principalele modalități de organizare și desfășurare a activității catedrelor/comisiilor metodice sunt:

- a) dezbaterile de grup;
- b) întocmirea și prezentarea de referate cu conținut de specialitate, didactic sau psihopedagogic;
- c) elaborarea, punerea în practică și valorificarea unor proiecte de cercetare realizate individual sau în echipă;
- d) recenzii și prezentare de carte;
- e) sesiuni de comunicări științifice;
- f) schimburi de experiență, asistarea și evaluarea lecțiilor;
- g) activități practice cu rol demonstrativ sau aplicativ.

Activitățile de perfecționare sunt incluse în programul de activitate al catedrei/ comisiei metodice, întocmit anual și actualizat semestrial. În cazul catedrelor/comisiilor metodice constituite pe grupuri de școli, programul de activitate trebuie să cuprindă activități organizate succesiv, în mod echilibrat, în fiecare din unitățile de învățământ componente.

Activitățile metodico-științifice și psihopedagogice la nivel local, zonal sau județean sunt organizate și realizate prin cercurile pedagogice. Acestea reunesc educatoare, învățători, maiștri-instructori, profesori, responsabili ai comisiilor metodice, directori, cadre didactice încadrate în centrele de asistență psihopedagogică, în casele corpului didactic, în învățământul special, în palate și cluburi ale copiilor etc. dintr-o localitate, dintr-o zonă, sau la nivel de județ.

Cercurile pedagogice sunt foruri de sinteză, de evaluare a rezultatelor procesului de învățământ și a factorilor care determină eficiența acestuia, de comunicare și valorificare a experiențelor didactice și concluziilor cercetării pedagogice efectuată de cadrele didactice, de evaluare critică și constructivă a metodelor de predare învățare, a conținuturilor și modurilor de organizare a procesului educațional, de lansare a unor proiecte educaționale cu impact la nivel zonal și județean.

Procesul de acordare a gradelor didactice marchează evoluția în carieră a personalului didactic în acord cu noul Cadru Național al Calificărilor și cu standardele ocupaționale asociate specializărilor didactice, precum și în conformitate cu noile tendințe privind dezvoltarea resurselor umane și asigurarea calității în educație.

Obiectivele activității de perfecționare a cadrelor didactice pot fi definite la nivel general și specific, fiind exprimate în termeni de formare continuă, domeniu în care există un anumit consens în cadrul sistemelor de învățământ din țările dezvoltate. Taxonomia rezultată include trei obiective generale:

1) dezvoltarea personală și socioprofesională a cadrului didactic (*obiective specifice*:

- a) actualizarea competențelor de bază (pedagogice, de specialitate);
- b) însușirea de noi competente;
- c) aplicarea competențelor de bază la nivelul didacticii specialității/specialităților;
- d) inițierea în utilizarea unor noi strategii, metode, mijloace de *predare-învățare-evaluare*);

2) *ameliorarea sistemului de formare continuă/instituitii, oferta de cursuri, practici pedagogice (obiective specifice*:

- a) favorizarea interdisciplinarității pe fondul valorificării conceptelor de bază;
- b) stimularea cercetării pedagogice/inovației la nivel individual și în grup/echipă;
- c) aplicarea paradigmatelor educaționale la nivelul școlii și al clasei/vezi teoria curriculumului; managementul educației;
- d) dezvoltarea comportamentelor psihosociale necesare managementului resurselor umane);

3) *cunoașterea mediului pedagogic și social ((obiective specifice*:

- a) favorizarea relațiilor școlii cu diferiți agenți sociali: economici, comunitari, culturali, politici etc.;
- b) raportarea sistemului de învățământ la problematica socio-economică;
- c) adaptarea la schimbările socio-culturale specifice societății postindustriale/informatizate;

d) studierea factorilor psihosociali care influenteaza comportamentele elevilor)

Continutul activitatilor de perfectionare a cadrelor didactice, corespunzator obiectivelor prezentate, include programe (post)universitare de: *pedagogie generala* (fundamentele pedagogiei, teoria educatiei, didactica generala), *didactica specialitatii/metodica predarii*, *teoria curriculumului*, *management scolar*, *formare avansata* (la disciplinele de specialitate). Aceste programe, "cele mai frecvente in statele Uniunii Europene" sint realizabile, in universitati si institutii specializate in formare continua, prin: cursuri, conferinte pedagogice, seminarii, stagii intensive si extensive, actiuni practice, invatamint la distanta, universitati de vara, excursii tematice (de documentare, studiu etc.).

Evolutia activitatii de perfectionare a cadrelor didactice are loc pe circuitul metodologic: *formare initiala - formare continua - autoformare*. Sistemele (post)moderne de invatamint accentueaza continuitatea celor trei secvente de instruire permanenta congruente la nivel de politica a educatiei. *Formarea initiala*, organizata la nivel universitar pentru toate categoriile de cadre didactice, are un caracter mai deschis, "asociind la competenta disciplinei o pregatire pentru intalnirea cu copii si adolescentii, inclusiv cu cei aflati in mare dificultate scolara". *Formarea continua* urmareste perfectionarea practicii pedagogice valorificind mai multe modele alternative "care permit aprofundarea reflexiei si consolidarea cunostintelor noi" in situatii diversificate, proprii procesului de invatamint. *Autoformarea* apare astfel ca o consecinta a sistemului de formare (initiala-continua), expresie a transformarilor inovatoare promovate in cadrul procesului de invatamint, a cercetarilor pedagogice finalizate la nivelul practicii didactice, a normelor sociale care instituie in scoala "o adevarata cultura a autonomiei pedagogice".

Activitatea de perfectionare a cadrelor didactice evolueaza in doua contexte complementare:

a) la nivelul scolii "ca abordare distincta a schimbarii educationale care amplifica rezultatele elevilor si intareste capacitatea scolilor de a face fata schimbarii" (Hopkins, David; Ainscow, Mel; West, Mel, 1998, pag.12);

b) la nivelul unor relatii de parteneriat ca raspuns la un ansamblu de cereri sociale, aflate in continua expansiune si diversificare (vezi Zay, Danielle, 1994).

Ca *factor intern*, perfectionarea personalului didactic contribuie la imbunatatirea *culturii scolare*, a relatiilor interpersonale, in *conditii* in care profesorii si elevii promoveaza *invatarea prin ei insisi* (vezi Hopkins, David; Ainscow, Mel; West, Mel, 1998, pag.13). In aceasta perspectiva intervin activitatile curente organizate la nivel de: consiliul profesoral, consiliul consultativ, comisii/catedre metodice, cercuri pedagogice, cabinete de asistenta psihopedagogica, lectii deschise, studiul individual, recenzii, lectorate si conferinte pedagogice. Ca *factor de parteneriat*, perfectionarea cadrelor didactice permite reglarea-autoreglarea continua a practicii pedagogice in raport de o pluralitate de roluri asumate sau pe cale de a fi asumate ca urmare a cererii sociale: educator, instructor, metodist, evaluator, cercetator, manager; consilier, animator, agent al comunitatii locale; profesor-autor de lectii/cursuri sustinute in regim de *invatamint deschis la distanta (IDD)*, prin televiziune scolar, *Internet* etc. Institutiile care pot fi angajate, in acest sens, sint situate la nivelul structurii de conducere si de relatie, proprie sistemelor (post)moderne de invatamint - vezi: consiliile pentru curriculum si evaluare, centrele de instruire profesionala continua, centrele de asistenta psihopedagogica, facultatile, departamentele, editurile - de specialitate, institutele de cercetari, mass media (presa, radio, televiziune, *internet*).

Repere bibliografice:

1. Eurydice, Reteaua de Informare despre educatie in Comunitatea Europeana, *Formarea continua a cadrelor didactice in Uniunea Europeana si statele AELS/SEE*, Editura Alternative, Bucuresti, 1997.

2 Hopkins, D.; Ainscow, M.; West, M., *Perfectionarea scolii intr-o era a schimbarii*, Editura Prut International, Chisinau, 1998.

3. Maciuc, Irina, *Formarea formatorilor. Modele alternative si programe liniare*, Editura Didactica si Pedagogica, RA, Bucuresti, 199

IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE ÎN DIDACTICA MODERNĂ

Prof. Vitályos Ștefan
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, BACĂU

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. “Activ” este elevul care “depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborarea a noilor cunoștințe. “Activismul exterior” vine deci să servească drept suport material “activismului interior”, psihic, mental, să devină un purtător al acestuia.

Experiențele de învățare în grup sunt marcate de dialog reflexiv, de stimularea atitudinii metacognitive (crearea de moduri alternative de gândire, oferind o bază rațională pentru negocierea interpersonală a sensurilor, o cale de a ajunge la înțelegerea reciprocă), de crearea de jurnale reflexive și de stimularea gândirii critice. Încrederea în procesul de învățare eficientă conduce la diminuarea controlului și la instaurarea unor relații de muncă degajate între educator și educat.

Noile orientări postmoderniste asupra științei educației solicită cu necesitate aplicarea unor strategii interactiv-creative în predarea și învățarea școlară. Clasele de elevi în viziune postmodernistă sunt privite de către Peter Appelbaum drept adevărate comunități de cercetare și inter-învățare, demonstrând importanța activismului și a interrelațiilor pentru progresul cunoașterii. Scopul nu este neapărat cel de a-i antrena pe elevi în formularea de răspunsuri la întrebările și problemele enunțate, ci mai mult, de a-i ajuta să descopere căile de a pune întrebări și de a analiza critic problemele.

Reușita activității didactice a unui profesor este asigurată și de varietatea de metode de predare-învățare-evaluare pe care le deține și pe care știe să le gestioneze corect și la momentul potrivit. Între acestea, metodele și tehnicile active și interactive au un loc important. În învățământul modern sunt promovate metodele interactive, a căror utilizare are numeroase valențe formative. Astfel, este de dorit ca implicarea activă și interactivă a elevilor și învățarea (inter)activă realizată de aceștia, să îi ajute să descopere plăcerea de a învăța, care poate da naștere sentimentelor pozitive – de încredere în propriul potențial, de dorință de cunoaștere, de împlinire .

Învățământul nou aduce o perspectivă actuală a educației, acest lucru presupune folosirea unor metode interactive la clasă, care să pună accent pe mecanismele gândirii, imaginației, inteligenței, și creativității. Problema principală a didacticii contemporane este aceea de a găsi formele, mijloacele, procedeele și strategiile, pentru a realiza un învățământ capabil să trezească la viață, mai mult decât până acum, forțele creatoare ale copiilor și să angajeze la învățatură întregul potențial spiritual. Prin

aplicarea metodelor interactive, în cadrul orelor se creează condițiile optime pentru afirmarea individuală și în echipă a elevilor, receptivitate pentru experiențe noi, căutate și rezolvate prin dezvoltarea gândirii critice, deducție, analiză, evaluarea performanței proprii și creșterea motivației pentru învățare.

Metodele interactive au o eficiență mărită atunci când elevii lucrează în grup sau în echipe. Acest tip de învățare stimulează colaborarea între membrii grupului sau echipei atunci când sunt puși în fața unei situații problematice. Respectând regulile echipei, elevii își valorifică creativ propriile idei care ajută la rezolvarea situației impuse. Într-un grup, elevii pot să-și verifice nivelul de cunoștințe, iar încrederea reciprocă induce o stare psihică pozitivă. Se creează o relație de colaborare între elevi, iar aceasta duce la formarea unor trăsături de caracter cum ar fi: responsabilitatea, devotamentul, curajul, onestitatea.

Metodele interactive au în comun faptul că ele oferă un spor de idei și soluții, facilitează un transfer mai mare de cunoștințe și astfel fac să crească productivitatea muncii intelectuale, să creeze o stare de satisfacție, o senzație de succes. Marii pedagogi spun că folosirea metodelor diferite în procesul de învățare au ca rezultat diferențe în pregătirea elevilor. Cunoștințele sunt mai bine însușite de copii și mai accesibile dacă metodele folosite sunt atent alese, potrivit vârstei. Petrovici C. spune că „metodele interactive ajută cadrul didactic să imprime orei un caracter mai viu și mai atrăgător. Aducând varietate și idei noi, alungă monotonia plictiseala și oboseala elevilor și le trezește buna dispoziție și interesul pentru ceea ce învață. Elevii sunt astfel stimulați să înțeleagă mai bine conținutul lecției, stimulează formarea de opinii, sprijină munca în echipă și pune accentul pe formarea de deprinderi și aptitudini durabile. Metodele interactive folosite în timpul activității are multiple valențe formativ-informative care se răsfrâng asupra viitoarei personalități ale copilului”.

Metodele interactive îi pun pe elevi în situații diferite de învățare. Aceste situații sunt deosebite deoarece noul, ineditul sunt factori motivanți de învățare. Fiecare membru al echipei reprezintă o individualitate, iar munca în echipă conduce la autocunoaștere și cunoaștere reciprocă. De aceea, un eventual eșec nu-l mai poate descuraja atât de mult pe elevul care lucrează în echipă. Este vital ca toți elevii din echipă să fie responsabili, să conștientizeze faptul că trebuie să-și ducă bine la îndeplinire sarcinile ce le revin, pentru ca rezultatele să fie cele mai bune. Un elev care gândește, care se mobilizează, descoperă, are spirit de inițiativă, caută, cercetează este un coechipier ideal pentru grup.

Pentru eficientizarea metodelor interactive ar fi indicat să organizăm spațiul în funcție de cerințe. Mobilierul și materialele folosite în metoda respectivă să fie așezate corespunzător. Copiii își gestionează spațiul în timpul derulării demersului metodei pentru a-și realiza cu succes sarcina. Dacă

este nevoie ei pot modifica spațiul de învățare pentru a deveni funcțional stilului lor de învățare, se va da frâu liber creativității lor. Copiii se vor simți confortabil în acel spațiu, vor fi cooperanți cu colegii vor asculta activ și vor învăța să accepte părerile celorlalți. Profesoara va fi mereu atentă în desfășurarea și derularea demersului de învățare și va ajuta la menținerea ordinii și respectarea regulilor, va interveni și va atenționa copiii în momentul în care se vor încălca anumite reguli prestabilite.

Pentru un profesor este important să dețină un repertoriu metodologic complex, variat și adaptat. Metodele nu au însă o valoare în sine. Valoarea le este conferită de maniera în care profesorul le integrează în practica instruirii în armonie cu celelalte variabile ale spațiului de instruire (obiective, conținuturi, pregătirea elevilor, resursele de timp, mijloacele de învățământ).Strategiile didactice interactive de predare-învățare, corelate cu cele evaluative conduc împreună la eficientizarea activității desfășurate de profesor cu elevii săi.

Bibliografie:

- a. Bocoș, M., (2002) Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune. Ediția a II-a, revăzută, Editura Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca;
- b. Cerghit, I., (2006) Metode de învățământ. Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași;
- c. Găvenea, A., (1975) Cunoașterea prin descoperire în învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- d. Oprea, C.L., (2009) Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, ed. a IV-a, București;

MATEMATICA

PODUL INVIZIBIL ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE

EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

Prof. Vlaicu - Hergane Aurica
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu” Arad, ARAD

Matematica a fost și rămâne una dintre cele mai importante discipline din educația formală, punând bazele gândirii logice și riguroase. De-a lungul timpului, predarea matematicii s-a realizat după metode tradiționale, dar în prezent, datorită dezvoltării tehnologiei și nevoii de adaptare la noile generații, inovația ocupă un loc tot mai important în procesul de predare-învățare.

Îmbinarea tradiției cu inovația în predarea matematicii a devenit o bună practică, care aduce beneficii vizibile în înțelegerea conceptelor și în implicarea elevilor.

1. Tradiția în predarea matematicii

Tradiția înseamnă stabilitate, continuitate și rigoare. În predarea matematicii, aceasta se reflectă în:

- Manualele structurate pe capitole clasice: aritmetică, algebră, geometrie, analiză;
- Metoda „predare – exersare – verificare”, folosită de zeci de ani;
- Rezolvarea exercițiilor în caiet, cu pași clari și logici;
- Evaluări scrise, lucrări de control, concursuri clasice.

Această abordare a format generații întregi de elevi, oferindu-le un mod clar și organizat de a gândi.

2. Inovația – răspunsul educației la prezent și viitor

Odată cu dezvoltarea tehnologiei, educația – inclusiv cea matematică – a început să integreze instrumente și metode moderne:

- *Platforme educaționale* (Khan Academy, Brio, Edmodo, Wordwall);
- *Aplicații de rezolvare asistată* (GeoGebra, Photomath, Microsoft Math Solver);
- *Instrumente digitale* precum table interactive, ecrane tactile, quizuri online;
- *Predare asincronă sau hibridă* – lecții înregistrate, teme trimise online, feedback digital.

Inovația nu înlocuiește tradiția, ci o completează, făcând matematica mai accesibilă și mai atrăgătoare.

3. Bunele practici în predarea matematicii sunt cele care:

- păstrează rigoarea metodei clasice,
- folosesc instrumente moderne de predare,
- implică elevul activ în procesul de învățare,
- conectează teoria cu viața reală

4. Exemple de bune practici în predarea matematicii

Exemplul 1: Lecții interactive cu GeoGebra

Clasa: a VIII-a

Conținut: Transformări geometrice – simetria axială și centrală

- Profesorul folosește aplicația GeoGebra pentru a demonstra interactiv cum se formează imaginile simetrice.
- Elevii pot experimenta singuri, înțelegând ușor conceptul de simetrie și aplicarea sa în probleme.

Impact: Îmbunătățirea vizualizării spațiale și creșterea interesului pentru geometrie.

Exemplul 2: Caietul digital al elevului

Clasa: a VI-a

Activitate: Crearea unui jurnal de matematică online în Google Docs sau Padlet.

- Elevii încarcă săptămânal probleme rezolvate, explicații în propriile cuvinte și imagini.
- Pot include linkuri către videoclipuri, grafice, fișiere audio.

Impact: Elevii devin mai implicați și responsabili în propria învățare; profesorul poate oferi feedback personalizat.

Exemplul 3: Matematica aplicată în viața reală

Proiect interdisciplinar: „Cum facem un buget de vacanță”

Clase: a VII-a – a VIII-a

- Elevii calculează costuri reale (transport, cazare, alimentație, activități).
- Aplică procentaje, calcule cu fracții, rotunjiri, estimări.

Impact: Matematica devine utilă și concretă, depășind „pagina de manual”.

Exemplul 4: Tradiție învățată prin inovație – Simetria în motive populare

Clasa: a VI-a

Activitate: Identificarea și analizarea simetriilor în motive tradiționale românești (costume populare, ceramică de Horezu etc.)

- Elevii analizează modelele folosind figuri geometrice.
- Pot crea propriile modele pe hârtie sau digital, în aplicații ca Canva sau Paint.

Impact: Integrarea matematicii cu arta, cultura și tradițiile naționale.

Exemplul 5: Evaluarea interactivă – Kahoot / Quizizz

Activitate: Test de recapitulare cu întrebări grilă, realizat prin aplicații interactive.

- Elevii răspund de pe telefon/tabletă, în timp real.
- Competiția prietenoasă și ritmul alert stimulează atenția și învățarea activă.

Impact: Evaluare rapidă, distractivă și eficientă.

În concluzie, educația modernă nu trebuie să aleagă între tradiție și inovație, ci să le îmbine în mod creativ. Predarea matematicii poate deveni mai accesibilă, mai practică și mai interesantă atunci când profesorul folosește metode mixte, adaptate nevoilor actuale ale elevilor.

EDUCAȚIA AXATĂ PE COMPETENȚE ȘI PE RELAȚIA CADRU DIDACTIC - PĂRINTE – ELEV

Director prof. Vrînceanu Irina-Carmen
Școala Gimnazială „Dr.Alexandru Șafran” Bacău, BACĂU

Prin fenomene indezirabile definim: absenteismul, abandonul școlar, eșecul, elemente ce privesc participarea la învățământ, eșecul procesului instructiv-educativ.

„Natura ne aseamănă, educația ne deosebește”. (Confucius)

Definit în Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar (Ordinul MENCS nr. 5079/2016), abandonul școlar se referă la elevul care nu frecventează cursurile de zi ale unei clase din învățământul obligatoriu, depășind cu mai mult de doi ani vârsta clasei respective. Dar același regulament oferă alternative pentru ameliorarea situației create, elevul aflat în situație de abandon școlar poate fi înscris, la cerere, în forme de învățământ seral, cu frecvență redusă sau la distanță, pentru care se constituie formațiuni aparte. Tinerii care au depășit vârsta școlară cu mai mult de patru ani își pot completa educația de bază, prin parcurgerea unor programe de tip „A doua șansă”, conform Metodologiei.

Abandonul școlar întâlnit la toate ciclurile de învățământ : preșcolar, primar, gimnazial, liceal, tinde să devină o problemă esențială a societății noastre.

„Omul e făcut să trăiască între oameni. Prin urmare ,ori îl educi, ori îl suporti”.
(Marcus Aurelius)

Cauzele pentru care uneori copiilor le este îngădit accesul la educație sunt în egală măsură legate de disfuncțiunile din sistemul educațional cât și de problemele socio-economice. Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți.

Situația materială precară, distanța față de școală, absența părinților din familie, prin plecarea lor în diferite locații pentru a le oferi un confort, rezultatele școlare sub standard, obținute de elevi îi pot îndrepta spre abandonarea sistemului de învățământ.

Lipsiți de motivație, abandonează școala protestând față de situația pe care o au, dar în același timp se supun excluderii din societatea civilizată. Părinții sunt modele pentru copii lor, în familiile în care lipsurile se împletesc deseori cu un grad scăzut de cultură (părinți care nu au finalizat nici ei școala), copilul respectiv renunță mult mai ușor la educația formală oferită de școală.

O strategie efectivă de prevenire a abandonului școlar se poate clădi doar pe acțiunea mai multor factori decizionali: familie, comunitate, școală, autorități.

Prima etapă constă în depistarea cauzelor, prin inițierea unei anchete sociale, prin care se urmărește colectarea de informații referitoare la situația familială care a provocat abandonul.

Educația remedială efectuată în vacanțele școlare, prin activități menite să atragă elevii și ulterior recompensarea lor cu o excursie sau o tabără, se desfășoară cu sprijinul mediatorului și a consilierului școlar.

Un rol motivațional în sprijinirea elevilor defavorizați este și acordarea unei mese zilnice pentru a suplini astfel, într-o mică măsură, lipsurile materiale. Programele Guvernamentale de acordare a Rechizitelor școlare sau programul „Corn și lapte” sunt implementate cu succes în special în rândul copiilor defavorizați.

Educarea părinților, motivarea reușitei în viață prin acceptarea educării, se realizează prin proiecte cu finanțare nerambursabilă pentru programe de educație pe diferite direcții: igienă, sănătate, promovarea meseriilor, conduita socială, încurajarea părinților să-și studieze mai amănunți, viața modul în care ei relaționează cu copiii, să descopere o gamă mai largă de alternative pozitive și eficiente pentru rolul de părinte.

Oferind părinților posibilitatea de a furniza și de a primi informații pentru a conștientiza alternativele pozitive putem să- i ajutăm, în luarea de măsuri pentru îmbunătățirea calității vieții lor dar și a copiilor lor. Uneori părinții au nevoie de sprijin specializat și îndrumare față de procesul de îndrumare al copilului.

Educarea părinților reprezintă o modalitate de educare a unei atitudini echilibrate față de familie, copii, carieră sau alte activități cotidiene. Să fii părinte este experiența cea mai dificilă, dar și cea mai plăcută.

„Un copil este o persoană care va continua ceea ce tu ai început. El va sta unde stai tu și, atunci când tu nu vei mai fi, se va ocupa de acele lucruri pe care tu le consideri importante (.....) Soarta omenirii se află în mâinile lui”. (Abraham Lincoln)

„Fără educație, ce este omul? Un splendid sclav, un sălbatic al rațiunii.” (Joseph Addison)

Formarea cadrelor didactice în domeniul educației incluzive, a metodelor de combatere a discriminării și promovarea toleranței în mediul școlar, reprezintă o obligație morală a meseriei de dascăl atât pentru reducerea abandonului școlar cât și pentru propria perfecționare. Implicarea cadrelor didactice în viața elevilor, dincolo de orele de curs, este un factor capital de succes.

„O călătorie de o mie de kilometri începe cu primul pas”. (Lao-Tzu)

Dreptul la educație, prevăzut de Art. 32 din Constituția României ar trebui să fie un drept de care să beneficieze toți copiii . Acest lucru este realizabil doar în măsura în care modelele societății îi pot motiva, societatea îi protejează și ei devin rezultatul propriilor ambiții.

Bibliografie:

- Cucos, Constantin, 2012, „Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?”, articol aparut pe newsletter-ul doxologia.ro și în Revista Doxologia, Editura Doxologia Media Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Iași;
- Preda, Viorica, Pletea, Mioara, Grama, Filofteia, 2011, 450 de jocuri educationale, Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, Editura Didactica Publishing House, București;

METODE INOVATIVE DE PREDARE - ÎNVĂȚARE – EVALUARE

Inspector management instituțional
Prof. Vrînceanu Iulian
Inspectoratul Școlar Județean Bacău

Motto: „Să nu-i educăm pe copiii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”
(Maria Montessori)

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Călea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat. Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc. Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode și procedee prin care se realizează conlucrarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățării, dar și evaluării unui volum de informații, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane. Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodos”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență. Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive.

Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor. Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica

didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale;
- atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală;
- o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen);
- responsabilitatea colectivă și individuală;
- valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor.

Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celui alt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Metodele interactive:

- creează deprinderi;
- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive – „*Metoda proiectului*”.

Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;
- continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare.

Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:

- Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;
- Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;
- Oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev + elev, elev – învățător, învățători – elev – părinte;
- Stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă.

Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Bibliografie:

- Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
- Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;
- Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

LEGĂTURA ÎNTRE GENERAȚII LA CLASELE PRIMARE

Prof.înv.primar Zărnescu Marinela
Școala Gimnazială Nr.1 Onești, BACĂU

Educația reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea unei societăți. De-a lungul timpului, aceasta a fost influențată de valorile culturale, politice și tehnologice ale fiecărei epoci. Astăzi, sistemul educațional se află la intersecția dintre două forțe majore: tradiția și inovația. Acestea nu trebuie percepute ca fiind în opoziție, ci ca dimensiuni complementare ale unui proces continuu de evoluție.

Tradiția în educație

Tradiția în educație înseamnă valorificarea metodelor, conținuturilor și relațiilor pedagogice consacrate, care și-au dovedit eficiența în timp. Următoarele elemente reprezintă aspecte tradiționale care, în anumite contexte, oferă stabilitate și continuitate în procesul de învățare.

- autoritatea profesorului ca formator moral și intelectual;
- respectul față de manual, ca sursă principală de învățare;
- evaluarea clasică (examenul scris/oral);
- accentul pus pe memorare și disciplină.

Inovația în educație

Inovația presupune adoptarea unor metode și tehnologii moderne care să răspundă nevoilor actuale ale elevilor și societății. Printre acestea se numără:

- integrarea tehnologiei digitale în procesul educativ (platforme online, table interactive, aplicații educaționale);
- metode active și participative de învățare (învățare prin proiect, jocuri educative, învățare colaborativă);
- personalizarea învățării și centrarea pe nevoile individuale ale elevilor;
- evaluarea formativă și feedbackul continuu.

Inovația înseamnă, de asemenea, deschiderea către interdisciplinaritate, gândire critică, creativitate și învățare pe tot parcursul vieții.

Relația dintre tradiție și inovație

Contrar aparențelor, tradiția și inovația nu se exclud reciproc. O educație de calitate presupune echilibrul între cele două. Tradiția oferă rădăcini, stabilitate și valori, în timp ce inovația oferă instrumentele și metodele adaptate contextului actual. Un profesor eficient este acela care știe

să păstreze ceea ce este valoros din trecut, dar care este și deschis să experimenteze și să integreze noutățile utile în practica didactică.

Legătura între generații la clasele primare. Exemple de bună practică

Copiii din clasele primare au o legătură specială cu persoanele mai mari decât ei – părinți, bunici sau chiar străbunici. Această legătură este importantă, pentru că îi ajută pe cei mici să învețe lucruri valoroase despre viață, despre trecut și despre cât de frumoasă este familia.

Când un copil vorbește cu bunica sau bunicul, el află povești vechi, jocuri din copilăria lor și învață să respecte tradițiile. La rândul lor, cei mai în vârstă se simt iubiți, ascultați și apreciați. Prin activități la clasă – cum ar fi “Ziua bunicilor”, ateliere de povești, scrisori sau lucrări creative – elevii învață să comunice cu alte generații, să fie răbdători, atenți și recunoscători.

Această punte între generații este o lecție de viață care nu se învață doar din cărți, ci din iubire, respect și prietenie. Când cei mici și cei mari sunt împreună, se creează o lume mai bună, în care toți au ceva de învățat unii de la alții.

Exemple de activități care pot fi desfășurate la clasele primare pentru a consolida legătura între generații:

1. 📖 Ziua poveștilor cu bunici

Copiii au invitat bunicii la școală, unde aceștia au povestit amintiri din copilăria lor, jocurile pe care le jucau și cum era viața fără telefoane și internet. A fost o lecție vie de istorie și empatie.

2. 🍳 Atelier de gătit cu mamele și bunicile

În cadrul unei activități practice, elevii au gătit împreună cu bunicile și mamele rețete tradiționale. Copiii au învățat cum se fac prăjiturile de altădată și au povestit ce mâncăruri le plac cel mai mult.

3. 🧶 Atelier de meșteșuguri tradiționale

Copiii au învățat să coasă, să tricoteze sau să împletească din lână, alături de persoane vârstnice din comunitate. A fost o ocazie minunată de a transmite obiceiuri vechi și de a învăța răbdarea și atenția.

4. 🎵 Concert sau spectacol dedicat bunicilor

Elevii au pregătit un mic spectacol de cântece, poezii și dansuri pentru bunici, iar la final le-au oferit felicitări făcute manual. Acest gest simplu a adus multă bucurie și emoție.

5. 📷 Expoziție de fotografii – „Copilăria bunicilor”

Fiecare copil a adus o fotografie veche cu bunicii lor și a povestit colegilor ceva despre viața acestora. Fotografii și amintiri au fost expuse pe un panou special în clasă sau pe holul școlii.

6. Scrisori către bunici

Copiii au scris scrisori pline de iubire și recunoștință pentru bunici sau persoane vârstnice singure din comunitate. Aceștia au răspuns la rândul lor, formând un schimb de gânduri și emoții între generații.

7. Atelier de tehnologie – Copiii îi învață pe adulți

Elevii au fost „profesori” pentru o zi, învățându-i pe bunici sau părinți cum să trimită un e-mail, cum să folosească WhatsApp sau cum să facă o poză cu telefonul. Activitatea a fost distractivă și utilă pentru toți.

Concluzii

- Generațiile diferite au multe de învățat unele de la altele.
- Copiii pot învăța înțelepciune, răbdare și tradiții de la cei mai în vârstă.
- Bunicii și părinții se simt iubiți și apreciați când copiii îi ascultă și petrec timp cu ei.
- Activitățile între generații ne ajută să ne cunoaștem mai bine și să devenim mai buni.
- Respectul, prietenia și comunicarea sunt valori care leagă oamenii, indiferent de vârstă.

Educația este un domeniu viu, aflat într-o permanentă transformare. În acest proces, tradiția și inovația trebuie să conlucreze pentru a forma generații pregătite să facă față provocărilor unei lumi aflate în continuă schimbare. Este responsabilitatea fiecărui cadru didactic și a întregului sistem educațional să armonizeze aceste două dimensiuni, în beneficiul elevilor și al societății.

La final.....

Într-o lume în continuă schimbare, în care tehnologia modelează viitorul cu o viteză amețitoare, educația rămâne ancora care ne conectează la valorile durabile ale trecutului și ne pregătește pentru provocările necunoscute ale zilei de mâine. Sub tema „**Punte între generații – Viitorul a început ieri! Tradiție și inovație în educație**”, acest simpozion s-a dorit a fi un spațiu de dialog, reflecție și colaborare între oameni care, indiferent de vârstă, împărtășesc aceeași misiune: formarea caracterelor și deschiderea minților.

Educația nu este doar o transmitere de informații, ci o artă a cultivării sufletelor și a gândirii critice. În acest sens, **tradiția** nu trebuie privită ca o frână, ci ca un fundament solid pe care se poate construi. La rândul ei, **inovația** nu este o ruptură de trecut, ci o oportunitate de a reîmprospăta metodele, limbajul și instrumentele cu care ne adresăm noilor generații.

Prin această întâlnire, ne-am propus să celebrăm legătura dintre generații – părinți, profesori, elevi, mentori – și să găsim împreună modalități prin care școala să rămână un spațiu viu, relevant și inspirațional. Fiecare participant aduce cu sine o experiență unică, o viziune și o energie care pot contribui la construirea unei educații mai adaptate și mai autentice.

Mulțumim tuturor celor care au făcut posibilă această inițiativă – organizatori, parteneri, invitați și participanți – și vă invităm să parcurgeți acest drum împreună, cu deschidere, curaj și încredere că viitorul educației începe acum, dar se sprijină pe lecțiile de ieri.

Cu respect și considerație,
Școala Gimnazială Nr.1 Onești

EDITURA
Casei Corpului Didactic „Grigore Tabacaru”
ISBN 978-606-619-429-7
BACĂU, 2025